

งานวิจัย

พลสัมพันธ์ในการปฏิบัติหน้าที่
ด้านการป้องกันการทุจริต
ของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่

ผู้วิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์บงกช สุทัศน์ ณ อยุธยา

**ANTI
CORRUPTION**

สนับสนุนงบประมาณโดย คณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่
กรกฎาคม 2561

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

เกียรติบัตรฉบับนี้ให้ไว้เพื่อแสดงว่าบทความผลงานวิจัย

เรื่อง ผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ด้านการป้องกันการทุจริตของ คณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่

โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์บังกช สุทัศน์ ณ อยุธยา

ได้รับการพิจารณาเข้าร่วมนำเสนอ

ในกิจกรรม Thailand Research Expo : Symposium 2018 ภาคบรรยาย
ระหว่างงาน “มหกรรมงานวิจัยแห่งชาติ ๒๕๖๑ (Thailand Research Expo 2018)”

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๖๑

(ศาสตราจารย์ ดร. นายแพทย์สิริฤกษ์ ทรงศิริไโล)

เลขาธิการคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

งานวิจัย

**ผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่
ด้านการป้องกันการทุจริต
ของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่**

ผู้วิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์บงกช สุกทัศน์ ณ ออยุธยา

สนับสนุนงบประมาณโดย คณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่

กรกฎาคม 2561

ชื่อหนังสือ งานวิจัยผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ด้านการป้องกันการทุจริต
ของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่

ผู้เขียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์บังกช สุทัศน์ ณ อยุธยา

จัดพิมพ์โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์บังกช สุทัศน์ ณ อยุธยา

จำนวนพิมพ์ 300 เล่ม

จำนวนหน้า 300 หน้า

ปีที่พิมพ์ กรกฎาคม 2561

ISBN 978-616-474-188-1

ราคา 250 บาท

พิมพ์ที่ หจก.พงษ์สวัสดิ์การพิมพ์
117/11 ถ.ริมคลองชลประทาน ตำบลสุเทพ
อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50200
โทร. 053-274-311

คำนิยาม

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ด้านการป้องกันการทุจริตของคณะกรรมการ ป.ป.จ. เชียงใหม่” ของผู้ช่วยศาสตราจารย์บงกช สุทัศน์ ณ อยุธยา นี้ มีการศึกษารวบรวมวรรณกรรมรวมทั้งการ พัฒนาการทางจริยธรรม เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานต่อต้านการทุจริตที่น่าสนใจ เนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ใน ฐานะกรรมการ ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเชียงใหม่ มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานให้ เหมาะสมกับสภาพสังคมในพื้นที่ และสอดคล้องกับแนวคิดในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตของประชาชนทุก ภาคส่วนในจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการป้องกันการทุจริตและเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างแท้จริง การ แก้ไขปัญหาการทุจริตต้องกระตุ้นให้มีการสร้างจิตสำนึก มีความพร้อมที่จะเป็นคนดีในสังคม จึงจะสามารถถอดถอนต่อ สิ่งเร้าที่เป็นผลประโยชน์และเงินตราที่จะได้รับจากการทุจริตได้

การนำหลักเศรษฐกิจพอเพียง เรื่องคุณธรรม จริยธรรม กรณีศึกษาเกี่ยวกับการทุจริต กฎหมาย ระเบียบและแนวทางป้องกันการทุจริต การเฝ้าระวังมิให้เกิดการทุจริต ไปใช้ในการส่งเสริมให้เกิดการป้องกันการ ทุจริตในทุกภาคส่วน ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเชียงใหม่ รวมทั้งข้อสรุปและข้อเสนอแนะจากการ ศึกษาวิจัย เห็นว่าเป็นแนวทางที่ดีและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางป้องกันการทุจริตต่อไป แม้ว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มิได้กำหนดให้มีคณะกรรมการ ป.ป.ช. ประจำจังหวัด แต่การศึกษาวิจัยนี้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ เป็นแนวทางการป้องกันการทุจริตให้กับทุกภาคส่วนของ จังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดอื่นๆซึ่งมีบริบททางสังคมที่คล้ายกันได้ จึงเห็นว่างานศึกษาวิจัยนี้ จะเป็นเครื่องมือสำคัญ อีกชิ้นหนึ่ง ที่จะประโยชน์ให้แก่ทุกภาคส่วนในการนำมาเป็นแนวทางการป้องกันการทุจริตต่อไป

นายชัยศ สินธุประสิทธิ์
ที่ปรึกษากรรมการ ป.ป.ช.

อดีตอนุกรรมการฝ่ายวิจัย สำนักงาน ป.ป.ช.

คำนิยม

เอกสารผลงานวิชาการการศึกษาวิจัยเรื่อง “ผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ด้านการป้องกันการทุจริตของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่” ของผู้ช่วยศาสตราจารย์บงกช สุทัศน์ ณ อยุธยา ถือว่ามีคุณค่าอย่างยิ่ง เพราะผลงานเอกสารวิชาการนี้มีการศึกษารวบรวมวรรณกรรมที่น่าสนใจ โดยเฉพาะการพัฒนาจริยธรรมที่ใช้เป็นแนวทางปฏิบัติงานการต่อต้านการทุจริตอย่างมีประสิทธิภาพ นั้นเป็นเพราะการทำหน้าที่ของกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ของผู้ช่วยศาสตราจารย์บงกช จำเป็นอย่างยิ่งต้องกำหนดวิธีปฏิบัติงานให้ชัดเจนถูกต้องตามหน้าที่และอำนาจตามกฎหมาย รวมทั้งต้องเหมาะสมกับสภาพสังคมในพื้นที่ สอดคล้องกับแนวคิดการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริต ซึ่งต้องช่วยกันกระตุ้นจิตสำนึกให้รังเกียจการทุจริต โดยสนับสนุนประชาชนทุกภาคส่วนในจังหวัดเชียงใหม่ให้ร่วมกันแสดงออกต่อต้านการทุจริต เพื่อให้การแก้ไขปัญหาบรรลุผลและเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างแท้จริง

เอกสารวิชาการดังกล่าวนี้ ยังได้น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชบรมนาถบพิตร รวมทั้งหลัก หลักปฏิบัติเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม กรณีศึกษาเกี่ยวกับการทุจริต กฎหมายและแนวทางเฝ้าระวังป้องกันมิให้เกิดการทุจริต โดยคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ สนับสนุนและส่งเสริมทุกภาคส่วนในจังหวัดเชียงใหม่ให้ร่วมมือร่วมใจกันป้องกันและต่อต้านการทุจริต

นอกจากนี้ เอกสารผลงานวิชาการการศึกษาวิจัย เรื่อง ผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ด้านการป้องกันการทุจริตของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ ยังมีข้อสรุปและข้อเสนอแนะที่รวบรวมได้อย่างมีคุณค่า มีแนวคิดและหลักปฏิบัติสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต แม้ว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2561 มิได้กำหนดให้มีคณะกรรมการ ป.ป.จ.ประจำจังหวัด แต่ผลจากการศึกษาวิจัยนี้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางป้องกันต่อต้านการทุจริตกับทุกภาคส่วนในจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดอื่นๆได้ ซึ่งเป็นประโยชน์แก่ทุกภาคส่วนในอนาคตต่อไป เพราะการแก้ไขปัญหาทุจริตคือภารกิจของคนไทยทั้งแผ่นดิน

นายสมโภชน์ โตรักษา

รองผู้จัดการฝ่ายข่าว ช่อง 7 HD และ ผู้ดำเนินรายการ “คอลัมน์หมายเลข 7”

- รางวัลช่อสะอาดเกียรติยศ ,รางวัลช่อสะอาด 6 ปีติดต่อกัน,รางวัลช่อสะอาด ประจำปี 2560 กรณีนำเสนอประเด็น “ลักลอบดูดทรายจังหวัดนครพนม” จากสำนักงาน ป.ป.ช.
- โล่รางวัลยกย่อง เป็นสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และเกียรติบัตรผลงาน “สื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ประเภทสื่อรายการโทรทัศน์” จากกระทรวงวัฒนธรรม และกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ ประจำปี 2560

คำนำ

งานวิจัยเรื่อง “ผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ด้านการป้องกันการทุจริตของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่” ใช้เวลานาน 1 ปี เนื่องด้วยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ที่ต้องทำการสัมภาษณ์ กลุ่มตัวอย่างทั้ง 9 กลุ่ม จำนวนทั้งสิ้น 246 คน ครอบคลุมทั้ง 25 อำเภอ ในจังหวัดเชียงใหม่ นับเป็น งานที่ผู้วิจัยรู้สึกภาคภูมิใจยิ่งนัก แต่ด้วยภารกิจความรับผิดชอบด้านการศึกษา ในฐานะคณะกรรมการ ศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่ (ผู้ทรงคุณวุฒิ) และประธานคณะกรรมการพัฒนาการศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ ทำให้งานวิจัยนี้เสร็จช้ากว่ากำหนดไป 1 เดือน (เดือนมิถุนายน 2560 – เดือนพฤษภาคม 2561)

กราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ 2 ท่าน ซึ่งเป็นอาจารย์ของผู้วิจัยในระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ท่านไม่ประสงค์ออกนาม แต่เมตตาตรวจแก้ไขงานวิจัยจนสำเร็จ และคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดเชียงใหม่ทั้ง 5 ท่านคือ นายอมรพันธุ์ นิมานันท์ ประธานคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ นางนฤมล วลีชาติ นายสมคิด ยังเยี่ยม พ.ต.อ.สมบัติ สุภาภา และพ.ต.อ.อรรถสิทธิ์ หลาวทอง ที่มอบความไว้วางใจให้ผู้วิจัยได้ทำงานวิจัย เรื่องนี้

ขอบพระคุณผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 246 ท่านที่ให้ความร่วมมืออย่างดี ความคิดเห็นของทุกท่านจะเป็นประโยชน์ในเชิงวิชาการที่จะมีส่วนช่วยเหลือบ้านเมือง อันจะเป็นพลังเล็กๆที่จะเติมเต็มให้เกิด พลังประชาชนในการต่อต้านการทุจริตในประเทศไทย รวมถึงทีมงานที่อยู่เบื้องหลังเปรียบดั่งมดงาน (ทีมมหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่) ได้แก่ อาจารย์ดารกา พลัง อาจารย์อัศจรรย์ ทิพนธธรณินทร์ อาจารย์ธนากร ขำศรี นางสาวจันทร์จิรา มะโน นางสาวนภัสวรรณ สีคำดี นายชินวัฒน์ จันละ นางสาวธาริณี แสนศรี และนางสาวนฤกร ใจดี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์บังกช สุทัศน์ ณ อยุธยา
ผู้ช่วยอธิการบดีมหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่
อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
คณะสังคมศาสตร์และศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่

บทคัดย่อ

รายงานวิจัยเรื่อง “ผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ด้านการป้องกันการทุจริตของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่” มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ด้านการป้องกันการทุจริตของคณะกรรมการ ป.ป.จ. เชียงใหม่ เพื่อศึกษาวิเคราะห์ผลการปฏิบัติหน้าที่ด้านการป้องกันการทุจริตของคณะกรรมการ ป.ป.จ. เชียงใหม่ และเพื่อศึกษาวิเคราะห์ปัญหา และได้ข้อเสนอแนะแนวทางการป้องกันการทุจริตที่มีประสิทธิภาพ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งหมด 246 ตัวอย่าง ในพื้นที่ 25 อำเภอของจังหวัดเชียงใหม่ ดังต่อไปนี้ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ผู้นำท้องถิ่น (นายกเทศมนตรี/ปลัดเทศบาล/นายกอบต./ปลัด อบต.) ผู้นำท้องที่ (กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน/สารวัตรกำนัน/แพทย์ประจำตำบล) สถาบันอุดมศึกษา (ผู้บริหาร/อาจารย์ (ผู้สอน, ผู้รับผิดชอบบรรยายวิชา, ผู้สังเกตการณ์) /นักศึกษา) โรงเรียนซอสะอาด (ผู้บริหารโรงเรียน/นักเรียน) สื่อมวลชน/ภาคธุรกิจ/องค์กรเอกชน/ผู้ทรงคุณวุฒิ หน่วยงานเชิญบรรยาย ผู้บริหารหอการค้าจังหวัดเชียงใหม่ และนักศึกษาฝึกงาน โดยใช้เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์จำนวน 9 ชุดที่มีประเด็นคำถามเกี่ยวกับความคาดหวังและผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติหน้าที่ด้านการป้องกันการทุจริตของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ และการถ่ายทอดการต่อยอดความรู้ที่ได้รับและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงในการป้องกันการทุจริต ผลการวิจัยพบว่า การประเมินผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติหน้าที่ด้านการป้องกันการทุจริตของคณะกรรมการ ป.ป.จ. เชียงใหม่ ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด มีค่าคะแนนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ <0.05 ผลลัพธ์ด้านการรับรู้ของกลุ่มเป้าหมายสูงขึ้นเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ โดยกลุ่มผู้นำท้องถิ่น มีคะแนนเท่ากับ 4.56 (มากที่สุด) กลุ่มผู้นำท้องที่ มีคะแนนเท่ากับ 4.38 (มาก) กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนและนักเรียนโรงเรียนซอสะอาด มีคะแนนเท่ากันคือ 4.09(มาก) กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน มีคะแนนเท่ากับ 2.938 (ปานกลาง) กลุ่มพิเศษ มีคะแนนเท่ากับ 2.73 (ปานกลาง) ตามลำดับ

สรุปข้อเสนอแนะจากทุกกลุ่มตัวอย่างที่ตรงกัน ได้แก่ 1.ควรเพิ่มอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการป.ป.จ.เชียงใหม่ เพื่อให้เป็นที่พึ่งของประชาชนในพื้นที่ นอกเหนือจากหน้าที่ด้านการป้องกัน (บรรยายให้ความรู้) เพียงอย่างเดียว 2.ควรแจกเอกสาร คู่มือประกอบการบรรยาย ทั้งนี้ควรมีสื่อเทคโนโลยีที่น่าสนใจ หรือมีกิจกรรมอื่นๆ เพิ่มเติม นอกจากการบรรยายเพียงอย่างเดียว 3.ควรเพิ่มช่องทางการร้องเรียนจากภาคประชาชนให้สะดวกมากขึ้น และต้องให้ความสำคัญกับการคุ้มครองพยานในกรณีชี้เบาะแสการทุจริตในพื้นที่ 4.ควรจัดกิจกรรมรณรงค์การต่อต้านการทุจริตที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน โดยเฉพาะภาคประชาสังคม เพื่อกระตุ้นจิตสำนึกของชาวเชียงใหม่อย่างแท้จริง มิใช่เป็นเพียงการรณรงค์เชิงสัญลักษณ์เท่านั้น 5.ควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ที่ทำงานแบบมีอาชีพ กล่าวรายงานความจริงที่ประจักษ์ให้ประชาชนได้รับรู้ ก่อให้เกิดความสนใจข่าวสารอย่างต่อเนื่อง จนเป็นกระแสที่ต่อต้านคนทำทุจริต หากเป็นพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ควรมีการจัดแถลงข่าวกรณีการทุจริตแก่สื่อมวลชนในวาระแถลงข่าวประจำสัปดาห์ ณ ศูนย์ราชการจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเป็นการสร้างความน่าเชื่อถือและเป็นการทำงาน เชิงรุก ปลุกจิตสำนึกด้านการโกงในพื้นที่ รวมถึงการเปิดเผยข่าวสารดังกล่าว ทางเว็บไซต์ของสำนักงาน ป.ป.ช.จังหวัดเชียงใหม่

Abstract

The purposes of a research report on Corruption Prevention Achievement of Chiang Mai Provincial Anti-Corruption Commissioner were to examine the performance of duty in the corruption prevention aspect of the Chiang Mai Provincial Anti-Corruption Commissioner, to analyze the performance of duty results in the corruption prevention aspect of the Chiang Mai Provincial Anti-Corruption Commissioner, and to analyze the problems in order to get an effective anti-corruption guideline. Data were collected from 246 people in 25 districts of Chiang Mai Province. These population groups were Village Health Volunteer (VHV), Local leaders (Mayor, Municipal Clerk, Chief Executive of the Sub-district Administrative Organization, and Chief Administrator of the Sub-district Administrative Organization), Community Leaders (Sub-district Headman, Village Headman, Assistant Sub-district Headman, Sub-district Medical Practitioner), Higher Education Institutes (Executives, Instructors (Instructors, Course Coordinators, Observers), student), Chor Sa-Ard School (School administrators, students), Mass media, Business organizations, Private organizations, Luminaries, Lecture organizations, Executive Committee of Chiang Mai Chamber of Commerce, and trainees. The data were collected by using nine sets of interview which consisted of two major questions: the expectations and the corruption prevention achievement of Chiang Mai Provincial Anti-Corruption Commissioner, and the ability of knowledge transfer and can be used it effectively in the prevention of corruption.

The research found that the evaluation of the performance of duty in the corruption prevention aspect of Chiang Mai Provincial Anti-Corruption Commissioner was increased significantly at 0.05, which showed the knowledge result of the target group was high according to the hypothesis setting. The results were as follows: the score of the local leader's group was the highest level at 4.56, the score of the community leader's group was a high level at 4.38, the score of school administrators and students at Chor Sa-Ard School was similarly high level at 4.09, the score of Sub-district Medical Practitioner was a moderate level at 2.94, and the score of the special group was a moderate level at 2.73, respectively.

The suggestions from all the sampling groups were consistency as follows: (1) should provide more authority for the Chiang Mai Provincial Anti-Corruption Commissioner in order to be a dependency section for people in the area, instead of only giving them the knowledge about corruption prevention, (2) should provide people handouts, use new technology and media, or create interesting activities more than only giving a lecture, (3) should provide more convenient complaint channels

for people and pay more attention on protecting witnesses who inform about the corruption in the area, (4) should organize anti-corruption campaigns through all participation sectors, especially civil society in order to stimulate the consciousness of Chiang Mai people to be aware of the negative effects of corruption, instead of only being campaigned as a symbol, and (5) should promote public relation workers become more professional and dare to report the truth to the public also try to work on the news continuously until the anti-corruption current occur. Therefore, in Chiang Mai, the cases of corruption should be published weekly to the mass media at the press conference at the Chiang Mai Provincial Service Center for building the trust and being a proactive working. Moreover, presenting news of corruption is raising awareness of cheating in the area and disclosing the corruption news via the website of the Office of the National Anti-Corruption Commission of Chiang Mai Province.

Keyword: Achievement; Corruption Prevention; Chiang Mai Provincial Anti-Corruption Commissioner

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อ	ข
ABSTRACT	ค
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญในการวิจัย	1
1.2 วัตถุประสงค์ในการวิจัย	5
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
1.4 ระเบียบวิธีวิจัย	5
1.5 นิยามศัพท์	7
1.6 สมมติฐานงานวิจัย	7
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	9
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับคอร์รัปชัน	9
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับธรรมาภิบาล	18
2.3 แนวคิดเรื่อง คุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณ และระบบการศึกษา เพื่อต่อต้านคอร์รัปชัน	27
2.4 ผลประโยชน์ทับซ้อนหรือการขัดกันของผลประโยชน์	50
2.5 ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันกับสถานการณ์ปัจจุบัน	58
2.6 คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด	65
2.7 แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยและประเมินผล	69
2.8 แนวคิดการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์	72
2.9 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็นและความคาดหวัง	74
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	79
3.1 ศึกษาขั้นต้น	79
3.2 ศึกษาเชิงพรรณนา	79
3.3 สัมภาษณ์เจาะลึก	79
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	79
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้	80
3.6 สมมติฐานงานวิจัย	80
3.7 นิยามศัพท์	80

	หน้า
บทที่ 4 ผลการศึกษา	
ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของการกลุ่มประชากร และกลุ่มตัวอย่าง	83
ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านการศึกษาวิเคราะห์ผลการปฏิบัติหน้าที่ด้านการป้องกันการ ทุจริตของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่	91
บทที่ 5 บทสรุป	139
5.1 สรุป	139
5.2 อภิปรายผล	155
5.3 ข้อเสนอแนะ	163
บรรณานุกรม	165
ภาคผนวก	171
ภาคผนวก ก หนังสือขอเข้าสัมภาษณ์งานวิจัย	173
ภาคผนวก ข แบบสัมภาษณ์งานวิจัย	179
ภาคผนวก ค รายชื่อกลุ่มประชากรตัวอย่างในการวิจัย	195
ประวัติผู้วิจัย	283

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงชั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของ โคลเบิร์ก	33
2	สรุปตัวอย่างโอกาสที่จะเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐกลุ่มต่างๆ	54
3	ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มประชากร และกลุ่มตัวอย่าง (N=246)	83
4	จำแนกตามอายุผู้นำชุมชน (ท้องถิ่น)	84
5	จำแนกตามเพศผู้นำชุมชน (ท้องถิ่น)	84
6	จำแนกตามระดับการศึกษาผู้นำชุมชน (ท้องถิ่น)	85
7	จำแนกตามตำแหน่งผู้นำชุมชน (ท้องถิ่น)	85
8	จำแนกตามพื้นที่ผู้นำชุมชน (ท้องถิ่น)	85
9	จำแนกตามปีงบประมาณผู้นำชุมชน (ท้องถิ่น)	87
10	จำแนกตามอายุผู้นำชุมชน (ท้องถิ่น)	87
11	จำแนกตามเพศผู้นำชุมชน (ท้องถิ่น)	87
12	จำแนกตามระดับการศึกษาผู้นำชุมชน (ท้องถิ่น)	87
13	จำแนกตามตำแหน่งผู้นำชุมชน (ท้องถิ่น)	88
14	จำแนกตามพื้นที่ผู้นำชุมชน (ท้องถิ่น)	88
15	จำแนกตามอายุอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)	89
16	จำแนกตามเพศอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)	89
17	จำแนกตามระดับการศึกษาอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)	90
18	จำแนกตามพื้นที่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)	90
19	ข้อมูลการได้รับความรู้ ความเข้าใจของผู้นำท้องถิ่น (กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน/สารวัตรกำนัน/แพทย์ประจำตำบล) จากการบรรยายของคณะกรรมการ ป.ป.จ. เชียงใหม่	91
20	ข้อมูลการได้รับความรู้ ความเข้าใจของผู้นำท้องถิ่น (นายกเทศมนตรี/ปลัดเทศบาล/นายก อบต./ปลัด อบต.) จากการบรรยายของคณะกรรมการ ป.ป.จ. เชียงใหม่	92
21	ข้อมูลการได้รับความรู้ ความเข้าใจของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) จากการบรรยายของคณะกรรมการ ป.ป.จ. เชียงใหม่	93
22	ข้อมูลกระแสการต่อต้านการทุจริตในจังหวัดเชียงใหม่ เปรียบเทียบก่อนและหลังการมีคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่	95
23	ข้อมูลในฐานะผู้บริหารโรงเรียนในโครงการโรงเรียนสะอาดได้รับความรู้ความเข้าใจจากการบรรยาย	96

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
24	ข้อมูลในฐานะนักเรียนในโครงการโรงเรียนช่อสะอาดได้รับความรู้ ความเข้าใจจากการบรรยาย	97
25	กำหนดค่าคะแนนแบบ Likert Scale 5 ระดับ	97
26	สรุปภาพรวมผู้นำชุมชน (ท้องถิ่น) ได้รับความรู้ ความเข้าใจจากการบรรยายของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่เรื่องปีงบประมาณ 2559-2560	98
27	สรุปรวมหัวข้อเรื่องที่ผู้นำชุมชน (ท้องถิ่น) ได้รับความรู้ ความเข้าใจจากการบรรยายของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่	102
28	สรุปรวมหัวข้อเรื่องที่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ได้รับความรู้ ความเข้าใจจากการบรรยายของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่	106
29	ประเด็นคำถามการรับรู้เกี่ยวกับผลงานของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่	111
30	สรุปการได้รับความรู้ ความเข้าใจในภาพรวม ของผู้บริหารโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนช่อสะอาด	114
31	สรุปการได้รับความรู้ ความเข้าใจในภาพรวม ของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนช่อสะอาด	117
32	สรุประดับความพึงพอใจในการทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างหอการค้าจังหวัดเชียงใหม่ และคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่	120
33	สรุปหน่วยงานประเมินผลการทำกิจกรรมร่วมกับคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่	122
34	สรุปหน่วยงานประเมินค่าความคาดหวังก่อนการบรรยายของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่	124
35	สรุปหน่วยงานประเมินค่าความคาดหวังการทำกิจกรรมร่วมกับคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่	127
36	สรุปผลการประเมินนักศึกษาฝึกปฏิบัติงานและฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่มีความรู้เกี่ยวกับคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ก่อนการฝึกปฏิบัติงาน	128
37	สรุปผลการประเมินนักศึกษาฝึกปฏิบัติงานและฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่มีความเข้าใจเกี่ยวกับคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่	129
38	สรุปผลการประเมินนักศึกษาฝึกปฏิบัติงานและฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่มีความรู้ ความเข้าใจจากการฝึกปฏิบัติงานและฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา ก่อนการฝึกปฏิบัติงาน	129
39	สรุปผลการประเมินภาพรวมนักศึกษาฝึกปฏิบัติงานและฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่มีความรู้ ความเข้าใจจากการฝึกปฏิบัติงานและฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา	130

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
40	สรุปผลประเมินความคาดหวังการเรียนการสอนรายวิชา การต่อต้านการทุจริต (Anti-Corruption) ของผู้บริหารกลุ่มสถาบันที่เปิดสอน	131
41	สรุปผลการได้รับความรู้เกี่ยวกับการเรียนการสอนรายวิชา การต่อต้านการทุจริต (Anti-Corruption) ของนักศึกษาในกลุ่มสถาบันที่เปิดสอนรายวิชาการต่อต้านการทุจริตก่อน	132
42	สรุปผลการได้รับความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนการสอนรายวิชา การต่อต้านการทุจริต (Anti-Corruption) นักศึกษากลุ่มสถาบันที่เปิดสอนรายวิชาการต่อต้านการทุจริตก่อน	134
43	สรุปผลประเมินความคาดหวังการเรียนการสอนรายวิชา การต่อต้านการทุจริต (Anti-Corruption) ของอาจารย์ผู้สอนและผู้สังเกตการณ์กลุ่มสถาบันที่เปิดสอนรายวิชาการต่อต้านการทุจริต	135
44	สรุปผลประเมินความคาดหวังการเรียนการสอนรายวิชา การต่อต้านการทุจริต (Anti-Corruption) ของผู้บริหารกลุ่มสถาบันที่ยังไม่เปิดสอนรายวิชาการต่อต้านการทุจริต	137
45	รายชื่ออำเภอที่เข้าร่วมโครงการเชียงใหม่ไม่โกง	139
46	รายชื่ออำเภอที่เข้าร่วมโครงการเสริมสร้างความโปร่งใส องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เชียงใหม่ปลอดการทุจริต	140
47	จำนวนอำเภอที่เข้าร่วมโครงการฝึกอบรม อสม.ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในระดับชุมชน (อสม.ป.ป.ช.) และโครงการฝึกอบรม อสม.เครือข่าย เมืองคนดี (จังหวัดเชียงใหม่)	144
48	ตารางจำแนกหมวดหมู่รายวิชาการต่อต้านการทุจริต (Anti-Corruption) สถาบันที่เปิดสอน ปีการศึกษา 2559 (5 แห่ง)	145
49	ตารางจำแนกหมวดหมู่รายวิชาการต่อต้านการทุจริต (Anti-Corruption) สถาบันที่เปิดสอน ปีการศึกษา 2560 (เพิ่มอีก 3 แห่ง รวมเป็น 8 แห่ง)	145
50	ตารางจำแนกหมวดหมู่รายวิชาการต่อต้านการทุจริต (Anti-Corruption) สถาบันที่ใช้รายวิชาอื่นๆ แทนรายวิชาการต่อต้านการทุจริต (4 แห่ง)	146
51	ผลการศึกษาวิเคราะห์ปัญหา เสนอแนวทางการป้องกันการทุจริตที่มีประสิทธิภาพ	152

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
1 ภาพทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม แสดงจิตลักษณะพื้นฐาน และองค์ประกอบทางจิตใจของพฤติกรรมทางจริยธรรม	35
2 กราฟสรุปภาพรวมผู้นำชุมชน (ท้องถิ่น) ได้รับความรู้ ความเข้าใจจากการบรรยายของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่เรื่องปีงบประมาณ 2559-2560	98
3 กราฟสรุปภาพรวมการประเมินหลังการบรรยายแยกตามพื้นที่อำเภอของผู้นำชุมชน (ท้องถิ่น)	100
4 กราฟสรุปรวมหัวข้อเรื่องที่ผู้นำชุมชน (ท้องถิ่น) ได้รับความรู้ ความเข้าใจจากการบรรยายของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่	102
5 กราฟสรุปภาพรวมการประเมินหลังการบรรยายแยกตามพื้นที่อำเภอของผู้นำชุมชน (ท้องถิ่น)	104
6 กราฟสรุปรวมหัวข้อเรื่องที่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ได้รับความรู้ ความเข้าใจจากการบรรยายของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่	106
7 กราฟสรุปภาพรวมการประเมินหลังการบรรยายแยกตามพื้นที่อำเภอของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)	108
8 กราฟสรุปการรับรู้การปฏิบัติหน้าที่ด้านการป้องกันการทุจริตของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ของกลุ่มพิเศษ	112
9 กราฟสรุปการได้รับความรู้ ความเข้าใจในภาพรวม ของผู้บริหารโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนช่อสะอาด	114
10 กราฟสรุปการได้รับความรู้ ความเข้าใจในภาพรวม ของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนช่อสะอาด	117
11 กราฟสรุประดับความพึงพอใจในการทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างหอการค้าจังหวัดเชียงใหม่และคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่	121
12 กราฟสรุปหน่วยงานประเมินผลการทำกิจกรรมร่วมกับคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่	123
13 กราฟสรุปหน่วยงานประเมินค่าความคาดหวังก่อนการบรรยายของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่	125
14 กราฟสรุปหน่วยงานประเมินค่าความคาดหวังการทำกิจกรรมร่วมกับคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่	127
15 กราฟสรุปผลการประเมินนักศึกษาฝึกปฏิบัติงานและฝึกประสบการณ์วิชาชีพมีความรู้เกี่ยวกับคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ก่อนการฝึกปฏิบัติงาน	128

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพ	หน้า
16 กราฟสรุปผลการประเมินนักศึกษาฝึกปฏิบัติงานและฝึกประสบการณ์วิชาชีพมีความเข้าใจเกี่ยวกับคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่	129
17 กราฟสรุปผลการประเมินนักศึกษาฝึกปฏิบัติงานและฝึกประสบการณ์วิชาชีพมีความรู้ความเข้าใจจากการฝึกปฏิบัติงานและฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา ก่อนการฝึกปฏิบัติงาน	130
18 กราฟสรุปผลการประเมินภาพรวมนักศึกษาฝึกปฏิบัติงานและฝึกประสบการณ์วิชาชีพมีความรู้ ความเข้าใจจากการฝึกปฏิบัติงานและฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา	130
19 กราฟสรุปผลประเมินความคาดหวังการเรียนการสอนรายวิชา การต่อต้านการทุจริต (Anti-Corruption) ของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ของผู้บริหารกลุ่มสถาบันที่เปิดสอน	131
20 กราฟสรุปผลการได้รับความรู้เกี่ยวกับการเรียนการสอนรายวิชาการต่อต้านการทุจริต (Anti-Corruption) ของนักศึกษากลุ่มสถาบันที่เปิดสอนรายวิชาการต่อต้านการทุจริตก่อน	133
21 กราฟสรุปผลการได้รับความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนการสอนรายวิชาการต่อต้านการทุจริต (Anti-Corruption) นักศึกษากลุ่มสถาบันที่เปิดสอนรายวิชาการต่อต้านการทุจริตก่อน	134
22 กราฟสรุปผลประเมินความคาดหวังการเรียนการสอนรายวิชา การต่อต้านการทุจริต (Anti-Corruption) ของอาจารย์ผู้สอนและผู้สังเกตการณ์กลุ่มสถาบันที่เปิดสอนรายวิชาการต่อต้านการทุจริต	136
23 กราฟสรุปผลประเมินความคาดหวังการเรียนการสอนรายวิชา การต่อต้านการทุจริต (Anti-Corruption) ของผู้บริหารกลุ่มสถาบันที่ยังไม่เปิดสอนรายวิชาการต่อต้านการทุจริต	137
24 กราฟการประเมินผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติหน้าที่ด้านการป้องกันการทุจริตของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ ของกลุ่มตัวอย่าง	149
25 กราฟข้อมูลค่าคะแนนการได้รับความรู้ ความเข้าใจจากการบรรยายของคณะกรรมการ ป.ป.จ. เชียงใหม่	151

บทที่ 1

บทนำ

งานวิจัยเรื่อง “ผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ด้านการป้องกันการทุจริตของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่” (Corruption Prevention Achievement of Chiang Mai Provincial Anti-Corruption Commissioner)

1.1 ที่มาและความสำคัญในการวิจัย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 มาตรา 246 วรรค 5 กำหนดให้มีกรรมการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด โดยคุณสมบัติ ภาระงานการสรรหา และอำนาจหน้าที่ให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ซึ่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตพ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554 มาตรา 103/10 บัญญัติให้มีคณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด มาตรา 103/11 บัญญัติคุณสมบัติและลักษณะ ต้องห้ามผู้มีสิทธิเข้ารับการสรรหากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด มาตรา 103/12 บัญญัติใหม่คณะกรรมการสรรหาในการแต่งตั้งกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ประจำจังหวัด ประกอบด้วยผู้แทนหน่วยงานหรือองค์กร 9 องค์กรในแต่ละจังหวัด คือ 1.) สมาคม หรือชมรมครู อาจารย์ หรือสมาคมด้านการศึกษา 2.) สภานายความหรือผู้ประกอบการวิชาชีพกฎหมาย 3.) สมาคมหรือชมรมพนักงานรัฐวิสาหกิจ หรือสภาแรงงาน หรือสหภาพแรงงาน 4.) สภาหอการค้า หรือสภาอุตสาหกรรมจังหวัด หรือชมรมธนาคารพาณิชย์จังหวัด 5.) กลุ่มอาสาสมัคร 6.) องค์กร เอกชน 7.) องค์กรเกษตรกร 8.) สมาคมหรือชมรมสื่อมวลชน 9.) หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด โดยแต่ละหน่วยงานหรือองค์กรคัดเลือกกันเองให้เหลือหน่วยงานหรือองค์กรละหนึ่งคน รวม 9 คน ทำหน้าที่คัดเลือกบุคคลที่สมควรได้รับการเสนอชื่อเป็นกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ประจำจังหวัด และเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่งตั้งข้าราชการในสำนักงาน ป.ป.ช. คนหนึ่ง ทำหน้าที่เป็นเลขานุการของคณะกรรมการสรรหา และมาตรา 103/18 บัญญัติให้คณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ในเขตจังหวัดดังนี้

(1) ส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยการประสานความร่วมมือกับประชาชน และส่วนราชการเพื่อเผยแพร่ความรู้ให้ประชาชนในทุกระดับได้ตระหนักถึงผลกระทบจากการทุจริต โดยดำเนินการเพื่อป้องกันการทุจริตและเสริมสร้างทัศนคติและค่านิยมเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต รวมทั้งดำเนินการให้ประชาชนหรือกลุ่มบุคคลในทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปราม การทุจริต

(2) พิจารณาเสนอมาตรการ ความเห็น หรือข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(3) ตรวจสอบข้อเท็จจริงเรื่องกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐและรวบรวมพยานหลักฐานเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช.

(4) ตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริง รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินตามบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบที่ยื่นต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.

(5) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย เว้นแต่การไต่สวนข้อเท็จจริงตามมาตรา 43

หลักเกณฑ์และวิธีการในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดตาม (3) และ (4) ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

โดยคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้กำหนดระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ว่าด้วยกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด พ.ศ. 2555 ลงวันที่ 28 กันยายน 2555 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม 2555 กำหนดหลักเกณฑ์กระบวนการสรรหา อำนาจหน้าที่ สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด การตรวจรับเรื่องกล่าวหา การแสวงหาข้อเท็จจริง และรวบรวมพยานหลักฐาน การรับบัญชี การตรวจสอบความถูกต้อง และความมีอยู่จริง รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินตามบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ จริยธรรมของกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด และบัญชีอัตราค่าตอบแทนของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด และคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดแห่งชาติ เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารงานของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด พ.ศ.2557 ลงวันที่ 28 มกราคม 2557 กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารงานของ และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด ไว้โดยละเอียด รวมทั้งคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้กำหนดระเบียบ หรือประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดด้วย เพื่อให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดปฏิบัติหน้าที่ตาม มาตรา 103/18

มาตรา 103/18 และระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ว่าด้วยคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด พ.ศ.2555 และประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดและสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด พ.ศ.2557 เป็นความคาดหวังของคนในสังคมที่ให้ความสำคัญกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและผู้ที่มีโอกาสสมัครเข้ารับการสรรหาเป็นกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด ว่าการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระดับจังหวัดจะเข้มแข็ง มีประสิทธิภาพ ถูกต้อง และเป็นธรรมยิ่งขึ้น

กระบวนการสรรหากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดมีการกำหนดตั้งแต่เดือนเมษายน 2556 จนกระทั่งวันที่ 28 มกราคม 2557 คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีคำสั่งแต่งตั้งกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด 28 จังหวัด รวมทั้งจังหวัดเชียงใหม่ โดยมีผลตั้งแต่วันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2557 เป็นต้นมา

เมื่อวันที่ 27 มิถุนายน 2557 คณะรักษาความสงบแห่งชาติ มีประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ 72/2557 เรื่อง การดำเนินการตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน

และปราบปรามการทุจริต แก้ไขพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2554 มาตรา 103/12 และมาตรา 103/18 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 103/12 ในการแต่งตั้งกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด ให้มีคณะกรรมการสรรหาคณะหนึ่งมีจำนวนห้าคน ทำหน้าที่คัดเลือกบุคคลที่สมควรได้รับการเสนอรายชื่อ เป็นกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด ประกอบด้วยบุคคลดังต่อไปนี้

- (1) รองเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย
- (2) อัยการจังหวัด
- (3) ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด
- (4) ผู้อำนวยการสำนักตรวจเงินแผ่นดินจังหวัด
- (5) รองผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัด (ฝ่ายทหาร)

ในกรณีที่มีกรรมการสรรหาตามวรรคหนึ่งไม่ครบจำนวน ให้ดำเนินการไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช.กำหนด ให้รองเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นประธาน กรรมการสรรหา ผู้อำนวยการสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด เป็นเลขานุการของคณะกรรมการสรรหา”

ข้อ 2 ให้ยกเลิกความในมาตรา 103/18 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 103/18 ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ ในเขตจังหวัดดังนี้

(1) ส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยประสานความร่วมมือกับประชาชน และ ส่วนราชการเพื่อเผยแพร่ความรู้ให้ประชาชนในทุกระดับได้ตระหนักถึงผลกระทบจากการทุจริต โดยดำเนินการเพื่อการป้องกันการทุจริตและเสริมสร้างทัศนคติและค่านิยมเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริตรวมทั้งดำเนินการให้ประชาชนหรือกลุ่มบุคคลในทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(2) พิจารณาเสนอมาตรการ ความเห็น หรือข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(3) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย กรณีตามวรรคหนึ่ง ให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดหรือ ผู้อำนวยการสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดมีอำนาจลงนามในหนังสือเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตาม อำนาจหน้าที่ได้”

ข้อ 3 การสรรหา คัดเลือกและแต่งตั้งกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด ที่ได้ดำเนินการไปแล้วเป็นอันใช้ได้ ส่วนที่อยู่ระหว่างดำเนินการคัดเลือกและแต่งตั้งของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ชะลอไว้ก่อนจนกว่าจะมีประกาศเป็นอย่างอื่น

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย

1. นายอมรพันธุ์ นิมานันท์	ตำแหน่ง ประธานกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่
2. นางนฤมล วลีชาติ	ตำแหน่ง กรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่
3. นายสมคิด ยั่งยืน	ตำแหน่ง กรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่
4. พ.ต.อ.สมบัติ สุภาภา	ตำแหน่ง กรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่
5. พ.ต.อ.อรรถสิทธิ์ หลาวทอง	ตำแหน่ง กรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่

ได้ปฏิบัติหน้าที่ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายด้วยความมุ่งมั่น เต็มกำลังความสามารถ ด้วยความจริงใจ และยึดถือปฏิบัติงานด้วยการมีส่วนร่วมอย่างจริงจังของภาครัฐ ภาคเอกชน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ภาคประชาชน ตั้งแต่เข้าสู่ตำแหน่งตามกฎหมายเมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2557 ครบวาระเมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2561

ทั้งนี้จากการเปลี่ยนแปลงอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ประจำจังหวัด ตามประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 72/2557 โดยการเปลี่ยนแปลงมาตรา 103/12 และ 103/18 ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญต่อความเห็นชอบของประชาชนกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย เนื่องจาก ความคาดหวังในเบื้องต้นของประชากรกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้และผู้สมัครเข้ารับการสรรหาเป็นกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด ต้องการให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมเป็นตัวแทนร่วมในการขับเคลื่อนการป้องกันและปราบปรามการทุจริตโดยเฉพาะในท้องถิ่น เมื่อเปลี่ยนแปลงอำนาจหน้าที่ จึงเสมือนการลดบทบาทของภาคประชาชนในการเข้าร่วมแก้ปัญหา ทำให้มีความรู้สึกเหมือนว่าคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด ไม่ได้ทำหน้าที่ตามที่คาดหวังจึงทำให้ผู้วิจัยเกิดความสนใจที่จะศึกษาวิจัย เรื่อง **“ผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ ด้านการป้องกันการทุจริตของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่”** ด้วยต้องการค้นหาคำตอบว่า การปฏิบัติหน้าที่ด้านการป้องกันเพียงด้านเดียวของหน่วยงานเกิดใหม่ เช่น คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระดับจังหวัด จะสามารถแก้ปัญหาได้ในระดับไหน และเป็นที่ยอมรับกับประชาชนในระดับพื้นที่ได้มากน้อยเพียงใด อีกทั้งต้องการนำเสนอผลการศึกษาเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดแนวทางและมาตรการในการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันที่อาจจะเกิดขึ้นได้ในอนาคต

1.2 วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ด้านการป้องกันการทุจริตของคณะกรรมการ ป.ป.จ. เชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ผลการปฏิบัติหน้าที่ด้านการป้องกันการทุจริตของคณะกรรมการ ป.ป.จ. เชียงใหม่
3. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ปัญหา และได้ข้อเสนอแนวทางการป้องกันการทุจริตที่มีประสิทธิภาพ

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบว่ามีบทบาทหน้าที่ด้านการป้องกันการทุจริตของคณะกรรมการ ป.ป.จ. เชียงใหม่ ส่งผลกระทบต่อสังคมเชียงใหม่ในระดับใด

2. ทำให้ทราบถึงรูปแบบการปฏิบัติหน้าที่ด้านการป้องกันการทุจริตที่เหมาะสมกับจังหวัด เชียงใหม่ในแต่ละกลุ่มอาชีพ

3. สามารถนำผลการวิจัยใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดแนวทางและมาตรการในการป้องกัน ปัญหาคอร์รัปชันที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคต

1.4 ระเบียบวิธีวิจัย

1.4.1 ขอบเขตของการวิจัย

1.) **ขอบเขตด้านเนื้อหา** ศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้วิธี สัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) เพื่อหาคำตอบเรื่องผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ด้าน การป้องกันการทุจริตของคณะกรรมการ ป.จ.จ.เชียงใหม่

2.) **ขอบเขตด้านประชากร** คือกำหนดกลุ่มเป้าหมาย เป็นกลุ่มประชากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ การปฏิบัติหน้าที่ด้านการป้องกันการทุจริตของคณะกรรมการ ป.จ.จ.เชียงใหม่ จำนวนทั้งหมด 246 ตัวอย่าง ได้แก่ ผู้นำท้องถิ่น (นายกเทศมนตรี/ปลัดเทศบาล/นายกอบต./ปลัด อบต.) ผู้นำท้องที่ (กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน/สารวัตรกำนัน/แพทย์ประจำตำบล) อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) สถาบันอุดมศึกษา (ผู้บริหาร/อาจารย์ (ผู้สอน, ผู้รับผิดชอบรายวิชา, ผู้สังเกตการณ์) /นักศึกษา) โรงเรียน ช่างอาสา (ผู้บริหารโรงเรียน/นักเรียน) สื่อมวลชน/ภาคธุรกิจ/องค์กรเอกชน/ ผู้ทรงคุณวุฒิ หน่วยงานเชิญบรรยาย ผู้บริหารหอการค้าจังหวัดเชียงใหม่ และนักศึกษาฝึกงาน

3.) **ขอบเขตพื้นที่** คือ พื้นที่ 25 อำเภอของจังหวัดเชียงใหม่ คือ 1.) อำเภอเมืองเชียงใหม่ 2.) อำเภอจอมทอง 3.) อำเภอแม่แจ่ม 4.) อำเภอเชียงดาว 5.) อำเภอดอยสะเก็ด 6.) อำเภอแม่แตง 7.) อำเภอแมริม 8.) อำเภอสะเมิง 9.) อำเภอฝาง 10.) อำเภอแม่สาย 11.) อำเภอพร้าว 12.) อำเภอ สันป่าตอง 13.) อำเภอสันกำแพง 14.) อำเภอสันทราย 15.) อำเภอหางดง 16.) อำเภอฮอด 17.) อำเภอ ดอยเต่า 18.) อำเภออมก๋อย 19.) อำเภอสารภี 20.) อำเภอเวียงแหง 21.) อำเภอไชยปราการ 22.) อำเภอแม่วาง 23.) อำเภอแม่อน 24.) อำเภอดอยหล่อ 25.) อำเภอกัลยาณิวัฒนา

4. **ขอบเขตระยะเวลา** คือ เดือนมิถุนายน 2560-เดือนพฤษภาคม 2561 (1 ปี)

1.4.2 **เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย** เป็นแบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) โดยแบ่งแบบสัมภาษณ์ เป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบ โดยให้กรอกข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ ชื่อ นามสกุล เพศ อายุ สถานภาพ ตำแหน่ง ที่อยู่ปัจจุบัน ระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเพื่อวัดความรู้ ความเข้าใจต่อการบรรยายให้ความรู้ (การทำหน้าที่ ด้านการป้องกันของคณะกรรมการ ป.จ.จ.เชียงใหม่) ในแต่ละหัวข้อ/ประเด็น แยกตามกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งแบ่งเป็น 9 กลุ่ม เป็นมาตรวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ (กัลยา วา นิษฐ์ปัญญา, 2552) ของ ลิเคิร์ท สเกล (Likert Scales) มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ โดยมีการกำหนดค่า ระดับคะแนน ดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	มีความพึงพอใจมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	มีความพึงพอใจมาก
ระดับ 3	หมายถึง	มีความพึงพอใจปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อยที่สุด
การแปลความหมายค่าเฉลี่ยของระดับ ดังนี้		
ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ (กลุ่มตัวอย่าง) สามารถแสดงความคิดเห็นโดยอิสระ

1.4.3 ขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.) ขอนหนังสือเป็นลายลักษณ์อักษรจากประธานคณะกรรมการ ป.ป.จ. เชียงใหม่ (นายอมรพันธุ์ นิมานันท์) ถึงกลุ่มตัวอย่างทั้ง 9 กลุ่ม (รวมทั้งสิ้น 246 ตัวอย่าง)

2.) ขอความร่วมมือจากผู้ให้สัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยอธิบายและชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ และวิธีการเก็บข้อมูลแก่ผู้ให้สัมภาษณ์ เป็นรายบุคคล โดยขออนุญาตบันทึกเสียงและบันทึกภาพ ขณะทำการสัมภาษณ์ โดยมีเงื่อนไขว่า จะไม่มีการถอดแบบสัมภาษณ์แบบคำต่อคำเป็นรายบุคคลโดยเปิดเผย เพื่อนำมาประกอบในสรุปรายงานวิจัย ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ให้สัมภาษณ์เกิดความรู้สึกสบายใจ ปลอดภัยและเต็มใจที่จะให้ข้อมูลอย่างเต็มที่ เนื่องจากงานวิจัยอาจต้องมีการพาดพิงถึงบุคคลที่สาม ในประเด็นเรื่อง การทุจริตคอร์รัปชันที่ถือเป็นประเด็นอ่อนไหว

3.) ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์มาตรวจความสมบูรณ์ และนับจำนวนกลุ่มตัวอย่างให้ครบตามที่ต้องการ เกินร้อยละ 90 ถ้าหากพบว่าผู้ให้สัมภาษณ์ อาจตอบไม่ครบถ้วน ก็จะทำการนัดสัมภาษณ์เพิ่มเติม เมื่อได้ข้อมูลครบ ผู้วิจัยจะนำข้อมูลไปวิเคราะห์ตามวิธีทางสถิติต่อไป

1.4.4 การวิเคราะห์ข้อมูล เชิงปริมาณโดยใช้ 1. ค่าร้อยละ (Percentage) 2. ค่าเฉลี่ย (Mean) 3. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และ สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานทางสถิติ (p-value) * แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P < 0.05$)

1.5 นิยามศัพท์

ผลสัมฤทธิ์ หมายถึง ความสำเร็จที่ได้รับจากความพยายาม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ หรือระดับของความสำเร็จที่ได้รับในแต่ละด้านโดยเฉพาะหรือโดยทั่วไป

การทุจริตคอร์รัปชัน หมายถึง การกระทำที่ไม่สุจริต โดยอาศัยตำแหน่งหน้าที่ อิทธิพลและอำนาจเพื่อผลประโยชน์ของตนเอง การฉ้อราษฎร์บังหลวง การใช้ระบบอุปถัมภ์เป็นเครื่องมือในการ

ลิดรอนกฎหมายและความเป็นธรรมในสังคม การทุจริตคอร์รัปชันมักเกิดจากความร่วมมือกันระหว่าง นักการเมือง ข้าราชการและนักธุรกิจ

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดเชียงใหม่ (ป.ป.จ. เชียงใหม่) หมายถึง คณะกรรมการฯ จำนวน 5 คน ที่ถูกคัดสรรเข้ามาทำหน้าที่ เป็นไปตาม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 มาตรา 246 วรรค 5 กำหนดให้มีกรรมการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด และมาตรา 103/18 และระเบียบคณะกรรมการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติว่าด้วยคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด พ.ศ.2555 และประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง คณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดและสำนักงาน ป.ป.ช.ประจำจังหวัด พ.ศ.2557 โดยปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายเมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2557 ครบวาระเมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2561

1.6 สมมุติฐานงานวิจัย

ค่าคะแนนของการประเมินผลสัมฤทธิ์เพิ่มขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ด้านการป้องกันการทุจริต ของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ เมื่อทำการเปรียบเทียบก่อนและหลังการปฏิบัติหน้าที่

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยเรื่อง “ผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ด้านการป้องกันการทุจริตของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่” (Corruption Prevention Achievement of Chiang Mai Provincial Anti-Corruption Commissioner) มีเอกสารต่างๆที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยแนวคิด ทฤษฎีต่างๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับคอร์รัปชัน

- 2.1.1 ขอบเขต และความหมายของคอร์รัปชัน
- 2.1.2 ค่านิยมที่ส่งผลให้เกิดพฤติกรรมคอร์รัปชัน
- 2.1.3 รูปแบบคอร์รัปชัน
- 2.1.4 มูลเหตุของการเกิดคอร์รัปชัน

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับธรรมาภิบาล

- 2.2.1 แนวคิดธรรมาภิบาลในต่างประเทศ
- 2.2.2 แนวคิดธรรมาภิบาลในประเทศไทย

2.3 แนวคิดเรื่องคุณธรรม จริยธรรม และระบบการศึกษาเพื่อการต่อต้านคอร์รัปชัน และความคาดหวังต่อคุณสมบัติของผู้นำ

- 2.3.1 จริยธรรมตามแนวคิดตะวันออก
- 2.3.2 จริยธรรมตามแนวคิดตะวันตก
- 2.3.3 ทฤษฎีเกี่ยวกับพัฒนาการทางจริยธรรม
- 2.3.4 ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม
- 2.3.5 การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม จิตสำนึก และค่านิยมผ่านสุภาชิต คำพังเพย
- 2.3.6 ความคาดหวังต่อคุณสมบัติของผู้นำ

2.4 ผลประโยชน์ทับซ้อน หรือ การขัดกันของผลประโยชน์

2.5 ปัญหาการคอร์รัปชันกับสถานการณ์ปัจจุบัน

2.6 คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด

2.7 แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัย และประเมินผล

2.8 แนวคิดการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์

2.9 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็นและความคาดหวัง

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับคอร์รัปชัน

2.1.1 ขอบเขตและความหมายของคอร์รัปชัน

พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว (2544) ได้ให้ความหมายไว้ว่า **คอร์รัปชัน** คือการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ซึ่งเจ้าพนักงานเป็นผู้กระทำ เช่น เรียก รับ หรือยอมรับสินบน หรือการใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยทุจริต หรือเข้ามามีส่วนได้ ส่วนเสียเพื่อประโยชน์ตนหรือผู้อื่น หรือการผิดวินัย ในทางกฎหมายถือว่า คอร์รัปชัน หมายถึงการทุจริตต่อหน้าที่ ซึ่งได้แก่การกระทำซึ่งแสวงหา

ประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบด้วยกฎหมาย การคอร์รัปชันรู้จักกันในภาษาไทยนับแต่สมัยอยุธยาว่า การฉ้อราษฎร์บังหลวง

การฉ้อราษฎร์ หมายถึง การกระทำของข้าราชการโดยเฉพาะอย่างยิ่งมักจะเป็น “ข้าราชการชั้นผู้น้อย” ซึ่งฉกฉวยเอาประโยชน์อันไม่สมควรจากประชาชนเพื่อตนเอง โดยอาจใช้วิธีการโกง เบียดบัง ช่มชู้ รีดไถ ชูตรีตค่าธรรมเนียนเกินจริงจากประชาชน เช่น ระบบจ่ายใต้โต๊ะเพื่อให้งานเดิน การโยกให้จอดแล้วต้องจ่าย เป็นต้น การฉ้อราษฎร์จะกระทบประชาชนโดยตรง

การบังหลวง หมายถึง การกระทำของข้าราชการโดยเฉพาะอย่างยิ่งมักจะเป็น “ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่” ซึ่งฉกฉวยเอาทรัพย์สินสมบัติของประเทศชาติมาเป็นของตน โดยใช้อำนาจ ตำแหน่ง และด้วยวิธีการที่แยบยล เช่น เบียดบังงบประมาณแผ่นดินจากการประมุขงานโครงการใหญ่ต่างๆ โดยที่ประชาชนหรือผู้ที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องไม่สามารถรู้ได้ การบังหลวงเป็นการคอร์รัปชันที่ประชาชนไม่ได้รับรู้ถึงความเดือดร้อนมากนัก ทั้งๆ ที่ในความเป็นจริงคนกลุ่มนี้ได้เงินอันมิชอบไปเป็นจำนวนมากมหาศาล

นอกจากการฉ้อราษฎร์บังหลวงแล้ว ยังมีพฤติกรรมอีกบางประการที่เข้าข่ายการคอร์รัปชัน อาทิ การกินสินบาทคาดสินบน การให้สินน้ำใจในบางกรณี เป็นต้น

การคอร์รัปชันทั้งในระบบการเมืองและระบบราชการเป็นเรื่องที่แก้ไขได้ยาก พฤติกรรมการคอร์รัปชัน ที่มีได้ลดน้อยลง ทั้งนี้สาเหตุบางประการสำคัญที่ทำให้การแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันเป็นไปได้ยากนั้น สืบเนื่องมาจาก “ค่านิยม” ของสังคมหลายประการที่เป็นอุปสรรค

มีร์ดัล (Gunnar Myrdal) ได้ให้ความหมายไว้ใน วารสารเอเชียแอมกกาซีน (Asian Magazine) ว่า คอร์รัปชัน เป็นคำที่มีความหมายกว้างขวาง หมายถึงการกระทำทุกอย่างที่เป็นไปโดยมิชอบ หรือเป็นการกระทำเพื่อประโยชน์ส่วนตัว โดยใช้อำนาจและอิทธิพลที่มีอยู่ในตำแหน่งหน้าที่หรืออาศัยฐานะตำแหน่งพิเศษที่ตนมีอยู่ในกิจการสาธารณะ รวมทั้งการกินสินบนด้วย (Myrdal, 1968:13)

พจนานุกรมแบล็ค ลอร์ (Black Law Dictionary) ได้ให้ความหมายไว้ว่า คอร์รัปชัน หมายถึง "...การกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย อันเป็นการกระทำชั่วและฉ้อโกง โดยมีเจตนาที่จะหลีกเลียงกฎหมาย รวมทั้งการกระทำที่ขัดต่อตำแหน่งหน้าที่และสิทธิของผู้อื่น นอกจากนี้ ยังหมายถึง การที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งซึ่งประชาชนไว้วางใจกระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ โดยการรับหรือยอมรับประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่น" (Black Law Dictionary, 1979: 50)

แวนรอย (Edward Van Roy) ได้ให้ความหมายคำว่าคอร์รัปชันว่าเป็น "... การใช้อำนาจเพื่อให้ได้มาซึ่งผลกำไร ความชอบพอ หรืออภิสิทธิ์ หรือเพื่อผลประโยชน์ของกลุ่มหรือชนชั้น ซึ่งออกมาในรูปการกระทำที่ละเมิดกฎหมาย หรือละเมิดมาตรฐานความประพฤติทางศีลธรรมจรรยาที่ยอมรับ" (Van Roy, 1970: p.86)

ความหมายอย่างทั่วไปว่า การคอร์รัปชันเป็น "...สถาบันนอกเหนือกฎหมาย (Extra-Legal Institution) หรือนอกเหนือข้อตกลงโดยชอบธรรมทางสังคมในขณะหนึ่งๆ ซึ่งบุคคลหรือคณะบุคคลที่อยู่ในระบบราชการ หรือระบบเอกชน หรือทั้งสองระบบใช้ปฏิบัติเพื่อให้ได้มาซึ่งประโยชน์แห่งตน โดยทำให้บุคคลอื่นที่ไม่มีส่วนร่วมด้วยโดยตรงต้องเสียประโยชน์ทั้งทางตรงหรือทางอ้อม ทั้งนี้สุดแล้วแต่ผลของการต่อรองหรือการยินยอมของบุคคลที่มีส่วนร่วมโดยตรงในการกระทำนั้นๆ..."

ศุภชัย ยาวะประภาษ (2544: 4-8) ได้จำแนกคอร์รัปชันออกเป็น 4 ด้านดังนี้

1) ด้านการใช้ตำแหน่งหน้าที่การงาน คอร์รัปชัน หมายถึง การใช้อำนาจหน้าที่เพื่อประโยชน์ส่วนตัวโดยมิชอบ เป็นเรื่องของการรับเงินหรือสิ่งของมีค่าเป็นเงินสำหรับการกระทำบางอย่างซึ่งเจ้าหน้าที่ผู้นั้นมีหน้าที่จะต้องทำอยู่แล้ว หรือจะต้องงดการกระทำอยู่แล้ว ดังนั้นคอร์รัปชันจึงเป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบนจากข้อบัญญัติที่ได้รับมาเพื่อประโยชน์ส่วนตัวหรือพวกพ้องได้แก่ การรับสินบน การใช้ระบบพวกพ้องและการใช้จ่ายงบประมาณแผ่นดินอย่างผิดกฎหมาย

2) ด้านที่กระทบกระเทือนต่อผลประโยชน์ของส่วนรวม คอร์รัปชัน หมายถึงการกระทำของผู้มีอำนาจที่ถูกชักนำด้วยเงินหรือสิ่งตอบแทนอื่น ซึ่งไม่พึงจะมีสิทธิได้รับตามกฎหมาย โดยให้ประโยชน์แก่ผู้ที่ให้สิ่งตอบแทนนั้น ทำให้ผลประโยชน์ของประชาชนโดยส่วนรวมได้รับความเสียหาย ซึ่งผลประโยชน์ที่ผู้คอร์รัปชันจะได้รับ ได้แก่การมีอำนาจหน้าที่ การได้รับการยอมรับนับถือ ความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น เป็นต้น

3) ด้านกฎหมาย คอร์รัปชันตามกฎหมาย หมายถึง คอร์รัปชันของฝ่ายบริหารหรือรัฐบาล เกิดขึ้นก็ต่อเมื่อการไหลเวียนของรายรับของรัฐบาลหรือรายได้ของประชาชาติไปในทิศทางที่เป็น การเพิ่มความมั่นคงส่วนบุคคลให้กับสมาชิกของรัฐบาลชุดนั้นๆ ซึ่งนับได้ว่าเป็นการกระทำซึ่งผิดกฎหมาย แต่ก็มีนักวิชาการบางคนเห็นว่าความหมายตามกฎหมายดังกล่าวไม่มีความครอบคลุมเพียงพอสำหรับกฎหมายไทย คอร์รัปชันจะมีความหมายตรงกับคำว่า “การทุจริตในวงราชการ” หรือ “การฉ้อราษฎร์บังหลวง”

4) ด้านศีลธรรมคอร์รัปชัน หมายถึง การกระทำซึ่งละเมิดหลักแห่งศีลธรรมในเรื่องต่างๆ

2.1.2 ค่านิยมที่ส่งผลให้เกิดพฤติกรรมคอร์รัปชัน

ศุภชัย ยาวะประภาษ (2544) และ สุพัตรา สุภาพ (2531) ได้กล่าวถึงค่านิยมที่ส่งผลให้เกิดพฤติกรรมคอร์รัปชันในสังคมไทย **ค่านิยม** หมายถึง สิ่งที่คนๆหนึ่งยึดถือว่ามีคุณค่าและเป็นกฎเกณฑ์การตัดสินใจเลือกกระทำในสิ่งต่างๆ ค่านิยมเป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดพฤติกรรมคอร์รัปชัน โดยอาจแบ่งค่านิยมที่เป็นเหตุให้เกิดพฤติกรรมคอร์รัปชันของคนในสังคมออกเป็น 4 หมวดใหญ่ๆ ตามลักษณะของสังคมไทย อาทิ

1. ค่านิยมในสังคมอุปถัมภ์ ในความเป็นจริงนั้น ระบบอุปถัมภ์มีสภาพเป็น “กลาง” ดังนั้นระบบอุปถัมภ์จะส่งผลให้เกิดคุณหรือโทษ จึงขึ้นอยู่กับการนำไปใช้ของคนในสังคม อาจกล่าวได้ว่าในทุกๆ ระบบของสังคมจำเป็นจะต้องมีระบบอุปถัมภ์เป็นตัวเชื่อมประสานอยู่ และในสังคมไทยเช่นกัน หากไม่มีระบบอุปถัมภ์เสียเลย สังคมไทยอาจจะอยู่ไม่ได้ เพราะจะกลายเป็นสังคมที่เห็นแก่ตัว และคนในสังคมขาดการพึ่งพาซึ่งกันและกันได้ เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตามต้องยอมรับว่า ค่านิยมในสังคมอุปถัมภ์ที่ใช้อย่างไม่ถูกต้องเป็นสาเหตุสำคัญของการฉ้อราษฎร์บังหลวง ทั้งในวงการการเมืองและในวงการราชการ อาทิ

1.1 ค่านิยมคณະนิยม ค่านิยมในระบบอุปถัมภ์มักนำไปสู่การเล่นพรรคเล่นพวก จึงเป็นเหตุให้ข้าราชการถือประโยชน์ของพวกพ้องมากกว่าประโยชน์ของส่วนรวม ภายในระบบจะยึดโยงกันเป็นเครือข่ายอุปถัมภ์ตามความสัมพันธ์ส่วนบุคคล ดังที่คงเคยได้ยินคำกล่าวคุ้นเคย เช่น คนของใคร เส้นใครเส้นมัน นายขึ้นก็ขึ้นทั้งสาย เป็นต้น หรือแม้แต่เรื่องการเลื่อนขั้นหรือการให้

ความดีความชอบที่พิจารณาว่าบุคคลใดเป็นพวกพ้องมากกว่าการพิจารณาความรู้ความสามารถหรือผลงาน หรือการละเลยการกระทำผิดของคนที่รู้จัก ครอบครัว ญาติพี่น้อง หรือคนที่ให้ผลประโยชน์แก่ตน คือมิได้มองว่าการกระทำดังกล่าวเป็นการกระทำผิดต่อชาติบ้านเมือง

1.2 ค่านิยมน้ำพึ่งเรือ เสือพึ่งป่า สังคมไทยมีความสัมพันธ์แบบอุปถัมภ์ที่ชัดเจน ลักษณะของการอุปถัมภ์จะอยู่ในลักษณะ “น้ำพึ่งเรือ เสือพึ่งป่า” เพื่อหวังผลประโยชน์ตอบแทนซึ่งกันและกัน อาทิ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชากับลูกน้อง ข้าราชการการเมืองกับข้าราชการประจำ ประชาชนกับข้าราชการ ประชาชนกับนักการเมือง ต่างฝ่ายต่างต้องพึ่งพาอาศัย ซึ่งกันและกัน และมีการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ต่างตอบแทนทั้งในด้านวัตถุและจิตใจโดยไม่คำนึงถึงความถูกต้องชอบธรรม

1.3 ค่านิยมกตัญญู ข้อดีประการหนึ่งของระบบอุปถัมภ์คือ การส่งเสริมให้เกิดค่านิยมของความกตัญญูรู้คุณคน อันเป็นเหตุให้คนที่เคยได้รับการช่วยเหลือมีความปรารถนาที่จะตอบแทนคนที่ทำความดีให้กับตน ซึ่งเป็นสิ่งที่ตั้งมาหากกระทำอย่างเหมาะสม แต่อย่างไรก็ตาม ค่านิยมดังกล่าวส่งผลให้เกิดการส่งเสริมการคอร์รัปชันขึ้นด้วย เช่นการละเมิดกฎเกณฑ์ระเบียบของราชการเพื่อช่วยเหลือผู้มีพระคุณ การจำใจต้องรับเด็กฝากเด็กเส้น การช่วยเหลือผู้กระทำความผิด เพราะตนเองเคยได้รับความช่วยเหลือจากผู้นั้นมาก่อน

2. ค่านิยมในสังคมธนานิยม สังคมไทยอยู่ภายใต้ระบบธนานิยม คือ อธิปไตยที่เกิดจากเงิน หากใครมีเงินจะสามารถเป็นใหญ่ได้ สังคมปัจจุบันกลายเป็นสังคมที่ “เห็นเงินเป็นใหญ่” สังคมวัตถุนะกันที่เงินโดยไม่สนใจว่าจะได้มาด้วยวิธีใดก็ตาม ค่านิยมดังกล่าวส่งผลกระทบต่อระบบราชการอย่างใหญ่หลวง เพราะข้าราชการได้รับเงินเดือนน้อย การปรับเงินเดือนข้าราชการยังไม่ขานรับกับดัชนีค่าครองชีพ เมื่อบวกกับค่านิยมยกย่องคุณค่าเงินตราของคนในสังคม ยิ่งทำให้ข้าราชการเกิดความปรารถนาอยากได้เงินทอง วัตถุประสงค์ เครื่องอำนวยความสะดวกต่างๆ ในชีวิต เพื่อให้เท่าเทียมผู้อื่นในสังคม ในขณะที่ช่องทางที่เอื้ออำนวยและง่ายต่อการได้มาซึ่งทรัพย์สินคือการคอร์รัปชันนั่นเอง ค่านิยมในสังคมธนานิยมอันเป็นเหตุให้เกิดคอร์รัปชัน อาทิ

2.1 ค่านิยมยกย่องเงินมากกว่าความดีและความถูกต้อง ปัจจุบันเรียกได้ว่าสังคมไทยเป็นสังคมที่ “เงินเป็นใหญ่กว่ากฎ” เพราะเงินสามารถแลกกับความถูกต้องได้ ค่านิยมสังคมยกย่องสรรเสริญคนรวยมากกว่าคนที่ทำความดี โดยไม่สนใจว่าจะได้เงินนั้นด้วยวิธีใด ส่งผลให้คนในสังคมมุ่งแสวงหาความมั่งคั่งให้กับตนเองอย่างไม่จำกัดวิธี เพื่อให้ได้เงินที่เร็วที่สุดและง่ายที่สุด โดยขาดความตระหนักในจริยธรรมเรื่องความซื่อสัตย์ เพราะคิดว่าคนที่ซื่อสัตย์มักจะไม่มั่งคั่งและยากจน จึงต้องกลายเป็นผู้ที่คนในสังคมดูถูก ดูแคลน

2.2 ค่านิยมยกย่องวัตถุ ชื่อเสียงเกียรติยศ ในประวัติศาสตร์สังคมไทยมีการแบ่งชนชั้นวรรณะอย่างชัดเจนในภาคปฏิบัติ คนในสังคมส่วนใหญ่ยอมจำนนต่อเกียรติที่ได้รับมาจากชาติตระกูลและความมั่งคั่ง เมื่อบวกกับกระแสวัตถุนิยมและเสรีนิยม คนไทยส่วนใหญ่จึงแสวงหาผลประโยชน์ให้กับตนเองเพื่อยกระดับฐานะของตนให้เท่าเทียมกับคนที่มั่งคั่งในสังคม จนกลายเป็นความละโมภและความเห็นแก่ตัวที่สร้างความเสียหายแก่ส่วนรวม โดยสังคมพยายามให้เหตุผลสนับสนุนการกระทำเช่นนี้ว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้อง เพราะมีค่านิยมที่เห็นว่า ถ้าใครสามารถโกงผู้อื่นได้มาก

โดยผู้อื่นไม่สามารถทำอะไรเขาได้ คนผู้นั้นเป็นคนที่ฉลาดและสังคมที่มีคนที่ทำเช่นนั้นมากจะเป็นสังคมที่ฉลาดด้วย

2.3 ค่านิยมปฏิบัตินิยมมากกว่าหลักการนิยม สังคมไทยยึดค่านิยมปฏิบัตินิยมมากกว่าหลักการนิยม โดยมีการเห็นว่าสิ่งใดที่ทำแล้วตนเองได้รับประโยชน์มากกว่าจะเลือกทำสิ่งนั้น ส่งผลให้การคอร์รัปชันเป็นสิ่งที่ทำได้ หากทำแล้วตนเองได้ประโยชน์ แม้จะทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้องหรือทำด้วยวิธีการไม่ถูกต้อง หรือทำไม่ถูกกฎระเบียบก็ตาม ค่านิยมเช่นนี้ทำให้เกิดการละเลยที่จะตระหนักถึงผลเสียของการคอร์รัปชันที่ในที่สุดจะตกแก่ระบบราชการ ประชาชนและสังคมโดยรวม

3. ค่านิยมในสังคมรัฐรักษาตัวรอดเป็นยอดดี สาเหตุของความล้มเหลวในการปราบปรามการคอร์รัปชันประการหนึ่งคือ การที่สังคมยึดค่านิยม “รัฐรักษาตัวรอดเป็นยอดดี” หรือการรู้จักเอาตัวรอดจากสถานการณ์ร้ายต่างๆ โดยใช้ทุกวิถีทางไม่ขึ้นกับว่าทางนั้นถูกต้องชอบธรรมหรือไม่ ขอเพียงทำให้ชีวิตตนเองพ้นภัยหรือได้รับผลประโยชน์อื่น ๆ ถือเป็นทางเลือกที่ฉลาดแล้ว เห็นค่านิยมนี้ถูกถ่ายทอดผ่านทางวรรณกรรมที่ยึดว่าเป็นภูมิปัญญาไทยเช่น ผ่านทางตัวละครตัวหนึ่งที่ชื่อว่า “ศรีธนญชัย” ซึ่งเป็นเรื่องราวที่มีมาตั้งแต่รุ่นปู่รุ่นย่าเป็นต้นมาจนกระทั่งปัจจุบันและปรากฏในระบบการศึกษาที่ทำให้คนในสังคมไทยได้ซึมซับรับเอาและยกย่อง ศรีธนญชัยว่าเป็นคนฉลาด กะล่อน เจ้าเล่ห์ และสามารถทำทุกอย่างเพื่อประโยชน์ของตนเอง ค่านิยมในสังคมรัฐรักษาตัวรอดเป็นยอดดี ที่เป็นสาเหตุให้เกิดการคอร์รัปชันทั้งทางตรงและทางอ้อม อาทิ

3.1 ค่านิยมเข้าเมืองตาหลิ่วต้องหลิ่วตาตาม โดยปกติแล้วการว่ายน้ำวนน้ำย่อมยากลำบากและอาจไปไม่ถึงฝั่ง แต่การว่ายน้ำตามน้ำง่ายสบายและถึงฝั่งอย่างปลอดภัย เช่นเดียวกับระบบคอร์รัปชันที่ฝังลึกในระบบราชการและระบบการเมือง มักจะเป็นเหตุให้ข้าราชการใหม่ ซึ่งเป็นกำลังคนไฟแรง มีอุดมการณ์ มีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะทำงาน ต้องถูกดึงด้วยอิทธิพลของระบบกินตามน้ำ คนที่ว่ายน้ำวนกระแสไม่ไหวจะกลายเป็น “แกะดำ” ที่คนอื่นไม่คบค้าด้วย จนในที่สุดต้องหลุดออกจากระบบไป ในขณะที่เดียวกัน คนอีกจำนวนไม่น้อยตัดสินใจยอมทำตามระบบเพื่อความอยู่รอดด้วยเหตุนี้จึงยังไม่มีใครต่อต้านหรือกวาดล้างการคอร์รัปชันในระบบให้หมดไปได้ ตราบนานเท่าที่ค่านิยม “เข้าเมืองตาหลิ่วต้องหลิ่วตาตาม” ยังคงมีอิทธิพลต่อข้าราชการรุ่นใหม่ ๆ อยู่

3.2 ค่านิยมอย่าแกว่งเท้าหาเสี้ยน การคอร์รัปชันยังเป็นมะเร็งร้ายเรื้อรังในระบบราชการและระบบการเมือง สาเหตุประการหนึ่งเนื่องจาก ไม่มีใครกล้าเป็นพยานโจทก์ มีการวิเคราะห์ไว้ว่า การนำตัวพยานบุคคลมาขึ้นศาลนั้นเป็นการยาก เนื่องจากธรรมเนียมประเพณีของคนไทยนั้นมีคำพังเพยอยู่ว่า “กินขี้หมาดีกว่าขึ้นศาล” “คำขี้ดีกว่าคำความ” “อย่าแกว่งเท้าหาเสี้ยน” และ “บ้านเมืองไม่ใช่ของเราคนเดียว ใครกินใครโกงก็ช่างหัวมัน” หรือหากโจทก์พิสุจน์ไม่ได้ว่าจำเลยผิดจริง อาจถูกฟ้องกลับในฐานะหมิ่นประมาทได้ ทางการจึงไม่จับคนผิดมาลงโทษได้ แม้จะมีตัวบทกฎหมายที่เข้มงวดเพียงใดก็ตาม

3.3 ค่านิยมประนีประนอม สังคมไทยมีลักษณะปฏิบัติการณ์นิยมมากกว่าอุดมการณ์นิยม ซึ่งสะท้อนออกมาชัดเจน เช่น การที่โดยทั่วไปคนไทยไม่ชอบการตัดสินปัญหาในลักษณะโง่งมต่างหาก แต่จะนิยมการผ่อนปรนยอมเข้าหากันเมื่อมีกรณีขัดแย้ง ไม่ว่าจะป็นในครอบครัวในที่ทำงาน หรือในระดับประเทศชาติก็ตาม การประนีประนอมเป็นลักษณะที่อาจเกิดมาจาก

ประวัติศาสตร์แห่งการต่อสู้ของชาติในหลายยุคหลายสมัย เพราะหากดูจากเหตุการณ์วิกฤตการณ์ต่างๆ หลายเหตุการณ์ คนไทยแก้ปัญหาข้อขัดแย้งโดยไม่นิยมการโต้แย้งด้วยการนำเอาเหตุผลข้อเท็จจริงมาอภิปรายหักล้างกัน แต่จะนิยมความราบรื่นในการเจรจา เพื่อมุ่งรักษาหน้ารักษาศักดิ์ศรีของกันและกัน หลายครั้งการประนีประนอมเป็นเหตุให้เสียเปรียบ เพราะไม่กล้าตัดสินใจแตกหักในเรื่องสำคัญๆ และทำให้เกิดผลเสียหายตามมา

4. ค่านิยมในสังคมอำนาจนิยม ในสมัยอยุธยาอาชีพที่ถือว่าเป็นเกียรติและศักดิ์ศรีมากที่สุดคืออาชีพ “รับราชการ” บุคคลที่เป็นข้าราชการจะอยู่ในฐานะผู้ปกครอง ซึ่งเต็มเปี่ยมไปด้วยอำนาจเกียรติยศ ยศถาบรรดาศักดิ์ ชื่อเสียง ข้าทาสบริวาร และมีเสถียรภาพในการดำเนินชีวิตข้าราชการในอดีตถืออยู่ในฐานะเป็น “นาย” ของประชาชน เนื่องจากมีฐานะทางสังคมสูงกว่าประชาชนตามการกำหนดโดยระบบศักดินา ประชาชนซึ่งเป็นชนชั้นผู้ถูกปกครองต่างให้ความเคารพยำเกรงข้าราชการ เพราะเป็นผู้ปกครองที่มีอำนาจในการให้คุณและโทษได้ แม้ในปัจจุบันข้าราชการจะมีสถานะและสภาพที่เปลี่ยนแปลงไป แต่ยังคงมีลักษณะความคิดและการปฏิบัติเช่นสมัยเดิมหลงเหลือไว้ให้เห็นอยู่บ้าง ค่านิยมในสังคมอำนาจนิยมที่ส่งผลให้เกิดการคอร์รัปชัน อาทิ

4.1 ค่านิยมใช้อำนาจเรียกค่าน้ำร้อนน้ำชา ค่านิยมของสังคมไทยที่ปลูกฝังกันมาว่า “โตขึ้นขอให้ได้เป็นเจ้าของคนนายคน” มีส่วนสำคัญที่ทำให้ข้าราชการในอดีตไม่มีสำนึกว่า การเข้ารับราชการคือการเข้าไปรับใช้ประชาชน แต่กลับมีความคิดว่าตนมีอำนาจเหนือประชาชน โดยเฉพาะประชาชนในท้องถิ่นชนบท เนื่องจากในระบบราชการเป็นแหล่งรวมของคนที่มีความรู้ความสามารถมากกว่าประชาชนชาวชนบท ค่านิยมที่ต้องการเป็นเจ้าของคนนายคน ของข้าราชการ อาจแสดงออกโดยการทำตัวเป็นผู้ที่มีภูมิรู้ดีกว่าประชาชน เพื่อให้ประชาชนเกิดการยอมรับและยกย่องว่าเป็นชนชั้นปกครอง

4.2 ค่านิยมยกย่องผู้มีอำนาจ สังคมไทยยกย่องและเกรงกลัวผู้มีอำนาจ จะเห็นได้ในระบบศักดินาหรือระบบราชการ อำนาจจะขึ้นอยู่กับชนชั้นหรือตำแหน่ง เช่น รัฐมนตรี ยศทหารยศตำรวจ ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ ปลัดอำเภอ เป็นต้น ยังมีตำแหน่งสูงยิ่งมีอำนาจมากและ จะยิ่งได้รับการยกย่องมากขึ้น จนสามารถกล่าวได้ว่าอำนาจสามารถดลบันดาลให้มีทรัพย์สินเงินทอง บริวาร ตำแหน่ง ฯลฯ ค่านิยมยกย่องผู้มีอำนาจไปสู่ค่านิยมในการประจบสอพลอ เกิดการทำงานแบบผักชีโรยหน้า เพื่อให้เจ้านายเกิดความพึงพอใจและเพื่อตนเองจะได้รับความดี ความชอบ โดยไม่สนใจว่าสมเหตุสมผลและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนหรือไม่ ข้าราชการชั้นผู้น้อยตระหนักดีว่าระเบียบกฎเกณฑ์นั้นมาที่หลังความปรารถนาของเจ้านาย

ค่านิยมที่ให้คุณค่าในสิ่งที่ผิดเหล่านี้ ส่งผลกระทบให้คนในสังคมต้องเดินหน้าอยู่บนสังคมที่ลำบากยิ่ง เพราะเขาไม่สามารถเดินหน้าอยู่บนเส้นทางแห่งความถูกต้องได้อย่างมั่นคง เพราะเส้นทางนั้นคนในสังคมไม่ยอมรับ เช่น เขาไม่สามารถได้รับการยกย่องให้เกียรติหากเขาเป็นข้าราชการที่ซื่อสัตย์แต่ยากจน เขาจะไม่สามารถทำธุรกิจใดๆได้อย่างประสบความสำเร็จหากไม่เรียนรู้ที่จะจ่ายค่าน้ำร้อนน้ำชาบ้าง และเขาอาจจะอยู่ในตำแหน่งเดิมตลอดชีวิตเพียงเพราะเขาไม่ได้เล่นพรรคเล่นพวกกับหัวหน้างาน ฯลฯ ค่านิยมเช่นนี้ ส่งผลให้ไม่มีผู้กล้าหาญเพียงพอที่จะยืนหยัดอยู่บนความถูกต้องชอบธรรมได้ เพราะในที่สุดจำต้องไหลไปกับระบบ กลายเป็นคนที่กระทำความผิดตามกฎหมายไป เพียงเพื่อที่จะอยู่รอดและได้รับการยอมรับจากคนในสังคม ค่านิยมต่างๆ เหล่านี้

ส่งผลกระทบต่อให้การคอร์รัปชันกลายเป็นเนื้อร้ายในสังคมที่คนในสังคมจำนวนไม่น้อยปล่อยให้เกิดขึ้น และไม่มีความเดือดเนื้อร้อนใจอย่างรุนแรงที่จะตัดมันทิ้งไป สังคมที่ให้คุณค่าผิดๆ เช่นนี้ จึงเป็นอุปสรรคอย่างมากในการที่ใครสักคนจะยืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้องและดีงาม อย่างไรก็ตาม ความพยายามและไม่ย่อท้อในการยึดมั่น “คุณค่าที่ถูกต้อง” สำหรับการดำเนินชีวิตเพราะสิ่งที่ถูกต้องและดีงามจะนำพาชีวิตของประสบความสำเร็จได้อย่างยั่งยืนในอนาคต

2.1.3 รูปแบบการคอร์รัปชัน

การศึกษาค้นคว้าจากหนังสือวิชาการภายในประเทศ พบว่ามีนักวิชาการไทยหลายคนได้กล่าวถึงรูปแบบการคอร์รัปชันในประเทศไทย ไว้ดังต่อไปนี้

ผาสุก พงษ์ไพจิตร (2537) ได้แบ่งรูปแบบการคอร์รัปชันหลักออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1) ระบบส่งส่วย (Syndicate Corruption) มีวิธีการโดย ข้าราชการชั้นผู้น้อยเก็บส่วยหรือภาษีไม่เป็นทางการแล้วรวบรวมที่กองกลาง หลังจากนั้นแจกจ่ายรายได้ส่วยไปยังข้าราชการทั้งระดับสูงและล่างในกรม กอง

2) กินตามน้ำ การจัดซื้อจัดจ้าง (Procurement Kickbacks) มีวิธีการโดยให้สินบนการจัดซื้อจัดจ้าง

3) การจ่ายสินบนเพื่อให้ได้การผูกขาดกิจการบางประเภทที่ต้องได้สัมปทานจากรัฐบาลและเพื่อคงสภาพการผูกขาดนั้นไว้ โดยการจ่ายสินบนเป็นการจ่ายประจำให้ข้าราชการหลายระดับในบางกรณีจ่ายทั้งกรม

4) การคอร์รัปชันการประมูลโครงการ มีวิธีการหลายวิธีการ แต่โจ่งแจ้งที่สุดคือการฮั้วกันระหว่างกลุ่ม ผู้เสนอประมูล เพื่อควบคุมการประมูลแล้วมีข้อตกลงวงเวียนกันเป็นผู้ชนะประมูลเป็นคราวๆ ไป

ผาสุก พงษ์ไพจิตร (2546: 161-164) ได้กล่าวว่า คอร์รัปชันมีหลากหลายรูปแบบแต่ที่สำคัญๆ มีอยู่ 2 ประเภท ดังนี้

1) ภาษีคอร์รัปชัน ซึ่งนักการเมืองและข้าราชการเก็บจากพ่อค้า นักธุรกิจและประชาชนในรูปของค่าคอมมิชชั่น และส่วยต่างๆ นอกจากนี้ยังมีการรั่วไหลของเงินงบประมาณแบบอื่นๆ ภาษีคอร์รัปชันเหล่านี้ทุกคนรู้จักกันดี

2) การทับซ้อนของผลประโยชน์ หรือ ผลประโยชน์ทับซ้อน หมายถึงการขัดกันระหว่างผลประโยชน์สาธารณะและผลประโยชน์ส่วนบุคคล ที่ภาษาอังกฤษเรียกว่า **Conflict of Interest** ที่เห็นกันเสมอๆ คือรายได้ซึ่งนักการเมืองและพรรคพวกเพื่อนพ้อง ได้รับจากการตั้งราคาสินค้าหรือบริการซึ่งพวกเขาทำการผลิตอยู่ในราคาสูงเนื่องจากเป็นธุรกิจผูกขาดหรือกึ่งผูกขาด สำหรับมาตรการป้องกันการคอร์รัปชันที่เกิดจากการทับซ้อนผลประโยชน์ จากการดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี และเป็นนักธุรกิจในเวลาเดียวกัน รัฐธรรมนูญ พ.ศ.2540 มีข้อกำหนดให้รัฐมนตรีต้องไม่เป็นหุ้นส่วน หรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทอีกต่อไป โดยมีกฎหมายลูกกำกับ และทาง ป.ป.ช. ยังกำหนดข้อห้ามไม่ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ซึ่งพ้นตำแหน่งจากการเป็นเจ้าหน้าที่รัฐมาแล้ว ยังไม่ถึงสองปีเข้าทำงาน หรือมีหุ้นส่วนหรือเป็นการปรึกษาตัวแทนในบริษัทที่ได้รับสัมปทาน หรือเป็นคู่สัญญา หรือมีส่วนได้ส่วนเสียในสัญญาที่กำกับหน่วยงานของรัฐ แต่ข้อห้ามที่มีอยู่ยังมีจุดอ่อน คือยังเปิดช่องให้รัฐมนตรีย้ายโอนหุ้นให้แก่นิติบุคคล ซึ่งอาจมีบุคคลใกล้ชิดในครอบครัวเป็นเจ้าของกิจการ และข้อห้ามเจ้าหน้าที่รัฐผู้ซึ่งพ้น

จากตำแหน่งจากการเป็นเจ้าหน้าที่รัฐแล้วยังไม่ถึงสองปีเข้าทำงานในบริษัทที่มีผลประโยชน์กับภาครัฐ นั้น เป็นข้อห้ามเฉพาะสองตำแหน่งเท่านั้นคือ นายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรี ป.ป.ช.ยังไม่ได้กำหนด ตำแหน่งอื่นๆ ซึ่งอาจนำไปสู่การขัดระหว่างผลประโยชน์ส่วนบุคคลและผลประโยชน์ส่วนรวม เช่น ตำแหน่งอธิบดีของหลายกรม ซึ่งมีบทบาทเกี่ยวข้องกับกร่อนุมัติหรือการประมูลโครงการต่างๆ ภาครัฐ

สำหรับการคอร์รัปชันในโครงการก่อสร้างขนาดใหญ่ของรัฐ การศึกษาที่มีอยู่ชี้ว่า ได้กลายเป็นแหล่งรายได้จากการคอร์รัปชันที่สำคัญของบรรดานักการเมืองและข้าราชการที่ฉ้อฉล ปัญหาการคอร์รัปชันดังกล่าว นอกจากจะส่งผลให้การใช้จ่ายภาครัฐมีมูลค่าสูงเกินความจำเป็น เป็นการรั่วไหลของงบประมาณแล้ว โครงการจำนวนมากเมื่อเสร็จสิ้นก็ยังไม่สามารถเปิดดำเนินการให้ บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ หรือมีกรณีที่เปิดดำเนินการแล้วส่งผลบต้องจัดหางบประมาณมาแก้ไข เพิ่มเติมอีก ตัวอย่างเช่น **โครงการเขื่อนบางปะกง** เมื่อเปิดดำเนินการจะส่งผลต่อชาวบ้านจนต้อง จัดหางบประมาณมาแก้ไข ส่งผลให้เกิดความสิ้นเปลือง หรือ**โครงการบำบัดน้ำเสีย** ที่ดำเนินการโดย กรมโยธาธิการ ซึ่งมีเป้าหมายที่ดี คือการจัดการกับปัญหาน้ำเสีย แต่ สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินพบว่า โครงการบำบัดน้ำเสียใน 39 พื้นที่เทศบาล ใช้งบมากกว่าหนึ่งหมื่นล้านบาท แต่ทุกแห่งไม่สามารถเดิน ระบบบำบัดน้ำเสียได้สำเร็จตามจุดประสงค์ หรือ **โครงการจัดการน้ำเสยรวมที่คลองด่าน จังหวัด สมุทรปราการ** มีปัญหาความไม่โปร่งใสในการจัดจ้างแทบทุกขั้นตอน มีการทุจริตและกระทำผิด ระเบียบและยังพบว่า เมื่อสร้างเสร็จก็อาจใช้งานได้ร้อยละ 25 เท่านั้น ทั้งนี้สาเหตุประการหนึ่งก็ เพราะโครงการมีความซ้ำซ้อนกับโครงการอื่นในพื้นที่เดียวกัน กรณีเหล่านี้ชี้ให้เห็นถึงการสูญเสียของ งบประมาณที่ลงไป นอกเหนือจากปัญหาการรั่วไหลของงบประมาณอันเกิดจากการคอร์รัปชัน ในกรณีโครงการขนาดใหญ่ ที่กล่าวมาข้างต้น ต้นเหตุของการคอร์รัปชัน นอกจากจะมีเรื่องของการ ทับซ้อนของผลประโยชน์แล้ว ยังมีปัญหาความหละหลวมในทุกขั้นตอนของการทำโครงการ ตั้งแต่ทำการศึกษาความเป็นไปได้ ไปจนถึงทุกๆ ขั้นตอนของการประมูลงาน

สำหรับแนวทางแก้ไขนั้น กฎเกณฑ์การป้องกันการทับซ้อนของผลประโยชน์ จะต้องได้รับ พิจารณาให้รัดกุมและจริงจังกว่าที่เป็นอยู่ ขณะเดียวกันการปฏิรูประบบการประมูลงานจะต้องมีการ ปรับให้ได้มาตรฐานสากล เช่นการจัดให้องค์กรกลาง เพื่อดูแลการประมูล จัดซื้อจัดจ้างภาครัฐโดยรวม เป็นการควบคุมการประมูลงานระดับหน่วยงานย่อยอีกชั้นหนึ่ง และการจัดการให้มีกฎเกณฑ์ที่รัดกุม เพื่อป้องกันการทับซ้อนของผลประโยชน์ในบรรดาผู้ประมูลงานด้วยกัน และระหว่างผู้ประมูลกับ นักการเมืองและข้าราชการ

การวิเคราะห์ทางทฤษฎีในตอนต้นชี้ให้เห็นว่า ตราบไต่ที่ยังมีรัฐบาลที่มีนักการเมืองฉ้อฉล ความพยายามที่จะกำหนดกฎเกณฑ์ใหม่ๆ เพื่อป้องกันการคอร์รัปชันที่เกิดจากการทับซ้อนของ ผลประโยชน์จะบรรลุได้ยาก การปฏิรูปการเมืองยังจะต้องมีบทบาทสำคัญเพื่อร่อนนักการเมือง ฉ้อฉลออกไป แต่การปฏิรูปการเมืองจากภายในระบบเองจะมีอุปสรรคมาก ดังนั้นนอกเหนือจาก มาตรการอื่นๆที่เสนอข้างต้นนั้น ขบวนการผลักดันการปฏิรูป และขบวนการต่อต้านคอร์รัปชันที่ต้อง มาจากฝ่ายประชาชนและสื่อจะยังคงต้องมีบทบาทสำคัญในการลดทอนปัญหาการคอร์รัปชันอยู่ นั้นเอง

นวน้อย ตรีรัตน์ (2546: 2.24 – 2.25) ได้แบ่งรูปแบบการทุจริตคอร์รัปชันออกเป็น 2 ประเภทคือ

1) การทุจริตของข้าราชการประจำในกระบวนการปกครองโดยการใช้อำนาจรัฐเพื่อผลประโยชน์ทางการเงิน

2) การทุจริตในแวดวงการเมืองจากการที่นักการเมืองใช้อำนาจหน้าที่ในตำแหน่งเพื่อหาผลประโยชน์ทางการเงินหรือทางด้านการเมือง และโดยรูปธรรมแล้วการทุจริตคอร์รัปชันอาจแบ่งได้ 3 รูปแบบได้แก่

2.1 การใช้อำนาจในการอนุญาตให้ละเว้นจากการปฏิบัติตามกฎระเบียบของรัฐเพื่อลดต้นทุนการทำธุรกิจ กรณีนี้สามารถเกิดขึ้นได้จากเรื่องที่มีระดับความรุนแรงต่ำ เช่น การจ่ายสินบนให้ตำรวจเมื่อทำผิดกฎจราจร ไปจนถึงเรื่องที่มีระดับความรุนแรงสูง เช่น การจ่ายสินบนเพื่อให้มีการคุ้มครองธุรกิจที่ผิดกฎหมายต่างๆ

2.2 การใช้อำนาจในการจัดสรรผลประโยชน์ในรูปของสิ่งของและบริการสิทธิให้แก่เอกชน เช่น การออกใบอนุญาตการประกอบธุรกิจ การให้สัมปทาน และการจัดซื้อจัดจ้าง เป็นต้น

2.3 การใช้อำนาจในการสร้างอุปสรรคในการให้บริการแก่ภาคประชาชนและภาคธุรกิจ เนื่องจากเงินเดือนและผลตอบแทนในระบบราชการต่ำเกินไปจนขาดแรงจูงใจในการทำงาน เช่น การสร้างความล่าช้าในการให้บริการเพื่อให้มีการจ่ายเงินค่าน้ำร้อนน้ำชา

โดยที่รูปแบบการคอร์รัปชันประเภทที่ 1 และ 3 สามารถพบเห็นได้ง่าย กระบวนการและวิธีการไม่ซับซ้อนแต่อย่างใด แต่การคอร์รัปชันในรูปแบบที่ 2 มักมีการดำเนินการอย่างสลับซับซ้อนเป็นเครือข่ายที่มีความสัมพันธ์กันเพื่อสร้างอำนาจในการผูกขาดกับกลุ่มธุรกิจ โดยอำนาจการในการผูกขาดจะก่อให้เกิดประโยชน์ส่วนเกินหรือกำไรที่มากผิดปกติ และกระบวนการในการแสวงหาค่าเช่าหรือการกระจายผลประโยชน์มักจะเกิดขึ้นพร้อมๆกันไปด้วย โดยกระบวนการเหล่านี้จะเกี่ยวข้องกับ การทุจริตคอร์รัปชันและความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์

2.1.4 มูลเหตุของการเกิดคอร์รัปชัน

สุธีร์ อากาศฤกษ์ (2545:27-28) ได้แบ่งมูลเหตุของการทุจริตและประพฤตินิยมชอบในวงราชการไว้ 8 ประการได้แก่

1) ความเห็นในหลักการเกี่ยวกับสรีระอันเป็นองค์ประกอบของความผิด (Anatomy of Corruption) ได้แก่ โอกาส สิ่งจูงใจ ความเสี่ยงภัย และความประพฤตินิยมชอบของตน ผู้กระทำความผิดมักจะต้องไตร่ตรอง ก่อนว่ามีช่องทางหรือโอกาส ตลอดจนมีสิ่งจูงใจคือประโยชน์ กับไม่ต้องเสี่ยงภัย หรือมีการเสี่ยงภัยน้อย แล้วจึงถึงขั้นการตัดสินใจ ซึ่งเป็นเรื่องของความประพฤตินิยม หากปราศจากความซื่อสัตย์สุจริตก็ย่อมจะกระทำการทุจริต

2) เศรษฐกิจและการครองชีพ หากรายได้ เงินเดือน หรือค่าจ้างไม่เพียงพอ ข้าราชการหรือพนักงานของรัฐอาจกระทำการทุจริตเพื่อการครองชีพของตนเองและครอบครัวได้

3) ความผันผวนและการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองเป็นเหตุให้เกิดช่องว่างในการบริหารงานของรัฐบาล ขาดการปฏิบัติงานตามนโยบายที่ต่อเนื่อง ขาดการติดตามผล เกิดความหยาบหลวมใน

การปกครองบังคับบัญชา ส่งผลกระทบต่อเหตุแวดล้อมกรณีอื่นๆ จนเป็นช่องทางหรือโอกาสให้มีการแสวงหาประโยชน์อันมิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายขึ้นได้โดยง่าย

4) กรณีแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรมเกี่ยวกับการแสดงออกในทางฟุ่มเฟือย รับเลี้ยงดู และการเอาแบบอย่างกันในเรื่องของการบริการของรัฐที่ต้องมีค่าตอบแทนเป็นส่วนตัว เป็นผลให้เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่อาจวางตัวเป็นกลาง และให้ความยุติธรรมแก่ทุกฝ่าย เพราะความสำนึกในเรื่องบุญคุณที่รับประโยชน์หรือรับการเลี้ยงดู

5) การบริหารงานที่ขาดประสิทธิภาพ เกิดช่องว่างในการปกครองบังคับบัญชา หรือเกิดความหละหลวมในปกครองบังคับบัญชา เป็นผลให้เจ้าหน้าที่ของรัฐขาดระเบียบวินัย เป็นหนทางนำไปสู่การทุจริตและประพฤติมิชอบ

6) กฎหมายหรือระเบียบมีช่องว่างหรือมีข้อบกพร่องเปิดโอกาสให้ทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการได้

7) การมีตำแหน่งหน้าที่เอื้ออำนวยต่อการกระทำความผิด เพราะมีอำนาจหน้าที่ให้คุณให้โทษ อนุมัติ อนุญาต หรือให้สัมปทาน หรือออกคำสั่งใดๆ อาจเรียกหรือรับประโยชน์เป็นการตอบแทนได้

8) การตกอยู่ในสภาวะแวดล้อมและอิทธิพลของผู้ทุจริตหรือมูลเหตุจูงใจอื่นๆ ทำให้ต้องทุจริต เพราะความเกรงกลัวหรือถูกบังคับ

อุทัย หิรัญโต (2519:10) ได้ระบุถึงสาเหตุที่ข้าราชการกระทำการคอร์รัปชันไว้ดังนี้

1) ความจำเป็นในทางเศรษฐกิจ รายรับจากการรับราชการไม่เพียงพอต่อการใช้จ่าย
2) ความบกพร่องในระบบบริหารราชการ เกิดจากการที่ให้อำนาจในการใช้ดุลพินิจแก่ข้าราชการมากเกินไป ตลอดจนการใช้อำนาจกึ่งตุลาการ (Quasi Judicial Power) แก่ฝ่ายปกครองมากเกินไป ขั้นตอนราชการมีมากเกินไป กฎหมาย ระเบียบแบบแผน ข้อบังคับต่างๆ ไม่รัดกุมหรือไม่มีการรักษาให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบแบบแผน ข้อบังคับกันอย่างจริงจัง ตลอดจนการเพิ่มขึ้นของบริการต่างๆ และบริการนั้นประชาชนไม่พึงพอใจ ถ้าหากหน่วยงานของรัฐจัดบริการให้ไม่เพียงพอหรือวิธีปฏิบัติที่ล่าช้าไม่ทันกาล ประชาชนก็มักจะพร้อมหยีบยื่นของกำนัลให้แก่ผู้ปฏิบัตินั้นเสียด้วยเพื่อซื้อความสะดวก

3) ความต้องการที่จำเป็นได้รับการยกย่องในสังคมด้วยการแสดงออกในความมีฐานะทางเศรษฐกิจ และค่านิยมทางสังคม (Social Value) ของคนไทย

4) การมีอภิสิทธิ์ของนักการเมืองและความอ่อนแอของระบบการเมือง

5) อิทธิพลของภริยาของข้าราชการ

6) ความจำเป็นบีบบังคับให้เอาอย่าง

7) ผู้บังคับบัญชาไม่กวัดจันหรือบกพร่องต่อหน้าที่

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับธรรมาภิบาล (Good Governance)

2.2.1 แนวคิดธรรมาภิบาลในต่างประเทศ

นฤมล ทับจุมพล (2546) กล่าวถึงแนวคิดธรรมาภิบาลเกิดขึ้นครั้งแรกเมื่อประมาณปี ค.ศ.1989 ซึ่งธนาคารโลก ได้นำแนวความคิดนี้ไปใช้ในรายงานเรื่อง “Sub-Sahara: From Crisis to Sustainable Growth” โดยธนาคารโลกได้สรุปว่า ภาวะด้อยพัฒนาและปัญหาความยากจนที่

เกิดขึ้นในประเทศซีกโลกใต้โดยเฉพาะละตินอเมริกาและแอฟริกา โดยที่องค์การทางการเงินระหว่างประเทศไม่สามารถแก้ปัญหาหรือให้ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจแก่ประเทศต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากปัญหาการบริหารจัดการที่ไม่ดีของประเทศนั้นๆ

จิตยา สุวรรณะชฎ (2544) กล่าวว่า R.A.W. Rhodes ได้ให้ความหมายของ “Good Governance” ดังนี้

1) ธรรมนูญในฐานะของอำนาจรัฐในการตัดสินใจดำเนินการบริหารที่ลดน้อยลงและประชาชนจะเป็นผู้เรียกร้องตรวจสอบการปฏิบัติงานของรัฐ (Minimal State)

2) บรรษัทที่บริหารอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรม (Corporate Governance) ซึ่งหมายถึงการดำเนินธุรกิจที่มีทิศทางและควบคุมตรวจสอบ การบริหารงานของผู้บริหารองค์กรธุรกิจที่มีความรับผิดชอบชัดเจน หน่วยงานของบริษัทพร้อมทั้งต้องรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคมอีกด้วย การบริหารบรรษัทนี้จะถือว่าผู้บริหารและผู้ถือหุ้นไม่ใช่บุคคลคนเดียวกัน ต้องเป็นผู้บริหารอาชีพ จะต้องมีการตรวจสอบจากองค์กรตรวจสอบภายนอก ทั้งนี้มีใช้แต่เพื่อผลกำไรอย่างเดียวแต่จะต้องเปิดเผยโปร่งใส และสามารถกำหนดตัวผู้รับผิดชอบที่แท้จริง

3) การบริหารจัดการสาธารณะที่รัฐบาลจะต้องมีความสามารถในการริเริ่มเพื่อแข่งขันตอบสนอง ประชาชนเสมือนเป็นลูกค้ามากกว่าเป็นผู้ถูกปกครอง ผู้บริหารงานของรัฐมีบทบาทเช่นเดียวกับผู้ประกอบการผลักดันการทำงานจากระบบราชการไปสู่ชุมชนให้เป็นผู้ดำเนินการบริหารจัดการเอง การวัดความสามารถของข้าราชการของรัฐวัดจากประสิทธิผลในการทำงานข้าราชการของรับจะถือว่าบริหารคือพันธกิจของตน นอกจากนี้จะเป็นตัวเชื่อมประสานทุกส่วนของสังคม กล่าวคือ ส่วนสาธารณะ ส่วนเอกชน และส่วนประชาชน เข้ามาทำงานร่วมกันเพื่อประชาคม ซึ่งเรียกการบริหารเป็นการบริหารงานสาธารณะแบบใหม่ (New Public Management, NPM)

4) ธรรมนูญในฐานะที่เป็นการปฏิรูปการปกครอง (Good Governance) ซึ่งเป็นการใช้กันอย่างกว้างขวางสำหรับการพัฒนารัฐที่กำลังพัฒนา ธรรมนูญในที่นี้หมายถึงการใช้อำนาจทางการเมืองที่จะบริหารกิจการของชาติ โดยพัฒนาประสิทธิภาพของบริการสาธารณะ ระบบตุลาการและกฎหมายที่เป็นอิสระ มีความรับผิดชอบอย่างชัดเจนในการจัดการทางการเงิน มีการตรวจสอบสาธารณะที่เป็นอิสระ เป็นรัฐที่มีโครงสร้างสถาบันหลากหลาย และต้องยอมรับความเป็นอิสระของสื่อมวลชน ซึ่งทำให้อำนาจรัฐได้รับการยอมรับและมีความชอบธรรมตามระบบประชาธิปไตยธรรมนูญแบบนี้จะเป็นการผสมผสานระหว่างการบริหารงานสาธารณะกับประชาธิปไตยอย่างกว้างขวาง

5) ธรรมนูญในแง่ของระบบสังคมที่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างส่วนต่างๆ ของระบบที่ทั้งตอบสนองความต้องการของส่วนย่อย (Socio-Cybernetic System) การมีปฏิสัมพันธ์จะเกิดจากการยอมรับในความต่างพึ่งพิงของทุกหน่วยในระบบ จะไม่มีหน่วยใดหน่วยหนึ่งจะสามารถมีปฏิริยาหรือแก้ปัญหาอย่างเป็นเอกเทศ เป็นระบบที่พลวัตของระบบทำให้สามารถแก้ไขปัญหาหรือตอบสนองความต้องการของส่วนต่างๆ อย่างยั่งยืน โดยทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน จะสามารถสร้างแบบของปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันในการแก้ปัญหาของชาติ ดังนั้นระบบนี้จะไม่มียุคศูนย์กลางของสังคม แต่จะเกิดศูนย์ต่างๆ ในสังคมนิติกิจของรัฐบาลก็คือ ความสามารถในการมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันในการแก้ปัญหา รวมทั้งเป็นการกระตุ้นการมีส่วนร่วม โดยสรุปก็คือเป็นการบริหารจัดการที่แต่ละหน่วยของภาครัฐและเอกชนร่วมกัน และถือว่าต่างฝ่ายต่างเป็นหุ้นส่วน โดยเน้นการดำเนินการแบบร่วมริเริ่มรับผิดชอบ

การมีปฏิสัมพันธ์แบบนี้มีใช้จะใช้แต่ในระดับชาติ แต่ยังเป็นธรรมชาติในระดับนานาชาติในระดับภูมิภาคและโลก

6) ธรรมชาติในการจัดระบบขององค์กรเครือข่ายจากภาคสาธารณะและภาคเอกชน (Self – Organizing Network) ในกรณีนี้เกิดจากความเกี่ยวพันระหว่างองค์กรต่างๆที่สามารถรวบรวมทรัพยากรมาเพื่อจะได้บริการต่อสาธารณะ ดังนั้นองค์กรเครือข่ายจะสามารถนำเอาข่าวสารข้อมูลและเงินรวมทั้งเทคโนโลยีมาร่วมกันในการทำงานซึ่งอาจจะเห็นได้เช่นในโครงการร่วมระหว่างองค์กรที่สำคัญก็คือเมื่อไรมีระบบพันธมิตรเกิดขึ้นก็จะมีทรัพยากรมากขึ้นด้วย ยังทำให้มีอิสระและมีอำนาจในการต่อรองเกิดขึ้นอีกด้วย รัฐบาลกลางจะเข้ามาก้าวก่ายส่งการได้อย่างไม่มีข้อจำกัด

อรพินท์ สฟโซคซัย (2547) กล่าวว่า World Bank (1992) ได้ให้ความหมายของธรรมาภิบาล (Good Governance) หมายถึงลักษณะและแนวทางการใช้อำนาจการเมืองเพื่อการบริหารจัดการบ้านเมือง โดยการจัดการทรัพยากรทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเพื่อการพัฒนาเพื่อช่วยในการฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศ

สุจิตรา บุนยรัตพันธ์ (2549) นักวิชาการของธนาคารโลกจึงให้ความเห็นว่า “กุญแจสำคัญประการหนึ่งที่จะนำพาประเทศสู่ความสำเร็จในการฟื้นฟูระบบเศรษฐกิจ คือการที่ประเทศนั้นๆมีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล”

ADB (1995) ให้ความสำคัญกับการเพิ่มศักยภาพของรัฐบาลให้สามารถบริหารอย่างมีประสิทธิภาพมีระบบที่ยุติธรรม มีกระบวนการทางกฎหมายที่อิสระ รวมทั้งมีระบบราชการ ฝ่ายนิติบัญญัติ สื่อที่มีความโปร่งใส รับผิดชอบ และตรวจสอบได้

องค์การแห่งการพัฒนาเพื่อสหประชาชาติ (United Nations Development Program-UNDP) ได้นิยามความหมายของธรรมาภิบาล คือ การดำเนินงานของผู้มีอำนาจทางเศรษฐกิจการเมืองและสังคม ที่จะจัดการกับกิจการของประเทศในทุกระดับ โดยให้ความสำคัญกับการส่งเสริมให้ประเทศต่างๆ พัฒนาตนเองในลักษณะที่พึ่งตนเองได้ ได้แก่ ความเท่าเทียมกัน การใช้ อำนาจ การมีงานทำ และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างยั่งยืน ต่อมาธนาคารพัฒนาแห่งเอเชีย-ADB ในเอกสารของ “The Asian Development Bank” เป็นเอกสารที่แสดงให้เห็นแนวคิดในการทำงานในด้านการให้ความช่วยเหลือและเงินกู้ (**ADB,1995**) ให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อมขององค์กรหรือสถาบันที่เปิดโอกาสให้กับประชาชน (Citizen) มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันและกับหน่วยงานของรัฐ ให้ความสำคัญกับการจัดการกระบวนการพัฒนา ซึ่งเกี่ยวข้องกับภาคสาธารณะและภาคปัจเจก มุ่งไปที่องค์ประกอบที่สำคัญที่ทำให้เกิดการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้แน่ใจว่ารัฐบาลสามารถสร้างผลงานตามที่สัญญาไว้กับประชาชนได้ และบทบาทที่ถูกต้องของรัฐบาล คือ การรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน จัดให้บริการและสินค้าสาธารณะ ป้องกันความล้มเหลวของตลาดและส่งเสริมความเสมอภาคเท่าเทียมกัน โดยมีองค์ประกอบของธรรมาภิบาล คือ

- 1) การทำงานอย่างมีหลักการและเหตุผล (Accountability)
- 2) การมีส่วนร่วม (Participation)
- 3) สามารถคาดการณ์ได้ (Predictability)
- 4) มีความโปร่งใส (Transparency)

Japan International Cooperation Assistance (1995) กล่าวถึง ธรรมนูญสากลตามความหมายขององค์การความร่วมมือระหว่างประเทศของญี่ปุ่น (JICA) คือ รากฐานการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม โดยกำหนดให้รัฐบาลมีหน้าที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและสร้างบรรยากาศให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วม ภายใต้อุดมการณ์หรือแนวคิดที่จะนำไปสู่การพัฒนาที่พึ่งตนเอง การพัฒนาที่ยั่งยืน และมีความยุติธรรมทางสังคม และรัฐต้องมีหลักการในการทำหน้าที่ย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ในปี ค.ศ.1996 คณะกรรมการกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) ได้มีมติที่จะเผยแพร่หลักธรรมนูญสากลด้วยการให้คำแนะนำและใช้หลักการนี้เป็นเงื่อนไขในการให้ความช่วยเหลือต่อประเทศที่ต้องการขอกู้ยืมเงินโดยผ่านหนังสือเจตจำนงและต่อมาองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา-OECD หรือ กลุ่มประเทศพัฒนาที่มีความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา คือองค์การที่มีการจัดตั้งอย่างเป็นทางการในปี ค.ศ.1961 ต่อมาได้ตั้งคณะกรรมการเพื่อการทำงานด้านต่างๆ คณะกรรมการช่วยเหลือการพัฒนา (Development Assistance Committee-DAC) เป็น คณะกรรมการที่มีบทบาทในการให้ความช่วยเหลือประเทศกำลังพัฒนา ในปี ค.ศ.1995 ได้ตีพิมพ์หนังสือชื่อ **Participatory Development and Good Governance** (JICA, 1995) ซึ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนา 3 เรื่องหลัก คือ

- 1) การพัฒนาแบบมีส่วนร่วม (Participatory Development)
- 2) กระบวนการประชาธิปไตย (Democratization)
- 3) การบริหารจัดการที่ดีหรือธรรมรัฐและธรรมาภิบาล (Good Governance) ตามนิยามของธนาคารโลก

ธนาคารโลกได้จัดพิมพ์เผยแพร่ รายงาน“ธรรมนูญสากลประจำปี2550 ว่าด้วยเรื่องดัชนีธรรมนูญสากลโลกระหว่างปี 2539 – 2549”(Governance Matters 2007:Worldwide Governance Indicators 1996 – 2006) ซึ่งเป็นผลงานร่วมระหว่างสถาบันธนาคารโลก (World Bank Institute) และสำนักงานรองประธานด้านเศรษฐศาสตร์การพัฒนาแห่งธนาคารโลก (World Bank Development Economics Vice Presidency) โดยดัชนีธรรมนูญสากลโลกเป็นเครื่องมือวัดองค์ประกอบของธรรมนูญสากล 6 ประการ ได้แก่

- 1) เสียงของประชาชนและความรับผิดชอบในผลงาน (Voice & Accountability) วัดจากสิทธิในการมีส่วนร่วมเลือกรัฐบาลของพลเมืองในประเทศ ตลอดจนเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและในการรวมกลุ่ม รวมถึงการมีสื่อเสรีที่เป็นอิสระจากอำนาจทางการเมือง
- 2) เสถียรภาพทางการเมืองและสันติภาพภายในประเทศ (Political Stability & Absence of violence) วัดจากโอกาสความเป็นไปได้ที่รัฐบาลจะถูกทำลายเสถียรภาพหรือถูกล้มล้างด้วยวิธีการรุนแรงหรือวิธีที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญรวมถึงการก่อการร้าย
- 3) ประสิทธิภาพในการทำงานของรัฐบาล (Government Effectiveness) วัดจากคุณภาพการให้บริการสาธารณะ คุณภาพระบบราชการ ความเป็นอิสระจากแรงกดดันทางการเมือง คุณภาพในการกำหนดและดำเนินนโยบาย ตลอดจนความน่าเชื่อถือของรัฐบาลในการมุ่งมั่นต่อนโยบายดังกล่าว

4) ประสิทธิภาพของภาครัฐในการกำกับดูแล (Regulatory Quality) วัดจากความสามารถของรัฐบาลในการกำหนดและดำเนินนโยบายรวมทั้งกฎระเบียบที่สมเหตุสมผล ซึ่งจะส่งเสริมและก่อให้เกิดการพัฒนาภาคเอกชน

5) การบังคับใช้กฎหมาย (Rule of Law) วัดจากระดับความมั่นใจที่มีต่อภักดีของสังคมและการปฏิบัติตามกฎกติกาต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณภาพของการบังคับใช้สัญญา ตำรวจและระบบศาล ตลอดจนแนวโน้มของอาชญากรรมและการใช้ความรุนแรง

6) การควบคุมการทุจริตคอร์รัปชัน (Control of Corruption) วัดจากการใช้อำนาจรัฐเพื่อประโยชน์ส่วนตน ซึ่งครอบคลุมทั้งการคอร์รัปชันขนาดเล็กและขนาดใหญ่ รวมทั้งการกมอำนาจรัฐของอภิสิทธิ์ชนและเพื่อประโยชน์ส่วนบุคคล

แนวคิดเรื่องธรรมาภิบาล มีการนำมาใช้และอ้างอิงอยู่เป็นประจำในสาขาวิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ ในระยะหลังโดยมักปรากฏควบคู่กันไปกับแนวคิดและศัพท์วิชาการจำพวกประชาธิปไตย ประชาสังคม การมีส่วนร่วมของประชาชน สิทธิมนุษยชน และการพัฒนาสังคมที่ยั่งยืนในช่วงทศวรรษที่แล้ว คำว่า ธรรมาภิบาล ยังเกี่ยวพันอย่างใกล้ชิดกับเรื่องปฏิรูปในภาครัฐอีกด้วย

แม้แนวคิดของหลักธรรมาภิบาลในปัจจุบันจะมีการให้คำนิยามในความหมายที่หลากหลายแตกต่างกันไปซึ่งก็ขึ้นอยู่กับมุมมองทางความคิดและวัตถุประสงค์ในการนำไปใช้ แต่อย่างไรก็ตามอาจจะสรุปได้ว่า ธรรมาภิบาล เป็นกลไก เครื่องมือและแนวทางในการดำเนินงานที่มีความเชื่อมโยงไปทั้งระบบเศรษฐกิจ สังคม การเมือง โดยเกิดจากกระบวนการสร้างความร่วมมือจากทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐบาล ภาคเอกชน และประชาชน เพื่อระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและโปร่งใบบนพื้นฐานการปกครองด้วยรูปแบบประชาธิปไตยที่มีความชอบธรรมตามกฎหมายและมีเสถียรภาพ

ในปัจจุบันพบว่า ทั้งในแวดวงการศึกษาและวงการวิชาชีพทางด้านบริหารรัฐกิจนั้น ถือได้ว่าธรรมาภิบาลเป็นมิติใหม่ของการบริหารงานภาครัฐ ซึ่งมีองค์ประกอบหลักที่สำคัญ คือ การเน้นบทบาทของ ผู้บริหารงานภาครัฐ ในฐานะที่เป็นผู้ให้บริการที่มีคุณภาพสูงตามที่ประชาชนต้องการ การสนับสนุนให้เกิดความเป็นอิสระในการบริหารงานแต่ละระดับมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การลด การควบคุมของราชการส่วนกลาง การเรียกร้องความสามารถในการปฏิบัติงานทั้งในระดับบุคคลและองค์กร เกณฑ์ในการวัดผลการปฏิบัติงาน และให้ผลตอบแทน การตระหนักให้เห็นความสำคัญของทรัพยากรบุคคลและเทคโนโลยี ซึ่งจะช่วยให้ผู้บริหารสามารถปฏิบัติงานจนบรรลุได้ตามเป้าหมาย การเปิดกว้างให้มีการแข่งขัน โดยพิจารณาว่า จุดมุ่งหมายของงานภาครัฐในแบบใดที่ยังควรกระทำโดยส่วนราชการ และส่วนใดที่ควรปล่อยให้ภาคเอกชนเป็นผู้ดำเนินการแทน

2.2.2 แนวคิดธรรมาภิบาลในประเทศไทย

ชนะเลิศ ยุวบูรณ์ (2543) ได้กล่าวถึงคำว่า ธรรมาภิบาล ว่าน่าจะเริ่มได้ยินกันมากขึ้นหลังจากประเทศไทยประสบกับภาวะเศรษฐกิจชะงักงันกับวิกฤตการณ์ต้มยำกุ้งนั่นเอง ต่อมาเมื่อปี พ.ศ.2542 โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบ วาระแห่งชาติสำหรับการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2542 ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 11 สิงหาคม 2542 โดยทุกภาคส่วนราชการต้องถือปฏิบัติและรายงานผลการปฏิบัติต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีได้ระบุถึงหลักธรรมาภิบาล 6 ข้อเพื่อเป็นกรอบแนวทางให้แก่หน่วยงานราชการได้ถือปฏิบัติ ได้แก่

1) หลักนิติธรรม เป็นการตรากฎหมายและกฎข้อบังคับให้ทันสมัยและเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคม อันจะทำให้สังคมยินยอมพร้อมใจกันปฏิบัติตามกฎหมายและกฎข้อบังคับเหล่านั้น

2) หลักคุณธรรม เป็นการยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม โดยธรรมาภิบาลให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยึดถือหลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้เป็นตัวอย่างแก่สังคม และส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ชยัน อดทน มีระเบียบวินัยประกอบอาชีพ สุจริตจนเป็นนิสัยประจำชาติ

3) หลักความโปร่งใส เป็นการสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติโดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรทุกวงการให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวกและมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจน

4) หลักการมีส่วนร่วม เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ และเสนอความคิดเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศ ไม่ว่าจะด้วยการแสดงความคิดเห็น การไต่สวนสาธารณะ ประชาพิจารณ์ และประชามติ

5) หลักความรับผิดชอบ เป็นการตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมืองและกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนการเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่างและความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน

6) หลักความคุ้มค่า เป็นการบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่จำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยธรรมาภิบาลให้คนไทยมีความประหยัดใช้ของอย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์สินค้าและบริการที่มีคุณภาพ สามารถแข่งขันในเวทีนานาชาติ และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์

สรุปจิต นิमितกุล (2543) กล่าวถึงกระทรวงมหาดไทยที่กำหนดองค์ประกอบในการส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีไว้ 11 ประการ ดังนี้

1) การมีส่วนร่วม (Participation) เป็นการมีส่วนร่วมของทั้งประชาชนและเจ้าหน้าที่รัฐในการบริหารงาน เพื่อให้เกิดความคิดริเริ่มและพลังการทำงานที่สอดประสานกัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการบริหารงานบุคคล

2) ความยั่งยืน (Sustainable) มีการบริหารที่อยู่บนหลักของความสมดุลทั้งในเมืองและชนบท ระบบนิเวศน์และทรัพยากรทางธรรมชาติ

3) ประชาชนมีความรู้สึกว่าเป็นสิ่งที่ชอบธรรม (Legitimate) และให้การยอมรับ (Acceptance) การดำเนินงานของแต่ละหน่วยงานสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ประชาชนพร้อมที่จะยอมสูญเสียผลประโยชน์ส่วนตนไปเพื่อประโยชน์ส่วนรวมที่ต้องรับผิดชอบร่วมกัน

4) ความโปร่งใส (Transparency) ข้อมูลต่างๆต้องตรงกับข้อเท็จจริงของการดำเนินการและสามารถตรวจสอบได้ มีการดำเนินการที่เปิดเผยชัดเจนและเป็นไปตามที่กำหนดไว้

5) ส่งเสริมความเป็นธรรม (Equity) และความเสมอภาค (Equality) มีการกระจายการพัฒนาอย่างทั่วถึงเท่าเทียม ไม่มีการเลือกปฏิบัติ และมีระบบการรับเรื่องร้องทุกข์ที่ชัดเจน

6) มีความสามารถที่จะพัฒนาทรัพยากรและวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี เจ้าหน้าที่ของทุกหน่วยงานจะต้องได้รับการพัฒนาความรู้และทักษะเพื่อสามารถนำไปปรับใช้กับ

การทำงานได้ และมีการกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานที่ชัดเจนเพื่อให้ทุกหน่วยงานยึดถือเป็นแนวปฏิบัติร่วมกัน

7) ส่งเสริมความเสมอภาคทางเพศ (Promoting Gender Balance) เปิดโอกาสให้สตรีทั้งในเมืองและชนบทเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและสังคมในทุกๆด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นมากขึ้น

8) การอดทนอดกลั้น(Tolerance)และการยอมรับ(Acceptance)ต่อทัศนคติที่หลากหลาย (Diverse Perspectives) รวมทั้งต้องยุติข้อขัดแย้งด้วยเหตุผล หากจุดร่วมที่ทุกฝ่ายยอมรับร่วมกันได้

9) การดำเนินการตามหลักนิติธรรม (Operating by Rule of Law) พัฒนาปรับปรุง แก้ไข และเพิ่มเติมกฎหมายให้มีความทันสมัยและเป็นธรรม

10) ความรับผิดชอบ (Accountability) เจ้าหน้าที่จะต้องมีความรับผิดชอบต่อประชาชน ความพึงพอใจของประชาชนต่อการปฏิบัติงานจะเป็นตัวชี้วัดสำคัญในการประเมินความสำเร็จของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่

11) การเป็นผู้กำกับดูแล (Regulation) แทนการควบคุม โอนงานบางอย่างไปให้องค์กรท้องถิ่นซึ่งใกล้ชิดกับประชาชนที่สุด หรืองานบางอย่างก็ต้องแปรรูปให้เอกชนดำเนินการแทน

ดังนั้นจึงเห็นได้ว่า การเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการประเทศมุ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนา “คน” ในทุกกลุ่มทุกภาคส่วนของสังคมไทย ให้มีพื้นฐานทางจิตใจที่ยึดมั่นใน “คุณธรรม” “จริยธรรม” “ความซื่อสัตย์สุจริต” และ “ความรู้” อันเป็นเงื่อนไขที่จะทำให้เกิดการประพฤติปฏิบัติตนได้อย่าง “มีเหตุผล” “รู้จักสิทธิ หน้าที่” และ “ความรับผิดชอบต่อในฐานะพลเมืองไทย” ตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข พร้อมทั้งให้ความสำคัญเกี่ยวกับการเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้กับระบบโครงสร้าง กลไกที่เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนร่วมทั้งการปฏิรูปกฎหมาย กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม เพื่อสร้าง “สมดุล” ในการจัดสรรและกระจายผลประโยชน์จากการพัฒนาให้ทั่วถึงและเป็นธรรม รวมทั้งสร้างความมั่นคงของประเทศและสังคมให้มีความอยู่รอดปลอดภัย อันจะเป็น “ภูมิคุ้มกัน” และส่งเสริมให้เกิดการบริหารจัดการและการพัฒนาประเทศให้เกิดดุลยภาพทั้งในมิติของเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความมั่นคง ซึ่งจะนำไปสู่สันติสุขและยั่งยืน

พ.ศ.2546 ได้มีการยกเลิกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีดังกล่าวพร้อมทั้งออกพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 ให้มีผลบังคับใช้แทนซึ่งแนวคิดเรื่องการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีตามพระราชกฤษฎีกา ฉบับใหม่ได้ขยายกรอบแนวคิดจากเดิมที่ให้ความสำคัญกับ 6 หลักการดังกล่าว เพื่อให้ครอบคลุมในเรื่องการบริหารงานภาครัฐแนวใหม่ซึ่งรวมถึงการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) และการจัดการเรียนรู้ (Knowledge Management)

ไชยวัฒน์ คำชู และคณะ (2545) แสดงความคิดเห็นว่า ธรรมาภิบาลยังช่วยให้สามารถระบุลักษณะและปรับพฤติกรรมต่างๆ ที่ถือว่า เป็นการบริหารจัดการและการปกครองที่ไม่มีคุณภาพได้อีกด้วย ได้แก่

1) ความล้มเหลวที่จำแนกเรื่องสาธารณะกับเรื่องส่วนตัวออกจากกันอย่างชัดเจน โดยผลที่ตามมาคือ แนวโน้มที่จะผันเอาทรัพยากรที่เป็นของหลวงมาใช้เพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว

2) ความล้มเหลวในการจัดตั้งกรอบของกฎหมายที่สามารถคาดการณ์ได้ เพื่อให้พฤติกรรม การดำเนินการใดๆ ของรัฐสอดคล้องกับหลักนิติธรรม

3) การมีกฎเกณฑ์และระเบียบต่างๆ ที่มากเกินไปจนปิดกั้นการทำงานของกลไกตลาด

4) การจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายที่ไม่แน่นอน และไม่อยู่ในกรอบที่สอดคล้องกับการพัฒนา อันทำให้เกิดการจัดสรรทรัพยากรที่ไม่ถูกต้อง

5) กระบวนการตัดสินใจจากฐานการพิจารณาที่แคบและขาดความโปร่งใส

6) การขาดกฎ กติกา มารยาท เกี่ยวกับการประพฤติปฏิบัติในการบริหารงานภาครัฐ

7) การดำเนินนโยบายโดยปราศจากการพิจารณา สมมติฐานที่ชัดเจน

เป็นที่ประจักษ์แล้วว่าการขาดธรรมาภิบาลทำให้ความพยายามใดๆ ของรัฐที่จะเข้ามา มีบทบาทในการแก้ไขปัญหา อาจกลับเป็นตัวก่อให้เกิดความเสียหายเอง ตัวอย่างเช่น โครงการที่มี จุดมุ่งหมายที่ดี เช่น การบรรเทาความยากจน และการรักษาสิ่งแวดล้อม อาจไม่ให้ผลลัพธ์อย่างที่ ตั้งใจไว้ เพราะการกำหนดและการนำโครงการดังกล่าวนั้นไปปฏิบัติไม่ได้ผ่านกระบวนการที่ก่อให้เกิด ความรับผิดชอบที่พร้อมให้สาธารณะตรวจสอบได้ จึงอาจเปิดโอกาสให้มีการฉ้อราษฎร์บังหลวงหรือ เปิดช่องให้กลุ่มชนชั้นนำเข้ามาหาประโยชน์จากรัฐอย่างไม่ถูกต้องเป็นต้น ผลก็คือกองทุนที่แต่แรก ตั้งใจว่าจะจัดสรรให้แก่คนจนก็อาจจะผันไปเข้ากระเป๋าของกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ มากกว่าที่จะตกถึง มือประชาชนจริงๆ โดยที่คนจนเองก็ไม่มีช่องทางทางกฎหมายที่จะเรียกร้องอะไรได้ การทุจริต ฉ้อราษฎร์บังหลวงนี้ทำให้รัฐบาลมีความอ่อนแอ ไม่สามารถปฏิบัติภารกิจต่างๆ ได้อย่างมี ประสิทธิภาพ ตัวอย่างเช่น การตัดสินใจและการเล่นพรรคเล่นพวกจะทำให้ระบบการบริหารอ่อนแอลง และลดทอนความเสมอภาคในการรับบริการที่เท่าเทียมกันจากรัฐ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความเป็น อันหนึ่งอันเดียวกันของคนในสังคม

ธรรมาภิบาลเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการพัฒนาการบริหารกิจการสาธารณะอย่างเหมาะสม และยังเป็นส่วนที่ช่วยเสริมกระบวนการพัฒนาอย่างสำคัญในตัวของมันเองอีกด้วย โดยเอื้อให้เกิด การปรับปรุงระบบบริหาร ซึ่งทำหน้าที่ให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดเวลาที่ผ่านมาแสดงให้เห็นว่าการบริหารงานภาครัฐนั้นวันจะยังมีความยากและสลับซับซ้อน ยิ่งขึ้นเรื่อยๆ ส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะประเด็นปัญหาที่เกี่ยวกับนโยบายสาธารณะกลายเป็นเรื่อง ในระดับระหว่างประเทศมากขึ้น และเกี่ยวพันกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีได้จำกัดอยู่แต่ในเขตแดนของ รัฐใดรัฐหนึ่ง โดยเฉพาะอีกต่อไป นอกจากนี้เส้นแบ่งระหว่างกาหนดและการบริหารนโยบายก็เริ่ม ไม่ชัดเจน เพราะยากที่จะแยกระหว่างผู้กำหนดนโยบายกับผู้บริหารจัดการนโยบายออกจากกัน ภาคเอกชนและประชาสังคมเองก็เข้ามา มีบทบาทในกิจกรรมและการดำเนินงานของภาครัฐมากขึ้นเรื่อยๆ ในด้านการบริหารจัดการก็เช่นกัน จะพบว่าหน้าที่ความรับผิดชอบได้ถูกมอบหมายและ โอนจากระดับสูงสุดของหน่วยงานไปอยู่ในมือของผู้ที่อยู่ในระดับจัดการมากขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งกระตุ้นให้ เขาเหล่านั้นกล้าเสี่ยงในการตัดสินใจมากขึ้น แต่ในขณะเดียวกันก็ทำให้ต้องมีความพร้อมที่จะ รับผิดชอบในการตัดสินใจของตนเพิ่มขึ้นด้วย

นอกจากนี้ผู้ที่อยู่ในระดับการจัดการหรือนำนโยบายไปปฏิบัติ นั้น ในด้านหนึ่งก็ยังคงเผชิญ กับระบบการควบคุมการทำงานในแบบเดิมๆ แต่อีกด้านหนึ่งกลับต้องเผชิญกับข้อเรียกร้องเกี่ยวกับการ ปฏิบัติงานและการมุ่งผลลัพธ์ในรูปแบบใหม่ๆ โดยที่ข้อเรียกร้องใหม่ๆ ดังกล่าวนั้นได้แก่ การสร้าง

ขีดความสามารถในการบริหารจัดการ การมีความรู้ความเชี่ยวชาญและมีความสามารถที่จะบรรลุเป้าหมายและผลลัพธ์ภายใต้ทรัพยากรอันจำกัด โดยต้องทำภารกิจหลากหลายมากขึ้น การมีความรับผิดชอบและความคาดหวังใหม่ๆ เช่นนี้เองที่ทำให้การบริหารภาครัฐ ในฐานะที่เป็นเครื่องมือของการพัฒนา กลายเป็นเรื่องที่มีความสลับซับซ้อนกว่าแต่ก่อนเป็นอันมาก

ความซับซ้อนดังกล่าวนี้ ยังมีเหตุมาจากการมุ่งพัฒนาให้ระบบบริหารงานภาครัฐมีความเป็นเลิศในเรื่องของการจัดการ ซึ่งถ้าจะบรรลุเป้าหมายเช่นนี้ได้ก็จะต้องมีการรณรงค์ให้เกิดความยึดมั่นในคุณค่าอันพึงประสงค์ มีความมุ่งมั่นที่จะให้บริการที่มีคุณภาพแก่ประชาชนหรือผู้รับบริการ รวมทั้งการอุทิศตนให้แก่ราชการ และการสร้างภาวะผู้นำ ซึ่งเปิดโอกาสต่อการมีส่วนร่วมและนำการเปลี่ยนแปลงอย่างมีเป้าหมายและทิศทางที่ชัดเจน

นายอานันท์ ปันยารชุน กล่าวปาฐกถาพิเศษเปิดงานเรื่อง “ความท้าทายการกำกับดูแลกิจการที่ดีในประเทศไทย” (Thailand’s Governance Challenge) ว่าเป็นห่วงธรรมาภิบาลภาครัฐอ่อนแอเพราะการเมืองแทรกแซง เสี่ยงนำไปสู่วิกฤตอีกครั้ง แนะ 3 เสาหลักยกระดับธรรมาภิบาลประเทศ ป้องกันหนทางสู่หายนะ ขณะที่ภาคเอกชนไทยได้คะแนน CG สูงสุดในภูมิภาคอาเซียนในงาน The 2nd National Director Conference 2013 เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน พ.ศ.2556 จัดโดยสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD) เพื่อให้คณะกรรมการของบริษัทต่างๆ ได้รับฟังทิศทางกำกับดูแลกิจการที่ดีเพื่อพัฒนาการทำหน้าที่กรรมการ และมีโอกาสพบปะแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างกรรมการด้วยกัน พร้อมกับรายงานผลการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดี (CG) ของบริษัทจดทะเบียนไทยตามโครงการ ASEAN CG Scorecard (ASEAN Corporate Governance Scorecard) โดยเริ่มจากการพูดถึง “ธรรมาภิบาลในภาคเอกชน หรือบทบาทหน้าที่ของกรรมการบริษัท ที่จะมีมากขึ้นเนื่องจาก

- 1) ปัจจัยจากต่างประเทศที่มีความสลับซับซ้อนมากขึ้น จึงต้องการความใส่ใจมากขึ้น และต้องมีกระบวนการตัดสินใจที่โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้
- 2) ผู้มีส่วนได้เสียทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นผู้ถือหุ้น ลูกค้า พนักงาน จะตระหนักเรื่องการกำกับดูแลกิจการที่ดีมากขึ้น การให้ข้อมูลที่ถูกต้องจากฝ่ายบริหารเป็นสิ่งสำคัญ
- 3) มีความหลากหลายในการให้บริการมากขึ้น จำเป็นต้องดูแลให้มีธรรมาภิบาลด้วย

ส่วนประเด็นธรรมาภิบาลระดับประเทศในภาพกว้างทั้งมิติของสาธารณะ ภาคเอกชน และภาครัฐ ยกตัวอย่างกรณีวิกฤตการณ์ พ.ศ. 2541 จัดเป็น “ความล้มเหลว” ของการสร้างสถาบัน ไม่ว่าจะเป็นสถาบันทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ที่ขาดขีดความสามารถจัดการโลกาภิวัตน์ และความเสี่ยงที่สลับซับซ้อน สิ่งที่ตามมาคือ “ความมีดমন” ของประเทศไทย และเมื่อบวกกับบริษัทมีธรรมาภิบาลอ่อนแอ และการพัฒนาที่ไม่เป็นรูปธรรม ทำให้วิกฤตการณ์ยิ่งลงลึกไปเรื่อย หลังเกิดวิกฤตมีความพยายามอย่างแรงกล้าเพื่อยกระดับธรรมาภิบาล มีการฝึกอบรมกรรมการบริษัท และสร้างความตระหนักมากมายในเรื่องธรรมาภิบาล ไม่ว่าจะเป็นธนาคาร และบริษัทต่างๆ มีการดำเนินการอย่างแรงกล้าเพื่อให้เป็นมืออาชีพ บางรายเป็นผู้นำระดับชาติ ทำให้เกิดความมั่นใจมากขึ้น แต่ในเวลาเดียวกันก็ยังมีช่องว่างระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชน เพราะการพัฒนาในแง่บรรษัทภิบาลมีข้อจำกัดในส่วนของบริษัทจดทะเบียน บางส่วนมีธรรมาภิบาลที่ดี แต่บางส่วนยังมีธรรมาภิบาลอ่อนแอ คือบริษัทจดทะเบียนขนาดใหญ่ที่มีลักษณะเป็นบริษัทของครอบครัว บริษัทจดทะเบียนเป็นรัฐวิสาหกิจ

ซึ่งธรรมาภิบาลยังต้องขึ้นอยู่กับการกำกับดูแลของภาครัฐ และบริษัทขนาดกลาง ขนาดย่อม (SME) ทั้งนี้บริษัทจดทะเบียนจะช่วยยกระดับคุณภาพของบรรษัทภิบาลในตลาดทุนไทยได้ และจะเป็นแรงส่งหรือยื่นไปสู่มุมมองกว้างในภาคเอกชน มากขึ้น รวมถึงเอสเอ็มอีที่เป็นกระดูกสันหลังของเศรษฐกิจไทย

แต่ถ้าเป็น“ธรรมาภิบาลภาครัฐ” ในช่วงหลายปีค่อนข้าง“อ่อนแอ”ลงมากจากการแข่งขันเพื่อการพัฒนาภาครัฐและการดำเนินการต่างๆน้อยลง สิ่งเหล่านี้เกิดขึ้น เนื่องจากมีการ“แทรกแซง”ทางการเมืองมากขึ้นโดยมีการเล่นพรรคเล่นพวก การชอบไม่ชอบใคร การสร้างอาณาจักรตนเอง พฤติกรรมที่ไม่ยอมรับการกระทำที่เห็นต่าง และประโยชน์ของสาธารณชนไม่ใช่หลักอีกต่อไป เนื่องจากนโยบายหรือการเมืองเป็นแบบ“ชั่วคราว” กล่าวคือการเมืองไม่ได้เป็นการจัดการที่ดีสำหรับคนไทยเลย มีการแสวงหาอำนาจ หรือความมั่งคั่งและผลประโยชน์ส่วนตัว โดยไม่คำนึงว่าจะสูญเสียผลประโยชน์ประเทศเท่าไร สิ่งเหล่านี้ยังเกิดขึ้นอยู่ ทำให้มีปัญหาความไม่เท่าเทียมกันของสังคม หรือเกิดความเหลื่อมล้ำเพิ่มขึ้น ซึ่งไม่ใช่แค่คนร่ำรวยกับคนยากจนที่สุด แต่คนร่ำรวยกับคนชั้นกลางก็มีความเหลื่อมล้ำด้วย ปัญหานี้เป็นเรื่องวิธีการกระจายรายได้ที่ไม่เป็นธรรม โดยล่าสุด ดัชนีค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เท่าเทียมกันเพิ่มขึ้นจาก 42% ในปี พ.ศ. 2545 เป็น 54% ปัญหาการกระจายรายได้ และความไม่เท่าเทียมกันของสังคม ทำให้คนรากหญ้าของสังคมไม่แข็งแรง ทำให้เกิดผลกระทบเกิดความไม่สงบของสังคมมากขึ้น ประเด็นปัญหาความไม่เท่าเทียมกันทางสังคมที่ควรแก้ อย่างจริงจัง คือ เรื่องการแบ่งปันอำนาจ เรื่องความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างรัฐกับประชาชน อาทิ การให้อำนาจ ให้พลังกับประชาชน การเมืองต้องสร้างขีดความสามารถของประชาชน หรือรัฐบาลควรมีขนาดเล็กลง การดำเนินการของราชการต้องมีขั้นตอนน้อยลง และให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากขึ้น สิ่งต่างๆ เหล่านี้เป็นประเด็นที่มีความสำคัญและเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับประเด็นธรรมาภิบาล และบรรษัทภิบาล แต่ไม่ค่อยพูดกันมากในสังคมไทย” (รายงานผลการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดี (CG) ของบริษัทจดทะเบียนไทย, 2557)

2.3 แนวคิดเรื่อง คุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณ และระบบการศึกษาเพื่อต่อต้านคอร์รัปชัน

ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์ (2549) กล่าวว่า ในการศึกษาปรัชญาแนวคิดจริยธรรมตะวันออกนั้น จะกล่าวถึงปรัชญาของจีนซึ่งมีแนวคิดเน้นที่การปฏิบัติ มีลักษณะเป็น **Ethical Philosophy** ที่เน้นด้านความคิด (Wisdom) การมีมโนธรรม และการปฏิบัติ เพราะฉะนั้นปรัชญาจีนจะเป็นปรัชญาของการปฏิบัติจริงๆ ในสังคม และในชีวิตประจำวัน โดยไม่ได้กล่าวถึงชีวิตหลังความตาย ซึ่งแตกต่างจากปรัชญาของอินเดียที่ไม่แยกขาดจากศาสนา ปรัชญาอินเดียทุกระบบจะรวมอยู่กับศาสนา เพราะฉะนั้นนอกจากจะเน้นที่ปรัชญา เน้นที่มโนธรรมแล้วยังมีเรื่อง **ศรัทธา(Faith)** กับ **ความเชื่อ(Believe)** ด้วย ซึ่งทำให้มี**ข้อผูกมัด (Commitment)** กับ**หลักศีลธรรม** หรือ **หลักจริยธรรม** จึงออกมาเป็นการปฏิบัติได้ พุทธศาสนาเป็นปรัชญาอินเดีย เพราะฉะนั้นจริยธรรมในพุทธศาสนาจึงมีลักษณะของปรัชญาอินเดีย มีศรัทธา ความเชื่อ และการปฏิบัติ เข้ามาเกี่ยวข้อง

2.3.1 จริยธรรมตามแนวคิดตะวันออก แนวคิดพื้นฐานทางด้านปรัชญาตะวันออกว่าด้วยจริยธรรมของนักการเมืองที่สำคัญ ได้แก่ ปรัชญาเต๋า ปรัชญาขงจื้อ ปรัชญาโมจื้อ แนวคิดของเม้งจื้อ แนวคิดของซุนจื้อ โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

1. ปรัชญาเต๋าของเหลาจื๊อ ถือเป็นกระบวนความคิดทางธรรม และทางปรัชญาที่มีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิดของชาวจีนมากที่สุด

เหลาจื๊อ เห็นว่า กฎธรรมชาติที่ยิ่งใหญ่ที่สุด ซึ่งครอบคลุมสรรพสิ่งทั้งหลายทั่วสากลจักรวาล คือ เต๋า ซึ่งแปลว่า ทางหรือสัจธรรม และสำหรับสิ่งที่มีชีวิตไม่ว่าจะเป็นมนุษย์ สัตว์ พืช หรืออื่น ๆ จะมีคุณสมบัติอย่างหนึ่งที่ซ่อนเร้นอยู่ในตัว เรียกว่า “เต๋า” ซึ่งแปลว่า พลังอำนาจ (Power) หรือคุณธรรม (Virtue) หลักจริยธรรมของเหลาจื๊อ จำแนกได้ 4 ประการ คือ การรู้จักตนเอง การชนะตนเอง ความสันโดษ และอุดมคติแห่งเต๋า

2. ลัทธิธรรมของขงจื๊อ ถือเป็นกระบวนความคิดทางธรรม และทางปรัชญาที่มีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิดของชาวจีนมากที่สุดคู่กับปรัชญาเต๋าของเหลาจื๊อ

ขงจื๊อ เห็นว่า ปรัชญาการเมืองมีรากฐานมาจากคุณธรรม ความกตัญญู ความเมตตา คุณงามความดี ความถูกต้อง ความตรงไปตรงมา การสนับสนุนและความไว้วางใจจากประชาชน โดยสั่งสอนให้คนปลูกฝังตนเองก่อน ดูแลจัดการเรื่องในครอบครัวให้เรียบร้อย จึงจะปกครองประเทศให้มีสันติสุขได้ ดังนั้น คำสอนของขงจื๊อจึงถือว่าคุณธรรมกับการเมืองเป็นเรื่องเดียวกัน

3. ปรัชญาไม่จื๊อ ถือว่าคุณธรรมของผู้ปกครองเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด เนื่องจากอำนาจรัฐเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องให้ประชาชนปฏิบัติตามหลัก ความรักสากล (Universal love) ดังนั้น หน้าที่ที่สำคัญของผู้ปกครองของรัฐ คือ การดูแลความประพฤติของประชาชน คอยให้รางวัลแก่ผู้ปฏิบัติตามหลัก “ความรักสากล” และคอยลงโทษผู้ที่ไม่ปฏิบัติตาม

4. แนวคิดของเม้งจื๊อ แนวคิดทางด้านจริยธรรมทางการเมืองของเม้งจื๊อ ได้แก่

1) การเริ่มต้นจากการมองว่า โดยธรรมชาติมนุษย์ดีมาแต่กำเนิด มีความรู้สึกที่ดี 4 ประการ คือ ความเห็นอกเห็นใจ ความละอายในสิ่งที่ผิดและความภาคภูมิใจในสิ่งที่ถูก ความอ่อนน้อมถ่อมตน และความรู้สึกผิดชอบชั่วดี ความรู้สึกเห็นอกเห็นใจเป็นจุดเริ่มต้นของมนุษยธรรม ความรู้สึกละอายในสิ่งที่ผิดและภาคภูมิใจในสิ่งที่ถูกเป็นจุดเริ่มต้นของความชอบธรรม ความรู้สึกอ่อนน้อมถ่อมตนเป็นจุดเริ่มต้นของความประพฤติอันเหมาะสม ความรู้สึกผิดชอบชั่วดีเป็นจุดเริ่มต้นของสติปัญญา

2) มนุษย์เป็นสัตว์การเมือง และมนุษย์จะสามารถพัฒนาตัวเองได้เต็มที่ เมื่ออาศัยอยู่หรือดำรงอยู่ในรัฐหรือในสังคมเท่านั้น ขณะที่รัฐเป็นสถาบันทางศีลธรรม และผู้ปกครองของรัฐเป็นผู้นำที่ทรงคุณธรรม

3) สิ่งที่เชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับจักรวาล คือ ความถูกต้องชอบธรรมและศีลธรรมอันยิ่งใหญ่

5. แนวคิดของซุนจื๊อ ถือว่า ธรรมชาติของมนุษย์เลวมาแต่กำเนิด ความดีเกิดจากการฝึกฝนอบรม ความดีหรือคุณธรรมมีมาจากการที่มนุษย์อยู่รวมกันเป็นสังคม โดยร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทำให้มีสภาพชีวิตที่ดีขึ้น และเพื่อที่จะเอาชนะสัตว์อื่น การที่มนุษย์สามารถแยกความสัมพันธ์ในสังคม เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่กับลูก สามีกับภรรยา พี่กับน้อง เพื่อนกับเพื่อน ผู้ปกครองกับผู้ถูกปกครอง และสามารถปฏิบัติต่อกันได้อย่างถูกต้องเหมาะสมตามระเบียบกฎเกณฑ์ทางสังคม ความดีจึงเกิดขึ้น ในขณะที่สัตว์ไม่สามารถแยกแยะเรื่องเหล่านี้ได้

2.3.2 จริยธรรมตามแนวคิดตะวันตก วิวัฒนาการด้านจริยธรรมของตะวันตกมีพื้นฐานความเป็นมา และกระบวนการต่อเนื่อง คำว่า จริยธรรมมิได้เกิดขึ้นลอยๆ แต่มีจุดกำเนิดจากปรัชญาพื้นฐานของมนุษย์ในเรื่องชีวิตความเป็นอยู่ ซึ่งการทำความเข้าใจในวิวัฒนาการด้านจริยธรรมตะวันตก จะทำให้เห็นคุณค่าที่แท้จริงของจริยธรรม ทั้งนี้ แนวคิดเกี่ยวกับจริยธรรมของนักการเมืองที่สำคัญของตะวันตกที่มีอิทธิพลต่อแนวคิดในช่วงต่อมา ได้แก่ โสเกรตีส เพลโต อริสโตเติล ซึ่งมีสาระสำคัญ คือ

1. โสเกรตีส ได้สร้างหลักการสำคัญเกี่ยวกับคุณธรรม หรือจริยธรรม คือ ความรู้คุณธรรม เป็นสิ่งที่อาจแสวงหาค้นพบได้ และคุณธรรมเป็นสิ่งที่อาจสอนและเรียนรู้ได้ คุณธรรมทางสังคมที่สูงที่สุด คือ ความยุติธรรม ดังนั้น เป้าหมายสูงสุดของชีวิตการเมือง คือ คุณธรรม และรัฐที่ดีที่สุด คือ รัฐที่มีการปกครองแบบอภิชนาธิปไตย (Aristocracy) หรือรัฐผสม (Mixed Regime) โสเกรตีส เชื่อว่า เมื่อราชากลายเป็นปราชญ์ หรือเมื่อปราชญ์กลายเป็นราชาเท่านั้น รัฐที่ดีที่สุดจึงจะเกิดขึ้นได้

2. เพลโต มีแนวความคิดหลักด้านจริยธรรมว่า ผู้ปกครองหมายถึงนักปราชญ์ (Philosopher King) หรือผู้ทรงคุณธรรมควรเป็นผู้ปกครอง และเมื่อความรู้ คือคุณธรรม จึงจำเป็นต้องแสวงหาและฝึกฝนอบรมคนที่ดีที่สุด เพื่อเสริมสร้างผู้ปกครองที่เป็นธรรม เพลโต แบ่งประเภทของคุณธรรมออกเป็น 4 ประเภท คือ ปรีชาญาณ ความกล้าหาญ การรู้จักประมาณ และความยุติธรรม

3. อริสโตเติล ปรัชญาการเมืองของอริสโตเติลมุ่งที่จริยธรรมเป็นประการสำคัญ ทั้งนี้ เพื่อวางมาตรฐานความประพฤติปฏิบัติและข้อวัตรทางศีลธรรมจรรยา อันหมายถึง กฎหมาย ซึ่งแจกแจงออกเป็นแบบแผนทางสังคม และระบอบการปกครอง รวมทั้งมาตรฐานทางจริยธรรมที่ราษฎรจะต้องประพฤติปฏิบัติตาม ทั้งหมดเรียกว่า “**รัฐธรรมนุญ**” คุณธรรมหลักตามแนวคิดของอริสโตเติล มี 4 ประการ คือ 1) ความรอบคอบ 2) ความกล้าหาญ 3) การรู้จักประมาณ 4) ความยุติธรรม

2.3.3 ทฤษฎีเกี่ยวกับพัฒนาการทางจริยธรรม

สรวงศ์ ไคว้ตระกูล (2548) กล่าวไว้ว่า จากการศึกษาวิวัฒนาการของจริยธรรมข้างต้นจะเห็นว่าพัฒนาการของการศึกษาเกี่ยวกับจริยธรรม โดยได้รวบรวมแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมที่สำคัญ ดังนี้

พัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก (Kohlberg) ในเรื่องระดับพัฒนาการทางจริยธรรม ในทางจิตวิทยา มีนักจิตวิทยาที่เสนอทฤษฎีเพื่อทำความเข้าใจบุคลิกภาพของบุคคลที่สำคัญ คือ **Lawrence Kohlberg (1927-1987)** ทั้งนี้โคลเบอร์ก เชื่อว่าพัฒนาการทางจริยธรรมเป็นผลจากการพัฒนาการของโครงสร้างทางความคิดความเข้าใจเกี่ยวกับจริยธรรม นอกจากนั้น โคลเบอร์ก ยังพบว่า ส่วนมากการพัฒนาทางจริยธรรมของเด็กจะไม่ถึงขั้นสูงสุดในอายุ 10 ปี แต่จะมีการพัฒนาขึ้นอีกหลายขั้นจากอายุ 11-25 ปี การใช้เหตุผลเพื่อการตัดสินใจที่จะเลือกกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง จะแสดงให้เห็นถึงความเจริญของจิตใจของบุคคล การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ไม่ได้ขึ้นอยู่กับกฎเกณฑ์ของสังคมใดสังคมหนึ่งโดยเฉพาะ แต่เป็นการใช้เหตุผลที่ลึกซึ้งยากแก่การเข้าใจยิ่งขึ้นตามลำดับของวุฒิภาวะทางปัญญา

โคลเบอร์ก (Lawrence Kohlberg) ได้ศึกษาวิจัยพัฒนาการทางจริยธรรมตามแนวทฤษฎีของพิวาเจต์ แต่ได้ปรับปรุงวิธีวิจัย การวิเคราะห์ผลรวมและได้ทำการวิจัยอย่างกว้างขวาง

ในประเทศอื่นที่มีวัฒนธรรมต่างไปจากสหรัฐอเมริกา โคลเบอร์กได้คิดวิธีวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีระบบการให้คะแนนอย่างมีระเบียบ แบบแผน ผู้ที่จะใช้วิธีการให้คะแนนระดับพัฒนาการทางจริยธรรมจะต้องได้รับการอบรมเป็นพิเศษ โดยสร้างสถานการณ์สมมติปัญหาทางจริยธรรมที่ผู้ตอบยากที่จะตัดสินใจ ได้ว่า “ถูก” “ผิด” “ควรทำ” หรือ “ไม่ควรทำ” อย่างเด็ดขาด เพราะขึ้นกับองค์ประกอบหลายอย่าง การตอบจะขึ้นกับวัยของผู้ตอบ เกี่ยวกับความเห็นใจในบทบาทของพฤติกรรมในเรื่องค่านิยม ความสำนึกในหน้าที่ในฐานะเป็นสมาชิกของสังคม ความยุติธรรมหรือหลักการที่ตนยึดจากการวิเคราะห์คำตอบของผู้ตอบวัยต่างๆ โคลเบอร์กได้แบ่งพัฒนาการทางจริยธรรมออกเป็น 3 ระดับ (Levels) แต่ละระดับแบ่งออกเป็น 2 ขั้น (Stages) ดังนั้น พัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์กมีทั้งหมด 6 ขั้น ดังนี้

ระดับที่ 1 ระดับก่อนมีจริยธรรมหรือระดับก่อนกฎเกณฑ์สังคม (Pre-Conventional Level) ระดับนี้เด็กจะรับกฎเกณฑ์และข้อกำหนดของพฤติกรรมที่ “ดี” “ไม่ดี” จากผู้มีอำนาจเหนือตน เช่น บิดามารดา ครูหรือเด็กโต และมักจะคิดถึงผลตามที่จะนำรางวัลหรือ การลงโทษ พฤติกรรม “ดี” คือ พฤติกรรมที่แสดงแล้วได้รางวัล พฤติกรรม “ไม่ดี” คือ พฤติกรรมที่แสดงแล้วได้รับโทษ โดยบุคคลจะตอบสนองต่อกฎเกณฑ์ซึ่งผู้มีอำนาจทางกายเหนือตนเองกำหนดขึ้น จะตัดสินใจเลือกแสดงพฤติกรรมที่เป็นหลักต่อตนเอง โดยไม่คำนึงถึงผู้อื่น จะพบในเด็ก 2-10 ปี โดยได้แบ่งพัฒนาการทางจริยธรรม ระดับนี้เป็น 2 ขั้น คือ

ขั้นที่ 1 การถูกลงโทษและการเชื่อฟัง (Punishment and Obedience Orientation) เด็กจะยอมทำตามคำสั่งผู้มีอำนาจเหนือตนโดยไม่มีเงื่อนไขเพื่อไม่ให้ตนถูกลงโทษขั้นนี้แสดงพฤติกรรมเพื่อหลบหลีกการถูกลงโทษ เพราะกลัวความเจ็บปวด ยอมทำตามผู้ใหญ่เพราะมีอำนาจทางกายเหนือตน ในขั้นนี้เด็กจะใช้ผลตามของพฤติกรรมเป็นเครื่องชี้ว่า พฤติกรรมของตน “ถูก” หรือ “ผิด” เป็นต้นว่า ถ้าเด็กถูกทำโทษก็จะคิดว่าสิ่งที่ตนทำ “ผิด” และจะพยายามหลีกเลี่ยงไม่ทำสิ่งนั้นอีก พฤติกรรมใดที่มีผลตามด้วยรางวัลหรือคำชม เด็กก็จะคิดว่าสิ่งที่ตนทำ “ถูก” และจะทำซ้ำอีกเพื่อหวังรางวัล

ขั้นที่ 2 กฎเกณฑ์เป็นเครื่องมือเพื่อประโยชน์ของตน (Instrumental Relativist Orientation) ใช้หลักการแสวงหารางวัลและการแลกเปลี่ยน บุคคลจะเลือกทำตามความพอใจของตนเอง โดยให้ความสำคัญของการได้รับรางวัลตอบแทน ทั้งรางวัลที่เป็นวัตถุหรือการตอบแทนทางกาย วาจา และใจ โดยไม่คำนึงถึงความถูกต้องของสังคม ขั้นนี้แสดงพฤติกรรมเพื่อต้องการผลประโยชน์สิ่งตอบแทน รางวัล และสิ่งแลกเปลี่ยน เป็นสิ่งตอบแทน ในขั้นนี้เด็กจะสนใจทำตามกฎข้อบังคับ เพื่อประโยชน์หรือความพอใจของตนเอง หรือทำดีเพราะอยากได้ของตอบแทน หรือรางวัล ไม่ได้คิดถึงความยุติธรรมและความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น หรือความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น พฤติกรรมของเด็กในขั้นนี้ทำเพื่อสนองความต้องการของตนเอง แต่มักจะเป็นการแลกเปลี่ยนกับคนอื่น เช่น ประโยค “ถ้าเธอทำให้ฉัน ฉันจะให้.....”

ระดับที่ 2 ระดับจริยธรรมตามกฎเกณฑ์สังคม (Conventional Level) พัฒนาการจริยธรรมระดับนี้ ผู้ทำถือว่าการประพฤติตนตามความคาดหวังของผู้ปกครอง บิดามารดา กลุ่มที่ตนเป็นสมาชิกหรือของชาติ เป็นสิ่งที่ควรจะทำหรือทำความผิด เพราะกลัวว่าตนจะไม่เป็นที่ยอมรับของ

ผู้อื่น ผู้แสดงพฤติกรรมจะไม่คำนึงถึงผลตามที่จะเกิดขึ้นแก่ตนเอง ถือว่าความซื่อสัตย์ ความจงรักภักดีเป็นสิ่งสำคัญ ทุกคนมีหน้าที่จะรักษามาตรฐานทางจริยธรรม

โดยบุคคลจะปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคมที่ตนเองอยู่ ตามความคาดหวังของครอบครัวและสังคม โดยไม่คำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นขณะนั้นหรือภายหลังก็ตาม จะปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคม โดยคำนึงถึงจิตใจของผู้อื่น จะพบในวัยรุ่นอายุ 10 -16 ปี โคลเบอร์กแบ่งพัฒนาการทางจริยธรรมระดับนี้เป็น 2 ชั้น คือ

ชั้นที่ 3 ความคาดหวังและการยอมรับในสังคม สำหรับ “เด็กดี” (Interpersonal on ordance of “Good boy , nice girl” Orientation) บุคคลจะใช้หลัก ทำตามที่ผู้อื่นเห็นชอบ ใช้เหตุผลเลือกทำในสิ่งที่กลุ่มยอมรับโดยเฉพาะเพื่อน เพื่อเป็นที่ชื่นชมและยอมรับของเพื่อน ไม่เป็นตัวของตัวเอง คล้อยตามการชักจูงของผู้อื่น เพื่อต้องการรักษาสัมพันธ์ภาพดี พบในวัยรุ่นอายุ 10 -15 ปี ชั้นนี้แสดงพฤติกรรมเพื่อต้องการเป็นที่ยอมรับของหมู่คณะกรรมการช่วยเหลือผู้อื่น เพื่อให้เขาพอใจ และยกย่องชมเชย ทำให้บุคคลไม่มีความเป็นตัวของตัวเองชอบคล้อยตามการชักจูงของผู้อื่น โดยเฉพาะกลุ่มเพื่อน พัฒนาการทางจริยธรรมชั้นนี้เป็นพฤติกรรมของ “คนดี” ตามมาตรฐานหรือความคาดหวังของบิดา มารดาหรือเพื่อนวัยเดียวกัน พฤติกรรม “ดี” หมายถึงพฤติกรรมที่จะทำให้ผู้อื่นชอบและยอมรับ หรือไม่ประพฤติดีเพราะเกรงว่าพ่อแม่จะเสียใจ

ชั้นที่ 4 กฎและระเบียบ (“Law-and-order” Orientation) จะใช้หลักทำตามหน้าที่ของสังคม โดยปฏิบัติตามระเบียบของสังคมอย่างเคร่งครัด เรียนรู้การเป็นหน่วยหนึ่งของสังคม ปฏิบัติตามหน้าที่ของสังคมเพื่อดำรงไว้ซึ่งกฎเกณฑ์ในสังคม พบในอายุ 13 -16 ปี ชั้นนี้แสดงพฤติกรรมเพื่อทำตามหน้าที่ของสังคม โดยบุคคลรู้ถึงบทบาทและหน้าที่ของเขาในฐานะเป็นหน่วยหนึ่งของสังคมนั้น จึงมีหน้าที่ทำตามกฎเกณฑ์ต่างๆ ที่สังคมกำหนดให้ หรือคาดหมายไว้ เหตุผลทางจริยธรรมในชั้นนี้ ถือว่าสังคมจะอยู่ด้วยความมีระเบียบเรียบร้อยต้องมีกฎหมายและข้อบังคับ คนดีหรือคนที่มีพฤติกรรมถูกต้อง คือ คนที่ปฏิบัติตามระเบียบบังคับหรือกฎหมายทุกคนควรเคารพกฎหมาย เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยและความเป็นระเบียบของสังคม

ระดับที่ 3 ระดับจริยธรรมตามหลักการด้วยวิจารณญาณ หรือระดับเหนือกฎเกณฑ์สังคม (Post - Conventional Level) พัฒนาการทางจริยธรรมระดับนี้ เป็นหลักจริยธรรมของผู้มีอายุ 20 ปีขึ้นไป ผู้ทำหรือผู้แสดงพฤติกรรมได้พยายามที่จะตีความหมายของหลักการและมาตรฐานทางจริยธรรมด้วยวิจารณญาณ ก่อนที่จะยึดถือเป็นหลักของความประพฤติที่จะปฏิบัติตาม การตัดสินใจ “ถูก” “ผิด” “ไม่ควร” มาจากวิจารณญาณของตนเอง ปราศจากอิทธิพลของผู้มีอำนาจหรือกลุ่มที่ตนเป็นสมาชิก กฎเกณฑ์ - กฎหมาย ควรจะตั้งบนหลักความยุติธรรมและเป็นที่ยอมรับของสมาชิกของสังคมที่ตนเป็นสมาชิก ทำให้บุคคลตัดสินใจข้อขัดแย้งของตนเองโดยใช้ความคิดไตร่ตรองอาศัยค่านิยมที่ตนเชื่อและยึดถือเป็นเครื่องช่วยในการตัดสินใจ จะปฏิบัติตามสิ่งที่สำคัญมากกว่าโดยมีกฎเกณฑ์ของตนเอง ซึ่งพัฒนามาจากกฎเกณฑ์ของสังคม เป็นจริยธรรมที่เป็นที่ยอมรับทั่วไป โคลเบอร์กแบ่งพัฒนาการทางจริยธรรม ระดับนี้เป็น 2 ชั้น คือ

ชั้นที่ 5 สัญญาสังคมหรือหลักการทำตามคำมั่นสัญญา (Social Contract Orientation) บุคคลจะมีเหตุผลในการเลือกกระทำโดยคำนึงถึงประโยชน์ของคนหมู่มาก ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น สามารถควบคุมตนเองได้ เคารพการตัดสินใจที่จะกระทำด้วยตนเอง ไม่ถูกควบคุมจาก

บุคคลอื่น มีพฤติกรรมที่ถูกต้องตามค่านิยมของตนและมาตรฐานของสังคม ถือว่ากฎเกณฑ์ต่างๆ เปลี่ยนแปลงได้ โดยพิจารณาประโยชน์ของส่วนรวมเป็นหลัก พบได้ในวัยรุ่นตอนปลายและวัยผู้ใหญ่ ขั้นนี้แสดงพฤติกรรมเพื่อทำตามมาตรฐานของสังคม เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว โดยบุคคลเห็นความสำคัญของคนหมู่มากจึงไม่ทำตนให้ขัดต่อสิทธิอันพึงมีได้ของผู้อื่น สามารถควบคุมบังคับใจตนเองได้ พฤติกรรมที่ถูกต้องจะต้องเป็นไปตามค่านิยมส่วนตัว ผสมผสานกับมาตรฐานซึ่งได้รับการตรวจสอบและยอมรับจากสังคม ขั้นนี้เน้นถึงความสำคัญของมาตรฐานทางจริยธรรมที่ทุกคนหรือคนส่วนใหญ่ในสังคมยอมรับว่าเป็นสิ่งที่ถูกสมควรที่จะปฏิบัติตาม โดยพิจารณาถึงประโยชน์และสิทธิของบุคคลก่อนที่จะใช้เป็นมาตรฐานทางจริยธรรม ได้ใช้ความคิดและเหตุผลเปรียบเทียบว่าสิ่งไหนผิดและสิ่งไหนถูก ในขั้นนี้การ “ถูก” และ “ผิด” ขึ้นอยู่กับค่านิยมและความคิดเห็นของบุคคลแต่ละบุคคล แม้ว่าจะเห็นความสำคัญของสัญญาหรือข้อตกลงระหว่างบุคคล แต่เปิดให้มีการแก้ไข โดยคำนึงถึงประโยชน์และสถานการณ์แวดล้อมในขณะนั้น

ขั้นที่ 6 หลักการคุณธรรมสากล (Universal Ethical Principle Orientation)

เป็นขั้นที่เลือกตัดสินใจที่จะกระทำโดยยอมรับความคิดที่เป็นสากลของผู้เจริญแล้ว ขั้นนี้แสดงพฤติกรรมเพื่อทำตามหลักการคุณธรรมสากล โดยคำนึงความถูกต้องยุติธรรมยอมรับในคุณค่าของความเป็นมนุษย์ มีอุดมคติและคุณธรรมประจำใจ มีความยึดหยุ่นและยึดหลักจริยธรรมของตนอย่างมีสติ ด้วยความยุติธรรม และคำนึงถึงสิทธิมนุษยชน เคารพในความเป็นมนุษย์ของแต่ละบุคคล ละอายและเกรงกลัวต่อบาป พบในวัยผู้ใหญ่ที่มีความเจริญทางสติปัญญา ขั้นนี้เป็นหลักการมาตรฐานจริยธรรมสากล เป็นหลักการเพื่อมนุษยธรรม เพื่อความเสมอภาคในสิทธิมนุษยชนและเพื่อความยุติธรรมของมนุษย์ทุกคน ในขั้นนี้สิ่งที่ “ถูก” และ “ผิด” เป็นสิ่งที่ขึ้นมโนธรรมของแต่ละบุคคลที่เลือกยึดถือ

ตารางที่ 1 แสดงขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของ โคลเบอร์ก

ขั้นการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม	ระดับของจริยธรรม
ขั้นที่ 1 บุคคลใช้เกณฑ์ทางจริยธรรม โดยยึดหลักการหลบหลีก การลงโทษ การเชื่อฟังเป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจ (2-7 ปี)	(1) ระดับก่อนเกณฑ์(2-10 ปี)
ขั้นที่ 2 บุคคลใช้หลักเกณฑ์เป็นเครื่องมือเพื่อประโยชน์ของตนหรือการแสวงหารางวัล เป็นระดับจริยธรรมตามกฎหมายของสังคม (7-10 ปี)	
ขั้นที่ 3 บุคคลทำตามความคาดหวังและการยอมรับในสังคม ยึดหลักการทำตามที่ผู้อื่นเห็นชอบ (10-13 ปี)	(2) ระดับทางกฎหมาย (10-16 ปี)
ขั้นที่ 4 บุคคลยึดกฎและระเบียบ การทำตามหน้าที่ เป็นหลักการทำตามหน้าที่ทางสังคม เป็นระดับจริยธรรมตามวิจาร์ณญาณ หรือระดับเหนือกฎหมายของสังคม(13-16 ปี)	
ขั้นที่ 5 บุคคลยึดหลักสัญญาประชาคม หรือหลักการทำตามคำมั่นสัญญา (16 ปีขึ้นไป)	
ขั้นที่ 6 บุคคลยึดหลักการคุณธรรม อุดมคติสากล (ผู้ใหญ่)	(3) ระดับเหนือกฎหมาย

โคลเบอร์ก เชื่อว่าพัฒนาการทางจริยธรรมเป็นผลจากการพัฒนาการของโครงสร้างทางความคิดความเข้าใจเกี่ยวกับจริยธรรม นอกจากนั้น โคลเบอร์ก ยังพบว่า ส่วนมากการพัฒนาทางจริยธรรมของเด็กจะไม่ถึงขั้นสูงสุดในอายุ 10 ปี แต่จะมีการพัฒนาขึ้นอีกหลายขั้นจากอายุ 11-25 ปี การใช้เหตุผลเพื่อการตัดสินใจที่จะเลือกกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง จะแสดงให้เห็นถึงความเจริญของจิตใจของบุคคล การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมไม่ได้ขึ้นอยู่กับกฎหมายของสังคมใดสังคมหนึ่งโดยเฉพาะ แต่เป็นการใช้เหตุผลที่ลึกซึ้งยากแก่การเข้าใจยิ่งขึ้นตามลำดับของวุฒิภาวะทางปัญญา

บ่อเกิดของเหตุผลเชิงจริยธรรมได้มาจากการพัฒนาการทางความคิด ในขณะที่เด็กได้มีโอกาสติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น การได้เข้ากลุ่มทางสังคมประเภทต่างๆ จะช่วยให้ผู้ที่มีความสามารถได้เรียนรู้บทบาทของตนเองและของผู้อื่น อันจะช่วยให้เขาพัฒนาทางจริยธรรมในขั้นสูงขึ้นไปได้รวดเร็ว โคลเบอร์ก เชื่อว่า การพัฒนาทางจริยธรรมนั้นมิใช่การรับความรู้จากการพร่ำสอนของผู้อื่นโดยตรง แต่เป็นการผสมผสานระหว่างความรู้เกี่ยวกับบทบาทของผู้อื่นด้วย รวมทั้งข้อเรียกร้องและกฎหมายของกลุ่มต่างๆที่อาจจะขัดแย้งกัน แต่ในขณะเดียวกันก็ผลักดันให้บุคคลพัฒนาไปตามขั้นตอนในทิศทางเดียวกันเสมอ ไม่ว่าบุคคลจะอยู่ในกลุ่มใดหรือสังคมใดก็ตาม

ส่วนการพัฒนาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมนั้น โคลเบอร์ก เชื่อว่าเป็นไปตามนั้น จากขั้นหนึ่งผ่านแต่ละขั้นไปจนถึงขั้นที่หก บุคคลจะพัฒนาข้ามขั้นไม่ได้ เพราะการใช้เหตุผลในขั้นสูงขึ้นไปจะเกิดขึ้นได้ด้วยการมีความสามารถในการใช้เหตุผลในขั้นที่ต่ำกว่าอยู่ก่อนแล้ว และต่อมาบุคคลได้รับประสบการณ์ทางสังคมใหม่ๆ หรือสามารถเข้าใจความหมายของประสบการณ์เก่าๆ ได้ดีขึ้น จึงเกิดการเปลี่ยนแปลงทางความคิดและเหตุผล ทำให้การใช้เหตุผลในขั้นที่สูงต่อไปมีมากขึ้นเป็น

ลำดับ ส่วนเหตุผลในชั้นที่ต่ำกว่าก็จะถูกใช้น้อยลงทุกทีจนถูกทิ้งไปในที่สุด นอกจากนั้นมนุษย์ทุกคนก็ไม่จำเป็นต้องพัฒนาทางจริยธรรม ไปถึงขั้นสุดท้ายแต่อาจจะหยุดชะงักที่ชั้นใดชั้นหนึ่งที่ต่ำกว่าได้ โคลเบิร์กพบว่า ผู้ใหญ่ส่วนมากจะพัฒนาการถึงขั้นที่ 4 เท่านั้น

2.3.4 ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม

ดวงเดือน พันธมนาวิน (2538) ได้ทำการศึกษาวิจัยถึงสาเหตุพฤติกรรมของคนดีและคนเก่ง โดยได้ทำการประมวลผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา สาเหตุของพฤติกรรมต่างๆ ของคนไทยทั้งเด็กและผู้ใหญ่ อายุตั้งแต่ 6-60 ปี ว่าพฤติกรรมเหล่านั้น มีสาเหตุทางจิตใจอะไรบ้าง และได้นำมาประยุกต์เป็นทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมสำหรับคนไทยขึ้น โดยแบ่งต้นไม้จริยธรรม ออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่หนึ่ง ได้แก่ ดอกและผลไม้บนต้น ที่แสดงถึงพฤติกรรมการทำงานดีละเว้นชั่วและพฤติกรรมการทำงานอย่างขยันขันแข็งเพื่อส่วนรวม ซึ่งล้วนแต่เป็นพฤติกรรมของพลเมืองดี พฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ

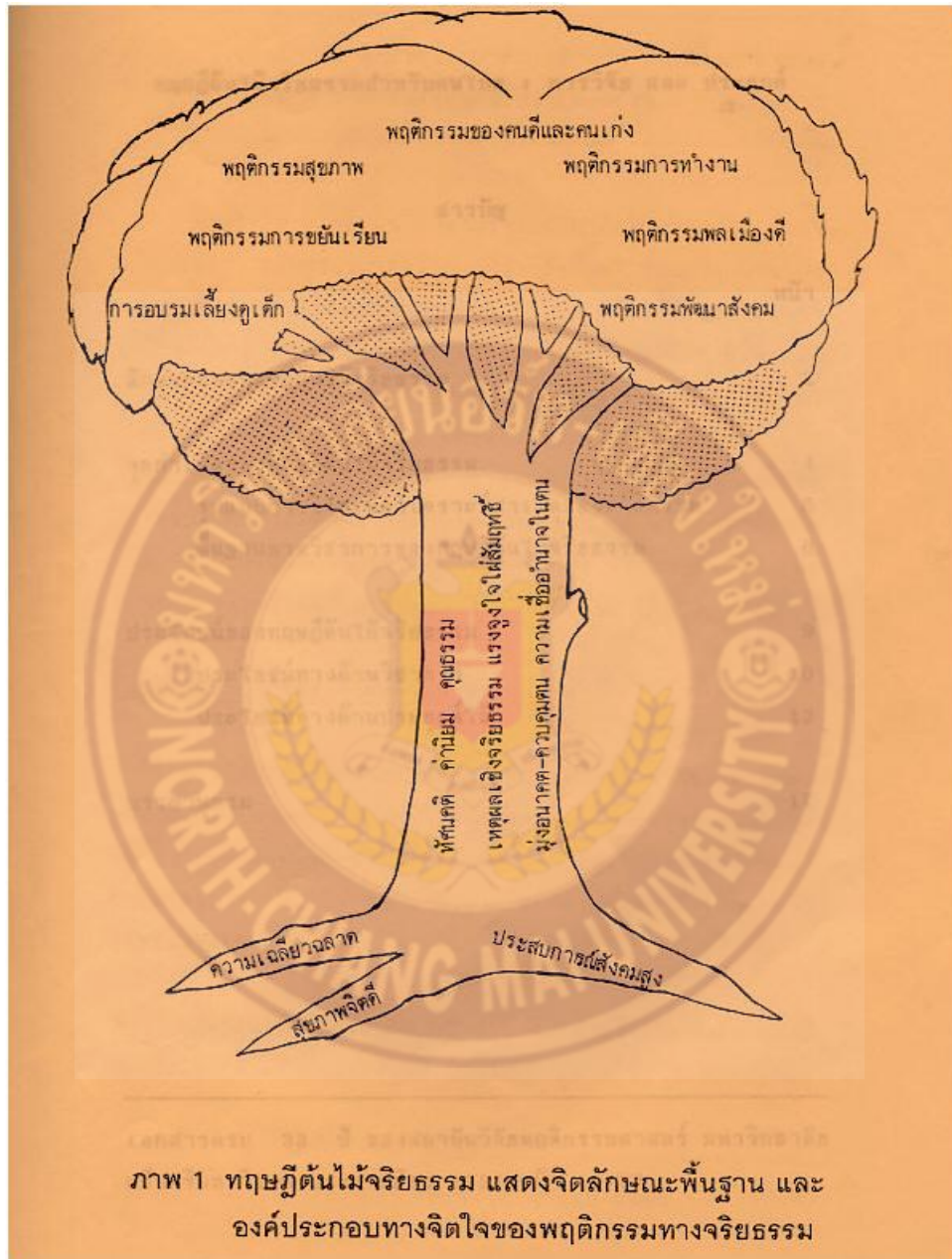
ส่วนที่สอง ได้แก่ ส่วนลำต้นของต้นไม้ แสดงถึงพฤติกรรมการทำงานอาชีพอย่างขยันขันแข็ง ซึ่งประกอบด้วยจิตลักษณะ 5 ด้าน คือ

- 1) เหตุผลเชิงจริยธรรม
- 2) มุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง
- 3) ความเชื่ออำนาจในตน
- 4) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
- 5) ทศนคติ คุณธรรมและค่านิยม

ส่วนที่สาม ได้แก่ รากของต้นไม้ ที่แสดงถึงพฤติกรรมการทำงานอาชีพอย่างขยันขันแข็งซึ่งประกอบด้วยจิตลักษณะ 3 ด้าน คือ

- 1) สติปัญญา
- 2) ประสพการณ์ทางสังคม
- 3) สุขภาพจิต

ภาพที่ 1 ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม แสดงจิตลักษณะพื้นฐาน และองค์ประกอบทางจิตใจของพฤติกรรมทางจริยธรรม

จิตลักษณะทั้งสามนี้อาจใช้เป็นสาเหตุของการพัฒนาจิตลักษณะ 5 ประการ ที่ลำต้นของต้นไม้ก็ได้ กล่าวคือ บุคคลจะต้องมีลักษณะพื้นฐานทางจิตใจ 3 ด้าน ในปริมาณที่สูงพอเหมาะกับอายุ จึงจะเป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะพัฒนาจิตลักษณะทั้ง 5 ประการ ที่ลำต้นของต้นไม้ โดยที่จิตทั้ง 5 ลักษณะนี้จะพัฒนาไปเองโดยอัตโนมัติ ถ้าบุคคลที่มีความพร้อมทางจิตใจ 3 ด้านดังกล่าวและอยู่ในสภาพแวดล้อมทางครอบครัวและสังคมที่เหมาะสม นอกจากนั้นบุคคลยังมีความพร้อมที่จะรับการพัฒนาจิตลักษณะบางประการใน 5 ด้านนี้ โดยวิธีการอื่นๆ ด้วย ฉะนั้นจิตลักษณะพื้นฐาน

3 ประการ จึงเป็นสาเหตุของพฤติกรรมของคนดีและของคนเก่งนั่นเอง นอกจากนี้จิตลักษณะพื้นฐาน 3 ประการที่รากนี้ อาจเป็นสาเหตุร่วมกับจิตลักษณะ 5 ประการที่ลำต้น หากบุคคลมีพื้นฐานทางด้านจิตใจเป็นปกติและได้รับประสบการณ์ทางสังคมที่เหมาะสม บุคคลนั้นก็จะสามารถพัฒนาโดยธรรมชาติ แต่ในสังคมไทย มีการวิจัยพบว่าพัฒนาการหยุดชะงักอย่างไม่เหมาะสมกับวัย กล่าวคือผู้ใหญ่จำนวนหนึ่งซึ่งสมควรพัฒนาการใช้เหตุผลไปถึงขั้นสูงแล้วแต่ยังหยุดชะงักที่ขั้นต่ำ เช่น ยังยึดหลักแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ส่วนตนและส่วนพวกพ้อง เป็นต้น บุคคลที่มีแรงจูงใจดังกล่าวจึงยังไม่สามารถคิดประโยชน์เพื่อสังคมได้

ดังนั้น บุคคลจึงควรมีการตรวจสอบจริยธรรมของตัวเองอยู่ตลอดเวลา การบันทึกกิจกรรมที่ได้กระทำแต่ละวันทำให้ได้ข้อมูล เพื่อใช้ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมให้ดีขึ้น ซึ่งการบันทึกข้อมูลการปฏิบัติหรือกิจกรรมที่ได้กระทำ เสมือนการปฏิบัติธรรมโดยวิธีนั่งสมาธิ เพราะในขณะที่จิตกำลังทบทวนสิ่งที่ได้กระทำ เสมือนเป็นการพิจารณาตัวเอง พิจารณาการกระทำดีและไม่ดี ในขณะที่จิตพิจารณาก็จะเกิดสมาธิ และเมื่อได้พิจารณาตนเองแล้ว ก็สามารถเข้าใจตนเองและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมใหม่ ซึ่งเป็นเสมือนเกิดปัญญาในการนำพาชีวิตผ่านพ้นทุกข์ได้

2.3.5 การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม จิตสำนึกและค่านิยม ผ่านสุภาชิต คำพังเพย

สำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร ร่วมกับ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์และองค์กรเพื่อความโปร่งใสในประเทศไทย ร่วมกันจัดทำ หลักสูตรคบเด็กสร้างชาติ “โตไปไม่โกง” ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เริ่มใช้ตั้งแต่ พ.ศ.2553 มุ่งหล่อหลอม ปลูกฝังให้เด็ก เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ โดยการนำคุณธรรม จริยธรรม จิตสำนึก และค่านิยม สำหรับเด็กและเยาวชนมาสอดแทรกไว้ในหลักสูตร ผ่านสุภาชิต คำพังเพยของไทย ได้แก่

1. **หมวดซื่อสัตย์สุจริต (Honesty and Integrity)** แนวคิดคือการดำเนินชีวิตในสังคมนั้น ความซื่อสัตย์สุจริตเป็นเรื่องที่สำคัญและจำเป็น ไม่ว่าจะซื่อสัตย์ต่อตนเองหรือผู้อื่น ดังนั้น การที่เราจะมีความซื่อสัตย์สุจริตนั้น เราจะต้องปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริตอย่างถูกต้อง และให้เห็นโทษของการไม่ซื่อสัตย์สุจริตว่าจะส่งผลต่อตนเองและสังคมอย่างไรบ้าง โดยมีสุภาชิต/คำพังเพย ที่เกี่ยวข้อง ในเชิงบวกและสร้างสรรค์ ได้แก่

- **ซื่อกินไม่หมดคดกินไม่นาน** หมายความว่าคนที่ดี คนที่ซื่อสัตย์ต่ออาชีพการงาน ก็จะมีกินมีใช้ตลอดไป ส่วนไม่ซื่อสัตย์ คิดคดโกงเมื่อถูกจับได้ก็จะไม่ได้รับความเชื่อถืออีกต่อไป

- **ตกร้าไม่ไหล ตกไฟไม่ไหม้** หมายความว่า คนดีตกอยู่ในที่คับขันอย่างไรก็ไม่เป็นอันตราย

ส่วนสุภาชิต/คำพังเพย ที่เกี่ยวข้องในเชิงลบและไม่สร้างสรรค์ จัดเป็นการกระทำที่ไม่ส่งเสริมให้เป็นคนซื่อสัตย์สุจริต ได้แก่

- **คดในข้อ งอในกระดูก** หมายความว่า มีสันดานคดโกงชอบเอาไรต์เอาเปรียบผู้อื่น
- **ข้างตายทั้งตัวเอาใบบัวปิด** หมายความว่าความชั่วหรือความผิดร้ายแรงที่คนรู้ทั่วกันแล้วจะปิดอย่างไรก็ไม่มิด

- **ต่อหน้ามะพลับลับหลังตะโก** หมายความว่าคนกลับกลอก ต่อหน้าพูดอย่างหนึ่ง แต่พอลับหลังกลับทำอีกอย่างหนึ่ง

- **น้ำกลิ้งบนใบบอน** หมายความว่า เป็นคนกลับกลอกโลเลเชื่อถือไม่ได้
- **ป็นน้ำเป็นตัว** หมายความว่า ผู้ที่โกหกหรือแต่งเรื่องขึ้นมาหลอกผู้อื่นให้หลงเชื่อ
- **ปากว่าตาขยิบ** หมายความว่า พูดอย่างหนึ่ง แต่ทำอีกอย่างหนึ่ง (ปากกับใจไม่ตรงกัน)
- **มะกอกสามตะกร้าปาไม่ถูก** หมายความว่า ผู้ที่พูดจากตลบตะแลงกลับกลอกเอาตัวรอดโดยคำพูดอย่างลื่นไหลเป็นที่ไม่น่าไว้วางใจ
- **ยกเมฆ** หมายความว่า กูเรื่อง แต่งเรื่อง หรือคาดเดาเอาเองโดยไม่มีหลักฐาน
- **เลี้ยงช้างกินขี้ช้าง** หมายความว่า หาผลประโยชน์โดยมิชอบจากการงานที่ทำหรือทุจริตในหน้าที่การงาน
- **หน้าซื่อใจคด** หมายความว่า แสดงท่าทีว่าเป็นคนดีซื่อสัตย์ แต่ในใจกลับคิดหาหนทางที่จะคดโกง
- **นกสองหัว** หมายความว่า คนที่เข้าข้างทั้งสองฝ่ายเพื่อประโยชน์ตนเอง

2. **จิตสาธารณะ (Greater Good and Public Spirit)** แนวคิดคือการอยู่ร่วมกันของสมาชิกในสังคมหนึ่งนั้น ต้องอาศัยความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความเข้าใจซึ่งกันและกัน รวมทั้งการที่สมาชิกในสังคมคิดและทำเพื่อส่วนรวม รู้จักการให้เพื่อสังคม ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนเป็นใหญ่และพร้อมที่จะเสียสละหรือช่วยปกป้องผลประโยชน์ของส่วนรวม โดยมีสุภาพชน/คำพังเพย ที่เกี่ยวข้องในเชิงบวกและสร้างสรรค์ ได้แก่

- **ปิดทองหลังพระ** หมายความว่า ทำความดีโดยไม่หวังสิ่งตอบแทนหรือหวังให้ใครเห็น และเอาใจเขามาใส่ใจเรา หมายความว่า กระทำการอะไรก็ตามโดยคำนึงถึงความรู้สึกของผู้อื่น ส่วนสุภาพชน/คำพังเพย ที่เกี่ยวข้อง ในเชิงลบและไม่สร้างสรรค์ จัดเป็นการกระทำที่ไม่ส่งเสริมให้คนมีจิตสาธารณะ ได้แก่

- **จระเข้ขวางคลอง** หมายความว่า ผู้ที่ชอบกันทำหรือขัดขวางไม่ให้ผู้อื่นทำการอย่างใดอย่างหนึ่งได้สะดวก
- **ตัดช่องน้อยแต่พอตัว** หมายความว่า คิดหาหนทางเอาตัวรอดแต่เพียงผู้เดียว
- **ทองไม่รู้ร้อน** หมายความว่า เฉยเมย ไม่กระตือรือร้น ไม่สะดุ้งสะเทือน
- **มือไม่พายเอาเท้าราน้ำ** หมายความว่า นอกจากไม่ช่วยทำงานให้เกิดประโยชน์แล้วยังคอยแต่จะขัดขวางผู้อื่นให้ทำงานเสร็จช้าลงไปอีก
- **รู้หลบเป็นปีกรู้หลีกเป็นหาง** หมายความว่า การที่คนเราเอาแต่ตัวเองให้รอดปลอดภัยโดยไม่สนใจว่าผู้อื่นจะเป็นอย่างไร
- **เลี่ยมเขาควยให้ชนกัน** หมายความว่า ยุยงส่งเสริมให้เกิดการทะเลาะวิวาทกัน
- **อย่าหาหาใส่หัว** หมายความว่า อย่าหาความลำบากมาใส่ตนเองหรือเอาเรื่องของคนอื่นมาทำให้ตนเองเดือดร้อน
- **อย่าแวงงเท้าหาเสี้ยน** หมายความว่า อย่าเข้าไปยุ่งเรื่องของคนอื่นเพราะอาจจะทำให้ตนเองเดือดร้อน
- **เอาหูไปนาเอาตาไปไร่** หมายความว่า สร้างทำเป็นไม่รู้ไม่เห็น ไม่สนใจ

3. ความเป็นธรรมทางสังคม (Fairness and Justice) แนวคิดคือทุกคนควรได้รับความเป็นธรรมอย่างเสมอภาค และเท่าเทียมกันไม่ว่าจะแตกต่างกันด้วยเชื้อชาติ ศาสนา ภูมิกำเนิด ฐานะ หรือการศึกษา และต้องไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่นด้วย ดังนั้นการให้ความเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้อื่น การไม่เอาเปรียบผู้อื่น และการเข้าใจสิทธิและหน้าที่ของตนเองจะช่วยให้รักความเป็นธรรมในสังคมได้มากขึ้น โดยมีสุภาษิต/คำพังเพยที่เกี่ยวข้องในเชิงบวกและสร้างสรรค์ ได้แก่

- **นิ้วไหนร้ายก็ตัดนิ้วนั้นทิ้ง** หมายความว่าสิ่งไหนไม่ดีก็ให้กำจัดออกเป็นส่วนๆ ไปอย่าเหมารวมว่าไม่ดีไปทั้งหมด

- **ไม้ล้มข้ามได้คนล้มอย่าข้าม** หมายความว่า อย่าซ้ำเติมคนที่พลาดพลั้งเพราะเขายังมีโอกาสลุกขึ้นได้ใหม่

- **ว่าไปตามเนื้อผ้า** หมายความว่า ตัดสินตามข้อเท็จจริงโดยไม่สนใจฐานะหรือตำแหน่งของผู้กระทำผิด

- **ตรงเป็นไม้บรรทัด** หมายความว่า มีความยุติธรรม ตรงไปตรงมา

ส่วนสุภาษิต/คำพังเพย ที่เกี่ยวข้อง ในเชิงลบและไม่สร้างสรรค์ จัดเป็นการกระทำที่ไม่ส่งเสริมให้เกิดความเป็นธรรมทางสังคม ได้แก่

- **กินแรง** หมายความว่าเอาเปรียบผู้อื่นในการทำงานหรือในการเลี้ยงชีพหนักแรง ต้องใช้แรงมาก

- **ขุมมือเปิบ** หมายความว่า ฉวยประโยชน์จากคนอื่นโดยไม่ได้ลงทุนลงแรง

- **ตีปลาหน้าไซ** หมายความว่าพูดหรือทำให้กิจกรรมของผู้อื่นที่กำลังดำเนินไปได้ด้วยดี เสียหาย

- **ทำนาบนหลังคน** หมายความว่า ผู้ที่คิดแสวงหาผลกำไรหรือผลประโยชน์ให้ตนเองด้วยการเบียดเบียนผู้อื่น โดยที่ตนเองไม่ต้องลงทุนลงแรงอะไรมากมาย

- **ปลาใหญ่กินปลาเล็ก** หมายความว่าผู้มีอำนาจ ฐานะหรือยศตำแหน่งใหญ่โตกว่าย่อมข่มขู่ผู้มีอำนาจน้อยกว่า

- **ปิดประตูตีแมว** หมายความว่ารังแกคนไม่มีทางสู้ ไม่มีทางหนีรอดไปได้

- **ฝนตกไม่ทั่วฟ้า** หมายความว่าลำเอียงโดยการให้หรือแจกจ่ายอะไรไม่ทั่วถึงกัน

- **มือใครยาวสาวได้สาวเอา** หมายความว่า ต่างคนต่างแสวงหาผลประโยชน์เข้าตัว

- **ริดเลือดกับปู** หมายความว่า เคี้ยวเช็ญหรือบังคับกับคนที่ไม่มีความจะให้

- **เลือกที่รักมักที่ชัง** หมายความว่า ลำเอียงเลือกที่จะรักเฉพาะคนที่ตนเองรู้สึก

ถูกชะตาด้วย

- **สูบเลือดสูบเนื้อ** หมายความว่าเอาเงินหรือทรัพย์สินของผู้อื่นด้วยการขูดรีดเอาไรต์เอาเปรียบอย่างไร้ความยุติธรรม

- **หมาหมู่** หมายความว่า พาพรรคพวกมาช่วยรุมทำร้ายคนจนไม่มีทางสู้

4. กระทำอย่างรับผิดชอบ (Responsibility and Accountability) แนวคิดคือในทุกสังคมประกอบด้วยสมาชิกหรือบุคคลที่แตกต่างหลากหลายตามบทบาทและหน้าที่ต่างๆ

ที่เหมือนกันบ้างและต่างกันบ้าง ตั้งแต่เป็นสมาชิกของครอบครัว สมาชิกของโรงเรียนสมาชิกของที่ทำงานและสมาชิกของสังคม ดังนั้นการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขเข้าใจซึ่งกันและกันไม่ละเมิดผู้อื่นและพร้อมยอมรับในการกระทำของตนเองนั้น สมาชิกทุกคนจะต้องเข้าใจความรับผิดชอบในบทบาทและหน้าที่ของตนเอง และบุคคลต่างๆ รวมทั้งการปฏิบัติหน้าที่ต่างๆ อย่างมีความรับผิดชอบพร้อมที่จะให้มีการตรวจสอบได้ มีความเคารพต่อกฎเกณฑ์กติกาอย่างมีวินัย โดยมีสุภาพ/คำพังเพยที่เกี่ยวข้องในเชิงบวกและสร้างสรรค์ได้แก่

- **หนักเอาเบาสู้** หมายความว่าขยันทำกิจการงานทุกชนิดไม่เลือกงาน
- **ถวยหัว** หมายความว่า ทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มที่เต็มความสามารถ ส่วนสุภาพ/คำพังเพยที่เกี่ยวข้อง ในเชิงลบและไม่สร้างสรรค์จัดเป็นการกระทำที่ไม่ส่งเสริมให้เกิดการกระทำอย่างรับผิดชอบ ได้แก่
 - **สูกเอาเผากิน** หมายความว่า ทำอย่างลวกๆพอให้เสร็จไป
 - **กินตามน้ำ** หมายความว่ารับของสมนาคุณที่เขาเอามาให้โดยไม่ได้เรียกร้อง (ให้แก่พนักงานผู้มีอำนาจ)
 - **แพะรับบาป** หมายความว่ารับความผิดโดยตนเองไม่ได้เป็นคนทำ
 - **โยนกลอง** หมายความว่าโยนความผิดที่ตนเป็นผู้กระทำไปให้ผู้อื่น
 - **จับแพะชนแกะ** หมายความว่า การทำอะไรอย่างขอไปที จึงขาดความเรียบร้อย สับสนุ่นวายไปหมด
 - **รำไม่ดีโทษปี่โทษกลอง** หมายความว่าตัวเองทำไม่ถูกแต่โยนความผิดไปให้ผู้อื่น หรือสิ่งอื่น
 - **ดินพอกหางหมู** หมายความว่า งานหรือภาระที่พอกพูนขึ้นเรื่อยๆจนยากที่จะสะสางให้เสร็จได้
 - **ผักชีโรยหน้า** หมายความว่าการทำงานดีเพียงผิวเผินหรือทำดีเพื่อหลอกให้ผู้อื่นเห็นว่างานนั้นสำเร็จลุล่วงอย่างสมบูรณ์
 - **วัวหายล้อมคอก** หมายความว่าป้องกันเมื่อปัญหาเกิดขึ้นแล้ว

5. เป็นอยู่อย่างพอเพียง (Sufficiency and Moderation) แนวคิดคือการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนั้นถือว่าเป็นแบบอย่างที่ดีที่ควรถือปฏิบัติการรู้จักความพอดีพอประมาณในการใช้ชีวิต การรู้จักพอใจในสิ่งที่ตนเองมีอยู่ การรู้ประหยัดและรู้คุณค่าสิ่งของเป็นเรื่องสำคัญในการสร้างนิสัยที่เป็นอยู่อย่างพอเพียง จะไม่ทำให้เกิดการตื่นรนแบบเห็นแก่ตัวและขาดสติ ไม่เอาเปรียบผู้อื่นและสังคม ในภาพรวมด้วยโดยมีสุภาพ/คำพังเพยที่เกี่ยวข้องในเชิงบวกและสร้างสรรค์ ได้แก่

- **เก็บเบี้ยใต้ถุนร้าน** หมายความว่าเก็บเล็กผสมน้อย
 - **นกน้อยทำรังแต่พอตัว** หมายความว่ารู้จักพอประมาณ
- ส่วนสุภาพ/คำพังเพยที่เกี่ยวข้องในเชิงลบและไม่สร้างสรรค์จัดเป็นการกระทำที่ไม่ส่งเสริมให้เกิดการเป็นอยู่อย่างพอเพียง ได้แก่
- **กระเผลอกันรั่ว** หมายความว่าใช้เงินอย่างสุรุ่ยสุร่าย ไม่รู้จักเก็บออม

- **ตำน้ำพริกละลายแม่น้ำ** หมายความว่า ลงทุนไปโดยได้รับผลตอบแทนไม่คุ้มค่า
- **มือห่างตีนห่าง** หมายความว่า ผู้ที่สะเพร่าประมาทเลินเล่อหรือผู้ที่ใช้จ่ายอย่างสุรุ่ยสุร่าย
- **เห็นช้างขี้ขี้ตามช้าง** หมายความว่า ทำเลียนแบบคนใหญ่คนโตเพื่อเอาหน้าบ้าง ทั้งที่ตนเองไม่มีอำนาจหรือทรัพย์สินพอที่จะทำอย่างเขาได้
- **ถี่ลอดตาช้างห่างลอดตาเส้น** หมายความว่า ประหยัดในสิ่งที่ไม่ควรประหยัด
- **ขี่ช้างจับตักแตน** หมายความว่า ลงทุนลงแรงไปมากแต่ได้ผลตอบแทนเพียงเล็กน้อยไม่คุ้มค่า
- **จมไม่ลง** หมายความว่า คนที่ฟุ้งเฟ้อจนเคยตัว
- **กินน้ำไม่เผื่อเลี้ยง** หมายความว่า มีสิ่งมีค่าใดก็ได้ใช้หมดในทันที ไม่คิดเก็บไว้เพื่อขาดแคลนในวันข้างหน้า

ข้อสังเกตพบว่า แม้แต่ค่านิยม สุภาพชน/ค้ำฟ้าเพียดังกล่าวข้างต้น พบว่าส่วนใหญ่เป็นไปเชิงลบและไม่สร้างสรรค์ ซึ่งอาจทำให้ผู้คิดได้ว่า สังคมไทยต้องหันกลับมาให้ความสำคัญกับการคิดเชิงบวก เชิงสร้างสรรค์ให้มากขึ้น หรือมีเช่นนั้นเราต้องสอนให้เด็กและเยาวชนไทยเรียนรู้อย่างเท่าทัน และตระหนักถึงคุณค่าในคำสอนเชิงห้ามปรามนั้นอย่างถ่องแท้

2.3.6 ความคาดหวังต่อคุณสมบัติของผู้นำ

ปรีชา เลิศกมลมาศ (2535) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารในการกำหนดมาตรการป้องกันการทุจริต พบว่า สภาพปัญหาการขาดจริยธรรมของนักการเมืองมีที่มาหรือมูลเหตุของปัญหา ดังนี้

- 1) อำนาจบังคับบัญชา (Authority) กล่าวคือ กลุ่มนักการเมืองระดับชาติเป็นกลุ่มที่มีอำนาจบังคับบัญชามาก และมีอำนาจในการกำหนดนโยบาย อำนาจดังกล่าวเอื้ออำนวยต่อการกระทำทุจริต เช่น การมีอำนาจในการอนุมัติ หรืออนุญาตให้ดำเนินโครงการต่าง ๆ
- 2) โอกาส (Opportunity) หมายถึง กฎหมาย ระเบียบ หรือคำสั่งต่างๆ เปิดโอกาสให้สามารถใช้ดุลยพินิจที่จะเอื้ออำนวยให้สามารถกระทำการทุจริตได้
- 3) สิ่งจูงใจ (Incentive) ที่เพียงพอจะกระทำความผิด อาทิ ผลประโยชน์จํานวนมหาศาลในรูปของเงิน หุ่น หรือผลตอบแทนอื่น ๆ
- 4) ชื่อเสียง (Reputation) หมายถึง ความประสงคในตำแหน่งเพื่อเป็นชื่อเสียงเกียรติยศแก่ตนเองและ วงศ์ตระกูล จึงเป็นสาเหตุของการกระทำทุกอย่างโดยไม่คำนึงถึงจริยธรรม
- 5) วัฒนธรรมทางการเมือง (Political Culture) ของคนไทยที่เห็นว่าการละเมิดจริยธรรมและมีลักษณะผลประโยชน์ทับซ้อนของนักการเมืองเป็นเรื่องปกติวิสัยที่มีมาทุกยุคทุกสมัย จึงทำให้นักการเมืองไม่หวั่นเกรงในการกระทำทุจริต
- 6) ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมเสรี (Liberal Capitalism) ที่เข้ามาพร้อมกับกระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization) ทำให้องค์กรธุรกิจเข้ามาเกี่ยวกับนักการเมือง โอกาสที่จะเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนจึงเพิ่มมากขึ้น

7) ระบบอุปถัมภ์ (Patronage System) ในสังคมไทยที่เน้นประโยชน์นิยม (Utilitarianism) ที่ถือเอาประโยชน์สุขเป็นเกณฑ์ตัดสินความผิดถูก ชั่วดี มากกว่าจริยธรรมคุณธรรมหรือความถูกต้อง

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2539) กล่าวถึงคุณสมบัติของนักการเมืองที่ดีควรมีคุณลักษณะ 10 ประการ ไว้ในหนังสือชื่อ “เมืองไทยในปี 2560 : อนาคตเมืองไทยในสองทศวรรษหน้า”

1) นักการเมืองที่มีคุณภาพ ต้องเป็นบุคคลที่มีคุณภาพสูง นอกจากจะมีคุณวุฒิที่จะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารประเทศชาติ ต้องเป็นผู้มีความสามารถบริหารจัดการได้อย่างดีเลิศใน 3 ด้าน คือ บริหารงาน บริหารคน บริหารเศรษฐกิจ คือสามารถบริหารได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ทั้งต้องเป็นคนที่ชอบเรียนรู้ มีลักษณะเป็นนักเรียนตลอดชีวิต ไม่ปฏิเสธสิ่งใหม่ ไม่มีแนวความคิดแบบอนุรักษ์นิยม โดยเอาตนเองเป็นศูนย์กลาง แต่เปิดใจพัฒนาตนเองให้ก้าวทันโลกตลอดเวลา รวมทั้งจะต้องมีประสบการณ์ทำงานด้านการบริหารมาแล้วเป็นอย่างดี สอดคล้องเหมาะสมกับการเข้ามาดำรงตำแหน่งผู้บริหารประเทศ

2) นักการเมืองที่เป็นผู้มีความประโยชน์ต้องทำงานเพื่อส่วนรวมด้วยความเสียสละ นักการเมืองต้องทำทุกสิ่งโดยเห็นแก่ส่วนรวมเป็นหลัก ไม่เห็นแก่ส่วนตัว พวกพ้อง ทำหน้าที่เพื่อผลประโยชน์ส่วนตน และต้องไม่ประนีประนอมกระทำตามพลังกลุ่ม หากเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง หรือ เป็นผลร้ายต่อประเทศชาติ นักการเมืองเช่นนี้จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อได้ตำแหน่งทางการเมืองแล้วยอมต้องหาโอกาสถอนทุนคืนโดยการหาประโยชน์ส่วนตัวขณะดำรงตำแหน่ง เป็นเหตุให้นักการเมืองเหล่านั้นไม่สามารถเสียสละหรือมีอุดมการณ์ เพื่อมวลชนเป็นหลักได้

3) นักการเมืองที่เป็นผู้มีวิสัยทัศน์กว้างไกล คนในประเทศจะมีความสุขมากยิ่งขึ้น หากได้ นักการเมืองที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล และมีความตื่นตระหนกน้อยลงเมื่อต้องเผชิญสถานการณ์เฉพาะหน้า นักการเมืองที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกลจะเป็นที่น่าเชื่อถือของคนที่ต้องตาม และคนที่ติดต่อสัมพันธ์ด้วย ผู้คนจะอยากฟังความคิดเห็นและมุมมองของเขาเพื่อจะได้ทิศทางที่เป็นประโยชน์ นักการเมืองจึงจำเป็นต้องเป็นคนมีวิสัยทัศน์มองอนาคต เป็นคนที่มีความคิดริเริ่ม ไม่มองอะไรแคบๆ ไม่เป็นคนคิดสั้น คิดตื้นๆ ไม่ละเอียดยรอบคอบและต้องเป็นผู้ที่มีใจเปิดกว้าง ในการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เป็นคนมีเหตุผล เป็นคนที่ทันสมัย มีลักษณะของความเป็นสากล สามารถติดต่อสร้างความสัมพันธ์อันดีกับนานาประเทศได้

4) นักการเมืองที่มีคุณลักษณะชีวิตที่ดี ต้องมีลักษณะพื้นฐานของการดำเนินชีวิตแบบเสมอต้นเสมอปลาย ก่อนเข้ามาดำรงตำแหน่งเป็นอย่างไร เมื่อได้รับตำแหน่งแล้วก็ต้องเป็นเช่นนั้นไม่ได้เป็นการเสแสร้ง คุณลักษณะชีวิตที่ดีควรมี ได้แก่ ต้องมีความเมตตา มีความกรุณาต่อประชาชนผู้ทุกข์ร้อน คนด้อยโอกาสในสังคม และชนกลุ่มน้อยในประเทศ มีความมุ่งมั่นที่จะยกระดับในเรื่องของสิทธิมนุษยชนให้ทุกคนอยู่ร่วมกันด้วยความเสมอภาค และต้องเรียนรู้ที่จะให้อภัย มีความมั่นคงในอารมณ์ รู้จักอดกลั้นและรักษาจิตสำนึกให้ถูกต้องและชอบธรรมอยู่เสมอ ไม่มีนิสัยเป็นนักเลงหัวไม้ ไม่ใช้อำนาจหรืออิทธิพลข่มขู่บังคับผู้ที่ด้อยกว่า นอกจากนี้จะต้องมีความสุภาพ อ่อนน้อม ไม่ถือตัว มีความขยันขันแข็ง เป็นคนกล้าหาญ กล้ารับผิดชอบ กล้าตัดสินใจ กล้ายอมรับผิด ไม่โยนความผิดให้ผู้อื่นต้องเป็นผู้ที่แสดงตัวรับผิดชอบอยู่เสมอ

5) นักการเมืองที่มีคุณสมบัติ ต้องมีประวัติดี มีการดำเนินการชีวิตตั้งแต่อดีตที่โปร่งใส ทั้งในชีวิตหน้าที่การทำงานและชีวิตส่วนตัว จะต้องเป็นผู้ที่มีความหวังดีต่อสาธารณชนและต้องมีชีวิต

ครอบครัวเป็นแบบอย่าง ชีวิตครอบครัวจะเป็นภาพสะท้อนว่า หากนักการเมืองยังไม่สามารถบริหารครอบครัวซึ่งเป็นสถาบันที่เล็กที่สุดในสังคมได้ เมื่อดำรงตำแหน่งทางการเมือง เขาจะสามารถบริหารประเทศให้ดีขึ้นได้อย่างไร นักการเมืองจะต้องเป็นผู้ที่ประกอบแต่สัมมาชีพมาตลอด ไม่มีประวัติการทุจริต ไม่มีประวัติในการดำเนินธุรกิจที่สังคมไม่ยอมรับ ไม่มีประวัติการเป็นนักเลงเจ้าพ่อหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกับการพนัน รวมถึงธุรกิจที่สร้างปัญหาสังคมมาก่อน เพราะนักการเมืองไม่เพียงแต่ได้รับการยอมรับจากประชาชนในพื้นที่เท่านั้นแต่ยังต้องได้รับการยอมรับจากนานาประเทศในโลกด้วย

6) นักการเมืองที่มีคุณงามา คุณกิริยา นักการเมืองจะต้องเป็นผู้ที่มีวาทศิลป์ มีคำพูดที่สุภาพ มีเหตุมีผล รักษาคำพูดไว้ให้มันคง ไม่โกหก ไม่กลับกลอก ไม่เปลี่ยนปลี่ยน ต้องไม่เป็นคนที่ชอบด่าต่อว่าผู้อื่น ต้องไม่พูดให้ร้ายโจมตี และที่สำคัญต้องสามารถพูดจาสื่อสารได้ดีกับบุคคลในทุกๆ ระดับของสังคมทั้งในประเทศและต่างประเทศได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังต้องประกอบไปด้วยคุณกิริยา คือต้องเป็นผู้ที่สง่างาม มีมนุษยสัมพันธ์ดี เป็นผู้ที่มีสติในกาลเทศะ วางตัวได้อย่างเหมาะสม สามารถเข้ากับคนได้ทุกประเภท ทุกระดับ และเป็นตัวแทนของประเทศได้อย่างดีในการสู่เวทีโลก

7) นักการเมืองที่มีคุณธรรม จริยธรรม จะต้องเป็นคนที่มีคุณธรรมประจำใจ จะต้องมีความยุติธรรม ไม่เป็นคนลำเอียง เป็นผู้ที่มีจริยธรรม มีความซื่อสัตย์ จริงใจต่อประเทศชาติและประชาชน เป็นผู้ที่รักษาคำพูด และเป็นผู้ที่มีสติในการพินิจพิเคราะห์เรื่องราวต่างๆ อย่างละเอียดรอบคอบ ไม่ใช่อารมณ์ในการตัดสินใจ ต้องเป็นผู้ที่มีอุดมการณ์ มีหลักการในการดำเนินชีวิตส่วนตัว ในการบริหารประเทศ คุณธรรมและจริยธรรมของนักการเมืองนับเป็นคุณสมบัติที่เด่น และเป็นคุณค่าต่อประเทศชาติมากที่สุด หากนักการเมืองขาดคุณธรรมและจริยธรรม แม้เก่งกาจ มีการศึกษาสูงก็ไม่สามารถนำพาประเทศไปสู่ความไพบูรณ์ได้

8) นักการเมืองที่มีความเข้มแข็งเด็ดเดี่ยวและกล้าหาญ ขณะเดียวกันต้องรู้จักอ่อนน้อมถ่อมตน แม้ว่าสังคมในปัจจุบันไม่ได้เป็นยุคที่ต้องทำศึกสงครามอย่างในอดีต แต่นักการเมืองที่มีคุณสมบัติเข้มแข็งและกล้าหาญยังคงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะหน้าที่ของการเป็นนักการเมือง คือนำทิศทางคนจำนวนมากสู่เป้าหมายเดียวกัน จึงเป็นสิ่งหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่นักการเมืองจะต้องเข้มแข็งเด็ดเดี่ยวและกล้าหาญ ซึ่งจะแสดงออกในลักษณะของการกล้าตัดสินใจ สามารถรับแรงกดดันจากรอบด้าน แรงกดดันจากเสียงวิพากษ์วิจารณ์ นักการเมืองต้องยืนหยัดต่อการตัดสินใจ หากการตัดสินใจนั้นถูกต้องและเป็นประโยชน์ต่อคนส่วนรวมและประเทศชาติ ขณะเดียวกันก็ต้องรู้จักอ่อนน้อมถ่อมตน เพราะในความเข้มแข็งเด็ดเดี่ยวนั้นง่ายต่อการนำไปสู่ความเผด็จการ นักการเมืองจึงต้องรู้จักใช้อำนาจอย่างชอบธรรม

9) นักการเมืองต้องมีทีมงานที่สามารถ ในยุคสารสนเทศและเทคโนโลยีระดับสูง ข่าวสารข้อมูลต่างเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ เทคโนโลยีต่างๆ มีการพัฒนาและเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วจนไม่สามารถเรียนรู้ได้ครบถ้วนทันเวลา บุคคลที่ไม่ติดตามข้อมูลข่าวสารและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีจะเป็นคนล้าสมัยในเวลาอันสั้น นอกจากนี้สังคมมีความซับซ้อนขึ้น นักการเมืองจึงไม่สามารถมีความรู้ความสามารถในทุกๆ ด้านอย่างครบถ้วนได้ จำเป็นต้องอาศัยทีมงานในการช่วยทำงาน ทั้งการวิจัย การเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อสามารถนำไปกำหนดเป็นนโยบายปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม และแม้ว่านักการเมืองจะมีความรู้ ความสามารถ มีศักยภาพและประสิทธิภาพในการทำงานสูง

แต่การทำงานเพียงคนเดียวจะทำได้จำกัด เพราะมีเวลาจำกัดจึงจำเป็นต้องมีคนมาช่วยทำ นักการเมืองไม่เพียงต้องมีความรู้ความสามารถโดยส่วนตัวเท่านั้น แต่ยังต้องสอนและสามารถพัฒนาคนได้ สร้างทีมงานที่ดีได้ และสอนให้ทีมงานสร้างทีมงานที่ดีต่อไปได้

10) นักการเมืองที่มีอุดมการณ์ประชาธิปไตย นักการเมืองต้องเป็นผู้ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในแนวทางประชาธิปไตย ไม่ใช่เป็นนักการเมืองในลักษณะของสังคมนิยม นักการเมืองที่มีลักษณะของความเป็นประชาธิปไตยจะเป็นประโยชน์ต่อประเทศในอนาคต เป็นคุณสมบัติที่ช่วยให้คนในประเทศมีความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยได้ดียิ่งขึ้น เนื่องจากเห็นแบบอย่าง รวมทั้งการที่นักการเมืองยึดมั่นตามวิถีประชาธิปไตยจะช่วยให้ประเทศชาติได้รับการยอมรับมากยิ่งขึ้น ในกระแสโลก อันจะส่งผลดีต่อประเทศทั้งในด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และในด้านการค้าการลงทุน

พินิตา ประยูรศิริ (2541) ได้ศึกษาเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของนักการเมืองกับการยอมรับของประชาชน และได้กล่าวถึงผู้นำหรือนักการเมืองที่ดีควรมีคุณภาพแห่งจิตใจหรือมีจริยธรรมประจำใจ ดังนี้

1) การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน และพวกพ้องซึ่งเป็นจริยธรรมของมนุษย์ทุกคนที่อยู่ในสังคม และต้องการเห็นความสงบสุขและความเจริญรุ่งเรืองของสังคม แต่เนื่องจากนักการเมืองเป็นผู้ที่มีอำนาจมากในสังคม และมีส่วนในการนำสังคมไปสู่ความดีขึ้นหรือเลวลง นักการเมืองจึงควรมีจริยธรรมข้อนี้มากกว่าคนธรรมดาอิสโตเติล กล่าวว่า “ถ้าการปกครองนั้นไม่คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมแล้วไซ้ การปกครองนั้นย่อมเลวแต่สถานเดียว”

2) การมีศีลธรรมประจำใจ นักการเมืองจะต้องกระทำตนไม่เป็นผู้ประพฤติเหลวแหลก โดยมาตรฐานของความประพฤติที่ยอมรับกันโดยทั่วไป เช่น ไม่เป็นคนโกหกพกลม หน้าไหว้หลังหลอก และต้องมีความจริงใจทั้งในคำพูดและการกระทำของตน

3) การมีความรับผิดชอบ นักการเมืองจะต้องยอมรับความผูกพันในหน้าที่ของตนหรือที่ตนสั่ง ถ้าหากเกิดความผิดพลาดก็พร้อมที่จะรับผิดชอบและรีบดำเนินการแก้ไขโดยเร็ว หากความผิดพลาดก่อให้เกิดความเสียหาย นักการเมืองต้องพร้อมที่จะพิจารณาตนเอง หลีกทางให้ผู้อื่นได้ เข้ามาดำรงตำแหน่งแทนตน โดยกระบวนการตามกฎหมายของสังคมอย่างสันติวิธี

4) การเคารพกติกาของสังคม ทุกสังคมต้องมีกติกา กำหนดขอบเขตว่าคนในสังคม จะทำอะไรได้บ้างและทำอะไรไม่ได้บ้าง กติกาที่สำคัญที่สุดของทุกสังคมคือกฎหมายบ้านเมือง นักการเมืองแม้จะมีอำนาจมากก็ไม่อาจอยู่เหนือกฎหมายของบ้านเมืองได้ และจำเป็นต้องเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ประชาชน ในการแสดงให้เห็นว่าตนนั้นมีความระมัดระวังในการกระทำของตนที่จะไม่ละเมิดกฎหมาย และพร้อมที่จะเคารพกฎหมายอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะการสร้างระเบียบวินัยทางการเมืองซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นในการพัฒนาทางการเมืองและพัฒนาประเทศ สังคมใดระเบียบวินัยหย่อนยานอำนาจหน้าที่ของรัฐจะระส่ำระสาย ประสิทธิภาพในทางปฏิบัติงานลดทอนลงความชอบธรรมของรัฐบาลและนักการเมืองก็เสื่อมลงด้วย ในที่สุดความเสื่อมทรามทางการเมืองก็จะครอบงำสังคมนั้น

5) นักการเมืองต้องมีความยุติธรรม ความยุติธรรมโดยปกติเป็นเรื่องของการเปรียบเทียบถึงการได้เปรียบเสียเปรียบในหมู่ชน จากผลของการจัดสรรทรัพยากรของสังคม ในฐานะที่นักการเมืองเป็นผู้มีอำนาจในการจัดสรรทรัพยากรที่สำคัญและจำเป็น จึงต้องใช้อำนาจด้วยความเที่ยงธรรมตามกฎหมายและระเบียบแบบแผน และตามหลักเหตุผลในการที่จะสั่งการใดๆ ด้วยความไม่ลำเอียงด้วยความชอบหรือไม่ชอบส่วนตัว

ประเวศ วะสี (2546) ได้อธิบายไว้ในหนังสือชื่อ **“ธรรมาภิบาลกับคอร์รัปชันในสังคมไทย”** เกี่ยวกับการปฏิรูปสังคมที่เน้น 7 เรื่อง โดยเรื่องแรก คือการสร้างคุณค่าและจิตสำนึกใหม่ คุณค่าและจิตสำนึกเป็นแกนหรือจิตวิญญาณของสังคม คน องค์กร หรือสังคม ที่ไม่มีคุณค่าและจิตสำนึกย่อมไม่มีความหมายและขาดพลังสร้างสรรค์ คุณค่าและจิตสำนึกจะส่งให้การพัฒนาอย่างอื่นได้ผล และการพัฒนาทุกอย่างต้องมุ่งสร้างคุณค่าและจิตสำนึก สิ่งสำคัญที่สังคมกำลังมองหาได้แก่เรื่อง จริยธรรมของคนในสังคม จริยธรรม หมายถึง ความดีงาม (Virtue) ซึ่งตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า Ethics ซึ่งเดิมหมายถึง ประเพณี (Customs) ธรรมเนียมปฏิบัติ (Habitual Conduct) และต่อมาได้กลายเป็นศีลธรรม (Morals) ซึ่งตรงกับภาษาละตินว่า “Mores” แปลเป็นไทยหมายถึงจารีตประเพณี ส่วนจรรยาบรรณ หมายถึง กฎเกณฑ์แห่งความดีที่สมาชิกของสังคมพึงปฏิบัติซึ่งเกิดขึ้นเมื่อสมาชิกส่วนใหญ่ในสังคมนั้นเห็นว่าพฤติกรรมที่ดีงามนั้น จำเป็นต้องมีการกำหนดอย่างเป็นทางการเพื่อสมาชิกทุกคนจะได้ถือปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่เป็นทางการ เพราะสมาชิกแต่ละคนมิได้ผ่านกระบวนการขัดเกลาทางสังคมมา เหมือนๆกัน ย่อมมีความแตกต่างกันทางค่านิยม ทัศนคติ และพฤติกรรม การหมั่นศึกษาอบรมทางจริยธรรมย่อมส่งผลให้คนในสังคมมีความรู้สึกด้านสิ่งที่สมควรทำ หรือไม่สมควรทำ รู้ผิดชอบชั่วดี ลดละความเห็นแก่ตัวและยกระดับความเป็นคนดีของสังคม

วริยา ชินวรรณ (2546) ในฐานะบรรณาธิการได้นำเสนอขั้นตอนการคัดสรรบุคคลที่มีคุณธรรมจริยธรรมเข้าสู่ระบบการเมืองนั้น จำเป็นต้องมีแนวทางที่ถูกต้องเป็นไปได้ ไว้อย่างน่าสนใจ ในหนังสือชื่อ **“จริยธรรมในวิชาชีพส่วนการสร้างมาตรฐานจริยธรรมทางการเมือง”** ดังนี้

1) มีการศึกษาวิจัยเพื่อวิเคราะห์ทฤษฎี หลักปรัชญาทางจริยศาสตร์ที่สามารถจะนำมาใช้เป็นกรอบทางความคิด (Conceptual Framework) ในการที่จะวางมาตรฐานและหลักจริยธรรมในทางปฏิบัติอันเหมาะสมกับการพัฒนาของสังคมไทย

2) ต้องพิจารณาเรื่องของจริยธรรมทางการเมืองในฐานะที่เป็นความพยายามประการหนึ่งที่จะตรวจสอบความรับผิดชอบในการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ของบุคลากรทางการเมืองและการปกครองทุกส่วน ในลักษณะที่เชื่อมโยงกันในโครงสร้างของรัฐธรรมาภิบาล ตลอดจนครอบคลุมถึงเจ้าหน้าที่ระดับล่างที่เกี่ยวข้อง

3) ประเด็นทางจริยธรรมหลักหลายข้อจำเป็นต้องมี แต่เป็นสิ่งที่ไม่ปรากฏเป็นแนวคิดหรือวัฒนธรรมทางการเมือง จึงจำเป็นต้องให้กระจ่าง เช่น เรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interest) หรือเรื่องการให้และการรับของขวัญ

4) ต้องแยกออกจากกันให้เห็นชัดเจนระหว่างการกระทำที่เป็นความรับผิดชอบทางอาญา เช่น การรับสินบนหรือการคอร์รัปชันบางประเภท กับการกระทำที่เป็นเรื่องจริยธรรมที่ไม่สามารถกำหนดเป็นกฎหมาย แต่จัดทำเป็นกฎทางจริยธรรม

5) จะต้องสร้างคู่มือทางจริยธรรมเป็นแนวทางปฏิบัติให้กับผู้ที่เกี่ยวข้อง จัดตั้งหน่วยงานพัฒนาจริยธรรมและติดตามผลและการปฏิบัติตามกฎ และมีบริการให้คำปรึกษา อีกทั้งมีองค์กรที่มีอำนาจวินิจฉัยลงโทษ ซึ่งจะต้องเป็นอิสระไม่อยู่ภายใต้การกดดันทางการเมือง

6) ขั้นตอนการสอบสวน ไต่สวน การพิจารณา การลงโทษ ต้องเขียนไว้ให้ชัดเจนและให้ความยุติธรรมแก่ผู้ถูกกล่าวหาและผู้ที่เกี่ยวข้อง

7) จะต้องมีการสอบสวนการพิจารณาพิเศษสำหรับบุคคลที่อยู่ในตำแหน่งสูงที่ทำความผิด

8) จะต้องมีการให้การศึกษาด้านจริยธรรมแก่ผู้เกี่ยวข้องด้วย

ดังนั้นจึงพอสรุปได้ว่า สังคมไทยควรปรับปรุงกระบวนการคัดสรรบุคลากรที่มีคุณธรรมจริยธรรมเข้าสู่ระบบราชการและการเมือง เริ่มจากต้องพิจารณากระบวนการคัดสรรเสียใหม่ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดบุคคลที่มีสำนึกทางการเมืองที่ไม่เหมาะสมเบียดคนอื่นเข้ามาทำหน้าที่ข้าราชการ นักการเมือง และผู้นำของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องพิจารณาถึงเป้าหมายว่าต้องทำอะไร จึงจะสามารถจูงใจให้คนที่มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคมโดยทั่วไป แต่ไม่เต็มใจให้เข้ามาสู่ระบบราชการ และการเมืองเพื่อช่วยพัฒนาประเทศให้ทัดเทียมอารยประเทศที่ไม่ติดอยู่ในวังวนคอร์รัปชัน

ธานินทร์ กรัยวิเชียร (2552) ได้บรรยายเรื่อง **“คุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหาร”** ให้แก่นักศึกษาหลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร (วปอ.) รุ่นที่ 47 หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักรภาครัฐร่วมเอกชน (ปรอ.) รุ่นที่ 17 และหลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักรภาครัฐ เอกชนและการเมือง (วปม.) รุ่นที่ 3 ของวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ กองบัญชาการทหารสูงสุด เมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2548 ณ วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร มีสาระที่น่าสนใจเกี่ยวกับวิกฤติการณ์ของสังคมไทย ดังนี้

“... ในปัจจุบัน ทุกท่านคงจะให้เห็นแล้วว่า สังคมของเราประสบปัญหาต่างๆ มากมาย การฉ้อราษฎร์บังหลวงนั้นเป็นที่ประจักษ์ทุกระดับ มีการซื้อสิทธิขายเสียงในการเลือกตั้งทั้งในระดับชาติและในระดับท้องถิ่นมีการประมูลซื้อขายตำแหน่งหน้าที่ราชการมีการสมยอมคบคิดกันในการประกวดราคาก่อสร้างและการจัดซื้อพัสดุของหน่วยงานต่างๆของรัฐมีการวิ่งเต้นที่จะให้ได้มาซึ่งตำแหน่งหน้าที่ที่สูงขึ้นกว่าผู้ร่วมงาน มีการยกยอกเงินราชการลับและการหลบเลี่ยงการเสียภาษีอากรที่ควรจะต้องชำระตามกฎหมายเป็นต้น.... นอกจากการฉ้อราษฎร์บังหลวงแล้ว วิกฤติการณ์อีกเรื่องหนึ่งซึ่งน่าเป็นห่วงอย่างยิ่งก็คือ การจงใจฝ่าฝืนตัวบทกฎหมายและความถูกต้องชอบธรรมในหมู่ข้าราชการและผู้บริหารที่ลุ่มอำนาจ ไม่ว่าจะเป็นอุมขมา การฆ่าตัดตอน การทำลายพยานหลักฐานสำคัญในคดีการวิสามันญฆาตกรรมโดยไม่มีเหตุอันจะอ้างได้ตามกฎหมาย การทารุณกรรมผู้ต้องหา การยึดเย็ดข้อหาให้ผู้บริสุทธิ์ หรือการสร้างพยานหลักฐานเท็จ เป็นต้น การจงใจฝ่าฝืนตัวบทกฎหมายในหมู่ข้าราชการและผู้บริหารระดับสูงนี้ เป็นวิกฤติการณ์ที่ร้ายแรงกว่าการฉ้อราษฎร์บังหลวงเสียอีก...

“.....วิกฤติการณ์เหล่านี้กลายเป็นเรื่องปกติธรรมดาในสังคมไทยซึ่งทุกท่านก็ล้วนทราบดี ความเหลวและเพะพอนดังกล่าวได้เกิดขึ้นก็เพราะว่า สังคมไทยในปัจจุบันมีค่านิยมที่จะยอมรับทุกอย่างไม่ว่าชั่วหรือดี เป็นสังคมที่ตามใจทุกคน ใครอยากทำอะไรก็ทำได้ตามใจ ดังที่ภาษาอังกฤษ

เรียกว่า “A Permissive Society” วิกฤติการณ์ดังกล่าวได้ก่อความเดือดร้อนยุ่งยากไปทุกหย่อมหญ้าในบ้านเมืองของเรา ทำให้สังคมไทยมีปัญหาเรื้อรังและไม่สามารถแก้ได้อย่างยั่งยืนตามที่ปรารถนา....

“...เราจะแก้ไขวิกฤติการณ์เหล่านี้ได้อย่างไร ? ทางหนึ่งที่ผมคิดว่าจะมีส่วนแก้ไขวิกฤติการณ์เหล่านี้ได้ก็คือ การใช้มาตรการทางคุณธรรมและจริยธรรมเข้ามาช่วยเสริมสร้างจิตสำนึกและความรับผิดชอบให้แก่ทุกคนทุกฝ่ายในบ้านเมือง ไม่ว่าจะป็นนักการเมือง ข้าราชการ หรือแม้แต่ประชาชนทั่วไป ...

“...ในด้านสาเหตุของการฉ้อราษฎร์บังหลวง ได้อ้างถึงผลการศึกษานักสังคมศาสตร์ซึ่งศึกษากรณีการบริหารราชการแผ่นดินของประเทศต่างๆ ในแอฟริกา สรุปได้ว่า มีสาเหตุมาจาก 1) ต้องการอำนาจ (Power) 2) ต้องการความมั่งคั่ง (Wealth) และ 3) ต้องการสถานภาพที่ทุกคนยอมรับ (Status) โดยได้สรุปผลการวิจัยว่า “นักการเมืองของประเทศที่กำลังพัฒนาในทวีปแอฟริกา นั้น ต้องการเป็นผู้บริหารประเทศมิใช่เพื่อเห็นแก่ความเจริญของประเทศเป็นหลัก แต่ก็เพื่อให้ได้สิ่งทีพวกเขาต้องการ ซึ่งสรุปได้ด้วยคำว่า “กิเลส” กล่าวคือ พวกเขาต้องการได้ในสิ่งที่ตนไม่มีทางได้มาด้วยความชอบธรรมตามกฎหมายและศีลธรรมอันดี” (Ronald Wraith and Edgar Simpkins, อ้างถึงใน ธานินทร์ กรีวิเชียร, 2552)

สำหรับแนวทางการแก้ไขนั้นได้กล่าวถึงเหตุที่ชาวอังกฤษสามารถรักษามาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมได้ด้วยการปลูกฝังคตินิยมในสังคม โดยเริ่มตั้งแต่การอบรมสั่งสอนลูกหลานของเขาตั้งแต่เยาว์วัยอย่างน้อย 7 ประการ คือ (ธานินทร์ กรีวิเชียร, 2552)

- 1) สัจจะ พุทความจริง (Truth)
- 2) ความซื่อสัตย์ สุจริต (Honesty)
- 3) ความระลึกในหน้าที่ (Sense of Duty)
- 4) ความอดกลั้น (Patience)
- 5) ความเป็นธรรม (Fair Play)
- 6) ความเอาใจเขามาใส่ใจเรา (Consideration for Others)
- 7) เมตตาธรรม (Kindness)

นอกจากนั้นยังให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า...ชาวอังกฤษได้รับการปลูกฝังคตินิยมทั้ง 7 ประการนี้มาตั้งแต่เด็กจนกระทั่งเป็นอุปนิสัยประจำชาติ และเมื่อบุคคลใดมีคตินิยมทั้ง 7 ประการครบถ้วนก็ถือได้ว่าเป็นผู้มี “Integrity” (พจนานุกรมให้ความหมายว่า “Strength and Firmness of Character”, “Uncompromising Adherence to a Code of Moral Values” และ “Moral Uprightness”) อันเป็นคุณธรรมที่สูงส่ง แต่ในที่นี้ผมไม่สามารถหาถ้อยคำในภาษาไทยเพียงถ้อยคำหนึ่งมาเพื่ออธิบายความหมายของคำดังกล่าวได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ความ บางท่านให้ความเห็นว่า คำดังกล่าวมีความหมายใกล้เคียงกับ “อวีโรธนะ” หรือความไม่คลาดธรรม แต่คนทั่วไปก็อาจจะไม่คุ้นเคย หรือไม่รู้ความหมายของคำว่า “อวีโรธนะ” และผมก็ไม่แน่ใจว่าจะมีความหมายที่ตรงกันทั้งหมดหรือไม่ เพราะคำว่า “Integrity” นี้ มีความหมายรวมถึง ความหนักแน่น ความน่าเชื่อถือ ความยึดมั่นในหลักการและความถูกต้อง ผมจึงขอให้ความหมายของคำว่า “Integrity” ว่า “การยึดมั่นในความถูกต้องชอบธรรม...”

Stephen L. Carter ศาสตราจารย์แห่งมหาวิทยาลัย Yale สหรัฐอเมริกา (อ้างถึงใน *ธานินทร์ กรัยวิเชียร, 2552*) ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า การที่บุคคลใดจะได้ชื่อว่าเป็นผู้มี “Integrity” นั้น บุคคลนั้นจะต้องมีการปฏิบัติครบถ้วน 3 ขั้นตอน คือ

1) พินิจพิเคราะห์แยกแยะว่าสิ่งใดเป็นสิ่งที่ถูกต้อง หรือสิ่งใดเป็นสิ่งที่ผิดให้กระจ่างชัด (Discerning what is right and what is wrong)

2) ปฏิบัติตามสิ่งที่ตนเชื่อว่าถูกต้องอย่างเคร่งครัด แม้จะทำให้ตนลำบากหรือเสียผลประโยชน์ก็ตาม (Acting on what you have discerned, even at personal cost)

3) ประกาศให้ผู้อื่นได้ทราบโดยทั่วกันว่าตนได้ปฏิบัติไปเช่นนั้น โดยได้พิเคราะห์แยกแยะว่า เป็นสิ่งที่ถูกต้องแล้ว (Saying openly that you are acting on your understanding of right from wrong)

บงกช สุทัศน์ ณ อยุธยา (2551) รายงานผลการวิจัยเรื่อง “**ความคิดเห็นของประชาชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีต่อจริยธรรมของนักการเมืองไทย**” พบว่า

1) ประชาชน เห็นว่านักการเมืองไทยในปัจจุบันมีจริยธรรมทางการเมืองอยู่ในระดับมาก ดังนี้ 1.1) เป็นผู้บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม และอุทิศตนแก่งาน 1.2) สนับสนุน และส่งเสริมประชาชน ได้มีส่วนร่วมทางการเมือง 1.3) มีความสุจริต ซื่อตรง ซื่อสัตย์ ไม่ฉ้อราษฎร์บังหลวง (ทุจริตคอร์รัปชัน) 1.4) มีอุดมการณ์ในการเล่นการเมือง 1.5) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเสียสละ รับผิดชอบเพื่อความเจริญของประเทศชาติ

2) สรุปผลการศึกษาค้นคว้าความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐานด้านเพศและระดับการศึกษา กับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อจริยธรรมของนักการเมืองไทย พบข้อแตกต่างกันระหว่างกลุ่มผู้ที่ไม่ได้เรียนหนังสือกับกลุ่มผู้เรียนจบระดับปริญญาตรีขึ้นไปเกี่ยวกับประเด็นคุณสมบัติสำคัญที่สุด 5 ประเด็นแรก สำหรับการเป็นนักการเมืองที่ดีในสังคมไทย

ผู้ซึ่งไม่ได้เรียนหนังสือเห็นว่า คุณสมบัติสำคัญที่สุดสำหรับการเป็นนักการเมืองที่ดีในสังคมไทย เรียง 5 ลำดับดังนี้ 1. บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นหรืออุทิศตนแก่งาน 2. มีความสุจริต ซื่อตรง ซื่อสัตย์ ไม่ฉ้อราษฎร์บังหลวง (ทุจริตคอร์รัปชัน) 3. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี อ่อนโยน เข้ากับผู้อื่นได้ดี 4. มีความรักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ 5. ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนและแนวทางประชาสังคม

ผู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไปเห็นว่า คุณสมบัติสำคัญที่สุดสำหรับการเป็นนักการเมืองที่ดีในสังคมไทย เรียง 5 ลำดับดังนี้ 1. มีความอดทนต่อปัญหาอุปสรรคในการทำงาน 2. มีความรู้ ความสามารถในการบริหาร 3. บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นหรืออุทิศตนแก่งาน 4. มีความมั่นคงทางจิตใจ ไม่ลุ่มหลงต่ออำนาจและเงินตรา 5. มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ หนักแน่น

เป็นที่น่าสังเกตว่า ผู้ซึ่งไม่ได้เรียนหนังสือเห็นว่าคุณสมบัติสำคัญที่สุดสำหรับการเป็นนักการเมืองที่ดีในสังคมไทย 5 ประเด็นแรกพบว่า ไม่มีคุณสมบัติของการเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถในการบริหาร ในขณะที่เดียวกันก็พบว่ากลุ่มผู้เรียนจบระดับปริญญาตรีขึ้นไป ก็เห็นว่าคุณสมบัติสำคัญที่สุดสำหรับการเป็นนักการเมืองที่ดีในสังคมไทย 5 ประเด็นแรก พบว่า ไม่มีคุณสมบัติของการเป็นผู้ที่มีความสุจริต ซื่อตรง ซื่อสัตย์ ไม่ฉ้อราษฎร์บังหลวง (ทุจริตคอร์รัปชัน)

แต่ทั้งนี้พบว่าคุณสมบัติของนักการเมืองที่ดีในสังคมไทยที่ประชาชนทุกกลุ่มต้องการตรงกันมากที่สุด คือ นักการเมืองที่มีความสุจริต ซื่อตรง ซื่อสัตย์ ไม่ฉ้อราษฎร์บังหลวง (ทุจริตคอร์รัปชัน)

บงกช สุทัศน์ ณ อยุธยา (2553) ศึกษาเรื่อง “การแก้วิกฤตการณ์โลกด้วยจริยธรรมของนักการเมือง” (บทคัดย่อ) พบว่า จากสภาพความเป็นจริงของสังคมโลกในปัจจุบันพบว่า ตามทฤษฎีนักการเมืองคือผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารประเทศชาติ สำหรับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย แต่ปรากฏว่านักการเมืองส่วนใหญ่ยังขาดความรับผิดชอบและไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศได้อย่างทั่วถึง กล่าวคือ ไม่สามารถทำให้เป็นไป ตามความหมายของการเมืองที่ว่า “การเมืองเป็นกระบวนการการจัดสรรแบ่งปันทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้กับทุกคนในสังคมได้อย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม” โดยมีสาเหตุหลายประการ แต่ที่เห็นได้ชัดเจนคือ เกิดจากการบริหารราชการแผ่นดินที่ผิดพลาดและการทุจริตคอร์รัปชันของนักการเมือง ดังนั้น กระบวนการคัดสรรบุคคลเข้าสู่ระบบการเมืองจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้มีความเหมาะสม เพื่อป้องกันบุคคลที่ขาดจริยธรรมทางการเมืองและจิตสำนึกทางการเมืองเข้าสู่ตำแหน่ง และต้องทำอะไร จึงจะสามารถจูงใจให้คนดีมีจริยธรรมและความรู้ความสามารถ เป็นที่ยอมรับของสังคมเข้าสู่ระบบการเมืองเพื่อช่วยพัฒนาการเมืองให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล การที่นักการเมืองจะต้องยึดถือจริยธรรมและจรรยาบรรณในอาชีพ เพราะถ้าปราศจากจริยธรรม ก็จะไม่มีความรับผิดชอบต่อคุณประโยชน์ของมนุษย์ ซึ่งทำให้มนุษย์ไม่ต่างอะไรไปจากสัตว์นั่นเอง ซึ่งเป็นหนึ่งในหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา

เกษม วัฒนชัย (2557) กล่าวปาฐกถาพิเศษเรื่อง “สังคมไทย สังคมแห่งความซื่อตรง” ในงานสัมมนาเรื่อง “ผู้ตรวจการแผ่นดินสัญจรเพื่อมุ่งสร้างคุณธรรมจริยธรรมในสังคมไทย” เมื่อวันที่ 25 เมษายน พ.ศ.2557 ณ โรงแรมรามามาการ์เด็นส์ กรุงเทพมหานคร จัดโดยสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน โดยกล่าวตอนหนึ่งว่า “ปัญหาของประเทศตลอด 10 ปีที่ผ่านมา ไม่เคยเกิดวิกฤติเช่นนี้เป็นความรู้สึกที่คนไทยสงสารประเทศของตัวเอง จึงอยากให้นักวิชาการที่เป็นกลางช่วยกันวิเคราะห์เพื่อช่วยกันแก้ไขปัญหาเรียกได้ว่าเป็นยุคทศวรรษแห่งความมืดมน มีผลพวงมาจากการเมืองที่ใช้นโยบายประชานิยม ส่งผลให้ประชาชนหลงใญ่ในวาทนิยมนิยม การบริโภคนิยม สื่อมวลชน ก็เป็นส่วนหนึ่งที่จำเป็นต้องทบทวนบทบาทตัวเอง ในการนำเสนอข้อมูลให้มีแก่นสาร มากกว่าความบันเทิง ทุกวันนี้คนไทยเลือกนำส่วนไม่ดีมาใช้ในสังคมคือค่านิยมเกรงใจคนโกง ที่มีอำนาจ หรือ ค่านิยมอุปถัมภ์คนผิดที่ร่ำรวย จากสถานการณ์ปัจจุบัน ขอให้คนไทยทุกคน ข้าราชการ ร่วมกันออกมาจุดเทียนขับไล่ และต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันที่พบว่า ตัวเลขของประชาชน เคยมีส่วนร่วมในการทุจริตในเรื่องต่างๆ ถึงร้อยละ 80 ถือเป็นตัวเลขที่น่าตกใจ รัฐบาลต้องให้ความสำคัญและจริงจังกับการแก้ไขปัญหานี้”

ศรัทธา เจริญพานิช (2557) บรรยายหัวข้อ “ประมวลจริยธรรม: การปฏิบัติและการบังคับใช้” โดยกล่าวตอนหนึ่งว่า “สังคมไทยป่วย อาการหนัก ต้องมีการผ่าตัดเกือบทั้งหมดทุกด้าน คนไทยต้องกลับมาทบทวนและปรับปรุงจิตใจให้มี คุณธรรม จริยธรรม เพื่อกลับสู่สภาพเคยมีเคยเป็นอย่างเร่งด่วน หากเราจะเป็นประเทศที่เจริญต้องสร้างวินัยในชาติให้เข้มแข็ง อย่างประเทศที่เจริญแล้วเช่น เยอรมนี ญี่ปุ่น เกาหลี เป็นต้น ทั้งนี้ แต่ละองค์กรต้องมีความซื่อตรงเป็นคุณสมบัติองค์กร ถ้าองค์กรไหนปล่อยให้มีการคดโกง องค์กรนั้นก็อยู่ไม่ได้ นอกจากนี้ ยังต้องมีการรักษากฎหมาย เคารพกฎหมาย ถ้าคนที่บอกว่ารักษาประชาธิปไตย แต่ไม่เคารพกฎหมายก็เป็นพวกรักษา

ประชาธิปไตยจอมปลอม ที่ผ่านมามีผู้นำที่จะนำพาประเทศ มีแต่คนที่มาแสวงหาร่ำรวยมากขึ้น มีการซื้อเสียงซึ่งยังเป็นสิ่งที่น่าเป็นห่วง ปัจจุบันคุณธรรมจริยธรรมจึงเป็นเรื่องสำคัญ เราต้องมีคุณธรรมพื้นฐาน 5 ประการ คือ ซื่อตรง มีวินัย เสียสละเพื่อส่วนรวม พอเพียงและรักษาสันติภาพ ซึ่งต้องมีการปลูกฝังให้กับเยาวชน ถ้าคนในสังคมยึดถือหลักนี้จะก่อให้เกิดความเจริญ”

จริยธรรมจึงเป็นระบบคุณค่าพื้นฐานที่มนุษย์ในสังคมพึงยึดถือปฏิบัติ เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างเป็นสุขในสังคม จริยธรรมจึงมีความสำคัญในฐานะกรอบการประพฤติปฏิบัติทางสังคมไม่จำเพาะแต่การดำเนินชีวิตประจำวันเท่านั้น หากรวมไปถึงจริยธรรมในการประกอบอาชีพและจริยธรรมทางการเมืองอีกด้วย เช่นเดียวกับผู้ประกอบการอาชีพอื่นๆทั่วไป นักการเมืองย่อมต้องอยู่ภายใต้ระบบจริยธรรม ซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานของการยึดมั่นในความเป็นวิชาชีพนิยม (Professionalism) นั่นคือระบบคุณค่าที่ทำให้บุคคลผู้ประกอบการวิชาชีพนั้นๆ เล็งถึงความสำคัญของการประกอบวิชาชีพอย่างมีเกียรติ มีศักดิ์และมีจริยธรรม ทั้งนี้เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของสาธารณชน หากเปรียบเทียบอาชีพนักการเมืองกับอาชีพอื่นๆ อาจกล่าวได้ว่าอาชีพนักการเมืองเป็นอาชีพที่อาศัยขั้นตอนและกระบวนการพัฒนาศักยภาพขั้นที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเปรียบเทียบกับวิชาชีพเฉพาะอย่างแพทย์ พยาบาล วิศวกร สถาปนิก นักกฎหมาย ครูอาจารย์ ทหาร นักธุรกิจหรือแม้กระทั่งข้าราชการเพราะอาชีพเหล่านี้ต้องอาศัยระยะเวลาอันยาวนานในการเรียนรู้ ฝึกงานผ่านการอบรมและผ่านการทดสอบมาตรฐานในแต่ละวิชาชีพ ในขณะที่นักการเมืองมิได้มีองค์กรวิชาชีพใดเป็นผู้กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติหน้าที่ดังเช่นองค์กรวิชาชีพอื่นๆ

จากที่กล่าวมาข้างต้นนั้นจะเห็นว่า วิกฤติของสังคมไทยในปัจจุบันเกิดจากการทุจริตคอร์รัปชัน และการใช้อำนาจในทางมิชอบของนักการเมือง ข้าราชการ จึงจำเป็นต้องใช้มาตรการทางคุณธรรมและจริยธรรมมาแก้ไขด้วยการปลูกฝังจิตสำนึกและความรับผิดชอบให้แก่ทุกฝ่ายตั้งแต่เยาว์วัย เพื่อให้ยึดมั่นในแนวทาง “ความถูกต้องชอบธรรม” เสมือนเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันแบบฉีควัคซีนความดี นั่นเอง

ดังนั้นจำเป็นต้องให้ความสำคัญในเรื่องการปฏิรูปหลักสูตรการศึกษาทุกระดับทุกประเภท โดยให้เน้นคุณธรรมจริยธรรมให้มากขึ้น ปฏิรูปการเรียนการสอนในทุกสถาบันการศึกษาให้เกิดคุณภาพในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่นักเรียน นักศึกษา สร้างระบบความซื่อสัตย์สุจริต (Integrity Systems) และระบบเกียรติศักดิ์ (Honor System) ให้เกิดขึ้นในสังคมโดยผ่านระบบและกระบวนการการศึกษาของชาติ และเน้นการแทรกเนื้อหาเกี่ยวกับจริยธรรมในหลักสูตรการศึกษาอบรมทุกหลักสูตรทุกประเภท จัดให้มีสถาบันฝึกอบรมนักการเมืองให้มีมาตรฐาน มีการประเมินผลที่ชัดเจน เนื่องจากข้อสรุปสำคัญประการหนึ่งคือ รากเหง้าของปัญหานั้นจะอยู่ที่ระบบการศึกษา เพราะเป็นกลไกสำคัญในการบ่มเพาะจิตสำนึก ค่านิยมโดยเฉพาะเยาวชนซึ่งเป็นอนาคตของชาติ ต้องทำให้การศึกษาทั้งระบบในสังคมไทยให้ความสำคัญในการเสริมสร้างระบบธรรมภิบาลอย่างจริงจังที่สำคัญต้องสร้างระบบตรวจสอบและถ่วงดุลย์การใช้อำนาจและการทำงานของทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม เนื่องจากถ้าสังคมไทยมีระบบธรรมภิบาล ถึงเวลานั้นเชื่อว่าองค์กรอิสระทั้งหลายก็อาจจะค่อยๆลดบทบาทลงในที่สุด แต่ความสำเร็จจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อพลเมืองของเราไม่ได้เป็นแค่ประชาชนที่มีส่วนในการเสียภาษีเท่านั้น แต่เขาเหล่านั้นคือพลเมืองที่จะเป็นพลังสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศไทย รวมไปถึงส่งเสริมให้สังคมให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมแบบมี

ส่วนร่วมของประชาชนและการส่งเสริมสังคมให้ยกย่องคนดี ไม่นิยมคนที่ร่ำรวยมาจากการคดโกงหรือประพฤตินิยมชอบ การให้องค์การทางพุทธศาสนาเข้ามามีส่วนร่วมในสถาบันทางการเมืองมากขึ้น เพื่อให้การคัดสรรบุคคลที่จะเข้าสู่การเมืองได้บุคคลผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรม เหมาะแก่การพัฒนา ระบบการเมืองต่อไปในอนาคต

2.4 ผลประโยชน์ทับซ้อนหรือการขัดกันของผลประโยชน์ (conflict of interest)

ผลประโยชน์ทับซ้อน หรือการขัดกันของผลประโยชน์ (conflict of interest) คือ สถานการณ์ที่บุคคลผู้ดำรงตำแหน่งอันเป็นที่ไว้วางใจ เช่น ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงในองค์กร ผู้ประกอบวิชาชีพสาธารณสุข ต้องเลือกระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ในวิชาชีพ ซึ่งทำให้ตัดสินใจยากในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่โดยปราศจากอคติได้ การขัดกันของผลประโยชน์นี้สามารถเกิดขึ้นได้ แม้ไม่ส่งผลทางจริยธรรมหรือความไม่เหมาะสมต่างๆ และสามารถทำให้ทุเลาเบาบางลงได้ด้วยการตรวจสอบโดยบุคคลภายนอก การขัดกันของผลประโยชน์มิได้ปรากฏแต่ในทางวิชาชีพเท่านั้น แต่ยังสามารถเกิดขึ้นได้ในกรณีที่บุคคลมีบทบาทหลากหลายและบทบาทเหล่านั้นก็เกิดขัดกันเอง เช่น ผู้จัดการฝ่ายขายอาจมีหน้าที่ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และก็มีหน้าที่ในทางกตัญญูทวนที่ต่อญาติพี่น้องที่มาเสนอขายสินค้าใดๆ เป็นต้น

ความหมายของผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interest) เป็นภาษาต่างประเทศซึ่งมีการกล่าวถึงอย่างกว้างขวางในรอบหลายปีที่ผ่านมา โดยเฉพาะในช่วงระยะเวลาที่ประเทศไทยกำลังเผชิญกับปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูงในองค์กรต่างๆ ซึ่งส่งผลกระทบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ รวมทั้งได้สร้างความเสียหายให้กับประชาชนโดยส่วนรวม ทำให้บรรดานักวิชาการและผู้คนในสังคมไทยต่างได้ให้คำจำกัดความหรือความหมายของคำว่า “Conflict of Interest” ไว้แตกต่างกันออกไป ดังนี้

สารานุกรมวิกิพีเดีย (<http://th.wikipedia.org>) อธิบายความหมายไว้ว่า ผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interest) คือ ภาวะที่บุคคลซึ่งอยู่ในสถานะที่ต้องได้รับความเชื่อถือ เช่น นักการเมือง ผู้เห็นโยบาย หรือผู้อำนวยการบริหารของบริษัท มีผลประโยชน์หรือความต้องการทั้งในทางอาชีพในบางครั้งรวมถึงเรื่องส่วนตัว ที่ขัดแย้งกัน ความต้องการที่ขัดแย้งกันนี้ทำให้เกิดความลำบากในการทำหน้าที่อย่างยุติธรรม แม้ว่าจะไม่มีหลักฐานเกี่ยวกับการกระทำที่ไม่เหมาะสม ผลประโยชน์ทับซ้อนอาจจะทำให้เกิดภาพที่ทำให้ความน่าเชื่อถือของบุคคลนั้น ในการกระทำที่เป็นกลางลดลง

Chris MacDonald, Michael McDonald, and Wayne Norman, “Charitable Conflicts of Interest,” *Journal of Business Ethics* 39:1-2, 67-74, Aug. 2002. p.68) ได้ให้คำนิยามของคำว่า **Conflict of Interest** ไว้ในบทความเรื่อง “Ethics and Conflict of Interest” หมายถึง สถานการณ์ที่บุคคล เช่น เจ้าหน้าที่รัฐ ลูกจ้าง หรือ นักวิชาชีพ มีผลประโยชน์ส่วนตัวหรือส่วนบุคคลมากพอจนเห็นได้ว่ากระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่อย่างตรงไปตรงมา (ภาวะวิสัยหรือเป็นกลาง) โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ

องค์ประกอบประการแรก คือ ผลประโยชน์ส่วนตัว (Private interest) หรือผลประโยชน์ส่วนบุคคล (Personal interest) ซึ่งผลประโยชน์นี้อาจเป็นตัวเงินหรือทรัพย์สินอื่นๆ รวมถึง

ผลประโยชน์ในรูปแบบอื่นๆที่ทำให้ผู้ได้รับพึงพอใจ ส่วนนี้โดยตัวมันเองแล้วไม่เสียหายอะไรเพราะใครๆ ก็แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตนกันทั้งนั้น เช่น การหางานใหม่ที่มีรายได้ที่ดีกว่าเก่า แต่ปัญหาจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อผลประโยชน์นี้ไปแย้งกับผลประโยชน์ส่วนรวม

องค์ประกอบที่สอง คือ การปฏิบัติหน้าที่โดยใช้สถานะและขอบเขตอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานของรัฐโดยขาดหลักจริยธรรมพื้นฐานในวิชาชีพตน ทั้งนี้เพราะอำนาจหน้าที่ที่มีอยู่เกิดจากการมีตำแหน่ง หรือการเป็นเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานตามกฎหมาย

องค์ประกอบสุดท้าย คือ เมื่อผลประโยชน์ที่ขัดแย้งนั้นไปแทรกแซงการตัดสินใจ หรือการใช้วิจารณญาณในทางใดทางหนึ่งเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว

จึงเห็นได้ว่าจากนิยามศัพท์ของนักวิชาการข้างต้น สามารถสรุปความหมายของผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interest) คือ ผลประโยชน์ส่วนตัวของเจ้าหน้าที่รัฐไปขัดแย้งกับผลประโยชน์ส่วนรวมแล้วต้องเลือกเอาอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งทำให้ตัดสินใจได้ยากในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดความเป็นธรรมและปราศจากอคติรูปแบบของผลประโยชน์ทับซ้อน แบ่งออกเป็น 7 รูปแบบ ได้แก่

1.) การรับผลประโยชน์ต่างๆ (Accepting benefits) คือการรับสินบน หรือรับของขวัญหรือผลประโยชน์ในรูปแบบอื่นๆ ที่ไม่เหมาะสมและมีผลต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ เช่น หน่วยงานราชการรับเงินบริจาคสร้างสำนักงานจากนักธุรกิจหรือบริษัทธุรกิจที่เป็นคู่สัญญากับหน่วยงาน การใช้งบประมาณ ของรัฐเพื่อจัดซื้อจัดจ้างแล้วเจ้าหน้าที่ได้รับของแถมหรือผลประโยชน์อื่นตอบแทน

2.) การทำธุรกิจกับตัวเอง (Self-dealing) หรือเป็นคู่สัญญา (Contracts) หมายถึง สถานการณ์ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐมีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานที่ตนสังกัด เช่น การใช้ตำแหน่งหน้าที่ที่ทำให้หน่วยงานทำสัญญาซื้อสินค้าจากบริษัทของตนเองหรือจ้างบริษัทของตนเองเป็นที่ปรึกษา หรือซื้อที่ดิน ของตนเองในการจัดสร้างสำนักงาน

3.) การทำงานหลังจากออกจากตำแหน่งสาธารณะหรือหลังเกษียณ (Post-employment) หมายถึง การที่บุคลากรออกจากหน่วยงานของรัฐ และไปทำงานในบริษัทเอกชนที่ดำเนินธุรกิจประเภทเดียวกับ ที่ตนเองเคยมีอำนาจควบคุม กำกับ ดูแล

4.) การทำงานพิเศษ (Outside employment or moonlighting) เช่น เจ้าหน้าที่ของรัฐตั้งบริษัทดำเนินธุรกิจที่เป็นการแข่งขันกับหน่วยงานหรือองค์กรสาธารณะที่ตนสังกัด หรือการรับจ้างเป็นที่ปรึกษาโครงการโดยอาศัยตำแหน่งในราชการสร้างความน่าเชื่อถือว่าโครงการของผู้ว่าจ้างจะไม่มีปัญหาติดขัด ในการพิจารณาจากหน่วยงานที่ตนสังกัดอยู่

5.) การรับรู้ข้อมูลภายใน (Inside information) หมายถึง สถานการณ์ที่ผู้ดำรงตำแหน่งสาธารณะใช้ประโยชน์จากการรู้ข้อมูลภายในเพื่อประโยชน์ของตนเอง เช่น ทราบว่าจะมีการตัดถนนไปตรงไหนก็รีบไปซื้อที่ดินโดยใส่ชื่อภรรยา หรือทราบว่าจะมีการซื้อที่ดินเพื่อทำโครงการของรัฐก็รีบไปซื้อที่ดินเพื่อเก็งกำไรและขายให้กับรัฐ ในราคาที่สูงขึ้น

6.) การใช้ทรัพย์สินของหน่วยงานเพื่อประโยชน์ของธุรกิจส่วนตัว (Using your employer's property for private advantage) เช่น การนำเครื่องใช้สำนักงานต่างๆกลับไปใช้ที่บ้าน การนำรถยนต์ในราชการไปใช้เพื่องานส่วนตัว

7.) การนำโครงการสาธารณะลงในเขตเลือกตั้งเพื่อประโยชน์ในทางการเมือง (Pork-belling) เช่น การที่รัฐมนตรีอนุมัติโครงการของกระทรวงไปลงในพื้นที่หรือบ้านเกิดของตนเอง หรือการใช้งบประมาณสาธารณะ เพื่อการหาเสียงเลือกตั้ง

จากรูปแบบประเภทต่างๆของปัญหาความขัดแย้งกันในประโยชน์ส่วนตัวและประโยชน์ส่วนรวม จะเห็นว่าโอกาสความเป็นไปได้ที่จะเกิดปัญหามีสูงมากเพราะปัญหาดังกล่าวมีขอบเขตครอบคลุมพฤติกรรมที่เข้าข่ายความขัดแย้งอย่างกว้างขวาง ดังนั้นกลไกหรือเครื่องมือส่วนใหญ่ที่ใช้ในการจัดการกับปัญหา ความขัดแย้งของผลประโยชน์ส่วนตัวกับผลประโยชน์ส่วนรวม คือ การมีหลักคุณธรรม และจริยธรรม ในการทำงานของบุคคลสาธารณะรวมถึงการมีกฎหมายที่สามารถครอบคลุมถึงการกระทำผิดเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนทุกรูปแบบ

มาตรการขับเคลื่อนเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน

1.) การกำหนดหลักเกณฑ์ทางจริยธรรม (Codes of ethics) เพื่อให้เกิดความชัดเจนว่าอะไรคือสิ่งผิดและอะไรคือสิ่งถูกมีให้ประชาชนเกิดความสับสนเห็นผิดเป็นชอบหรือเห็นกงจักรเป็นดอกบัว โดยจะต้องนิยามและกำหนดมาตรฐานการกระทำต่างๆให้ชัดเจน ซึ่งวิธีการกำหนดหลักเกณฑ์ทางจริยธรรมคุณธรรมดังกล่าวนี้ สามารถกระทำได้โดยการส่งเสริมให้ผู้ประกอบวิชาชีพมีการรวมตัวกันจัดตั้งเป็นสมาคมและส่งเสริมให้สมาคมวิชาชีพต่างๆมีการบัญญัติเกี่ยวกับจรรยาบรรณทางวิชาชีพ หรือกำหนดแนวทางปฏิบัติเพื่อป้องกันมิให้เกิดปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อนในแต่ละวิชาชีพ เพื่อนิยามให้หลักเกณฑ์ทางจริยธรรมมีความชัดเจน สมาชิกของแต่ละกลุ่มวิชาชีพสามารถนำไปปฏิบัติได้พร้อมกับมีบทลงโทษสำหรับผู้ที่ไม่ปฏิบัติตาม ความชัดเจนเกี่ยวกับรายละเอียดของหลักเกณฑ์ทางจริยธรรม หรือบรรทัดฐานสำหรับกำกับความประพฤติของนักการเมือง ข้าราชการ และผู้เชี่ยวชาญด้านต่างๆเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะหลักเกณฑ์ทางจริยธรรมต่างๆเหล่านี้ เป็นแนวทางชี้แนะว่าบุคคลที่มีตำแหน่งหน้าที่ทางด้านสาธารณะนั้นควรจะมีประพฤติอย่างไรอะไรที่ถือเป็นพฤติกรรมที่ควรหลีกเลี่ยงเนื่องจากเป็นปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อนเปิดโอกาสให้มีการอภิปราย ถกเถียงและสร้างเป็นข้อตกลงร่วมเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ทางจริยธรรมที่พึงปฏิบัติ

2.) การถ่ายทอด ปลุกฝังหลักเกณฑ์ทางจริยธรรมคุณธรรมสู่สมาชิกของสังคมโดยผ่านสื่อมวลชนหรือการบรรจุในหลักสูตรการศึกษาในโรงเรียน เพื่อให้มีกระบวนการเรียนการสอนในชั้นเรียน การจัดอบรมให้แก่สมาชิกของสมาคมวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ การอภิปราย ถกเถียง เพื่อก่อให้เกิดความกระจ่างในประเด็นที่คลุมเครือน่าสงสัย มาตรการดังกล่าวนี้ถือเป็น การถ่ายทอดและปลุกฝังสมาชิกของสังคมโดยผ่านช่องทางต่างๆ อันจะทำให้สมาชิกของสังคมเกิดความตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อน รู้สึกผิดชอบชั่วดี ตลอดจนสามารถยับยั้งตนเองและห้ามปรามผู้อื่นมิให้กระทำการอันเป็นผลประโยชน์ทับซ้อนได้ สมาชิกไม่สามารถอ้างได้อีกต่อไปว่าตนทำผิดเพราะไม่ทราบ ที่สำคัญไม่น้อยไปกว่ากันก็คือการกำหนดบทลงโทษสำหรับผู้

มีความผิดเกี่ยวกับวินัยอย่างชัดเจนนั้นจะช่วยลดปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อนหรือพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมและไม่สามารถยอมรับได้ให้น้อยลง

3.) เสริมสร้างความเข้มแข็งของภาคประชาสังคม (Strengthening the arena of civil society) โดยการสนับสนุนให้ประชาชนมีสิทธิ เสรีภาพ มีจิตสำนึกต่อส่วนรวม อันจะนำไปสู่การรวมตัวกันจัดตั้งองค์กรแบบสมัครใจอย่างอิสระ สำหรับดำเนินกิจกรรมเพื่อส่วนรวม รวมทั้งส่งเสริมสื่อสารมวลชนที่เป็นอิสระในการดำเนินงานทั้งสื่อวิทยุ โทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์ต่างมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถมีจิตสำนึกที่เสียสละเพื่อส่วนรวม และมีการจัดตั้งเป็นองค์กรที่เข้มแข็งซึ่งภาคประชาสังคมที่มีอำนาจต่อรองสูงดังกล่าวนี้อาจสามารถถ่วงดุลอำนาจและตรวจสอบการดำเนินงานของนักการเมืองและเจ้าหน้าที่รัฐระดับสูงได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะสามารถยับยั้งปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อนของนักการเมืองและข้าราชการระดับสูงให้น้อยลงได้

4.) การปรับปรุงกฎหมายรวมทั้งแก้ไขระเบียบข้อบังคับต่างๆของหน่วยงาน เพื่อให้บทบัญญัติทางกฎหมายให้มีความยืดหยุ่นและตีกรอบความผิดอันเกิดจากผลประโยชน์ทับซ้อนไว้อย่างชัดเจน มีความครอบคลุมการแก้ไขข้อกฎหมายและการบังคับใช้จะต้องมิให้เกิดความลักลั่น ปิดช่องโหว่ของกฎหมาย ปรับปรุงแนวทาง และกระบวนการวินิจฉัยคดีให้เกิดความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่ายให้มากที่สุด รวมทั้งบทลงโทษในกฎหมายต่างๆให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน

5.) การปฏิรูปองค์กรอิสระที่ทำหน้าที่ป้องกันและปราบปรามผลประโยชน์ทับซ้อน เช่น คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลปกครองและศาลยุติธรรม โดยจะต้องปฏิรูปองค์กรเหล่านี้ให้มีประสิทธิภาพในการทำงาน มีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ และมีคุณธรรมในการทำงาน มีงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ที่เพียงพอมีกระบวนการสรรหาและแต่งตั้งกรรมการที่เป็นอิสระไม่ถูกแทรกแซงทางการเมืองมีความเป็นกลาง มีกฎกติกากำกับการทำงานที่ชัดเจน มีเป้าหมายในการทำงานที่สามารถวัดและประเมินผลได้และมีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

ตาราง 2 สรุปตัวอย่างโอกาสที่จะเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ
กลุ่มต่างๆ

กลุ่มอาชีพ	กิจกรรมที่มีความเสี่ยงต่อปัญหาการเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน
1. นักการเมือง	<p>(1) การรับเงินหรือผลประโยชน์อื่นใด เพื่อแต่งตั้ง หรือเลื่อนตำแหน่ง ข้าราชการขึ้นเป็นผู้บริหารระดับสูง</p> <p>(2) การใช้อำนาจหน้าที่เพื่อให้บริษัทของตนหรือของพรรคพวกได้รับงาน/การจ้างเหมาจากรัฐ</p> <p>(3) การใช้ข้อมูลของทางราชการเพื่อแสวงหาประโยชน์</p> <p>(4) การแต่งตั้งคนสนิท/พวกพ้องของตนเป็นกรรมการในหน่วยงานของรัฐโดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์กรอิสระที่ทำหน้าที่ในการกำกับดูแล (Regulators) สัญญาหรือสัมปทานของรัฐ</p> <p>(5) การใช้ตำแหน่งหน้าที่เลือกผลักดันโครงการที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ญาติ/พวกพ้อง</p>
2. ข้าราชการประจำและเจ้าหน้าที่ของรัฐ	<p>ทั่วไป</p> <p>(1) การนำข้อมูลลับ/ข้อมูลภายในมาใช้หาประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือพวกพ้อง</p> <p>(2) หัวหน้าหน่วยงานซึ่งครอบครัวประกอบธุรกิจรับเหมาก่อสร้างแต่งตั้งให้ญาติ/คนสนิท/คนที่มีความสัมพันธ์ฉันทันญาติขึ้นเป็นผู้อำนวยการกองพัสดุ</p> <p>(3) การช่วยญาติมิตรหรือคนสนิทให้ได้งานในหน่วยงานที่ตนมีอำนาจ</p> <p>(4) การรับผลประโยชน์หรือการเรียกร้องสิ่งตอบแทนจากการปฏิบัติงานในหน้าที่ความรับผิดชอบ</p> <p>(5) การรับงานนอกหรือการทำธุรกิจที่เบียดบังเวลาราชการ/งานโดยรวมของหน่วยงาน</p> <p>(6) การทำงานหลังเกษียณให้กับหน่วยงานที่มีผลประโยชน์ขัดกับหน่วยงานต้นสังกัดเดิม</p> <p>(7) การนำราชการไปใช้ในกิจธุระส่วนตัว และในหลายกรณีมีการเบิกค่าน้ำมัน</p> <p>(8) การนำบุคลากรของหน่วยงานไปใช้เพื่อการส่วนตัว</p> <p>(9) กลุ่มวิชาชีพที่เกี่ยวกับการตรวจสอบ ประเมินราคา และการจัดซื้อจัดจ้าง</p> <p>(10) การหาผลประโยชน์จากความไม่รู้ในระเบียบและข้อมูลของทางราชการของประชาชนโดยเรียกเก็บเงินและอ้างว่าจะสามารถช่วยให้สามารถเสียค่าธรรมเนียมในการโอนกรรมสิทธิ์ซื้อขายที่ดินในราคาที่ถูกลงมาได้</p>

กลุ่มอาชีพ	กิจกรรมที่มีความเสี่ยงต่อปัญหาการเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน
	<p>(11) ผู้บริหารสถาบันการเงินหวังก้าวหน้าในอาชีพจึงได้ร่วมมือและให้ความช่วยเหลือแก่นักการเมืองในการกู้เงินในวงเงินสูงในรูปแบบการประเมินราคาหลักทรัพย์ค้ำประกันให้สูงเกินกว่าความเป็นจริง</p> <p>(12) ผู้บริหารสถาบันการเงินใช้อำนาจหน้าที่ให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเสนอขายที่ดินหรือบ้านพร้อมที่ดินในโครงการของตนให้แก่ลูกค้าของสถาบันการเงิน เพื่อแลกกับความสะดวกในการทำธุรกิจกับสถาบันการเงิน</p> <p>(13) เจ้าหน้าที่ตรวจสอบภาษีอากรได้เปิดสำนักงานบัญชีเพื่อทำบัญชีและรับจดทะเบียนจัดตั้งบริษัท จำกัด ซึ่งในเวลาปฏิบัติงานก็จะเลือกให้บริการเฉพาะรายที่ตนเองได้รับประโยชน์จากผู้เสียภาษีเท่านั้น</p> <p>(14) การกำหนดมาตรฐาน (Specification) ในสินค้าที่จะจัดซื้อจัดจ้างให้บริษัทของตนหรือของพวกพ้องได้เปรียบหรือชนะในการประมูล</p> <p>(15) การให้ข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างแก่พรรคพวก/ญาติ เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ในการประมูลหรือการจ้างเหมา รวมถึงการปกปิดข้อมูล เช่น การปิดประกาศหรือเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารล่าช้า หรือพินกำหนดการยื่นใบเสนอราคา เป็นต้น</p> <p>กลุ่มวิชาชีพอิสระ</p> <p>(1) การรับงานจากภายนอกจนกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ประจำ</p> <p>(2) การใช้สิทธิในการเบิกจ่ายยาให้กับญาติแล้วนำไปใช้ที่คลินิกส่วนตัว</p> <p>(3) การรับประโยชน์จากระบบการลือคับตรศิวให้แก่เจ้าหน้าที่หรือญาติเจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน โดยผู้มีหน้าที่ดูแลบัตรศิวจะลือคัไว้มากกว่าที่หน่วยงานกำหนดและไปเรียกรับประโยชน์จากบัตรศิวที่ลือคัไว้เกินเหล่านั้นจากผู้รับบริการที่ต้องการลือคัศิว</p> <p>กลุ่มวิชาชีพที่เกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรม</p> <p>(1) การเรียกรับผลประโยชน์จากการอนุญาตให้คืนของกลาง เป็นต้น</p> <p>กลุ่มวิชาชีพวิชาการ</p> <p>(1) คณะกรรมการตรวจรับผลงานทำหน้าที่เสมือนเป็นนายหน้าให้แก่บริษัทที่ปรึกษา โดยรับรายงานผลการศึกษามาพิจารณาก่อนและแก้ไขในประเด็นที่คาดว่าอาจถูกคณะกรรมการคนอื่นท้วงติง รวมถึงการเข้าไปแทรกแซงการพิจารณาของกรรมการคนอื่น</p>
3. ข้าราชการท้องถิ่น	<p>(1) การเข้ามาดำเนินธุรกิจและเป็นคู่สัญญากับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สมาชิกสภา/ผู้บริหารท้องถิ่นมาดำเนินธุรกิจกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ตนเป็นสมาชิก</p> <p>(2) ญาติ/ภรรยา (อาจไม่ได้จดทะเบียน) ของผู้บริหารท้องถิ่นเป็นคู่สัญญาหรือรับเหมางานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น</p> <p>(3) สมาชิกสภา/ผู้บริหารท้องถิ่นเข้าไปมีส่วนได้ส่วนเสียในฐานะผู้รับมอบ</p>

กลุ่มอาชีพ	กิจกรรมที่มีความเสี่ยงต่อปัญหาการเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน
	<p>อำนาจจากบริษัท ห้างร้าน ในการยื่นซองประกวดราคา</p> <p>(4) สมาชิกสภา/ผู้บริหารท้องถิ่นเป็นบุคคลร่วมเจรจาใกล้เคียงในฐานะตัวแทนบริษัทห้างร้าน ในกรณีงานจ้างเหมามีปัญหา</p> <p>(5) ผู้บริหารสภา/ผู้บริหารท้องถิ่นหาประโยชน์ส่วนตัวจากการเก็งกำไรจากราคาที่ดิน ทั้งในรูปของการใช้ข้อมูลภายในไปซื้อ ที่ดินไว้ก่อน หรืออาจเป็นในรูปแบบที่กำหนดที่ตั้งโครงการในพื้นที่ที่ตนเองมีที่ดินอยู่เพื่อขายที่ดินของตนเองในราคาที่สูง</p> <p>(6) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำสัญญาเช่ารถไปสัมมนาและดูงานกับบริษัทซึ่งเป็นของสมาชิกขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั่นเอง</p> <p>(7) นายกเทศมนตรีและเทศมนตรีขายสินค้าหรือบริการของบริษัทตนเองให้กับเทศบาล</p> <p>(8) การใช้งบประมาณหลวงเพื่อประโยชน์ส่วนตนและเพื่อหาเสียง</p> <p>(9) การจัดสรรงบประมาณหรือโครงการเข้าไปในพื้นที่ของตนเอง</p> <p>(10) การใช้งบประมาณราชการทำโครงการพร้อมเขียนป้ายและชื่อของผู้ของบประมาณ ประกาศให้ชาวบ้านทราบเพื่อเป็นการหาเสียง</p> <p>(11) การที่สมาชิกสภาท้องถิ่นซึ่งมีบทบาทในการอนุมัติและตรวจสอบการใช้งบประมาณของฝ่ายบริหารกลับไปมีส่วนในการใช้งบประมาณส่งผลต่อการทำหน้าที่ในการตรวจสอบและใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจอนุมัติเอนเอียงจากความถูกต้องและประโยชน์สาธารณะ เนื่องจากต้องการงบบที่เหลือจากการแปรรูปที่ดีไปดำเนินการในเขตพื้นที่ของตน</p>
4. ประชาชน	<p>(1) การเสนอให้ค่าน้ำร้อนน้ำชาให้แก่เจ้าหน้าที่เพื่อแลกกับการลัดคิวรับบริการ</p>

ผาสก พงษ์ไพจิตร (2546) ได้อธิบายความหมายของผลประโยชน์ทับซ้อน หมายถึง การทับซ้อนของผลประโยชน์ของบุคคลที่มี 2 สถานะ หรือมากกว่าในเวลาเดียวกัน คือ ตำแหน่งสาธารณะ (นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี อธิบดี ฯลฯ) และตำแหน่งในบริษัทเอกชน ซึ่งบุคคลดังกล่าวอาจมีความโน้มเอียงใช้อำนาจและตำแหน่งสาธารณะหาผลประโยชน์ส่วนตัว หรือแสวงหาประโยชน์ให้แก่กลุ่มพวกพ้องของตนเอง ทั้งทางตรงและทางอ้อมได้อย่างง่ายดาย เช่น กรณีของนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีมีหุ้นหรือครอบครัวใกล้ชิดเป็นเจ้าของกิจการ ซึ่งได้รับสัมปทานหรืออยู่ในฐานะจะได้รับสัมปทานธุรกิจจากรัฐ ขณะเดียวกันก็อยู่ในตำแหน่งสาธารณะที่เป็นผู้มีอำนาจอนุมัติการให้สัมปทานธุรกิจดังกล่าวด้วยตัวอย่างที่พบ คือ การได้ชนะประมูลโครงการก่อสร้างขนาดใหญ่จากภาครัฐ เพราะผู้ชนะประมูลมีพรรคพวกเป็นนักการเมือง หรือบริษัทที่ชนะประมูลมีนักการเมืองร่วมหุ้นอยู่เป็นหุ้นลม การชนะประมูลดังกล่าวด้วยอิทธิพลทางการเมืองจะส่งผลให้บริษัทผู้ชนะประมูลสามารถหากำไรเกินควรได้ การคอร์รัปชันในโครงการขนาดใหญ่ภาครัฐ ได้กลายเป็นแหล่งหารายได้จากการคอร์รัปชันที่สำคัญของนักการเมือง และข้าราชการที่เกี่ยวข้อง

นิยม รัฐอมฤต (2561) ให้ความหมายไว้ในหมวดสารานุกรมการเมืองไทย เว็บไซต์ของสถาบันพระปกเกล้า คำว่า **ผลประโยชน์ทับซ้อน** หรือ **ผลประโยชน์ขัดกัน** หมายถึง สถานการณ์ที่บุคคล เช่น หน่วยงาน นักการเมือง หรือผู้บริหาร หรือผู้อำนวยการของบริษัท มีผลประโยชน์ทางวิชาชีพหรือส่วนตัวแข่งกับตำแหน่งที่ได้รับความไว้วางใจ การมีผลประโยชน์แข่งกันในลักษณะเช่นนี้ทำให้การทำหน้าที่โดยไม่ลำเอียงทำได้ยาก แม้ว่าจะไม่มีหลักฐานการกระทำที่ไม่เหมาะสม การมีผลประโยชน์ทับซ้อนอาจทำให้เกิดภาพของความไม่เหมาะสมที่อาจบ่อนทำลายความไว้วางใจในความสามารถของบุคคลที่จะกระทำอย่างเหมาะสม ในวิชาชีพกฎหมาย ความซื่อสัตย์ต่อลูกค้า ความซื่อสัตย์ต่อลูกความ ทนายหรือสำนักกฎหมายที่มีผลประโยชน์ได้เสียอยู่กับลูกค้าจะถูกกันไม่ให้เข้ามาทำหน้าที่เป็นตัวแทนลูกค้า เช่น สำนักกฎหมายเดียวกันจะต้องไม่ทำหน้าที่ว่าความในคดีให้ให้กับทั้งฝ่ายหญิงและฝ่ายชาย นอกจากนี้ ผลประโยชน์ทับซ้อนอาจหมายถึง สถานการณ์ที่ปัจเจกบุคคลหรือบริษัทอยู่ในฐานะที่จะแสวงหาประโยชน์จากตำแหน่งวิชาชีพ หรือตำแหน่งราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตัวหรือบริษัท กรณีผลประโยชน์ขัดกัน โดยสภาพไม่ได้หมายความมีการกระทำผิดเกิดขึ้น แต่ในทางวิชาชีพหลายแขนงเป็นไปได้ที่จะไม่เกิดกรณีการขัดกันทางผลประโยชน์เป็นครั้งเป็นคราว สภาพการณ์ที่มีผลประโยชน์ทับซ้อนอาจเป็นปัญหาทางกฎหมาย ถ้าบุคคลพยายามที่จะใช้อิทธิพลโน้มน้าวการตัดสินใจเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว ตัวอย่างของผลประโยชน์ทับซ้อนเช่น เป็นผู้มิอำนาจตัดสินใจในกรณีที่ตัวเองมีผลประโยชน์ได้เสียอยู่กับเรื่องดังกล่าว การทำงานภายนอกโดยงานนั้นมีผลประโยชน์ขัดกับงานปกติที่ทำอยู่ หรือการจัดซื้อจัดจ้างจากบริษัทที่เป็นญาติโยมหรือตัวเองเป็นเจ้าของกิจการ

ประเภทหรือรูปแบบการขัดกันของผลประโยชน์ที่ปรากฏมากที่สุด ได้แก่

- 1.) การขัดกันของผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจส่วนตัว เป็นกรณีที่ผลประโยชน์สาธารณะกับผลประโยชน์ส่วนตัวเกิดอยู่กันคนละฟาก อาทิ ประเด็นเกี่ยวกับผลประโยชน์ในธุรกิจที่เป็นเจ้าของเป็นการส่วนตัว
- 2.) การขัดกันของผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจภายนอก เป็นกรณีที่บุคคลมีส่วนเกี่ยวข้องในธุรกิจการงานหลายอย่างโดยมีธุรกิจการงานหลักๆ ของตนเองอยู่แล้ว และผลประโยชน์ในการงานหลักเกิดอยู่คนละฟากกับผลประโยชน์ในการงานรอง
- 3.) การขัดกันของผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับเครือญาติ เป็นกรณีที่เครือญาติจะเข้ามามีบทบาทในธุรกิจการงานของตน หรือกรณีที่ธุรกิจการงานของตนจะต้องใช้บริการใดๆ จากธุรกิจการงานของญาติ อาจทำให้ตนเกิดเห็นแก่ประโยชน์ส่วนครอบครัวหรือเครือญาติ และกระทำการทุจริตต่อธุรกิจการงานของตนได้ ในหลายๆ หน่วยงานจึงมีการกำหนดมิให้เจ้าหน้าที่ของตนประกอบธุรกิจกับเครือญาติของตัวเอง
- 4.) การขัดกันของผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับมิตรสหาย เป็นกรณีที่บุคคลจะเข้าทำธุรกิจการงานกับมิตรสหายของตน คล้ายๆ กับกรณีของเครือญาติดังกล่าว

พฤติกรรมไม่เหมาะสมอย่างอื่นบางที่ก็จัดเข้าพวกเป็นการขัดกันของผลประโยชน์ อาทิ การรับสินบนซึ่งอาจจัดเข้าเป็นการทุจริตในตำแหน่งหน้าที่อีกประเภทหนึ่งด้วยก็ได้ ตลอดจนการใช้อำนาจหน้าที่ ทรัพย์สิน ทรัพยากร หรือบุคลากรของหน่วยงานของตนเพื่อประโยชน์ส่วนตัวซึ่งก็อาจจัดเข้าเป็นการฉ้อโกงได้อีกประเภทหนึ่ง เป็นต้น

นอกจากนี้ยังมีคำที่มีความหมายคล้ายคลึงและมักมีการใช้แทนกันอีกคำ คือ คำว่า "ผลประโยชน์ทับซ้อน" ซึ่งหมายถึง การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัว กับผลประโยชน์ส่วนรวม หรือผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้เสียกลุ่มอื่น หรือการขัดกันระหว่าง "หมวก" หลายใบที่คนคนเดียวสวมใส่

เรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนนี้ถือเป็นจริยธรรมขั้นพื้นฐาน ซึ่งแม้แต่องค์กรธุรกิจแสวงหากำไร ก็ปฏิบัติกัน อันจะนำมาซึ่งการทำงานที่มีประสิทธิภาพที่ดีขององค์กรตลอดจนผู้ใช้บริการและผู้เกี่ยวข้องทั้งหลาย การละเมิดจริยธรรมพื้นฐานอย่างผลประโยชน์ทับซ้อนนี้อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อทุกคนที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นองค์กรสาธารณะชน ราชการ รัฐวิสาหกิจ และโดยเฉพาะรัฐบาลซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงต่อประชาชนทั่วไปนั้น จึงยิ่งควรรักษาจริยธรรมขั้นต้นนี้ให้ดีที่สุดเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของชาติและประชาชนทั่วไป

2.5 ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันกับสถานการณ์ปัจจุบัน

การทุจริตคอร์รัปชันเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมไทยอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และมีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงและซับซ้อนมากขึ้นเรื่อย ๆ กล่าวคือ การคอร์รัปชันในรูปของบุคคลและสถาบัน ได้แก่ การให้หรือรับสินบน การชู้เชื้อบังคับและให้สิ่งล่อใจ การยอมรับของขวัญ การไม่กระทำตามหน้าที่แบบตรงไปตรงมา แต่ใช้อิทธิพลของพรรคพวกแทน การใช้อำนาจหน้าที่ในทางที่ผิด การทุจริตการเลือกตั้ง การมีผลประโยชน์ทับซ้อน การบริจาคเพื่อช่วยเหลือ การรณรงค์ที่ผิดกฎหมาย ตลอดจนการคอร์รัปชันในรูปของนโยบาย เช่น การใช้นโยบาย กฎหมาย กฎเกณฑ์และข้อบังคับต่าง ๆ อย่างมีอคติ การใช้นโยบายประชานิยมของผู้บริหารประเทศ การนำเสนอช่องทางและโครงการที่มิงขประมาณสูงมากขึ้น การแปรรูปเป็นรัฐวิสาหกิจเพื่อให้มีผู้มีผลประโยชน์ได้เข้ามาควบคุมกิจการ การใช้ทรัพยากรของรัฐไปในทางมิชอบ อาทิ การใช้ธนาคารของรัฐในโครงการประชานิยม ซึ่งพฤติกรรมการคอร์รัปชันที่มีความสลับซับซ้อน สิ่งเหล่านี้ล้วนเกิดขึ้นจากความร่วมมือกันระหว่างนักการเมือง ข้าราชการและนักธุรกิจ

ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน ไม่สามารถแก้ไขได้ด้วยกฎหมายหรือบทลงโทษเพียงอย่างเดียวเท่านั้น เนื่องจากปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในประเทศไทยมีรูปแบบที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น การทุจริตเชิงนโยบาย และการมีผลประโยชน์ทับซ้อน ซึ่งเป็นรูปแบบการทุจริตคอร์รัปชันร่วมสมัยที่มาพร้อมกับสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมแบบใหม่ที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ในขณะที่สังคมไทยยังขาดองค์ความรู้เกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชัน

นอกจากนี้การทุจริตคอร์รัปชันรูปแบบนี้ในสังคมไทยและทวีปเอเชียต่างก็มีพื้นฐานมาจากค่านิยมทางวัฒนธรรมที่คล้ายคลึงกัน เพราะเกิดจากระบบอุปถัมภ์ (Patronage System)

ราชบัณฑิตยสถาน (2546) ได้ให้ความหมายของคำว่า การอุปถัมภ์ หมายถึงการค้ำจุน การค้ำชู การสนับสนุน การเลี้ยงดู

เดโช สวานานนท์ (2535) กล่าวไว้ว่า ระบบอุปถัมภ์ หมายถึง การได้รับสิทธิพิเศษจากผู้ใหญ่ หรือญาติมิตรของตนเป็นระบบที่ตรงกันข้ามกับระบบความชอบธรรม (ระบบคุณธรรม) ซึ่งนิยมใช้เป็นหลักในปัจจุบัน

สังคิต พิริยะรังสรรค์ และ ผาสุก พงษ์ไพจิตร (2536) ได้กล่าวว่า McMullan มองว่า ปัญหาการคอร์รัปชันมีผลกระทบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ และยังส่งผลถึงเสถียรภาพทางการเมืองของประเทศ 8 ประการ คือ 1. เกิดความไม่ยุติธรรม 2. ทำให้เกิดความไม่มีประสิทธิภาพของหน่วยงาน 3. ประชาชนขาดความไว้วางใจรัฐบาล 4. เกิดความสูญเสียเปล่าในทรัพยากรของประเทศ 5. ขาดการจูงใจในการลงทุนจากภาคเอกชนต่างประเทศ 6. ขาดเสถียรภาพทางการเมือง เนื่องจากปัญหาเงินสินบน 7. ความไม่มีประสิทธิภาพของมาตรการควบคุมคอร์รัปชัน 8. ข้อจำกัดจากการนำนโยบายไปใช้ เนื่องจากการทุจริตของข้าราชการ

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ (2550) กล่าวว่า การทุจริตคอร์รัปชันในภาครัฐถือได้ว่าเป็นการทำลายสังคมและก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประเทศไทยเป็นอย่างมาก แม้ว่าการคอร์รัปชันจะเป็นเรื่องที่เลวร้าย แต่ก็สามารถพบเห็นได้ให้สังคมทุกระดับ ไม่ว่าจะ เป็นข้าราชการประจำ หรือนักการเมืองระดับท้องถิ่นหรือระดับประเทศ ซึ่งปัจจุบันปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันได้มีการพัฒนาและขยายตัวไป ในทุกส่วนของภาครัฐและภาคเอกชน มีการแสวงหาผลประโยชน์จากอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐในทุกระดับ ที่ผ่านมามีความพยายามที่จะป้องกันและแก้ไขอย่างต่อเนื่อง แต่ความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ การเมืองและเทคโนโลยีข้อมูลข่าวสารที่รวดเร็วและซับซ้อน ประกอบกับการพัฒนาของภาคธุรกิจที่มีการแข่งขันกันอย่างรุนแรง ทำให้รูปแบบและเครือข่ายของการทุจริตคอร์รัปชันปรับเปลี่ยนอย่างรวดเร็วและซับซ้อนรัดกุมมากยิ่งขึ้น ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ สร้างความเสียหายให้แก่สังคม การบริหารงานในหน่วยงานของรัฐ เศรษฐกิจและการเมือง

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ (2551) สรุปไว้ว่า การทุจริตคอร์รัปชันเป็นรากเหง้าแห่งปัญหา ทั้งปวง ดังนั้นการเข้าใจปัจจัยหรือสาเหตุการเกิดคอร์รัปชันที่ถูกต้องและครบถ้วนจะนำไปสู่การป้องกันและการแก้ไขปัญหาคอร์รัปชัน จากการศึกษาวิจัยและบทความต่างๆ พบว่ามีปัจจัยจำนวนมากที่เกี่ยวข้องกับปัญหาคอร์รัปชัน กล่าวคือการเกิดคอร์รัปชันสัมพันธ์กับปัจจัยของสังคมหลายประการ ครอบคลุมการปกครอง ศาสนา เชื้อชาติ ชนชั้น ขนาดเมือง เศรษฐกิจ การศึกษา วัฒนธรรมทางการเมืองและเพศ

วิทยากร เชียงกุล (2549) ได้กล่าวไว้ว่า ระบบอุปถัมภ์ในสังคมไทยเป็นระบบที่ล้าหลังมาก เพราะเศรษฐกิจปัจจุบันพัฒนาแบบทุนนิยม เน้นการแข่งขันที่ใช้ความรู้ความสามารถและคุณธรรมเป็นหลักและที่ผ่านมามีหลายประเทศ ไม่ว่าจะ เป็นสิงคโปร์และเกาหลีใต้ก็สามารถหลุดพ้นจากระบบอุปถัมภ์ได้ เราควรนำวิธีการแก้ปัญหาของเขามาปรับใช้ แต่คนในสังคมไทยยังติดความสบายไม่คิดจะแก้ปัญหาเหล่านี้

ดังนั้นสามารถสรุปหลักการสำคัญของระบบอุปถัมภ์ (Patronage System) หมายถึงระบบการคัดเลือกบุคคลเข้าทำงานโดยใช้เหตุผลทางการเมืองหรือความสัมพันธ์เป็นหลักสำคัญ โดยไม่คำนึงถึงความรู้ ความสามารถ และความเหมาะสมเป็นประการหลัก ลักษณะต่างๆไปของระบบอุปถัมภ์จึงมีลักษณะตรงกันข้ามกับระบบคุณธรรม

จากสภาพความเป็นจริงของสังคมปัจจุบัน พบว่าโดยทฤษฎีแล้วว่านักการเมืองคือผู้ที่มีความสำคัญในการบริหารประเทศชาติบ้านเมือง สำหรับการปกครองระบอบประชาธิปไตย แต่ปรากฏว่านักการเมืองส่วนใหญ่ยังขาดความรับผิดชอบและไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศได้อย่างทั่วถึง กล่าวคือ ไม่สามารถทำให้เป็นไปตามความหมายของ

การเมืองที่ว่า “การเมืองเป็นกระบวนการการจัดสรรแบ่งปันทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้กับทุกคน ในสังคมได้อย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม” สาเหตุที่ไม่สามารถดำเนินการได้ตามที่กล่าวข้างต้นได้ก็ด้วยสาเหตุหลายประการ แต่ที่เห็นได้ชัดเจนและไม่อาจปฏิเสธได้ก็คือ การที่นักการเมืองมองว่า การเมืองเป็นเรื่องของผลประโยชน์และการกอบโกย ในเมื่อนักการเมืองในฐานะตัวแทนของประชาชนแทนที่จะทำหน้าที่เป็นปากเป็นเสียงและปกป้องผลประโยชน์ของประชาชน แต่กลับทำตรงกันข้ามกับสิ่งที่ประชาชนคาดหวังคือ การเข้าไปกอบโกยแสวงหาผลประโยชน์ให้กับตนเอง ครอบครัวและพวกพ้อง ส่วนผลประโยชน์ของประเทศเป็นลำดับสุดท้าย จนในที่สุดก็ทำให้ประเทศชาติล่มจมเสียหาย ยิ่งไปกว่านั้นผู้ที่ต้องรับผลกระทบก็คือ ประชาชนนั่นเอง จึงไม่อาจปฏิเสธได้ว่า ต้นตอของปัญหาเกิดมาจากการบริหารราชการแผ่นดินที่ผิดพลาด เกิดจากความจงใจของนักการเมืองที่หวังกอบโกยผลประโยชน์ในธุรกิจการเมือง ทำให้ประชาชนในฐานะเจ้าของประเทศไม่อาจหวังพึ่งพาใครได้ ในเมื่อนักการเมืองซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้แทนของตนขาดความสำนึกทางจริยธรรมแต่กลับไปกล่าวอ้างว่า ประชาชนต่างหากที่มีส่วนส่งเสริมสนับสนุนให้นักการเมืองขาดจิตสำนึก เพราะเห็นแก่เงินและเลือกตนเข้ามา

แม้แต่สังคมโลกในปัจจุบันต่างก็เผชิญกับปัญหาความเสี่ยงทางด้านจริยธรรมในวงราชการ วงการเมือง แม้สื่อมวลชนทุกประเภทต่างพยายามสะท้อนให้เห็นและยืนยันได้ถึงสถานการณ์เหล่านี้ จนสังคมเริ่มตระหนักและมองเห็นวิกฤตการณ์แล้วก็ตาม แต่เป็นเพียงการถกปัญหา ยังไม่มีการแก้ปัญหาที่ตรงจุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีที่ผู้ก่อปัญหาเป็นผู้นำประเทศหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้กระทำเสียเองโดยไม่เกรงกลัวหรือละอายต่อบาป เป็นความเคยชินจนฝังรากลึกในสังคม

บุญรัตน์ อภิชาติไตรสรณ์ (2553) กล่าวถึงสถิติผู้นำประเทศที่มีการคอร์รัปชัน 10 อันดับแรก ปรากฏว่าอันดับที่ 1 ประธานาธิบดีซูฮาร์โต แห่งประเทศอินโดนีเซีย อันดับที่ 2 ประธานาธิบดี มาร์กอส แห่งประเทศฟิลิปปินส์ อันดับที่ 3 ประธานาธิบดีโมบูตู เซเซเซโกแห่งซาอีร์ (สาธารณรัฐประชาธิปไตยคองโก) นอกนั้นจะเป็นผู้นำประเทศแถบแอฟริกา ละตินอเมริกา ยุโรปตะวันออก แต่ปิดท้ายอันดับที่ 10 คือ ประธานาธิบดีเอสตราด้า แห่งประเทศฟิลิปปินส์ซึ่งตัวบ่งชี้เหล่านี้ถือเป็นเรื่องน่าอับอายมากกว่า แต่ท่ามกลางข่าวร้ายหรือความมืดมิดก็ยังพอมองเห็นแสงสว่างหรือความหวังอยู่บ้างที่ยังพบว่าผู้นำประเทศ นักการเมืองในเอเชียซึ่งมีเรื่องอื้อฉาวทางการทุจริตคอร์รัปชันหลายคนทั้งที่ถูกจับได้และจับไม่ได้ เช่นผู้นำเกาหลีใต้ถูกศาลตัดสินจำคุกและยึดทรัพย์ แม้ว่าบางคนอาจหลุดรอดจากการถูกลงโทษทางกฎหมายก็ตาม แต่ไม่อาจหลุดรอดจากบ่วงกรรมได้เพราะถูกสังคมตราหน้าว่า ชี้โกง จนต้องฆ่าตัวตายเช่นกรณีของประเทศเกาหลีใต้และประเทศญี่ปุ่น

ปีกวันซุน (2552) กล่าวไว้ว่า ทางรัฐบาลประเทศเกาหลีใต้เอาจริงเอาจังกับการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน ไม่ว่าผู้ฉ้อโกงจะเป็นประธานาธิบดี รัฐมนตรี นักการเมือง ข้าราชการระดับสูง ผู้บริหารภาคเอกชน ต่างก็ไม่อาจหนีการถูกลงโทษได้ รัฐบาลประเทศเกาหลีใต้ออกกฎหมายว่าด้วยการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน เมื่อปี พ.ศ.2544 และแต่งตั้งคณะกรรมการอิสระการป้องกันและปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน พ.ศ.2545 ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักนายกรัฐมนตรี ส่งผลให้เกิดวัฒนธรรมอย่างหนึ่งขึ้น ก็คือ นักการเมืองหรือผู้ใดก็ตามหากกระทำความผิด ถูกพิพากษาจากศาลแล้วมักจะออกมากล่าวคำขอโทษต่อประชาชนก่อนก้มหน้ารับกรรมในคุก หรือแม้แต่ก่อนจะตัดสินใจฆ่าตัวตายในภายหลังก็ตาม เช่น กรณีของนายจุงมังกู ประธานบริษัทฮุนได (เอียนเด) ซึ่งถูกดำเนินคดีในข้อหาขโมยทรัพย์สินบริษัทเป็นเงิน 110 ล้านดอลลาร์สหรัฐไปใช้ส่วนตัวและจ่ายให้

นักการเมือง ข้าราชการและบริษัทล็อบบี้ โดยถูกดำเนินคดีมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2549 อัยการเสนอให้ลงโทษจำคุก 6 ปี แต่ศาลตัดสินให้จำคุก 3 ปี ลดให้กึ่งหนึ่งเพราะเห็นว่านายจุงมกุง ประธานบริษัทฮุนไดได้เคยช่วยเหลือให้ประเทศมีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและเคยบริจาคเงินเพื่อการกุศล แม้ว่านายจุงมกุงจะขอผ่อนผันโทษจำคุกโดยสัญญาว่าจะปรับปรุงกิจการของบริษัทฮุนได ให้ดีขึ้นตามหลักธรรมาภิบาล แม้จะพยายามกล่าวอ้างว่าคำตัดสินของศาลจะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของชาติและสุขภาพที่ไม่ดีของนายจุงมกุงเองก็ตาม แต่ศาลก็ไม่อนุญาติ เนื่องจากคดีนี้อยู่ในความสนใจของคนเกาหลีใต้มากถือเป็นการทดสอบกระบวนการยุติธรรมในการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน เพราะในอดีตศาลเคยลดหย่อนโทษให้ผู้กระทำผิดในคดีการทุจริตคอร์รัปชันก็ปรากฏว่ามีกระแสสังคมกดดันให้ลงโทษผู้กระทำผิดอย่างรุนแรง ส่งผลให้นายจุงมกุงประธานบริษัทฮุนได ต้องรับโทษทัณฑ์ และต้องออกมาขอโทษประชาชนพร้อมกับบริจาคเงิน 1,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐเพื่อสาธารณกุศล เป็นการแสดงความรับผิดชอบและไถ่ถอนความผิดต่อสังคม ติดตามมาด้วยกรณีอื้อฉาวของบริษัทซัมซุง ในข้อหาใช้เงินหลายล้านดอลลาร์จากกองทุนลับที่ตั้งขึ้นมาเพื่อจ่ายสินบนให้กับนักการเมือง ข้าราชการและพยายามช่วยเหลือบุตรชายให้ได้ขึ้นมาครองอาณาจักร ซัมซุงต่อไป เนื่องจากกรณีนี้ คล้ายคลึงกับบริษัทฮุนได นั่นเอง

นายปัก วัน ซุน ผู้ก่อตั้งมูลนิธิ Beautiful Foundation และองค์กรตรวจสอบภาคประชาชนในประเทศเกาหลีใต้ชื่อ People Solidarity for Participatory Democracy (PSPD) ซึ่งเป็นแกนนำขบวนการตรวจสอบการทุจริตคอร์รัปชันภาคประชาชนในประเทศเกาหลีใต้ เปิดเผยกลยุทธ์ ไล่ล่า นักการเมืองโกงชาติ จับประธานาธิบดี 2 คน (ซุน ดู-ฮวาน และ โรห์ แท-วู) เข้าคุกมาแล้ว ที่ศูนย์ศึกษาวิภาวดี มหาวิทยาลัยรังสิต เมื่อครั้งเดินทางมาเป็นวิทยากรในประเทศไทย โดยกล่าวว่า “เมื่อก่อนประเทศเกาหลีใต้อยู่ในวงจรของการโกงกินทุกกระบวนการ ไม่เว้นแม้แต่ในมหาวิทยาลัยและศาล ทุกกระบวนการถูกแทรกแซงจากนักธุรกิจ นักการเมือง และข้าราชการ ร่วมมือกันคอร์รัปชัน จึงได้ตั้งขบวนการต่อสู้ภาคประชาชนเพราะพลังของประชาชน เป็นพลังที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในโลก โดยนำนักต่อสู้เคลื่อนไหวเพื่อประชาธิปไตยต่อต้านรัฐบาลเผด็จการของประเทศฟิลิปปินส์มาเป็นวิทยากรบรรยายทิศทางเคลื่อนไหว การรณรงค์ให้ประชาชนทั่วประเทศลุกขึ้นมาต่อสู้กับรัฐบาลมาร์กอสกับครอบครัว และโค่นล้มได้สำเร็จนำไปสู่การฟ้องร้องดำเนินคดี ยึดทรัพย์สินให้กับคนฟิลิปปินส์ ประเด็นสำคัญที่รณรงค์ให้ประชาชนเกาหลีใต้ลุกขึ้นมาช่วยขบวนการเคลื่อนไหว โดยนำเสนอปัญหาสำคัญว่าการคอร์รัปชันในทุกๆระบบทำให้เกาหลีใต้ต้องประสบกับวิกฤตเศรษฐกิจ คนส่วนใหญ่เห็นด้วยกับตนและตั้งเป็นขบวนการปฏิรูปประเทศเพื่อให้ประเทศหลุดพ้นและก้าวไปข้างหน้าได้ จะต้องขจัดการคอร์รัปชันให้หมดไปจากประเทศ กลุ่มปฏิรูปประเทศของเรามีทั้งนักวิชาการ ที่คอยค้นคว้าข้อมูล นักกฎหมาย คอยหามาตรการทางกฎหมายเล่นงานรัฐบาล นักธุรกิจและข้าราชการ นักเคลื่อนไหว และประชาชนที่มาจากทุกองค์กร ทุกหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ซึ่งมีสมาชิกทั้งหมด 8,000 คน ทุกคนบริจาคให้กับกลุ่มคนละ 10 ดอลลาร์สหรัฐทุกเดือน และภาคธุรกิจ ที่ต้องการระบบราชการที่โปร่งใส สนับสนุนอีกมาก ทำให้มีพลังการดำเนินการเคลื่อนไหวมหาศาล สิ่งสำคัญคือมีการออกกฎหมายหลายฉบับที่สามารถจัดการคอร์รัปชันได้อย่างครอบคลุมเช่นกฎหมายเป่านกหวีด โดยข้าราชการหรือพนักงานในองค์กรสามารถออกมาประกาศว่าหน่วยงานมีการคอร์รัปชันได้ โดยมีกฎหมายคุ้มครองไม่ให้ถูกไล่ออกจากงาน กฎหมายเปิดข้อมูลข่าวสารทางราชการ โดยเฉพาะ

การประชุมของหน่วยต่างๆของรัฐเปิดช่องให้ประชาชนเข้าไปรับทราบผลการประชุมได้ตลอดเวลา และกฎหมายสอบสวนการคอร์รัปชันที่มีการปฏิรูปตั้งแต่ตำรวจ จนถึงศาล โดยมีการตั้งสำนักงานอัยการพิเศษ ขึ้นมาสำหรับทำคดีคอร์รัปชันโดยตรง การปฏิรูปทั้งประเทศจะทำให้ระบอบประชาธิปไตยก้าวหน้า อย่างรวดเร็ว”

ประเทศญี่ปุ่นพบว่าผู้บริหาร 4 คนของบริษัทแห่งหนึ่งถูกอัยการฟ้องร้องในข้อหาให้เงินสินบนแก่เจ้าหน้าที่ระดับสูงของประเทศเวียดนามซึ่งเป็นหัวหน้าโครงการของมหานครโฮจิมินห์ เป็นเงิน 90 ล้านบาท เพื่อให้ชนะประมูลงานสร้างถนนในมหานครโฮจิมินห์เป็นเงิน 3,100 ล้านบาท ภายใต้โครงการความช่วยเหลือจากประเทศญี่ปุ่น

ประเทศบังคลาเทศ อดีตรัฐมนตรีต่างประเทศก็ถูกดำเนินคดีถูกปรับ ยึดทรัพย์สินทั้งหมด และศาลตัดสินจำคุก 13 ปี ในข้อหาร่ำรวยผิดปกติและได้ทรัพย์สินมาโดยมิชอบ อีกทั้งปกปิดข้อมูล การแสดงบัญชีทรัพย์สินต่อ ป.ป.ช.บังคลาเทศ เป็นต้น

ทิโมธี เอช เอ็ม ถง (2554) ได้กล่าวไว้ในงานสัมมนา 'ต่อต้านคอร์รัปชัน จุดเปลี่ยนประเทศไทย' ซึ่งจัดโดยสภาหอการค้าไทยร่วมกับภาคีเครือข่ายการป้องกันและปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน 23 องค์กร เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2554 โดยมีองค์กรภาคีร่วมจัดงาน ประกอบด้วย หอการค้าไทย สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย หอการค้าต่างประเทศ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD) สมาคมธนาคารไทย สมาคมบริษัทจดทะเบียนไทย และสภาธุรกิจตลาดทุนไทย ในโอกาสที่ ดร.ทิโมธี เอช เอ็ม ถง กรรมการของคณะกรรมการอิสระเพื่อการปราบปรามการคอร์รัปชัน หรือ "ไอซีเอซี" (Independent Commission Against Corruption) ของเขตปกครองพิเศษฮ่องกง เป็นแขกรับเชิญมาถ่ายทอดประสบการณ์และกรณีศึกษาตัวอย่าง การปราบปรามคอร์รัปชันที่ประสบความสำเร็จและวิธีรับมือกับการทุจริตที่ยั่งยืนยาวนานกว่า 37 ปี โดยเล่าว่า “หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ปี พ.ศ.2488 ฮ่องกงต้องเผชิญหน้ากับความอดอยากอย่างที่สุด ส่งผลให้ธุรกิจต้องพึ่งพาการคอร์รัปชันทั้งนั้น ไม่มีกิจการใดที่ไม่เคยจ่ายสินบนในฮ่องกง และนี่คือศัตรูตัวฉกาจที่แท้จริงโดยเฉพาะในหน่วยงานตำรวจ อาชีพที่อยู่ภายใต้กฎหมาย ก็กลับมาทำผิดเสียเอง เรียกเก็บส่วยจากพ่อค้ายาเสพติด เจ้าของบ่อนการพนัน และธุรกิจมืดทั่วประเทศ จนกลายเป็นเรื่องอื้อฉาว ในตอนนั้นแม้สิ่งเดียวที่ประชาชนทำได้คือ การร้องเรียน นี่แหละที่เป็นจุดเริ่มต้นของการปกครองอันใสสะอาดในปัจจุบัน เมื่อรัฐบาลทนต่อความอับอายของระบอบราชการต่อไปไม่ได้ ไอซีเอซี จึงจัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2517 บนพื้นฐานการปราบปรามคอร์รัปชัน 3 ประการ อันได้แก่ การใช้กฎหมาย การป้องกัน และการให้ความรู้ ในส่วนกฎหมายนั้น ICAC ได้รับอำนาจจากรัฐอย่างเต็มที่ ทั้งการสอบสวนและดำเนินคดีต่อผู้ทุจริต ด้วยการทำงานแบบอิสระไม่ขึ้นตรงกับหน่วยงานใด ภารกิจต่อสู้กับการคอร์รัปชัน จึงเป็นไปอย่างโปร่งใส”

วิทยากร เชียงกุล (2549) ได้ทำการศึกษาแนวทางและวิธีการป้องกันและปราบปรามคอร์รัปชันต่างประเทศ เช่น ประเทศฟินแลนด์ สิงคโปร์ ฮ่องกง เกาหลีใต้ ได้ข้อสรุปดังนี้

- 1.) การออกกฎหมาย การออกพระราชบัญญัติ การมีระบบนิติบัญญัติ ศาล และการบริหารจัดการที่ดี พร้อมทั้งยุทธศาสตร์ มีมาตรการในการป้องกันและปราบปรามอย่างใกล้ชิด
- 2.) การสร้างค่านิยมของประชาชน และการเป็นสังคมที่เสมอภาค ไม่มีความแตกต่างทางชนชั้น

3.) การให้เมืองค์กรอิสระเป็นองค์กรที่มีอำนาจและมีบทบาทสูงในการปราบปรามคอร์รัปชันที่มีประสิทธิภาพและโปร่งใส พร้อมทั้งผู้พิทักษ์ความยุติธรรม

4.) การทำให้รัฐมีความโปร่งใสและความเปิดเผย โดยการที่ประชาชนมีสิทธิเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และการเข้าไปมีส่วนร่วม

5.) ความตั้งใจจริงในการแก้ไขปัญหาคอร์รัปชัน

6.) การกระจายอำนาจคือการให้หลายองค์กรทำงานร่วมกันมากกว่าจะรวมศูนย์อำนาจไว้ที่องค์กรเดียว

7.) การให้ผู้หญิงมีบทบาทการตัดสินใจทางการเมืองสูง

วิทยากร เชียงกุล (2551) กล่าวว่า ธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (ADB) ได้เสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน ดังนี้

1.) ภาครัฐต้องมีมาตรการที่มุ่งกำจัดจุดอ่อนของระบบ และเสริมสร้างความเข้มแข็งและคุณธรรมของเจ้าหน้าที่รัฐ เช่น วิธีการคัดเลือกและการพัฒนาเจ้าหน้าที่รัฐ ต้องประกาศให้ทราบทั่วกัน ดำเนินการอย่างโปร่งใส และคัดคนตามความสามารถ การปรับเงินเดือนเจ้าหน้าที่รัฐให้สูงขึ้น เป็นวิธีเพิ่มแรงจูงใจให้คนเก่งเข้ามาสมัครและอยู่ในอาชีพนี้ได้อย่างพอเพียงโดยไม่ต้องคอร์รัปชัน การเลื่อนตำแหน่งเจ้าหน้าที่รัฐระดับสูง ต้องมีวิธีประเมินผล และตรวจสอบอย่างเป็นกลางและมีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันการเล่นพรรคเล่นพวก บางประเทศใช้วิธีออกกฎจรรยาบรรณ (CODE OF CONDUCT) ของเจ้าหน้าที่รัฐอย่างชัดเจน เช่น ห้ามรับของขวัญ หรือการเลี้ยงดูจากคนอื่น ห้ามรับสินบน และการใช้ทรัพย์สินสมบัติสาธารณะเพื่อประโยชน์ส่วนตัว รวมทั้งการออกกฎหมายห้ามเจ้าหน้าที่รัฐเข้าไปเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจและการเมือง เพื่อป้องกันปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อน และเพื่อป้องกันการที่เจ้าหน้าที่รัฐบางหน่วยงาน เช่น เจ้าหน้าที่ด้านภาษีและออกใบอนุญาตด้านธุรกิจใช้อำนาจตัดสินใจตามวิจารณ์ญาณของตน บางประเทศใช้วิธีการรวมศูนย์การตัดสินใจไว้ที่ส่วนกลาง และใช้ระบบสารสนเทศ เช่น อินเทอร์เน็ตมาช่วยเพื่อให้เกิดความโปร่งใส และลดการคอร์รัปชันมีกฎหมายป้องกันการฟอกเงิน สิ่งที่สำคัญคือต้องมีการปราบปรามการคอร์รัปชันอย่างเอาใจจริงเองจึง เช่น จะต้องมีการอายัดและยึดทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่รัฐที่ได้มาด้วยการคอร์รัปชันได้ มีการออกกฎหมายให้ความคุ้มครองแก่พยานผู้ให้ข้อมูลเรื่องคอร์รัปชันโดยเฉพาะเจ้าหน้าที่รัฐระดับรองลงมา ซึ่งมีโอกาสรู้ข้อมูลแต่ไม่กล้าแจ้งสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามคอร์รัปชัน เพราะเกรงว่าตนจะมีความผิดด้วย หรือถูกหัวหน้างานกลั่นแกล้งหรือทำอันตราย

2.) ต้องมีกฎหมายที่เอื้ออำนวย เช่น กำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ต้องให้ข้อมูลเกี่ยวกับฐานะและรายได้ของเจ้าหน้าที่รัฐที่ถูกตั้งข้อสงสัย เมื่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตขอไป รวมทั้งมีการร่วมมือขอข้อมูลจากต่างประเทศได้ด้วย กรณีที่เจ้าหน้าที่รัฐโยกย้ายเงินไปต่างประเทศ การจะปราบปรามคอร์รัปชันให้ได้ผล จะต้องได้รับความร่วมมือจากฝ่ายตำรวจและอัยการด้วย ดังนั้นการมุ่งแก้ปัญหาคอร์รัปชันและปฏิรูประบบตำรวจและอัยการจึงเป็นเรื่องที่จำเป็นอันดับต้น

3.) ต้องอาศัยความร่วมมือจากประชาสังคม องค์กรภาคประชาชน สื่อมวลชน นักวิชาการ สหภาพแรงงาน สมาคมวิชาชีพ ฯลฯ ให้เป็นหูเป็นตา เป็นกำลังในการช่วยตรวจสอบให้ข้อมูลและสนับสนุนการทำงานของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการคอร์รัปชัน รัฐบาลบางประเทศ

ให้งบประมาณสนับสนุนองค์กรภาคประชาชนที่ทำงานด้านต่อต้านคอร์รัปชันเพื่อช่วยให้การปราบปรามได้ผลดียิ่งขึ้น

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2547) ได้เสนอแนวทางในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน ดังต่อไปนี้

1.) การกำหนดโทษให้หนักระหว่างผู้ให้และผู้รับ ทั้งนี้ ควรมีการกำหนดบทลงโทษหรือการเพิ่มโทษให้หนักขึ้นทั้งสองฝ่าย เช่น ในส่วนของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่คอร์รัปชันต้องรับโทษเพิ่มขึ้นให้มากกว่าปกติจากความผิดทั่วไป ในขณะที่บริษัทภาคเอกชนจะมีการถูกปรับและมีโทษทางอาญา ควรมีการจัดทำเป็นบัญชีดำ ที่ไม่สามารถรับการจัดสรรผลประโยชน์จากภาครัฐอีกต่อไป

2.) การสร้างเครือข่ายในการต่อต้านการคอร์รัปชัน ซึ่งในการแก้ปัญหาเรื่องคอร์รัปชันในสังคมไทยนั้นควรเป็นหน้าที่ของประชาชนทุกคน ดังนั้น จึงควรมีการเปิดโอกาสในการสร้างกลุ่มเคลื่อนไหวเพื่อขจัดปัญหาการคอร์รัปชันแห่งชาติขึ้น เช่น มีการทำงานประสานความร่วมมือกันในการเฝ้าตรวจสอบการทำงานของหน่วยราชการต่างๆ อยู่ตลอดเวลา และอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ระดับกระทรวง ทบวง กรม จนถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3.) หน่วยงานภาครัฐจะต้องมีการเปิดเผยข้อมูลอย่างตรงไปตรงมา เนื่องจากการบริหารจัดการที่ดีในองค์กรของรัฐนั้น จะต้องมีความโปร่งใสในการทำงานในเรื่องของการเปิดเผยข้อมูลหรือปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 หน่วยงานราชการต้องเปลี่ยนแนวคิดเกี่ยวกับการปกปิดข้อมูลจากเดิมที่เคยปิดทุกเรื่อง ยกเว้นเรื่องที่มีเหตุผลเพียงพอในการเปิดเผย โดยหันมาใช้หลักที่ว่าข้อมูลทุกอย่างเปิดเผยได้หมด และหากมีข้อมูลใดที่ไม่เปิดเผยจะต้องมีเหตุผลสนับสนุนการปกปิดที่เพียงพอ

4.) การสร้างค่านิยมที่ถูกต้อง จะเห็นว่าการคอร์รัปชันเป็นปัญหาระดับค่านิยมที่เกิดขึ้นในสังคมไทย ดังนั้นในการแก้ไขการคอร์รัปชันนั้น จะต้องจัดการแก้ไขในระดับค่านิยมโดยการสร้างค่านิยมของคนไทยในเรื่องของการเห็นผลประโยชน์ต่อส่วนรวมมากกว่าการช่วยเหลือพวกพ้องในการทำผิดกฎหมาย หรือการสร้างความสำเร็จในชีวิตด้วยความซื่อสัตย์และมีความเพียรมากกว่าในการได้ทรัพย์สินมาจากการฉ้อราษฎร์หรือคดโกง

5.) เชิดชูบุคคลต้นแบบที่มีความซื่อสัตย์และทำความดี ทั้งนี้ แบบอย่างการกระทำนับว่าเป็นสิ่งสำคัญและย่อมมีความหมายมากกว่าคำพูด ดังนั้น สังคมไทยจะต้องร่วมกันเชิดชูบุคคลต้นแบบซึ่งไม่เพียงเชิดชูรูปแบบหรือตามพิธีการเท่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคคลต้นแบบในเรื่องของความซื่อสัตย์และความดีงาม เช่น โดยเริ่มจากที่โรงเรียน สถาบันการทำงาน รวมถึงหน่วยงานของรัฐ หากสังคมไทยเต็มไปด้วยคนต้นแบบแห่งความซื่อสัตย์และทำความดี และมีการสนับสนุนยกย่องแล้ว สังคมนั้นจะเต็มไปด้วยคนเลียนแบบในการทำความดีต่อไป

6.) การจัดตั้งหน่วยข่าวที่รับแจ้งเบาะแส โดยเฉพาะภาคประชาชนควรร่วมกันจัดตั้งระบบแจ้งงานข่าวที่เกี่ยวกับระบบราชการ ให้เป็นศูนย์กลางของงานข่าวที่มีข้อมูลแม่นยำ และเชื่อถือได้ เช่น มีการประสานกับเครือข่ายต่างๆ ในการรับแจ้งเบาะแสเกี่ยวกับการกระทำผิดของหน่วยงานราชการ และเปิดเป็นสายตรงเพื่อให้ประชาชนสามารถแจ้งเบาะแสเกี่ยวกับการคอร์รัปชันหรือส่งข้อมูลผ่านอินเทอร์เน็ตซึ่งจะทำให้หน่วยงานของรัฐที่ถูกพาดพิงต้องระมัดระวังในการใช้อำนาจหน้าที่

ดังนั้นสังคมไทยควรจะหาวิธีการที่เหมาะสมในการปลูกฝังจิตสำนึกให้กับคนในชาติโดยชี้ให้เห็นว่าบทสรุปสุดท้ายของผู้ที่โง่งบ้านกึ่งเมือง ต้องพบกับชะตากรรมเช่นไร เช่นประธานาธิบดีซูฮาร์โต แห่งประเทศอินโดนีเซียไม่มีโอกาสลี้ภัยในต่างประเทศต้องทนทุกข์ทรมานและเสียชีวิตในประเทศ หรือ ประธานาธิบดีมาร์กอส แห่งประเทศฟิลิปปินส์ ที่ต้องเสียชีวิตในต่างแดนในฐานะผู้ลี้ภัยทางการเมือง ผู้นำเกาหลีใต้ต้องโทษจำคุก แม้จะได้รับนิรโทษกรรมแต่ก็ต้องหมดศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ซึ่งน่าจะทุกข์ทรมานเหมือนตายทั้งเป็น เนื่องจากสังคมเห็นว่าผู้นำประเทศเป็นผู้มีสถานะทางสังคมและเศรษฐกิจสูงกว่าคนปกติทั่วไปแทนที่จะประพฤติปฏิบัติตนให้เหนือกว่าประชาชนผู้ถูกปกครอง เพราะได้รับการยกย่องในฐานะผู้บริหารประเทศ แต่กลับมาโง่งชาติบ้านเมืองของตนเองแทนที่จะทดแทนแผ่นดินเกิดให้สมภาคภูมิของคำว่าผู้นำที่มีจริยธรรม เนื่องจากทั่วโลกยอมรับและถือว่าคำตัดสินของศาลเป็นที่สิ้นสุด สหประชาชาติให้ความสำคัญในการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน เพราะการทุจริตคอร์รัปชันถือเป็นคดีอาญาไม่ใช่คดีการเมือง ผู้กระทำผิดจึงถือเป็นอาชญากรโดยยึดหลักการที่ว่า “คนโง่งต้องไม่มีที่ยืนบนโลกนี้” ดังนั้นจึงเหมือนกรรมติดจรวดในโลกยุคดิจิทัลที่ผู้นำในบางประเทศที่อาจหนีความผิดทางกฎหมายได้ด้วยการลี้ภัย แต่ไม่มีแม้แผ่นดินจะอาศัยเป็นเรือนตาย มีเงินทองล้นฟ้าก็หาความสุขไม่ได้

2.6 คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด

สภาพปัญหาและความรุนแรงของการทุจริตคอร์รัปชันทำให้หน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องมีความพยายามในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตมาโดยตลอด กล่าวคือ

บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 77 กำหนดให้ “รัฐต้องจัดให้มีแผนพัฒนาการเมือง จัดทำมาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ และพนักงานหรือลูกจ้างอื่นของรัฐ เพื่อป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบและเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่”

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 87 กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการตามนโยบายด้านการบริหารราชการแผ่นดิน โดยการ “พัฒนาระบบงานภาครัฐ มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพ คุณธรรมและจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ควบคู่ไปกับการปรับปรุงรูปแบบและวิธีการทำงานเพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมให้หน่วยงานของรัฐใช้หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการ”

อย่างไรก็ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และ 2550 ได้มีการปรับปรุงเชิงทางสถาบันโดยเริ่มจากการปรับปรุงอำนาจหน้าที่ขององค์กรด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ซึ่งกฎหมายกำหนดและอยู่ภายใต้การกำกับของฝ่ายบริหารให้แยกตัวออกจากฝ่ายบริหาร ทั้งนี้เพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทั้งได้มีการตรากฎหมายเพื่อจัดตั้งองค์กรขึ้นหลายองค์กร เช่น

คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการตามความในพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540 ที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการใช้สิทธิของประชาชนตามรัฐธรรมนูญในการรับทราบและเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของทางราชการ

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) โดยการโอนอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบมาจากคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ (ป.ป.ป.) ให้มาอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 และต่อมามีการแก้ไขเพิ่มเติมให้มีสถานภาพเป็นองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ นอกจากการปรับปรุงเชิงสถาบันและการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันดังกล่าวแล้ว ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554 กำหนดให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจหน้าที่ (7) กำกับดูแลคุณธรรมจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และ (13) ดำเนินการป้องกันการทุจริตและเสริมสร้างทัศนคติและค่านิยมเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต รวมทั้งดำเนินการให้ประชาชนหรือกลุ่มบุคคลมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ส่วนหมวด 9/2 กำหนดให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ (1) “ส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยการประสานความร่วมมือกับประชาชนและส่วนราชการเพื่อเผยแพร่ความรู้ให้ประชาชนในทุกระดับได้ตระหนักถึงผลกระทบจากการทุจริตโดยดำเนินการเพื่อป้องกันการทุจริตและเสริมสร้างทัศนคติและค่านิยมเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต รวมทั้งดำเนินการให้ประชาชนหรือกลุ่มบุคคลในทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต”

สำหรับประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นภาคีและทำงานภายใต้อนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อการต่อต้านการคอร์รัปชัน (United Nations Convention against Corruption) และมีการจัดตั้งหน่วยงานโดยเฉพาะ 2 หน่วยงานหลัก ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ทำหน้าที่ดูแลปัญหาการคอร์รัปชันในภาพใหญ่ระดับชาติ ตลอดจนความร่วมมือระหว่างประเทศ และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) กระทรวงยุติธรรม ซึ่งเป็นหน่วยงานที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริต พ.ศ.2551 ทำหน้าที่ดูแลคดีที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตหรือผลประโยชน์ทับซ้อนที่เกิดขึ้นจากการกระทำของข้าราชการระดับผู้ปฏิบัติการ รวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 มาตรา 246 วรรค 5 กำหนดให้มีกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด โดยคุณสมบัติ กระบวนการสรรหา และอำนาจหน้าที่ ให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ซึ่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554 มาตรา 103/10 บัญญัติให้มีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด มาตรา 103/11 บัญญัติคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามผู้มีสิทธิเข้ารับการสรรหากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด มาตรา 103/12 บัญญัติใหม่คณะกรรมการสรรหาในการแต่งตั้งกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด ประกอบด้วยผู้แทนหน่วยงานหรือองค์กร 9 องค์กรในแต่ละจังหวัด คือ สมาคมหรือชมรมครู อาจารย์ หรือสมาคมด้านการศึกษา สภานายความหรือผู้ประกอบการวิชาชีพกฎหมาย สมาคมหรือชมรมพนักงานรัฐวิสาหกิจ หรือสภาแรงงาน หรือสหภาพแรงงาน สภาหอการค้า

หรือสภาอุตสาหกรรมจังหวัด หรือชมรมธนาคารพาณิชย์จังหวัด กลุ่มอาสาสมัคร องค์กรเอกชน องค์กรเกษตรกร สมาคมหรือชมรมสื่อมวลชน และหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด โดยแต่ละหน่วยงานหรือองค์กรคัดเลือกกันเองให้เหลือหน่วยงานหรือองค์กรละหนึ่งคน รวม 9 คน ทำหน้าที่คัดเลือกบุคคลที่สมควรได้รับการเสนอชื่อเป็นกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด และเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่งตั้งข้าราชการในสำนักงาน ป.ป.ช. คนหนึ่งทำหน้าที่เป็นเลขานุการของคณะกรรมการสรรหา และมาตรา 103/18 บัญญัติให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ในเขตจังหวัด ดังนี้

(1) ส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยการประสานความร่วมมือกับประชาชน และส่วนราชการเพื่อเผยแพร่ความรู้ให้ประชาชนในทุกระดับได้ตระหนักถึงผลกระทบจากการทุจริต โดยดำเนินการเพื่อป้องกันการทุจริตและเสริมสร้างทัศนคติและค่านิยมเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต รวมทั้งดำเนินการให้ประชาชนหรือกลุ่มบุคคลในทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(2) พิจารณาเสนอมาตรการ ความเห็น หรือข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(3) ตรวจสอบข้อเท็จจริงเรื่องกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐและรวบรวมพยานหลักฐานเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช.

(4) ตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริง รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินตามบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบที่ยื่นต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.

(5) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย เว้นแต่การไต่สวนข้อเท็จจริงตามมาตรา 43

หลักเกณฑ์และวิธีการในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดตาม (3) และ (4) ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดโดยคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้กำหนดระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ว่าด้วยกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด พ.ศ. 2555 ลงวันที่ 28 กันยายน 2555 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม 2555 กำหนดหลักเกณฑ์กระบวนการสรรหาอำนาจหน้าที่ สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด การตรวจรับเรื่องกล่าวหา การแสวงหาข้อเท็จจริง และรวบรวมพยานหลักฐาน การรับบัญชี การตรวจสอบความถูกต้อง และความมีอยู่จริง รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินตามบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ จริยธรรมของกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด และบัญชีอัตราค่าตอบแทนของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด และคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดแห่งชาติ เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารงานของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด พ.ศ. 2557 ลงวันที่ 28 มกราคม 2557 กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารงาน และสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด ไว้โดยละเอียด รวมทั้งคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้กำหนดระเบียบ หรือประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกัน

และปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดด้วย เพื่อให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดปฏิบัติหน้าที่ตาม **มาตรา 1003/18**

มาตรา 103/18 และระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ว่าด้วยการกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด พ.ศ.2555 และประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดและสำนักงาน ป.ป.ช.ประจำจังหวัด พ.ศ.2557 เป็นความคาดหวังของคนในสังคมที่ให้ความสำคัญกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและผู้ที่มีโอกาสสมัครเข้ารับการสรรหาเป็นกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด ว่าการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระดับจังหวัดจะเข้มแข็ง มีประสิทธิภาพ ถูกต้อง และเป็นธรรมยิ่งขึ้น

กระบวนการสรรหากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดมีการกำหนดตั้งแต่เดือนเมษายน 2556 จนกระทั่งวันที่ 28 มกราคม 2557 คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีคำสั่งแต่งตั้งกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด 28 จังหวัด รวมทั้งจังหวัดเชียงใหม่ โดยมีผลตั้งแต่วันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2557 เป็นต้นมา

เมื่อวันที่ 27 มิถุนายน 2557 คณะรักษาความสงบแห่งชาติ มีประกาศ ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ 72/2557 เรื่อง การดำเนินการตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต แก้ไขพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2554 มาตรา 103/12 และมาตรา 103/18 และให้ใช้ความต่อไปนี้เป็น

“**มาตรา 103/12 ในการแต่งตั้งกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดให้มีคณะกรรมการสรรหาคณะหนึ่งมีจำนวนห้าคน ทำหน้าที่คัดเลือกบุคคลที่สมควรได้รับการเสนอรายชื่อ เป็นกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด ประกอบด้วยบุคคลดังต่อไปนี้**

- (1) รองเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย
- (2) อัยการจังหวัด
- (3) ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด
- (4) ผู้อำนวยการสำนักตรวจเงินแผ่นดินจังหวัด
- (5) รองผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัด (ฝ่ายทหาร)

ในกรณีที่มิได้มีการสรรหาตามวรรคหนึ่งไม่ครบจำนวน ให้ดำเนินการไปตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช.กำหนด ให้รองเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช.เป็นประธาน กรรมการสรรหา ผู้อำนวยการสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด เป็นเลขานุการของคณะกรรมการสรรหา”

ข้อ 2 ให้ยกเลิกความในมาตรา 103/18 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2554 และให้ใช้ความต่อไปนี้เป็น

“**มาตรา 103/18 ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ ในเขตจังหวัดดังนี้**

(1) ส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยประสานความร่วมมือกับประชาชน และ ส่วนราชการเพื่อเผยแพร่ความรู้ให้ประชาชนในทุกกระดับได้ตระหนักถึงผลกระทบจากการทุจริต โดยดำเนินการเพื่อการป้องกันการทุจริตและเสริมสร้างทัศนคติและค่านิยมเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ สุจริตรวมทั้งดำเนินการให้ประชาชนหรือกลุ่มบุคคลในทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(2) พิจารณาเสนอมาตรการ ความเห็น หรือข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(3) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย กรณีตามวรรคหนึ่ง ให้ประธาน กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดหรือ ผู้อำนวยการสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด มีอำนาจลงนามในหนังสือเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตาม อำนาจหน้าที่ได้”

ข้อ 3 การสรรหา คัดเลือกและแต่งตั้งกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด ที่ได้ดำเนินการไปแล้วเป็นอันใช้ได้ ส่วนที่อยู่ระหว่างดำเนินการคัดเลือกและแต่งตั้งของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ชะลอไว้ก่อนจนกว่าจะมีประกาศเป็นอย่างอื่น

ส่วนความพยายามในการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันของรัฐบาลในยุคปัจจุบัน ตั้งแต่ พ.ศ.2557-ปัจจุบัน (พ.ศ.2561) คือมีการกำหนดให้กระทรวงมหาดไทยดำเนินการตามนโยบาย โดยการจัดตั้งศูนย์ดำรงธรรมขึ้นในแต่ละจังหวัด เพื่อทำหน้าที่ในการรับเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์ แก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนทุกเรื่องในทุกพื้นที่ รวมถึงให้บริการข้อมูลข่าวสาร แก่ประชาชน และเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนหรือคนในสังคมได้ตื่นตัวและมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต รวมถึงการตรวจสอบการใช้อำนาจของรัฐในทางมิชอบเพิ่มมากขึ้น และสร้างความเท่าเทียมเสรีภาพในด้านข้อมูลข่าวสารอันเป็นกลไกในการสร้างความโปร่งใสของ ภาครัฐ จากภาคประชาสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการทุจริตคอร์รัปชัน ซึ่งสามารถเป็น แนวทางในการป้องกันและแก้ปัญหาเกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชันมิให้เกิดขึ้นในสังคมไทยได้อีก รูปแบบหนึ่ง

ดังนั้น การแก้ปัญหาคอร์รัปชันต้องคำนึงถึงโครงสร้าง ระบบ และตัวบุคคลที่เกี่ยวข้องใน ทุกฝ่ายเริ่มตั้งแต่เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นระดับผู้ปฏิบัติงานให้บริการโดยตรงต่อประชาชนขึ้นไปถึง ผู้บริหารระดับกลางและระดับสูง ซึ่งเป็นผู้มีบทบาทในการควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่ ใกล้ชิดกับประชาชน นักการเมืองที่เข้ามามีบทบาทและมีส่วนในการกำหนดนโยบาย กำกับดูแลและ ตรวจสอบการบริหารราชการ และท้ายที่สุดคือประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจากการกระทำทุจริต คอร์รัปชัน

2.7 แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยและประเมินผล

Suchman (1987) กล่าวว่า การประเมินผลเป็นการเปรียบเทียบผลการปฏิบัติจริง (Actual Results) กับผลที่คาดว่าจะได้รับ (Expected Results) ซึ่งเป็นการวัดความสำเร็จจากการดำเนินงาน โดยพิจารณาจุดมุ่งหมายและเป็นการศึกษาพิจารณาเกี่ยวกับผลลัพธ์ ซึ่งเกิดจากกิจกรรมบางประเภท ที่มุ่งให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามต้องการ

ปรัชญา เปี่ยมสมบูรณ์ (2529) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการประเมินไว้ดังนี้ การประเมินกระบวนการ เป็นการวิจัยประเมินผลระหว่างที่มีการดำเนินนโยบาย/แผนงาน/โครงการ การวิจัยประเมินผลในขั้นนี้ จะสามารถช่วยในการพิจารณาว่าการดำเนินงานเป็นไปตามกระบวนการที่กำหนดไว้ในขั้นของการวางแผนหรือไม่ เป็นประโยชน์ต่อการค้นคว้าจุดเด่นจุดด้อยของนโยบาย/แผนงาน/โครงการ ซึ่งไม่สามารถศึกษาได้ภายหลังสิ้นสุดการดำเนินงานแล้ว

การประเมินผลลัพธ์ (Output Evaluation) เป็นการประเมินที่มุ่งตอบคำถามที่ว่าผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ หรือว่าโครงการมีประสิทธิภาพ (Effectiveness) เพียงใด

การประเมินผล หมายถึง กระบวนการที่มุ่งแสวงหาคำตอบสำหรับคำถามที่ว่านโยบาย/แผนงาน/โครงการ บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ และระดับใด กล่าวอีกนัยหนึ่งการประเมินผลเป็นกระบวนการตีความหมายและการตัดสินคุณค่า และได้แบ่งการประเมินเป็นหลายประเภทที่สำคัญดังนี้

1) การวิจัยประเมินผลเบื้องต้นและการวิจัยประเมินผลสรุปรวม

(1) การวิจัยประเมินผลเบื้องต้น เป็นการวิจัยประเมินผลความก้าวหน้าของนโยบาย/แผนงาน/โครงการ ในการมุ่งเข้าสู่วัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่ตั้งไว้ ขณะที่กำลังดำเนินการอยู่โดยตอบคำถามการดำเนินงานตามนโยบาย/แผนงาน/โครงการ เป็นไปตามแผนปฏิบัติการที่ได้วางไว้แต่ต้นหรือไม่ ทุกส่วนของนโยบาย/แผนงาน/โครงการ ปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ ถ้าบางส่วนของนโยบาย/แผนงาน/โครงการ หย่อนประสิทธิภาพจะดำเนินการแก้ไขปรับปรุงอย่างไร

(2) การวิจัยประเมินผลสรุปรวม เป็นการประเมินผลสรุปเมื่อนโยบาย/แผนงาน/โครงการ ได้เสร็จสิ้นลงโดยตอบคำถาม นโยบาย/แผนงาน/โครงการ บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่อย่างไร นโยบาย/แผนงาน/โครงการ สามารถตอบสนองความต้องการทั้งหมดของสังคมได้หรือไม่เพียงใด

2) การวิจัยประเมินผลแบบ ซีเอสอี-ยูซีแอลเอ (CSE-UCLA Evaluation) การวิจัยประเมินผลชนิดนี้ ครอบคลุมการวิจัยประเมินผลทั้งกระบวนการ เริ่มตั้งแต่ขั้นตอนการวางแผนการดำเนินงาน จนกระทั่งสิ้นนโยบาย/แผนงาน/โครงการ มี 5 ขั้นตอนคือ

(1) มุ่งศึกษาเพื่อตอบคำถามว่า อะไรคือปัญหาที่ต้องการแก้ไข ความต้องการประชาชน ความมุ่งหวังกับความเป็นจริงต่างกันอย่างไร

(2) การศึกษาหาทางเลือกที่ดีที่สุด ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายการพิจารณาความเป็นไปได้ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ วางแผนเพื่อพัฒนาเป็นนโยบาย/แผนงาน/โครงการ

(3) ศึกษาการดำเนินงานว่าเป็นไปตามกระบวนการ วิธีปฏิบัติที่กำหนดไว้หรือไม่มีปัญหา อุปสรรคอย่างไร แผนที่ตั้งไว้มีข้อจำกัดอะไรที่ไม่สามารถปฏิบัติได้

(4) ให้ความสนใจผลลัพธ์ว่า ส่วนใดประสบผลสำเร็จมากหรือน้อยกว่าส่วนอื่นของโครงการ เพื่อตอบคำถามว่า ทำไมนโยบาย/แผนงาน/โครงการบางส่วนจึงประสบผลสำเร็จและทำไมส่วนอื่นไม่สำเร็จ

(5) เป็นการศึกษาระสิทธิภาพ หรือคุณค่าของนโยบาย/แผนงาน/โครงการโดยส่วนรวมว่าสามารถบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ ระดับใด

3) การวิจัยประเมินผลแบบเคาท์แนนซ์ (Countenance Evaluation) แบ่งการประเมินผลออกเป็น 3 ระยะคือ ก่อนดำเนินการ ระหว่างดำเนินการและหลังดำเนินการ

(1) การประเมินผลก่อนดำเนินการ (Pre-Evaluation or Ex-Ante Evaluation) คือ การประเมินที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับการกำหนดและการเลือกทำโครงการ ซึ่งมักใช้ในการพิจารณาในเรื่องต่อไปนี้ ความเหมาะสมของการทำโครงการ จะประกอบด้วยการศึกษาความเป็นไปได้ (Feasibility Study) โดยพิจารณาความเป็นไปได้ในทางเทคนิควิชาการ ความพร้อมในด้านการบริหารโครงการ ความพร้อมในด้านงบประมาณสนับสนุน และการวิเคราะห์ผลตอบแทนโครงการ (Rate of Return) ประกอบด้วย การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายและผลกำไร (Cost/Benefit Analysis) การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายกับประสิทธิผล (Cost/Effectiveness Analysis) การพิจารณาว่าการจัดทำโครงการนั้น จะได้ผลคุ้มค่ากับการลงทุนหรือไม่ เป็นการพิจารณาในแง่เศรษฐกิจ

(2) การประเมินผลระหว่างดำเนินการ (Implementing Evaluation or Processing Evaluation) เป็นการประเมินในช่วงระยะเวลาของการปฏิบัติโครงการ มีจุดมุ่งหมายเพื่อการตรวจสอบว่าการดำเนินงานเป็นไปตามแผนที่กำหนดหรือไม่ มีปัญหา อุปสรรคอะไร จะได้แก้ไขได้ทันเวลาที่ เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้รับผิดชอบโครงการที่จะต้องหาข้อมูลต่างๆ เพื่อนำมาปรับปรุงการดำเนินงานของโครงการ บางครั้งอาจเรียกการประเมินผลในขั้นนี้ว่า การประเมินผลเพื่อปรับปรุง หรือการประเมินผลย่อย (Formative Evaluation)

(3) การประเมินผลหลังดำเนินการ (Post Evaluation) เป็นการประเมินที่จัดทำขึ้นเมื่อการปฏิบัติงานโครงการเสร็จสิ้นแล้ว จะเป็นการพิจารณาตอบคำถามในเรื่องต่อไปนี้

- เป็นการตรวจสอบว่า การดำเนินงานของโครงการสามารถบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้เพียงใด คือ ทำได้สำเร็จตามคาดหวังไว้แค่ไหนเป็นการพิจารณาผลผลิตของโครงการนั่นเอง

- เป็นการตรวจสอบว่า มีผลพลอยได้อื่นนอกเหนือจากที่ได้ระบุไว้ในวัตถุประสงค์บ้างหรือไม่ เรียกว่า เป็นการศึกษาผลกระทบของโครงการทั้งด้านดีและไม่ดี เช่น ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ความเชื่อ และค่านิยม และการปรับปรุงคุณภาพของประชาชน

- เป็นการสรุปผลรวมของการดำเนินงานโครงการคือ มองภาพรวมว่า วัตถุประสงค์ของโครงการเป็นเช่นไร ทรัพยากรในโครงการเป็นอย่างไร การดำเนินงานในแต่ละช่วงมีปัญหาอะไร ผลผลิตและผลกระทบของโครงการเป็นอย่างไร การดำเนินงานของโครงการนี้ มีความสำเร็จหรือล้มเหลวแค่ไหน มีปัญหา อุปสรรคอย่างไร หากมีการดำเนินการต่อไปจะต้องปรับปรุงแก้ไขในส่วนใด โดยการรวบรวมข้อมูลต่างๆ ที่ได้ประเมินไว้ตั้งแต่เริ่มการดำเนินงานโครงการจนถึงสิ้นสุดโครงการ บางครั้งเรียกการประเมินลักษณะนี้ว่า การประเมินผลสรุป (Summative Evaluation)

สรุปผล กาญจนจิตรรา และคณะ (2537) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการวิจัยประเมินผลดังนี้

- 1) เพื่อดำเนินงานหรือยุบเลิกโครงการ
- 2) หากเห็นว่าควรดำเนินการต่อ ก็เพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานและกระบวนการทำงานของโครงการ
- 3) เพื่อเพิ่มหรือลดยุทธวิธีและเทคนิคเฉพาะของโครงการ
- 4) เพื่อแจกแจง จัดสรรทรัพยากรให้เหมาะสมระหว่างโครงการที่ต้องการ
- 5) เพื่อยอมรับหรือปฏิเสธแนวทางหรือทฤษฎีที่โครงการนำมาใช้

จากแนวคิดหรือทฤษฎีเรื่องการวิจัยประเมินผล สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการพักชำระหนี้เกษตรกร กระบวนการในการดำเนินงานในด้านการฟื้นฟูอาชีพ การอบรมเพื่อลดค่าใช้จ่าย และการประเมินผลเกี่ยวกับผลลัพธ์ของโครงการในด้านภาระหนี้สิน รายได้ ค่าใช้จ่าย และความสามารถในการชำระหนี้ เมื่อสิ้นสุดโครงการ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงในการดำเนินงานโครงการพักชำระหนี้เกษตรกร

2.8 แนวคิดการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์

แนวคิดดั้งเดิมของการวัดผลสำเร็จในการทำงานขององค์การภาครัฐ ได้ยึดเอาความสำเร็จตามความถูกต้องตามขั้นตอนและกระบวนการเป็นตัวชี้วัดผลสำเร็จในการทำงาน แต่เมื่อบริบทของสังคมโลกได้เปลี่ยนแปลงไป ทำให้การบริหารงานของภาครัฐทั่วโลกมีการเปลี่ยนแปลงในหลายๆ ด้าน เช่น การบริหารงานภาครัฐได้ถูกบีบบังคับให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้นแต่ใช้ทรัพยากรน้อยลง การเปิดโอกาสให้ภาคประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของหน่วยงานภาครัฐเพิ่มมากขึ้น การผลักดันให้มีการแปรรูปรัฐวิสาหกิจเพื่อเพิ่มศักยภาพในการบริหารงาน รวมถึงมีการนำเอามาตรฐานทางการบริหาร ศีลธรรม และจริยธรรมเข้ามาประยุกต์ใช้ในการทำงานของหน่วยงานภาครัฐ เป็นต้น สำหรับในประเทศไทยได้ดำเนินการพัฒนาระบบราชการ โดยเน้นการยึดผลลัพธ์ของงานเป็นหลัก และเน้นประชาชนเป็นศูนย์กลางในการทำงานเพื่อประชาชน

ความหมายของการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2546, หน้า 3) กล่าวว่า การบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ หมายถึง วิธีการบริหารที่มุ่งเน้นสัมฤทธิ์ผลขององค์การเป็นหลัก การปฏิบัติงานขององค์การมีผลสัมฤทธิ์เพียงใดพิจารณาได้จากการเปรียบเทียบผลผลิตและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริงกับเป้าหมายที่กำหนด โดยผลผลิต หมายถึง กิจกรรมงาน หรือบริการที่ทำเสร็จสมบูรณ์แล้วเพื่อส่งให้ประชาชนผู้รับบริการ ผลผลิตเป็นผลงานที่เกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรมของส่วนราชการโดยตรง และผลลัพธ์ หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นติดตามมา ผลกระทบหรือเงื่อนไขที่เกิดขึ้นจากผลผลิต ผลลัพธ์จึง มีความสัมพันธ์โดยตรงกับประชาชนผู้รับบริการและสาธารณชน

ทิพาวดี เมฆสุวรรณ (2543, หน้า 12) ได้ให้ความหมายของการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ว่าเป็นการบริหารโดยมุ่งเน้นที่ผลลัพธ์หรือความสัมฤทธิ์ผลเป็นหลัก ใช้ระบบการประเมินผลงานที่อาศัยตัวบ่งชี้เป็นตัวสะท้อนผลงานให้ออกมาเป็นรูปธรรม เพื่อการพัฒนาปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้นและแสดงผลงานต่อสาธารณะ

ทศพร ศิริสัมพันธ์ (2543, หน้า 146) กล่าวว่า การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ เป็นการบริหารที่เน้นการวางแผน การกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และกลยุทธ์การดำเนินงานแบบมีส่วนร่วม ผู้บริหารในแต่ละระดับขององค์การต้องยอมรับและคำนึงถึงผลงาน รวมทั้งต้องให้ความสำคัญกับการจัดวางระบบการตรวจสอบผลงานและการให้รางวัลตอบแทนผลงาน (Performance Related Pay)

สรุปได้ว่า **การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Results Based Management : RBM)** เป็นการบริหารที่ให้ความสำคัญต่อผลการดำเนินงานและการตรวจวัดผลสำเร็จในการดำเนินงานขององค์การ ทั้งในแง่ของปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิตและผลลัพธ์ซึ่งจะต้องมีการกำหนดตัวบ่งชี้วัดผลการดำเนินงาน (Key Performance Indicators : KPIs) รวมทั้งการกำหนดเป้าหมาย (Targets) และวัตถุประสงค์ (Objectives) ไว้ล่วงหน้า โดยอาศัยการมีส่วนร่วมระหว่างผู้บริหารสมาชิกขององค์การและตลอดถึงผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มต่างๆ (Stakeholders) ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานขององค์การ

นอกจากนี้ **การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Results Based Management)** จึงเป็นการบริหารเพื่อการจัดทำให้ได้ทรัพยากรการบริหารมาอย่างประหยัด (Economy) เน้นใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ (Efficiency) และการได้ผลงานที่บรรลุเป้าหมายขององค์การ (Effectiveness)

การบริหารงานของภาครัฐในอดีตจะเน้นที่การบริหารปัจจัยนำเข้า (Inputs) ซึ่งได้แก่ทรัพยากรต่างๆ ที่รัฐจะนำมาใช้ในการปฏิบัติงานคือเงิน คน วัสดุ ครุภัณฑ์ต่างๆ โดยเน้นการทำงานตามกฎ ระเบียบและความถูกต้องตามกฎหมายและมาตรฐาน แต่การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์จะเน้นที่ผลลัพธ์ (Outcomes) ของงาน โดยจะให้ความสำคัญที่การกำหนดพันธกิจและวัตถุประสงค์ของโครงการ/งาน เป้าหมายที่ชัดเจน การกำหนดผลผลิตและผลลัพธ์ที่ต้องการของทุกโครงการในองค์การให้สอดคล้องเป็นไปในทางเดียวกับภารกิจและวัตถุประสงค์ขององค์การ มีการกำหนดตัวบ่งชี้วัดผลการทำงานหลัก (Key Performance Indicators - KPI) ไว้อย่างชัดเจน เป็นที่เข้าใจของทุกคนในองค์การ การวัดความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานโดยใช้ตัวบ่งชี้วัดดังกล่าว การยืดหยุ่นทางการบริหารและสนับสนุนทรัพยากรแก่ผู้บริหารระดับล่างอย่างเหมาะสม การประเมินผลการปฏิบัติงานและการให้ค่าตอบแทนตามผลงาน ตลอดจนการปรับปรุงพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงขึ้นเพื่อให้สามารถสนองตอบต่อปัญหาและความต้องการของประชาชนในฐานะผู้รับบริการจากองค์การของรัฐได้เป็นอย่างดี

ปัจจัยหลักพื้นฐานที่ทำให้การบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ประสบความสำเร็จคือการมีระบบข้อมูลที่เที่ยงตรงเชื่อถือได้ ไม่ว่าจะเป็นระบบข้อมูลตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงานเพื่อให้ทราบความคืบหน้าของการปฏิบัติงานหรือระบบการเงินและบัญชีที่สามารถให้ข้อมูลแยกรายโครงการเพื่อให้ทราบต้นทุนค่าใช้จ่ายในแต่ละงาน การได้รับข้อมูลที่ถูกต้องจะช่วยให้ผู้บริหารทุกระดับตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง

2.9 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับความคิดเห็นและความคาดหวัง

ความหมายของความคิดเห็นได้มีผู้ให้ความหมายของความคิดเห็น ดังต่อไปนี้

กู๊ด (Good, 1959, p. 376) ให้ความหมายของความคิดเห็นไว้ ได้แก่

1. ความหมายทั่วไปหมายถึง ความเชื่อ ความเห็น ข้อพิจารณา ความรู้สึก หรือทัศนคติที่ยังไม่ได้รับการพิสูจน์อย่างแน่นอนและยังขาดน้ำหนักทางเหตุผลหรือการวิเคราะห์หรือกล่าวกว้างๆได้ว่ามีความเป็นไปได้มากกว่าความรู้

2. ความหมายเฉพาะหมายถึง การพิจารณาหรือข้อวินิจฉัยอย่างมีแบบแผนจาก แหล่งข้อมูลหรือบุคคลที่เชื่อถือได้

ความคิดเห็นสาธารณะ หมายถึง การพิจารณาหรือข้อวินิจฉัยรวมๆ ของกลุ่มคนในสังคมที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อ หรือข้อเท็จจริง

แคทซ์ (Katz, 1961 อ้างถึงใน ประภาเพ็ญ สุวรรณ, 2526, หน้า 2) ให้ความหมายว่าทัศนคติ หมายถึง ส่วนประกอบสองส่วน คือ ความรู้สึกในการที่จะชอบหรือไม่ชอบ ความรู้หรือความเชื่อ ซึ่งอธิบายถึงลักษณะตลอดจนความสัมพันธ์ของสิ่งหนึ่งที่มีต่อสิ่งอื่นๆ

โคลาซา (Kolasa, 1969, p. 386) ให้ความหมายว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกของบุคคลในการพิจารณาข้อเท็จจริงอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือการประเมินผล (Evaluation) เกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งจากเหตุการณ์แวดล้อม (Circumstances)

สุโท เจริญสุข (2525 อ้างถึงใน สุทธิการต์ ชูทอง, 2551, หน้า 6) ความคิดเห็นเป็นสภาพความรู้สึกทางด้านจิตใจที่เกิดจากประสบการณ์และการเรียนรู้ของบุคคล อันเป็นผลให้บุคคลมีความคิดต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในลักษณะที่ชอบ ไม่ชอบ หรือเฉย ๆ

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2526, หน้า 3) ให้ความหมายคำว่า ทัศนคติ หมายถึง ความคิดเห็นซึ่งมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบ เป็นส่วนที่พร้อมจะปฏิบัติการเฉพาะอย่างต่อสถานการณ์ภายนอก

ระวีวรรณ สวนจันทร์ (2538, หน้า 18) ได้ให้คำนิยามว่า เป็นการแสดงออกถึงเรื่องหนึ่งเรื่องใดโดยเฉพาะโดยใช้สติปัญญา ประสบการณ์จากการเรียนรู้ การศึกษาประกอบกับความคิดเห็นนี้อาจเป็นไปได้ทั้งทิศทางใดทิศทางหนึ่งซึ่งเห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วยก็ได้ ความคิดเห็นนี้อาจเปลี่ยนแปลงไปตามเวลา

เฮอล็อก (Hurlock, 1995 อ้างถึงใน เสกสิทธิ์ สุวรรณโชติ , 2550) ได้ให้คำนิยามว่าความคิดเห็นเป็นการแสดงออกด้านความรู้สึกสิ่งหนึ่งสิ่งใด เป็นความรู้สึกเชื่อถือที่ไม่ได้อยู่บนความแน่นอนหรือความจริง แต่ขึ้นอยู่กับจิตใจบุคคลจะแสดงออกโดยมีข้ออ้างหรือการแสดง เหตุผลสนับสนุน หรือปกป้องความคิดเห็นนั้น ความคิดเห็นบางอย่างเป็นผลของการแปล ความหมายของข้อเท็จจริงขึ้นอยู่กับคุณสมบัติเฉพาะตัวของแต่ละคน เช่น พื้นความรู้ ประสบการณ์ ในการทำงาน สภาพแวดล้อม และมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบที่สำคัญ การแสดงความคิดเห็น อาจจะมีการยอมรับหรือปฏิเสธจากคนอื่นก็ได้

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน (2539, หน้า 174 - 178) ได้ให้ความหมายของคำว่า “ความ” ที่เป็นคำนำหน้ากริยาหรือคำวิเศษ เพื่อแสดงภาพและให้ความหมายของ “คิดเห็น” ว่าเป็น คำกริยาที่แปลว่าเข้าใจ ดังนั้น “ความคิดเห็น” จึงมีความหมายรวมว่า เป็นการแสดงภาพของความเข้าใจ

1. ข้อพิจารณาเห็นว่าเป็นจริงจากการใช้ปัญญาความคิดประกอบ ถึงแม้จะไม่ได้อาศัยหลักฐานพิสูจน์ยืนยันได้เสมอไป

2. ทักษะหรือประมาณการเกี่ยวกับปัญหาหรือประเด็นใดประเด็นหนึ่ง

3. คำแถลงที่ยอมรับนับถือกันว่า เป็นผู้เชี่ยวชาญในหัวข้อปัญหาที่มีผู้นำมาขอปรึกษาคำว่า “ความคิดเห็น” มีความหมายใกล้เคียงกับคำว่า เจตคติ ซึ่งมีคำอธิบายไว้ว่า แนวโน้มบุคคลได้รับมา หรือเรียนรู้มา และกลายเป็นแบบอย่างในการแสดงปฏิกิริยาสับสนุน หรือเป็นปฏิกิริยาต่อบางสิ่ง บางอย่างหรือต่อบุคคลบางคน

ลาวัญญ์ จักรานุกวัฒน์ (2540, หน้า 9) ได้ให้ความหมายของคำว่า ความคิดเห็น หมายถึง ความเชื่อหรือการลงความเห็นที่ไม่ได้เป็นความรู้สึกอันแท้จริง แต่ในบางครั้งความคิดเห็น ในบางสิ่ง บางอย่างอาจเป็นจริงได้

กาญจนา ทัพป้อม (2546, หน้า 35) สรุปว่า ความคิดเห็น คือความเชื่อที่ไม่ได้ตั้งอยู่บนพื้นฐานที่แน่นอนหรือความรู้อันแท้จริง แต่จะตั้งอยู่ที่จิตใจ ความเห็นและการลงความเห็นของแต่ละบุคคลที่ว่าจะเป็นอย่างจริงหรือน่าจะตรงตามที่ได้คิดไว้

สุภาวดี ลินสายอ (2546, หน้า 24) ได้สรุปความหมายของคำว่า **ความคิดเห็น** หมายถึง การแสดงออกถึงเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ ความคิดเห็นจะเกี่ยวข้องกับทัศนคติและค่านิยม โดยที่เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวกับจิต ลักษณะของบุคคล กลุ่มบุคคลหรือของสังคม ค่านิยมเป็นเรื่องราวทางจิตอย่างกว้างๆ ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ส่วน **ทัศนคติ** เป็นเรื่องจิตลักษณะของบุคคลที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่แคบลงไป

มณฑนา โพธิ์แก้ว (2550, หน้า 9) สรุปไว้ว่า ความคิดเห็น เป็นการแสดงออกทางด้านความรู้สึก ความคิด ความเชื่อ และการตัดสินใจเกี่ยวกับข้อเท็จจริงอย่างใดอย่างหนึ่งหรือเป็นจากแนวความคิดต่างๆ สรุปได้ว่า ความคิดเห็นคือ การแสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึก ของแต่ละบุคคล การยอมรับหรือไม่ยอมรับ การเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เกิดขึ้น ด้วยการพูด เขียน หรือสื่อสารให้บุคคลอื่นได้รับรู้โดยอาศัยพื้นฐานความรู้ ประสบการณ์ ค่านิยม และสภาพแวดล้อม ตลอดจนอารมณ์ความรู้สึกของบุคคลนั้นเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดปฏิกิริยา ตอบสนองเป็นข้อพิจารณา เห็นว่าเป็นจริงจากการใช้ปัญญาความคิดประกอบ ถึงแม้จะไม่ได้อาศัย หลักฐานพิสูจน์ยืนยันได้เสมอไป ซึ่งความคิดเห็นของแต่ละบุคคลอาจจะเป็นที่ยอมรับหรือปฏิเสธ จากบุคคลอื่นก็ได้ ทั้งนี้ ความคิดเห็นยังสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์สิ่งแวดล้อมที่เป็นอยู่ และเมื่อกาลเวลาเปลี่ยนแปลงไป

ประเภทของความคิดเห็น

Remmer (1996, p. 47) จำแนกความคิดเห็นเป็น 2 ประเภทคือ

1. **ความคิดเห็นเชิงบวกสุด-เชิงลบสุด (Extreme Opinion)** เป็นความคิดเห็นที่เกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ ซึ่งสามารถทราบทิศทางได้ ซึ่งทางบวก ได้แก่ ความรักหลง และทางลบ ได้แก่ ความรังเกียจ โดยความคิดเห็นนี้รุนแรง และเปลี่ยนแปลงได้ยาก

2. **ความคิดเห็นจากความรู้ความเข้าใจ (Cognitive Contents)** การมีความคิดเห็นต่อสิ่งใด สิ่งหนึ่ง โดยมีพื้นฐานจากความรู้ ความเข้าใจสิ่งนั้น เช่น ความรู้ความเข้าใจในทางที่ดี ได้แก่ ชอบ ยอมรับ เห็นด้วย ความรู้ความเข้าใจในทางที่ไม่ดี ได้แก่ ไม่ชอบ รังเกียจ ไม่เห็นด้วย เป็นต้น

สรุปได้ว่า ความคิดเห็นสามารถเกิดจากการเรียนรู้เข้าใจในสิ่งต่างๆ ที่ได้พบเห็นในชีวิตประจำวัน หรือมาจากประสบการณ์ที่เกิดจากสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่มีผลต่อจิตใจและความคิด ประเภทของความคิดเห็นสามารถแบ่งได้ทั้งในทางที่ดี ได้แก่ การยอมรับ และในทางที่ไม่ดี ได้แก่ การปฏิเสธอาจมีระดับความคิดเห็นในระดับธรรมดาและรุนแรง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความรู้สึก นึกคิดของผู้นั้น

วิธีวัดความคิดเห็น

ไพศาล หวังพานิช (2531, หน้า 152) ได้กล่าวไว้ว่า การวัดความคิดเห็นหรือเจตคติต้องยอมรับข้อตกลงเบื้องต้น ดังนี้

1.) การประเมินจากสถานการณ์ต่างๆ การแสดงออกถึงความคิดเห็นจะมีผลต่อเนื่องมาจากอารมณ์ พื้นความรู้ ภูมิหลังทางสังคม และสภาพความเป็นจริงในขณะนั้น ความคิดเห็นไม่อาจบอกได้ว่า ถูกต้องหรือไม่ อาจจะได้รับ การยอมรับหรือปฏิเสธจากคนอื่นก็ได้ ซึ่งความคิดเห็นสามารถเปลี่ยนแปลงได้เมื่อเวลาเปลี่ยนไป

2.) เจตคติของบุคคลไม่สามารถวัดหรือสังเกตได้โดยตรง การวัดจะเป็นการวัดทางอ้อมโดยวัดจากแนวโน้มที่บุคคลจะแสดงออกหรือปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ

3.) เจตคติ นอกจากจะแสดงออกในรูปของความรู้สึกนึกคิด เช่น การสนับสนุนหรือ คัดค้าน ยังมีขนาดหรือปริมาณของความรู้สึกด้วย ดังนั้น ในการวัดทัศนคติ นอกจากจะทำให้ทราบ ทิศทางแล้วยังสามารถบอกระดับความมากน้อยได้ด้วย

พรเพ็ญ เพชรสุลลิต (2531, หน้า 3) ได้เขียนบรรยายการในเอกสารของคณะสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล เรื่องการวัดทัศนคติ กล่าวถึง **การวัดทัศนคติ** หรือ **การวัดความคิดเห็น** สามารถกระทำได้หลายรูปแบบ โดยรูปแบบที่เป็นที่นิยมในปัจจุบันมีด้วยกัน 4 วิธี คือ

1.) **วิธีของเธอร์สตัน (Thurston's Method)** เป็นวิธีการสร้างมาตรวัด ออกเป็นปริมาณแล้วเปรียบเทียบตำแหน่งของความคิดเห็น หรือทัศนคติไปในทางเดียวกัน และเสมือนว่าเป็นสเกลที่มีช่วงห่างเท่ากัน (Equal-appeaning Intervals)

2.) **วิธีของกัตต์แมน (Guttman's Scale)** เป็นวิธีวัดทัศนคติ หรือความคิดเห็น ในแนวเดียวกัน และสามารถจัดอันดับสูง-ต่ำ แบบเปรียบเทียบกันและกันได้ จากอันดับต่ำสุดถึงสูงสุดได้ และแสดงถึงการสะสมของความคิดเห็น

3.) **วิธีจำแนกความแตกต่างในการตีความ (Semantic Differential Scale)** เป็นวิธีวัดทัศนคติหรือความคิดเห็น 7 ระดับ (Seven-Point Scale) โดยแบ่งเป็นช่วงๆ ตั้งแต่ด้านซ้ายสุดของสเกลกำหนดให้เป็นค่าเชิงบวกสุด ด้านขวาสุดของสเกล กำหนดให้เป็นค่าลบสุด ซึ่งอาศัยคู่คำคุณศัพท์ที่มีความหมายตรงกันข้าม (Bipolar Adjective) เช่น ดี-เลว ชยัน-ขี้เกียจ เป็นต้น

4.) **วิธีวัดแบบลิเคิร์ท (Likert Scale)** เป็นวิธีสร้างมาตรวัดทัศนคติ และความคิดเห็นที่นิยมแพร่หลาย เพราะเป็นวิธีสร้างมาตรวัดที่ง่าย ประหยัดเวลา ผู้ตอบสามารถแสดงทัศนคติในทางชอบหรือไม่ชอบ โดยจัดอันดับความชอบหรือความไม่ชอบ ซึ่งอาจมีคำตอบให้เลือก 5 หรือ 4 คำตอบ และให้คะแนน 5, 4, 3, 2, 1 หรือ +2, +1, 0, -1, -2 ตามลำดับ ซึ่งการใช้แบบสอบถามสำหรับวัดความคิดเห็น นิยมระบุให้ผู้แสดงความคิดเห็นตอบว่า เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับข้อความที่กำหนดให้ ซึ่งแบ่งน้ำหนักความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ

ไม่เห็นด้วย และ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ทั้งนี้การให้คะแนนขึ้นอยู่กับใจความว่าจะเป็นปฏิฐาน (Positive) หรือนิเสธ (Negative)

มาตรวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับของ ลีเคิร์ท สเกล (Likert Scales) มีการกำหนดค่าระดับคะแนน ดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	มีความพึงพอใจมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	มีความพึงพอใจมาก
ระดับ 3	หมายถึง	มีความพึงพอใจปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

การแปลความหมายค่าเฉลี่ยของระดับ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2552) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การวัด คือ การประเมินความคิดเห็นและทัศนคติ (Opinion and Attitude) เป็นปัญหาสำคัญของจิตวิทยาสังคม ความคิดเห็นและทัศนคติของกลุ่มที่แตกต่างกันก็มีความสัมพันธ์กันด้วย ซึ่งเรื่องเหล่านี้ เป็นเรื่องที่นักจิตวิทยาทางสังคมให้ความสนใจและทำการศึกษาวิจัยกันมากในปัจจุบัน และการวัดนั้นสามารถกระทำได้หลากหลายวิธีด้วยกัน

แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีความคาดหวัง (Expectancy Theory)

Vroom (1964, p. 103) ได้เสนอรูปแบบของความคาดหวังในการทำงานซึ่งได้รับความนิมอย่างมากในการอธิบายกระบวนการจูงใจของมนุษย์ในการทำงานโดย Vroom มีความเห็นว่าการที่จะจูงใจให้พนักงานทำงานเพิ่มขึ้นนั้นจะต้องเข้าใจกระบวนการทางความคิดและการรับรู้ของบุคคลก่อน โดยปกติเมื่อคนจะทำงานเพิ่มขึ้นจากระดับปกติเขาจะคิดว่าเขาจะได้อะไร จากการกระทำนั้นหรือการคาดคิดว่าอะไรจะเกิดขึ้นเมื่อเขาได้แสดงพฤติกรรมบางอย่างในกรณีของการทำงานพนักงานจะเพิ่มความพยายามมากขึ้น เมื่อเขาคิดว่าการทำงานนั้นนำไปสู่ผลลัพธ์บางประการที่เขามีความพึงพอใจ เช่น เมื่อทำงานหนักขึ้น ผลการปฏิบัติงานของเขาอยู่ในเกณฑ์ที่ดีขึ้น ทำให้เขาได้รับการพิจารณาเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งและได้ค่าจ้างเพิ่มขึ้น ค่าจ้างกับตำแหน่งเป็นผลของการทำงานหนักและเป็นรางวัลที่เขาต้องการ เพราะทำให้เขารู้สึกว่าได้รับการยกย่องจากผู้อื่นมากขึ้น แต่ถ้าเขาคิดว่าแม้เขาจะทำงานหนักขึ้นเท่าไรก็ตาม หัวหน้าของเขาจะไม่เคยสนใจดูแลยกย่อง เขาจึงคิดว่าเป็นไปไม่ได้ที่เขาจะได้รับการพิจารณาเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง เขาก็ไม่เห็นความจำเป็นของการทำงานเพิ่มขึ้น ความรุนแรงของพฤติกรรมที่จะทำงานขึ้นอยู่กับความคาดหวังที่จะกระทำตามความคาดหวังนั้น รวมถึงความดึงดูดใจของผลลัพธ์ที่จะได้รับซึ่งจะมีเรื่องของการดึงดูดใจ การเชื่อมโยงรางวัลกับผลงาน และการเชื่อมโยงระหว่างผลงานกับความพยายาม โดยทฤษฎีนี้ จะเน้นเรื่องของการจ่าย และการให้รางวัลตอบแทน เน้นในเรื่องพฤติกรรมที่คาดหวังเอาไว้ต่อ เรื่องผลงาน

ผลรางวัล และผลลัพธ์ของความพึงพอใจต่อเป้าหมายจะเป็นตัวกำหนดระดับของความพยายามของพนักงาน

Vroom ได้เสนอรูปแบบของความคาดหวังในการทำงานเรียกว่า **VIE Theory** ซึ่งได้รับความนิยมนอย่างมากในการอธิบายกระบวนการจูงใจของมนุษย์ในการทำงาน

V = Valance หมายถึงระดับความรุนแรงของความต้องการของบุคคลในเป้าหมายรางวัล คือคุณค่าหรือความสำคัญของรางวัลที่บุคคลให้กับรางวัลนั้น

I = Instrumentality หมายถึงความเป็นเครื่องมือของผลลัพธ์ (Outcomes) หรือรางวัลระดับที่ 1 ที่จะนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ 2 หรือรางวัลอีกอย่างหนึ่ง คือ เป็นการรับรู้ในความสัมพันธ์ของผลลัพธ์ที่ได้ (เชื่อมโยงรางวัลกับผลงาน)

E = Expectancy หมายถึงความคาดหวังถึงความเป็นไปได้ของการได้ซึ่งผลลัพธ์ หรือรางวัลที่ต้องการเมื่อแสดงพฤติกรรมบางอย่าง (การเชื่อมโยงระหว่างผลงานกับความพยายาม)

ซิฆณกร พรภาณวิษญ์ (2540, หน้า 6) อธิบายว่า **ความคาดหวัง** หมายถึง ความรู้สึก ความคิดเห็น การรับรู้ การตีความ หรือการคาดการณ์ต่อเหตุการณ์ต่างๆ ที่ยังไม่เกิดขึ้นของบุคคลอื่น ที่คาดหวังในบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตน โดยคาดหวังหรือต้องการให้บุคคลนั้นประพฤติปฏิบัติ ในสิ่งที่ตนต้องการหรือคาดหวังเอาไว้

สรุปได้ว่า ความคาดหวัง คือความรู้สึก ความต้องการที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ไปจนถึงอนาคตข้างหน้า เป็นการคาดคะเนถึงสิ่งที่จะมากระทบต่อการรับรู้ของเรา โดยใช้ประสบการณ์การเรียนรู้เป็นตัวบ่งบอกแรงจูงใจในการทำงานของคุณ เกิดจากความคิดของคุณในการตั้งความคาดหวังในสิ่งที่กระทำ ซึ่งความคาดหวังนั้นมักเป็นไปตามค่านิยมของตน ทำให้คุณพยายามทำให้ได้ หากสิ่งที่พยายามสอดคล้องกับความสามารถด้วย ก็จะเป็นแรงจูงใจที่เข้มข้นสำหรับบุคคล นอกจากนั้นการที่บุคคลได้เข้าใจบทบาทการทำงานของตนเป็นอย่างดี จึงเห็นได้ว่าแนวทางในการสร้างแรงจูงใจให้บุคคลทำงาน คือการสร้างความคาดหวังการให้ ตระหนักในค่านิยม ต่องาน การใช้ความพยายามเสริมสร้างความสามารถในงาน และการช่วยให้บุคคลเข้าใจบทบาทของตนในงานนั้นๆ

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การดำเนินการวิจัยเรื่อง “ผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ด้านการป้องกันการทุจริตของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่” (Corruption Prevention Achievement of Chiang Mai Provincial Anti-Corruption Commissioner) โดยภาพรวมของการกำหนดระเบียบวิธีวิจัยหรือกระบวนการวิจัย (Methodology) ที่นำมาใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้ระยะเวลาในการศึกษาวิจัย 12 เดือน (เดือนมิถุนายน 2560 ถึงเดือนพฤษภาคม 2561) ด้วยวิธีการต่อไปนี้

3.1 ศึกษาขั้นต้น (Exploratory Research) โดยการค้นคว้าข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ทั้งในและต่างประเทศ พร้อมทั้งเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากฐานข้อมูลทางคอมพิวเตอร์ (World Wide Web) ในเนื้อหาที่เกี่ยวข้องตามขอบเขตเนื้อหาการวิจัย

3.2 ศึกษาเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ใช้การศึกษาเก็บข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) โดยใช้แบบสัมภาษณ์ (Interview Form) เป็นเครื่องมือเพื่อสอบถามความคิดเห็นซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์มีความเต็มใจที่จะให้ข้อมูล (Social Desirability)

3.3 สัมภาษณ์เจาะลึก (In-dept Interview) บุคคลสำคัญ (Key Informants) โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ (Judgment Sampling) หมายถึงคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ และตามคำแนะนำของผู้ให้สัมภาษณ์ในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิ (Snowball Sampling) เพื่อให้ได้ข้อมูลเพิ่มเติมเพียงพอสำหรับจัดทำรายงานผลการวิจัยให้ชัดเจน และเสนอแนะแนวทางที่สามารถนำไปใช้ในทางปฏิบัติได้มากยิ่งขึ้น

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.4.1 ขอนหนังสือเป็นลายลักษณ์อักษรจากประธานคณะกรรมการ ป.ป.จ. เชียงใหม่ (นายอมรพันธุ์ นิมนันท์) ถึงกลุ่มตัวอย่างทั้ง 9 กลุ่ม (รวมทั้งสิ้น 246 ตัวอย่างได้แก่ ผู้นำท้องถิ่น (นายกเทศมนตรี/ปลัดเทศบาล/นายกอบต./ปลัด อบต.) ผู้นำท้องที่ (กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน/สารวัตรกำนัน/แพทย์ประจำตำบล) อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) สถาบันอุดมศึกษา (ผู้บริหาร/อาจารย์ (ผู้สอน, ผู้รับผิดชอบรายวิชา, ผู้สังเกตการณ์) /นักศึกษา) โรงเรียนซ่อสะอาด (ผู้บริหารโรงเรียน/นักเรียน) สื่อมวลชน/ภาคธุรกิจ/องค์กรเอกชน/ผู้ทรงคุณวุฒิ หน่วยงานเชิญบรรยาย ผู้บริหารหอการค้าจังหวัดเชียงใหม่ และนักศึกษาฝึกงาน) เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการนัดหมายสัมภาษณ์เชิงลึก

3.4.2 ขอความร่วมมือจากผู้ให้สัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยอธิบายและชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ และวิธีการเก็บข้อมูลแก่ผู้ให้สัมภาษณ์ เป็นรายบุคคล โดยขออนุญาตบันทึกเสียงและบันทึกภาพ ขณะทำการสัมภาษณ์ โดยมีเงื่อนไขว่า จะไม่มีการถอดแบบสัมภาษณ์แบบคำต่อคำเป็นรายบุคคลโดยเปิดเผย เพื่อนำมาประกอบในสรุปรายงานวิจัย ทั้งนี้เพื่อให้

ผู้ให้สัมภาษณ์เกิดความรู้สึกสบายใจ ปลอดภัยและเต็มใจที่จะให้ข้อมูลอย่างเต็มที่ เนื่องจากงานวิจัย อาจต้องมีการพาดพิงถึงบุคคลที่สาม ในประเด็นเรื่อง การทุจริตคอร์รัปชันที่ถือเป็นประเด็นอ่อนไหว

3.4.3 ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์มาตรวจความสมบูรณ์ และนับจำนวนกลุ่มตัวอย่างให้ ครบตามที่ต้องการ เกินร้อยละ 90 ถ้าหากพบว่าผู้ให้สัมภาษณ์ อาจตอบไม่ครบถ้วน ก็จะทำกรานัด สัมภาษณ์เพิ่มเติม เมื่อได้ข้อมูลครบ ผู้วิจัยจะนำข้อมูลไปวิเคราะห์ตามวิธีทางสถิติต่อไป

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิจัยครั้งนี้ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล 2 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 แบบสอบถาม (สัมภาษณ์) เพื่อวัดความรู้ ความเข้าใจต่อการบรรยายให้ความรู้ (การทำหน้าที่ด้านการป้องกันของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่) ในแต่ละหัวข้อ/ประเด็น แยกตาม กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งแบ่งเป็น 9 กลุ่ม เป็นมาตรวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2552) ของ ลิเคิร์ต สเกล (Likert Scales) มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ โดยมีการกำหนดค่าระดับคะแนน ดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	มีความพึงพอใจมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	มีความพึงพอใจมาก
ระดับ 3	หมายถึง	มีความพึงพอใจปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

การแปลความหมายค่าเฉลี่ยของระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้ 1.ค่าร้อยละ (Percentage) 2. ค่าเฉลี่ย (Mean) 3. ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (Standard Deviation) และ สถิติที่ใช้ในการทดสอบของกลุ่มประชากร 2 กลุ่มที่ไม่เป็น อิสระจากกัน (Dependent T-test) สมมติฐานทางสถิติ (p-value)

** แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P < 0.05$)

3.6 สมมติฐานงานวิจัย

ค่าคะแนนของการประเมินผลสัมฤทธิ์เพิ่มขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ด้านการป้องกันการทุจริต ของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ เมื่อทำการเปรียบเทียบก่อนและหลังการปฏิบัติหน้าที่

3.7 นิยามศัพท์

ผลสัมฤทธิ์ หมายถึง ความสำเร็จที่ได้รับจากความพยายาม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ หรือระดับของความสำเร็จที่ได้รับในแต่ละด้านโดยเฉพาะหรือโดยทั่วไป

การทุจริตคอร์รัปชัน หมายถึง การกระทำที่ไม่สุจริต โดยใช้หรืออาศัยตำแหน่งหน้าที่อิทธิพล และอำนาจที่ตนมีอยู่เพื่อผลประโยชน์ของตนเองรวมตลอดถึงการเลือกที่รักมักที่ชัง การสนิทสนม ฉันทญาติพี่น้อง กินสินบน ฉ้อราษฎร์บังหลวง การใช้ระบบอุปถัมภ์ และอื่นๆที่ข้าราชการหรือบุคคลอื่น ใดใช้เป็นเครื่องมือในการฉ้อโกงความเป็นธรรมและความถูกต้องตามกฎหมายของสังคม ได้แก่

การให้หรือรับสินบน การขู่เชิญบังคับและให้สิ่งล่อใจ การยอมรับของขวัญ การไม่กระทำตามหน้าที่แบบตรงไปตรงมา แต่ใช้อิทธิพลของพรรคพวกแทน การใช้อำนาจหน้าที่ในทางที่ผิด การทุจริต การเลือกตั้ง การมีผลประโยชน์ทับซ้อน การบริจาคมเพื่อช่วยเหลือ การรณรงค์ที่ผิดกฎหมาย ตลอดจนการคอร์รัปชันในรูปของนโยบาย เช่น การใช้นโยบาย กฎหมาย กฎเกณฑ์และข้อบังคับต่างๆ อย่างมีอคติ การใช้นโยบายประชานิยมของผู้บริหารประเทศ การนำเสนอช่องทางและโครงการที่มีงบประมาณสูงมากขึ้น การแปรรูปเป็นรัฐวิสาหกิจเพื่อให้ผู้มีผลประโยชน์ได้เข้ามาควบคุมกิจการ การใช้ทรัพยากรของรัฐไปในทางมิชอบ อาทิ การใช้ธนาคารของรัฐในโครงการประชานิยม ซึ่งพฤติกรรมการคอร์รัปชันที่มีความสลับซับซ้อนดังกล่าวนี้เกิดขึ้นเนื่องจากความร่วมมือกันระหว่างนักการเมือง ข้าราชการและนักธุรกิจ

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดเชียงใหม่ (ป.ป.จ. เชียงใหม่) หมายถึง คณะกรรมการฯ จำนวน 5 คน ที่ถูกคัดสรรเข้ามาทำหน้าที่ เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 มาตรา 246 วรรค 5 กำหนดให้มีกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด และมาตรา 103/18 และระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติว่าด้วยคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด พ.ศ.2555 และประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดและสำนักงาน ป.ป.ช.ประจำจังหวัด พ.ศ.2557 โดยปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายเมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2557 ครบวาระเมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2561

บทที่ 4
ผลการศึกษา

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มประชากร และกลุ่มตัวอย่าง
ตารางที่ 3 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มประชากร และกลุ่มตัวอย่าง (N=246)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (ร้อยละ)
1. เพศ	
ชาย	63.41
หญิง	36.58
2. กลุ่มเป้าหมาย	
อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)	28.86
ผู้นำท้องถิ่น (นายกเทศมนตรี/ปลัดเทศบาล/นายก อบต./ปลัด อบต.)	16.26
ผู้นำท้องที่ (กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน/สารวัตรกำนัน/แพทย์ประจำตำบล)	11.79
สถาบันอุดมศึกษา (ผู้บริหาร/ผู้รับผิดชอบรายวิชา (ผู้สอน, ผู้รับผิดชอบรายวิชา, ผู้สังเกตการณ์) /นักศึกษา)	15.04
โรงเรียนขอสะอาด	17.48
สื่อมวลชน/ภาคธุรกิจ/องค์กรเอกชน/ผู้ทรงคุณวุฒิ	4.47
หน่วยงานเชิงบูรณาการ	4.06
หอการค้าจังหวัดเชียงใหม่	1.22
นักศึกษาฝึกงาน	0.81
3. อายุ	
15-30 ปี	19.10
31-50 ปี	30.90
51 ปีขึ้นไป	50.00
4. ระดับการศึกษา	
ประถมศึกษา	10.57
มัธยมศึกษาตอนต้น	5.69
มัธยมศึกษาตอนปลาย	33.33
อนุปริญญา/ปวส.	6.10
ปริญญาตรี	19.51
ปริญญาโท	19.92
ปริญญาเอก	5.28

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยนี้เมื่อจำแนกตามเพศพบว่า เพศชายคิดเป็นร้อยละ 63.41 ส่วนเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 36.58

เมื่อจำแนกตามกลุ่มประชากรกลุ่มเป้าหมายพบว่าเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) คิดเป็นร้อยละ 28.86 ผู้บริหาร/นักเรียนโรงเรียนช่อสะอาดคิดเป็นร้อยละ 17.48 ผู้นำท้องถิ่น (นายกเทศมนตรี/ปลัดเทศบาล/นายกอบต./ปลัด อบต.) คิดเป็นร้อยละ 16.26 (ผู้บริหาร/ผู้รับผิดชอบรายวิชา (ผู้สอน, ผู้รับผิดชอบรายวิชา, ผู้สังเกตการณ์) /นักศึกษา) คิดเป็นร้อยละ 15.04 ผู้นำท้องที่ (กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน/สารวัตรกำนัน/แพทย์ประจำตำบล) คิดเป็นร้อยละ 11.79 สื่อมวลชน/ภาคธุรกิจ/องค์กรเอกชน/ผู้ทรงคุณวุฒิคิดเป็นร้อยละ 4.47 หน่วยงานเชิงบรรยายคิดเป็นร้อยละ 4.06 หอการค้าจังหวัดเชียงใหม่คิดเป็นร้อยละ 1.22 และนักศึกษาฝึกงานคิดเป็นร้อยละ 0.81 ตามลำดับ

เมื่อจำแนกตามอายุพบว่า ผู้ที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 50.00 ผู้ที่อายุ 31-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.90 และผู้ที่อายุ 15-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 19.10

เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาพบว่า ผู้ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายคิดเป็นร้อยละ 33.33 ผู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาโทคิดเป็นร้อยละ 19.99 ผู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 19.51 ผู้ที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาคิดเป็นร้อยละ 10.57 ผู้ที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวส. คิดเป็นร้อยละ 6.10 ผู้ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นคิดเป็นร้อยละ 5.69 และผู้ที่มีการศึกษาระดับปริญญาเอกคิดเป็นร้อยละ 5.28 ตามลำดับ

1. ผู้นำชุมชน (ท้องถิ่น)

ตารางที่ 4 จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
31-40 ปี	4	10.0
41-50 ปี	14	35.0
51 ปีขึ้นไป	22	55.0
รวม	40	100.0

จากตารางที่ 4 แสดงอายุของผู้นำชุมชน (ท้องถิ่น) จำนวน 40 คน พบว่าเป็นผู้มีอายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 55.0 อายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 35.0 อายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 10.0 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ชาย	37	92.5
หญิง	3	7.5
รวม	40	100.0

จากตารางที่ 5 แสดงเพศของผู้นำชุมชน (ท้องถิ่น) จำนวน 40 คน พบว่าเป็นเพศชาย จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 92.5 และเพศชาย จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 7.5 ตามลำดับ

ตารางที่ 6 จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
มัธยมศึกษาตอนต้น	1	2.5
มัธยมศึกษาตอนปลาย	7	17.5
ประกาศนียบัตรหรือเทียบเท่า	1	2.5
ปริญญาตรี	17	42.5
ปริญญาโทหรือสูงกว่า	14	35.0
รวม	40	100.0

จากตารางที่ 6 แสดงระดับการศึกษาของผู้นำชุมชน (ท้องถิ่น) จำนวน 40 คน พบว่าระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 42.5 ระดับการศึกษาปริญญาโทหรือสูงกว่า จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 35.0 ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 17.5 ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น และระดับการศึกษาประกาศนียบัตรหรือเทียบเท่า จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.5 ตามลำดับ

ตารางที่ 7 จำแนกตามตำแหน่ง

ตำแหน่ง	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
นายกเทศมนตรี	31	77.5
ปลัดเทศบาล/อบต.	5	12.5
รองปลัดเทศบาล	1	2.5
นิติกร	1	2.5
หัวหน้าสำนักปลัดเทศบาล	1	2.5
รองนายก อบต.	1	2.5
รวม	40	100.0

จากตารางที่ 7 แสดงตำแหน่งของผู้นำชุมชน (ท้องถิ่น) จำนวน 40 คน พบว่า ตำแหน่งนายกเทศมนตรี จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 77.5 ตำแหน่งปลัดเทศบาล/อบต. จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5 ตำแหน่งรองปลัดเทศบาล จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.5 ตำแหน่งนิติกร จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.5 ตำแหน่งหัวหน้าสำนักปลัดเทศบาล จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.5 และตำแหน่งรองนายก อบต. จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.5 ตามลำดับ

ตารางที่ 8 จำแนกตามพื้นที่

ลำดับ	อำเภอ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
1	เมืองเชียงใหม่	2	5.0
2	จอมทอง	2	5.0
3	แม่แจ่ม	1	2.5
4	เชียงดาว	2	5.0

ลำดับ	อำเภอ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
5	ดอยสะเก็ด	2	5.0
6	แม่แตง	2	5.0
7	แม่ริม	1	2.5
8	สะเมิง	1	2.5
9	ฝาง	2	5.0
10	แม่สาย	2	5.0
11	พร้าว	1	2.5
12	สันป่าตอง	2	5.0
13	สันกำแพง	2	5.0
14	สันทราย	2	5.0
15	หางดง	2	5.0
16	ฮอด	3	7.5
17	ดอยเต่า	1	2.5
18	อมก๋อย	1	2.5
19	สารภี	1	2.5
20	เวียงแหง	1	2.5
21	ไชยปราการ	1	2.5
22	แม่วาง	2	5.0
23	แม่อน	2	5.0
24	ดอยหล่อ	1	2.5
25	กัลยาณิวัฒนา	1	2.5
	รวม	40	100.0

จากตารางที่ 8 แสดงพื้นที่ของผู้นำชุมชน (ท้องถิ่น) จำนวน 40 คน พบว่าพื้นที่อำเภอฮอด จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 7.5 อำเภอเมืองเชียงใหม่ อำเภอจอมทอง อำเภอเชียงดาว อำเภอดอยสะเก็ด อำเภอแม่แตง อำเภอฝาง อำเภอแม่สาย อำเภอสันป่าตอง อำเภอสันกำแพง อำเภอสันทราย อำเภอหางดง อำเภอแม่วาง อำเภอแม่อน อำเภอสะเมิง 2 คนรวม 26 คน และแต่ละอำเภอคิดเป็นร้อยละ 5.0 และ อำเภอแม่แจ่ม อำเภอแม่ริม อำเภอสะเมิง อำเภอพร้าว อำเภอดอยเต่า อำเภออมก๋อย อำเภอสารภี อำเภอเวียงแหง อำเภอไชยปราการ อำเภอดอยหล่อ และอำเภอกัลยาณิวัฒนาอำเภอละ 1 คนรวม 11 คน และแต่ละอำเภอคิดเป็นร้อยละ 2.5 ตามลำดับ

ตารางที่ 9 จำแนกตามปีงบประมาณ

ปีงบประมาณ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ปี 2559	17	42.5
ปี 2560	23	57.5
รวม	40	100.0

จากตารางที่ 9 แสดงการเข้าร่วมกิจกรรมตามปีงบประมาณของผู้นำชุมชน (ท้องถิ่น) จำนวน 40 คน พบว่า ปี 2560 เข้าร่วมการบรรยายจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 57.5 และปี 2559 เข้าร่วมการบรรยายจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 42.5 ตามลำดับ

2. ผู้นำชุมชน (ท้องถิ่น)

ตารางที่ 10 จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
31-40 ปี	2	6.9
41-50 ปี	12	41.4
51 ปีขึ้นไป	15	51.7
รวม	29	100.0

จากตารางที่ 10 แสดงอายุของผู้นำชุมชน (ท้องถิ่น) จำนวน 29 คน พบว่าเป็นผู้มีอายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 51.7 อายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 41.4 อายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.9 ตามลำดับ

ตารางที่ 11 จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ชาย	29	100.0
หญิง	0	0.0
รวม	29	100.0

จากตารางที่ 11 แสดงเพศของผู้นำชุมชน (ท้องถิ่น) จำนวน 29 คน พบว่าเป็นเพศชาย จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 100.0

ตารางที่ 12 จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ประถมศึกษาปีที่ 6 หรือต่ำกว่า	1	3.4
มัธยมศึกษาตอนต้น	3	10.3
มัธยมศึกษาตอนปลาย	14	48.3
ปริญญาตรี	8	27.6
ปริญญาโทหรือสูงกว่า	3	10.3
รวม	29	100.0

จากตารางที่ 12 แสดงระดับการศึกษาของผู้นำชุมชน (ท้องถิ่น) จำนวน 29 คน พบว่าระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 48.3 ระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 27.6 ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 10.3 ระดับการศึกษาปริญญาโทหรือสูงกว่า จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 10.3 และระดับการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 6 หรือต่ำกว่าจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.4 ตามลำดับ

ตารางที่ 13 จำแนกตามตำแหน่ง

ตำแหน่ง	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
กำนัน	15	51.7
ผู้ใหญ่บ้าน	12	41.4
แพทย์ประจำตำบล	1	3.4
สารวัตรกำนัน	1	3.4
รวม	29	100.0

จากตารางที่ 13 แสดงตำแหน่งของผู้นำชุมชน (ท้องถิ่น) จำนวน 29 คน พบว่า ตำแหน่งกำนัน จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 51.7 ตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 41.4 ตำแหน่งแพทย์ประจำตำบล และสารวัตรกำนัน อย่างจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.4 ตามลำดับ

ตารางที่ 14 จำแนกตามพื้นที่

ลำดับ	อำเภอ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
1	เมืองเชียงใหม่	1	3.4
2	จอมทอง	1	3.4
3	แม่แจ่ม	1	3.4
4	เชียงดาว	1	3.4
5	ดอยสะเก็ด	1	3.4
6	แม่แตง	2	6.9
7	แม่ริม	1	3.4
8	สะเมิง	1	3.4
9	ฝาง	1	3.4
10	แม่ฮ่าย	1	3.4
11	พร้าว	1	3.4
12	สันป่าตอง	1	3.4
13	สันกำแพง	1	3.4
14	สันทราย	2	6.9
15	หางดง	1	3.4
16	ฮอด	1	3.4
17	ดอยเต่า	1	3.4

ลำดับ	อำเภอ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
18	อมก๋อย	1	3.4
19	สารภี	2	6.9
20	เวียงแหง	2	6.9
21	ไชยปราการ	1	3.4
22	แม่วาง	1	3.4
23	แม่ออน	1	3.4
24	ดอยหล่อ	1	3.4
25	กัลยาณิวัฒนา	1	3.4
	รวม	29	100.0

จากตารางที่ 14 แสดงพื้นที่ของผู้นำชุมชน (ท้องถิ่น) จำนวน 29 คน พบว่าพื้นที่อำเภอแม่แตง อำเภอสันทราย อำเภอสารภี อำเภอเวียงแหงอำเภอละ 2 คนรวม 8 คน และแต่ละอำเภอคิดเป็นร้อยละ 6.9 และอำเภอเมืองเชียงใหม่ อำเภอสันกำแพง อำเภอจอมทอง อำเภอแม่แจ่ม อำเภอเชียงดาว อำเภอดอยสะเก็ด อำเภอแม่ริม อำเภอสะเมิง อำเภอฝาง อำเภอแม่สาย อำเภอพร้าว อำเภอสันป่าตอง อำเภอฮอด อำเภอดอยเต่า อำเภออมก๋อย อำเภอไชยปราการ อำเภอแม่วาง อำเภอแม่ออน อำเภอดอยหล่อ อำเภอกัลยาณิวัฒนา อำเภอหางดง อำเภอละ 1 คนรวม 21 คน และแต่ละอำเภอคิดเป็นร้อยละ 3.4 ตามลำดับ

3. อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)

ตารางที่ 15 จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
31-40 ปี	5	7.5
41-50 ปี	20	28.2
51 ปีขึ้นไป	42	59.2
ไม่มีข้อมูล	4	5.6
รวม	71	100.0

จากตารางที่ 15 แสดงอายุของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) จำนวน 71 คน พบว่าเป็นผู้มีอายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 59.2 อายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 28.2 อายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 7.5 และไม่ระบุข้อมูลจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 5.6 ตามลำดับ

ตารางที่ 16 จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ชาย	30	42.3
หญิง	41	57.7
รวม	71	100.0

จากตารางที่ 16 แสดงเพศของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) จำนวน 71 คน พบว่าเป็นเพศหญิง จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 57.7 และเพศชาย จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 42.3 ตามลำดับ

ตารางที่ 17 จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ประถมศึกษาปีที่ 6 หรือต่ำกว่า	18	25.4
มัธยมศึกษาตอนต้น	10	14.1
มัธยมศึกษาตอนปลาย	28	39.4
ประกาศนียบัตรหรือเทียบเท่า	1	1.4
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	7	9.9
ไม่มีข้อมูล	7	9.9
รวม	71	100.0

จากตารางที่ 17 แสดงระดับการศึกษาของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) จำนวน 71 คน พบว่าระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 39.4 ระดับการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 6 หรือต่ำกว่า จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 25.4 ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 14.1 ระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่า จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 9.9 และไม่มีข้อมูล จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 9.9 ตามลำดับ

ตารางที่ 18 จำแนกตามพื้นที่

ลำดับ	อำเภอ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
1	เมืองเชียงใหม่	3	4.2
2	จอมทอง	3	4.2
3	แม่แจ่ม	3	4.2
4	เชียงดาว	4	5.6
5	ดอยสะเก็ด	3	4.2
6	แม่แตง	3	4.2
7	แม่ริม	2	2.8
8	สะเมิง	3	4.2
9	ฝาง	2	2.8
10	แม่อาว	2	2.8
11	พร้าว	3	4.2
12	สันป่าตอง	3	4.2
13	สันกำแพง	3	4.2
14	สันทราย	3	4.2
15	หางดง	3	4.2

ลำดับ	อำเภอ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
16	ฮอด	3	4.2
17	ดอยเต่า	3	4.2
18	อมก๋อย	3	4.2
19	สารภี	2	2.8
20	เวียงแหง	3	4.2
21	ไชยปราการ	2	2.8
22	แม่วาง	3	4.2
23	แม่ออน	3	4.2
24	ดอยหล่อ	3	4.2
25	กัลยาณิวัฒนา	3	4.2
	รวม	71	100.0

จากตารางที่ 18 แสดงพื้นที่ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) จำนวน 71 คน พบว่าพื้นที่ อำเภอเชียงดาว อำเภอละ 4 คนรวม 4 คน และแต่ละอำเภอคิดเป็นร้อยละ 5.6 อำเภอเมืองเชียงใหม่ อำเภอจอมทอง อำเภอแม่แจ่ม อำเภอดอยสะเก็ด อำเภอแม่แตง อำเภอสะเมิง อำเภอพร้าว อำเภอสันป่าตอง อำเภอสันกำแพง อำเภอสันทราย อำเภอหางดง อำเภอฮอด อำเภอดอยเต่า อำเภออมก๋อย อำเภอเวียงแหง อำเภอแม่วาง อำเภอแม่ออน อำเภอดอยหล่อ และอำเภอกัลยาณิวัฒนา อำเภอละ 3 คนรวม 57 คน และแต่ละอำเภอคิดเป็นร้อยละ 4.2 และอำเภอแมริม อำเภอฝาง อำเภอแม่เฒ่า อำเภอสารภี และอำเภอไชยปราการ อำเภอละ 2 คนรวม 10 คน และแต่ละอำเภอคิดเป็นร้อยละ 2.8

ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านการศึกษาวิเคราะห์ผลการปฏิบัติหน้าที่ด้านการป้องกันการทุจริตของ คณะกรรมการ ป.ป.จ. เชียงใหม่

ตารางที่ 19 ข้อมูลการได้รับความรู้ ความเข้าใจของผู้นำท้องที่ (กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน/สารวัตรกำนัน/แพทย์ประจำตำบล) จากการบรรยายของคณะกรรมการ ป.ป.จ. เชียงใหม่

ความรู้ ความเข้าใจหัวข้อบรรยาย	คะแนน (ค่าเฉลี่ย \pm SD)		p-value
	ก่อน	หลัง	
เศรษฐกิจพอเพียง	3.466 \pm 1.356	4.600 \pm 0.632	0.000**
คุณธรรม จริยธรรม และกรณีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการทุจริต	3.000 \pm 1.033	4.375 \pm 0.719	0.009**
ผลกระทบ/ความเสียหายจากการทุจริต	2.500 \pm 1.033	4.375 \pm 0.619	0.000**
กฎหมาย ระเบียบ และแนวทางการป้องกันการทุจริต	2.500 \pm 0.894	4.187 \pm 0.750	0.000**
รวม	2.866\pm1.079	4.384\pm0.680	

หมายเหตุ ** = มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value<0.05)

จากตาราง 19 ข้อมูลคะแนนการได้รับความรู้ ความเข้าใจของผู้นำท้องที่ (กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน/สารวัตรกำนัน/แพทย์ประจำตำบล) จากการบรรยายของคณะกรรมการ ป.ป.จ. เชียงใหม่ เมื่อใช้สถิติ

Dependent T-test ทดสอบ และผู้วิจัยได้กำหนดคะแนนแบบ Likert Scale เป็น 5 ระดับในแต่ละข้อเมื่อตอบและให้ระดับคะแนน ซึ่งในการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า การได้รับความรู้ ความเข้าใจของเจ้าหน้าที่ห้องที่จากการบรรยายของคณะกรรมการ ป.ป.จ. เชียงใหม่มีการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่

การบรรยายเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงพบว่าก่อนการเข้าร่วมการอบรมของกลุ่มเป้าหมายมีระดับคะแนนเฉลี่ยของความรู้ ความเข้าใจเท่ากับ 3.466 ± 1.356 ส่วนภายหลังการบรรยายระดับคะแนนเฉลี่ยของความรู้ ความเข้าใจเท่ากับ 4.600 ± 0.632 (p-value 0.000)

การบรรยายเรื่องคุณธรรม จริยธรรม และกรณีศึกษาที่เกี่ยวกับการทุจริตพบว่าก่อนการเข้าร่วมการอบรมของกลุ่มเป้าหมายมีระดับคะแนนเฉลี่ยของความรู้ ความเข้าใจเท่ากับ 3.000 ± 1.033 ส่วนภายหลังการบรรยายระดับคะแนนเฉลี่ยของความรู้ ความเข้าใจเท่ากับ 4.375 ± 0.719 (p-value 0.009)

การบรรยายเรื่องผลกระทบ/ความเสียหายจากการทุจริต พบว่าก่อนการเข้าร่วมการอบรมของกลุ่มเป้าหมายมีระดับคะแนนเฉลี่ยของความรู้ ความเข้าใจเท่ากับ 2.500 ± 1.033 ส่วนภายหลังการบรรยายระดับคะแนนเฉลี่ยของความรู้ ความเข้าใจเท่ากับ 4.375 ± 0.619 (p-value 0.000)

การบรรยายเรื่องกฎหมาย ระเบียบ และแนวทางการป้องกันการทุจริตพบว่าก่อนการเข้าร่วมการอบรมของกลุ่มเป้าหมายมีระดับคะแนนเฉลี่ยของความรู้ ความเข้าใจเท่ากับ 2.500 ± 0.894 ส่วนภายหลังการบรรยายระดับคะแนนเฉลี่ยของความรู้ ความเข้าใจเท่ากับ 4.187 ± 0.750 (p-value 0.000)

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลการได้รับความรู้ ความเข้าใจของผู้นำห้องที่ (กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน/सारว้ตรกำนัน/แพทย์ประจำตำบล) จากการบรรยายของคณะกรรมการ ป.ป.จ. เชียงใหม่รวมทั้ง 4 ข้อ พบว่ามีการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ โดยก่อนการอบรมระดับคะแนนเฉลี่ยของความรู้ ความเข้าใจเท่ากับ 2.866 ± 1.079 ส่วนภายหลังการบรรยายระดับคะแนนเฉลี่ยของความรู้ ความเข้าใจเท่ากับ 4.384 ± 0.680

ตารางที่ 20 ข้อมูลการได้รับความรู้ ความเข้าใจของผู้นำห้องถิ่น (นายกเทศมนตรี/ปลัดเทศบาล/นายก อบต./ปลัด อบต.) จากการบรรยายของคณะกรรมการ ป.ป.จ. เชียงใหม่

ความรู้ ความเข้าใจหัวข้อบรรยาย	คะแนน (ค่าเฉลี่ย \pm SD)		p-value
	ก่อน	หลัง	
เศรษฐกิจพอเพียง	3.581 ± 1.088	4.581 ± 0.502	0.000**
คุณธรรม จริยธรรม และกรณีศึกษาที่เกี่ยวกับการทุจริต	3.382 ± 0.985	4.559 ± 0.561	0.000**
กฎหมาย ระเบียบ และแนวทางการป้องกันการทุจริต	3.206 ± 1.008	4.559 ± 0.612	0.000**
ผลกระทบ/ความเสียหายจากการทุจริต	3.143 ± 1.088	4.543 ± 0.611	0.000**
รวม	3.328 ± 1.422	4.560 ± 0.571	

หมายเหตุ ** = มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$)

จากตาราง 20 ข้อมูลคะแนนการได้รับความรู้ ความเข้าใจของผู้นำท้องถิ่น (นายกเทศมนตรี/ ปลัดเทศบาล/นายกอบต./ปลัด อบต.) จากการบรรยายของคณะกรรมการ ป.ป.จ. เชียงใหม่ เมื่อใช้สถิติ Dependent T-test ทดสอบ และผู้วิจัยได้กำหนดคะแนนในแต่ละข้อเมื่อตอบและให้ระดับคะแนน ซึ่งในการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า การได้รับความรู้ ความเข้าใจของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นจากการบรรยายของคณะกรรมการ ป.ป.จ. เชียงใหม่มีการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่

การบรรยายเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงพบว่าก่อนการเข้าร่วมการอบรมของกลุ่มเป้าหมายมีระดับคะแนนเฉลี่ยของความรู้ ความเข้าใจเท่ากับ 3.581 ± 1.088 ส่วนภายหลัง การบรรยายระดับคะแนนเฉลี่ยของความรู้ ความเข้าใจเท่ากับ 4.581 ± 0.502 ($p\text{-value} 0.000$)

การบรรยายเรื่องคุณธรรม จริยธรรม และกรณีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตพบว่าก่อนการเข้าร่วมการอบรมของกลุ่มเป้าหมายมีระดับคะแนนเฉลี่ยของความรู้ ความเข้าใจเท่ากับ 3.382 ± 0.985 ส่วนภายหลังการบรรยายระดับคะแนนเฉลี่ยของความรู้ ความเข้าใจเท่ากับ 4.559 ± 0.561 ($p\text{-value} 0.000$)

การบรรยายเรื่องกฎหมาย ระเบียบ และแนวทางการป้องกันการทุจริตพบว่าก่อนการเข้าร่วมการอบรมของกลุ่มเป้าหมายมีระดับคะแนนเฉลี่ยของความรู้ ความเข้าใจเท่ากับ 3.206 ± 1.008 ส่วนภายหลังการบรรยายระดับคะแนนเฉลี่ยของความรู้ ความเข้าใจเท่ากับ 4.559 ± 0.612 ($p\text{-value} 0.000$)

การบรรยายเรื่องผลกระทบ/ความเสียหายจากการทุจริต พบว่าก่อนการเข้าร่วมการอบรมของกลุ่มเป้าหมายมีระดับคะแนนเฉลี่ยของความรู้ ความเข้าใจเท่ากับ 3.143 ± 1.088 ส่วนภายหลังการบรรยายระดับคะแนนเฉลี่ยของความรู้ ความเข้าใจเท่ากับ 4.543 ± 0.611 ($p\text{-value} 0.000$)

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลการได้รับความรู้ ความเข้าใจของผู้นำท้องถิ่น (นายกเทศมนตรี/ ปลัดเทศบาล/นายกอบต./ปลัด อบต.) จากการบรรยายของคณะกรรมการ ป.ป.จ. เชียงใหม่รวมทั้ง 4 ข้อ พบว่ามีการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ โดยก่อนการอบรมระดับคะแนนเฉลี่ยของความรู้ ความเข้าใจเท่ากับ 3.328 ± 1.422 ส่วนภายหลังการบรรยายระดับคะแนนเฉลี่ยของความรู้ ความเข้าใจเท่ากับ 4.560 ± 0.571

ตารางที่ 21 ข้อมูลการได้รับความรู้ ความเข้าใจของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) จากการบรรยายของคณะกรรมการ ป.ป.จ. เชียงใหม่

ความรู้ ความเข้าใจหัวข้อบรรยาย	คะแนน (ค่าเฉลี่ย \pm SD)		p-value
	ก่อน	หลัง	
กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการทุจริต	2.141 ± 1.467	3.000 ± 1.781	0.000**
วิธีการร้องเรียนและช่องทางการร้องเรียนการทุจริต	2.085 ± 1.481	2.859 ± 1.693	0.002**
การเฝ้าระวังและตรวจสอบการบริหารของอปท.	2.070 ± 1.376	2.930 ± 1.735	0.000**

ความรู้ ความเข้าใจหัวข้อบรรยาย	คะแนน (ค่าเฉลี่ย \pm SD)		p-value
	ก่อน	หลัง	
บทบาทหน้าที่ และภารกิจของเครือข่าย ป.ป.ช.	2.070 \pm 1.543	2.887 \pm 1.809	0.001**
วิธีการตรวจสอบ เฝ้าระวังการทุจริตโดย การมีส่วนร่วมของประชาชน	2.056 \pm 1.472	2.888 \pm 1.769	0.000**
กรณีศึกษา เรื่องการทุจริต	2.028 \pm 1.621	3.000 \pm 1.836	0.000**
บทบาทอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และ ป.ป.จ. เชียงใหม่	1.930 \pm 1.313	3.084 \pm 1.803	0.000**
กระบวนการปฏิบัติในการร้องเรียนการ ทุจริต	1.831 \pm 1.394	2.856 \pm 1.759	0.000**
รวม	2.026 \pm 1.458	2.938 \pm 1.773	

หมายเหตุ ** = มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value<0.05)

จากตาราง 21 ข้อมูลคะแนนการได้รับความรู้ ความเข้าใจของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) จากการบรรยายของคณะกรรมการ ป.ป.จ. เชียงใหม่ เมื่อใช้สถิติ Dependent T-test ทดสอบ และผู้วิจัยได้กำหนดคะแนนในแต่ละข้อเมื่อตอบและให้ระดับคะแนนซึ่งในการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า การได้รับความรู้ ความเข้าใจของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) จากการบรรยายของคณะกรรมการ ป.ป.จ. เชียงใหม่มีการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่

การบรรยายเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตพบว่ก่อนการเข้าร่วมการอบรมของกลุ่มเป้าหมายมีระดับคะแนนเฉลี่ยของความรู้ ความเข้าใจเท่ากับ 2.141 \pm 1.467 ส่วนภายหลังการบรรยายระดับคะแนนเฉลี่ยของความรู้ ความเข้าใจเท่ากับ 3.000 \pm 1.781 (p-value 0.000)

การบรรยายเรื่องวิธีการร้องเรียนและช่องทางการร้องเรียนการทุจริต พบว่ก่อนการเข้าร่วมการอบรมของกลุ่มเป้าหมายมีระดับคะแนนเฉลี่ยของความรู้ ความเข้าใจเท่ากับ 2.085 \pm 1.481 ส่วนภายหลังการบรรยายระดับคะแนนเฉลี่ยของความรู้ ความเข้าใจเท่ากับ 2.859 \pm 1.693 (p-value 0.002)

การบรรยายเรื่องการเฝ้าระวังและตรวจสอบการบริหารของ อปท. พบว่ก่อนการเข้าร่วมการอบรมของกลุ่มเป้าหมายมีระดับคะแนนเฉลี่ยของความรู้ ความเข้าใจเท่ากับ 2.070 \pm 1.376 ส่วนภายหลังการบรรยายระดับคะแนนเฉลี่ยของความรู้ ความเข้าใจเท่ากับ 2.930 \pm 1.735 (p-value 0.000)

การบรรยายเรื่องบทบาทหน้าที่ และภารกิจของเครือข่าย ป.ป.ช. พบว่ก่อนการเข้าร่วมการอบรมของกลุ่มเป้าหมายมีระดับคะแนนเฉลี่ยของความรู้ ความเข้าใจเท่ากับ 2.070 \pm 1.543 ส่วนภายหลังการบรรยายระดับคะแนนเฉลี่ยของความรู้ ความเข้าใจเท่ากับ 2.887 \pm 1.809 (p-value 0.001)

การบรรยายเรื่องวิธีการตรวจสอบ เฝ้าระวังการทุจริตโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน พบว่ก่อนการเข้าร่วมการอบรมของกลุ่มเป้าหมายมีระดับคะแนนเฉลี่ยของความรู้ ความเข้าใจเท่ากับ

2.056±1.472 ส่วนภายหลังการบรรยายระดับคะแนนเฉลี่ยของความรู้ ความเข้าใจเท่ากับ 2.888±1.769 (p-value 0.000)

การบรรยายเรื่องกรณีศึกษา เรื่องการทุจริต พบว่าก่อนการเข้าร่วมการอบรมของกลุ่มเป้าหมายมีระดับคะแนนเฉลี่ยของความรู้ ความเข้าใจเท่ากับ 2.028±1.621 ส่วนภายหลังการบรรยายระดับคะแนนเฉลี่ยของความรู้ ความเข้าใจเท่ากับ 3.000±1.836 (p-value 0.000)

การบรรยายเรื่องบทบาทอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และ ป.ป.จ. เชียงใหม่ พบว่าก่อนการเข้าร่วมการอบรมของกลุ่มเป้าหมายมีระดับคะแนนเฉลี่ยของความรู้ ความเข้าใจเท่ากับ 1.930±1.313 ส่วนภายหลังการบรรยายระดับคะแนนเฉลี่ยของความรู้ ความเข้าใจเท่ากับ 3.084±1.803 (p-value 0.000)

การบรรยายเรื่องกระบวนการปฏิบัติในการร้องเรียนการทุจริต พบว่าก่อนการเข้าร่วมการอบรมของกลุ่มเป้าหมายมีระดับคะแนนเฉลี่ยของความรู้ ความเข้าใจเท่ากับ 1.831±1.394 ส่วนภายหลังการบรรยายระดับคะแนนเฉลี่ยของความรู้ ความเข้าใจเท่ากับ 2.856±1.759 (p-value 0.000)

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลการได้รับความรู้ ความเข้าใจของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) จากการบรรยายของคณะกรรมการ ป.ป.จ. เชียงใหม่รวมทั้ง 8 ข้อ พบว่ามีการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ โดยก่อนการอบรมระดับคะแนนเฉลี่ยของความรู้ ความเข้าใจเท่ากับ 2.026±1.458 ส่วนภายหลังการบรรยายระดับคะแนนเฉลี่ยของความรู้ ความเข้าใจเท่ากับ 2.938±1.773

ตารางที่ 22 ข้อมูลกระแสการต่อต้านการทุจริตในจังหวัดเชียงใหม่ เปรียบเทียบก่อนและหลังการมีคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่

การรับรู้	คะแนน (ค่าเฉลี่ย ±SD)		p-value
	ก่อน	หลัง	
การมีคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่	1.364±1.433	2.727±1.849	0.001**
รวม	1.364±1.433	2.727±1.849	

หมายเหตุ ** = มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value<0.05)

จากตาราง 22 พบว่า ระดับคะแนนเฉลี่ยของการรับรู้กระแสการต่อต้านการทุจริตในจังหวัดเชียงใหม่ เปรียบเทียบก่อนการมีคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ของกลุ่มเป้าหมายพิเศษ (สื่อมวลชน/ภาคธุรกิจ/องค์กรเอกชน/ผู้ทรงคุณวุฒิ) เท่ากับ 1.364±1.433 และหลังการมีคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ เท่ากับ 2.727±1.849 ซึ่งระดับคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มเป้าหมายเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value 0.001)

ตารางที่ 23 ข้อมูลในฐานะผู้บริหารโรงเรียนในโครงการโรงเรียนขอสะอาดได้รับความรู้ ความเข้าใจจากการบรรยาย

ความรู้ ความเข้าใจจากการบรรยาย	คะแนน (ค่าเฉลี่ย ±SD)	p-value
--------------------------------	-----------------------	---------

	ก่อน	หลัง	
ข้อกฎหมาย ระเบียบ ธรรมเนียมปฏิบัติ ทฤษฎี	2.100±1.524	4.364±0.504	0.000**
แนวทางการป้องกันการทุจริตใน สถานศึกษา	1.800±1.316	4.273±0.467	0.000**
อำนาจหน้าที่ โครงสร้างของ ป.ป.ช. ป.ป.จ.	1.400±1.174	3.636±1.286	0.000**
รวม	1.767±1.337	4.091±0.752	

หมายเหตุ ** = มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value<0.05)

จากตาราง 23 ข้อมูลคะแนนในฐานะผู้บริหารโรงเรียนในโครงการโรงเรียนขอสะอาดได้รับความรู้ ความเข้าใจจากการบรรยายของคณะกรรมการ ป.ป.จ. เชียงใหม่ เมื่อใช้สถิติ Dependent T-test ทดสอบ และผู้วิจัยได้กำหนดคะแนนในแต่ละข้อเมื่อตอบและให้ระดับคะแนนซึ่งในการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ข้อมูล การได้รับความรู้ ความเข้าใจของผู้บริหารโรงเรียนจากการบรรยายของคณะกรรมการ ป.ป.จ. เชียงใหม่ มีการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่

การบรรยายเรื่องข้อกฎหมาย ระเบียบ ธรรมเนียมปฏิบัติทฤษฎีพบว่าก่อนการเข้าร่วมการอบรมส่วนใหญ่ของกลุ่มเป้าหมายมีระดับคะแนนเฉลี่ยของความรู้ ความเข้าใจเท่ากับ 2.100±1.524 ส่วนภายหลังการบรรยายระดับคะแนนเฉลี่ยของความรู้ ความเข้าใจเท่ากับ 4.364±0.504 (p-value 0.000)

การบรรยายเรื่องแนวทางการป้องกันการทุจริตในสถานศึกษาพบว่าก่อนการเข้าร่วมการอบรมของกลุ่มเป้าหมายมีระดับคะแนนเฉลี่ยของความรู้ ความเข้าใจเท่ากับ 1.800±1.316 ส่วนภายหลังการบรรยายระดับคะแนนเฉลี่ยของความรู้ ความเข้าใจเท่ากับ 4.273±0.467 (p-value 0.000)

การบรรยายเรื่องอำนาจหน้าที่ โครงสร้างของ ป.ป.ช. ป.ป.จ.พบว่าก่อนการเข้าร่วมการอบรมของกลุ่มเป้าหมายมีระดับคะแนนเฉลี่ยของความรู้ ความเข้าใจเท่ากับ 1.400±1.174 ส่วนภายหลังการบรรยายระดับคะแนนเฉลี่ยของความรู้ ความเข้าใจเท่ากับ 3.636±1.286 (p-value 0.000)

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลการได้รับความรู้ ความเข้าใจของผู้บริหารโรงเรียนในโครงการโรงเรียนขอสะอาดจากการบรรยายของคณะกรรมการ ป.ป.จ. เชียงใหม่รวมทั้ง 3 ข้อ พบว่ามีการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ โดยก่อนการอบรมระดับคะแนนเฉลี่ยของความรู้ ความเข้าใจเท่ากับ 1.767±1.337 ส่วนภายหลังการบรรยายระดับคะแนนเฉลี่ยของความรู้ ความเข้าใจเท่ากับ 4.091±0.752

ตารางที่ 24 ข้อมูลในฐานะนักเรียนในโครงการโรงเรียนขอสะอาดได้รับความรู้ ความเข้าใจจากการบรรยาย

ความรู้ ความเข้าใจจากการบรรยาย	คะแนน (ค่าเฉลี่ย ±SD)		p-value
	ก่อน	หลัง	

จิตสาธารณะ	1.030±1.425	4.303±0.637	0.000
ความมีคุณธรรม จริยธรรม	1.000±1.369	3.939±0.658	0.000
ความซื่อสัตย์ สุจริต	0.939±1.273	4.030±0.637	0.000
รวม	0.990±1.356	4.091±0.644	

หมายเหตุ ** = มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value<0.05)

จากตาราง 24 ข้อมูลคะแนนในฐานะนักเรียนในโครงการโรงเรียนช่อสะอาดได้รับความรู้ ความเข้าใจจากการบรรยายของคณะกรรมการ ป.ป.จ. เชียงใหม่ เมื่อใช้สถิติ Dependent T-test ทดสอบ และผู้วิจัยได้กำหนดคะแนนในแต่ละข้อเมื่อตอบและให้ระดับคะแนน ซึ่งในการวิเคราะห์ ข้อมูล พบว่า ข้อมูลการได้รับความรู้ ความเข้าใจของนักเรียนจากการบรรยายของคณะกรรมการ ป.ป.จ. เชียงใหม่มีการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่

การบรรยายเรื่องจิตสาธารณะพบว่าการเข้าร่วมการอบรมของกลุ่มเป้าหมายมีระดับ คะแนนเฉลี่ยของความรู้ ความเข้าใจเท่ากับ 1.030±1.425 ส่วนภายหลังการบรรยายระดับคะแนน เฉลี่ยของความรู้ ความเข้าใจเท่ากับ 4.303±0.637 (p-value 0.000)

การบรรยายเรื่องความมีคุณธรรม จริยธรรมพบว่าการเข้าร่วมการอบรมของ กลุ่มเป้าหมายมีระดับคะแนนเฉลี่ยของความรู้ ความเข้าใจเท่ากับ 1.000±1.369 ส่วนภายหลัง การบรรยายระดับคะแนนเฉลี่ยของความรู้ ความเข้าใจเท่ากับ 3.939±0.658 (p-value <0.000)

การบรรยายเรื่องความซื่อสัตย์ สุจริต พบว่าการเข้าร่วมการอบรมของกลุ่มเป้าหมายมี ระดับคะแนนเฉลี่ยของความรู้ ความเข้าใจเท่ากับ 0.939±1.273 ส่วนภายหลังการบรรยายระดับ คะแนนเฉลี่ยของความรู้ ความเข้าใจเท่ากับ 4.030±0.637 (p-value 0.000)

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลการได้รับความรู้ ความเข้าใจของนักเรียนในโครงการโรงเรียนช่อสะอาด จากการบรรยายของคณะกรรมการ ป.ป.จ. เชียงใหม่รวมทั้ง 3 ข้อ พบว่ามีการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ โดยก่อนการอบรมระดับคะแนนเฉลี่ยของความรู้ ความเข้าใจเท่ากับ 0.990±1.356 ส่วนภายหลัง การบรรยายระดับคะแนนเฉลี่ยของความรู้ ความเข้าใจเท่ากับ 4.091±0.644

การวิจัยในครั้งนี้ใช้สถิติวิเคราะห์จากการกำหนดค่าคะแนนแบบ Likert Scale 5 ระดับ ตารางที่ 25 กำหนดค่าคะแนนแบบ Likert Scale 5 ระดับ

ค่า \bar{X}	แปลผล
0 - 1.50	น้อยที่สุด
1.51 - 2.50	น้อย
2.51 - 3.50	ปานกลาง
3.51 - 4.50	มาก
4.51 - 5.00	มากที่สุด

1. ประเด็นคำถามสำหรับผู้นำชุมชน (ท้องถิ่น)

ท่านในฐานะผู้นำชุมชน (ท้องถิ่น) ได้รับความรู้ ความเข้าใจจากการบรรยายของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่เรื่อง

ข้อที่ 1 ผลกระทบ/ความเสียหายจากการทุจริต

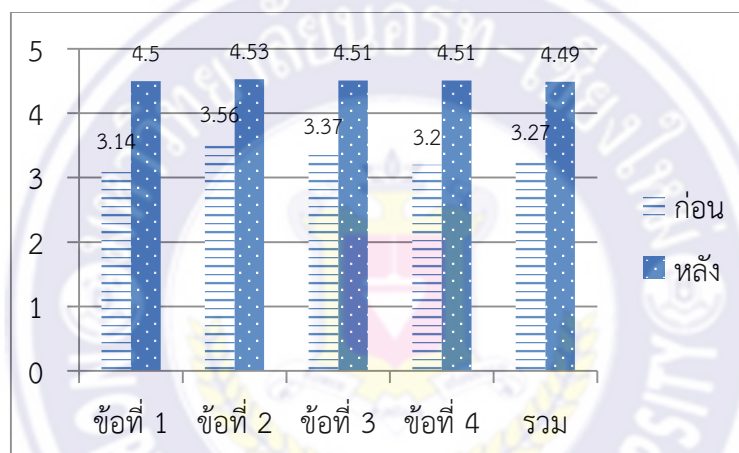
ข้อที่ 2 เศรษฐกิจพอเพียง

ข้อที่ 3 คุณธรรม จริยธรรม และกรณีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการทุจริต

ข้อที่ 4 กฎหมาย ระเบียบ และแนวทางการป้องกันการทุจริต

ตารางที่ 26 สรุปภาพรวมปีงบประมาณ 2559-2560

สรุปภาพรวม ปีงบประมาณ 2559-2560	ข้อที่ 1	ข้อที่ 2	ข้อที่ 3	ข้อที่ 4	รวม	แปรผล
ก่อน	3.14	3.56	3.37	3.20	3.27	ปานกลาง
หลัง	4.50	4.53	4.51	4.51	4.49	มาก

ภาพที่ 2 กราฟสรุปภาพรวมปีงบประมาณ 2559-2560

จากการวิเคราะห์พบว่า หัวข้อเรื่องที่มีผู้นำชุมชน (ท้องถิ่น) ประเมินก่อนการบรรยายของ คณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ เรียงคะแนนจาก มาก-น้อย ดังนี้

ลำดับที่ 1 มีคะแนนเท่ากับ 3.56 (มาก) คือ ข้อที่ 2 เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง

ลำดับที่ 2 มีคะแนนเท่ากับ 3.37 (ปานกลาง) คือ ข้อที่ 3 เรื่อง คุณธรรม จริยธรรม และ กรณีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการทุจริต

ลำดับที่ 3 มีคะแนนเท่ากับ 3.20 (ปานกลาง) คือ ข้อที่ 4 เรื่อง กฎหมาย ระเบียบ และ แนวทางการป้องกันการทุจริต

ลำดับที่ 4 มีคะแนนเท่ากับ 3.14 (ปานกลาง) คือ ข้อที่ 1 ผลกระทบ/ความเสียหายจาก การทุจริต

ทั้งนี้ คะแนนเฉลี่ยรวมของทั้ง 4 ข้อที่ผู้นำชุมชน (ท้องถิ่น) ประเมินก่อนการบรรยายของ คณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ อยู่ในระดับคะแนน 3.27 (ปานกลาง)

ส่วนหัวข้อเรื่องที่มีผู้นำชุมชน (ท้องถิ่น) ประเมินหลังการบรรยายของคณะกรรมการ ป.ป.จ. เชียงใหม่ เรียงคะแนนจาก มาก-น้อย ดังนี้

ลำดับที่ 1 มีคะแนนเท่ากับ 4.53 (มากที่สุด) คือ ข้อที่ 2 เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง

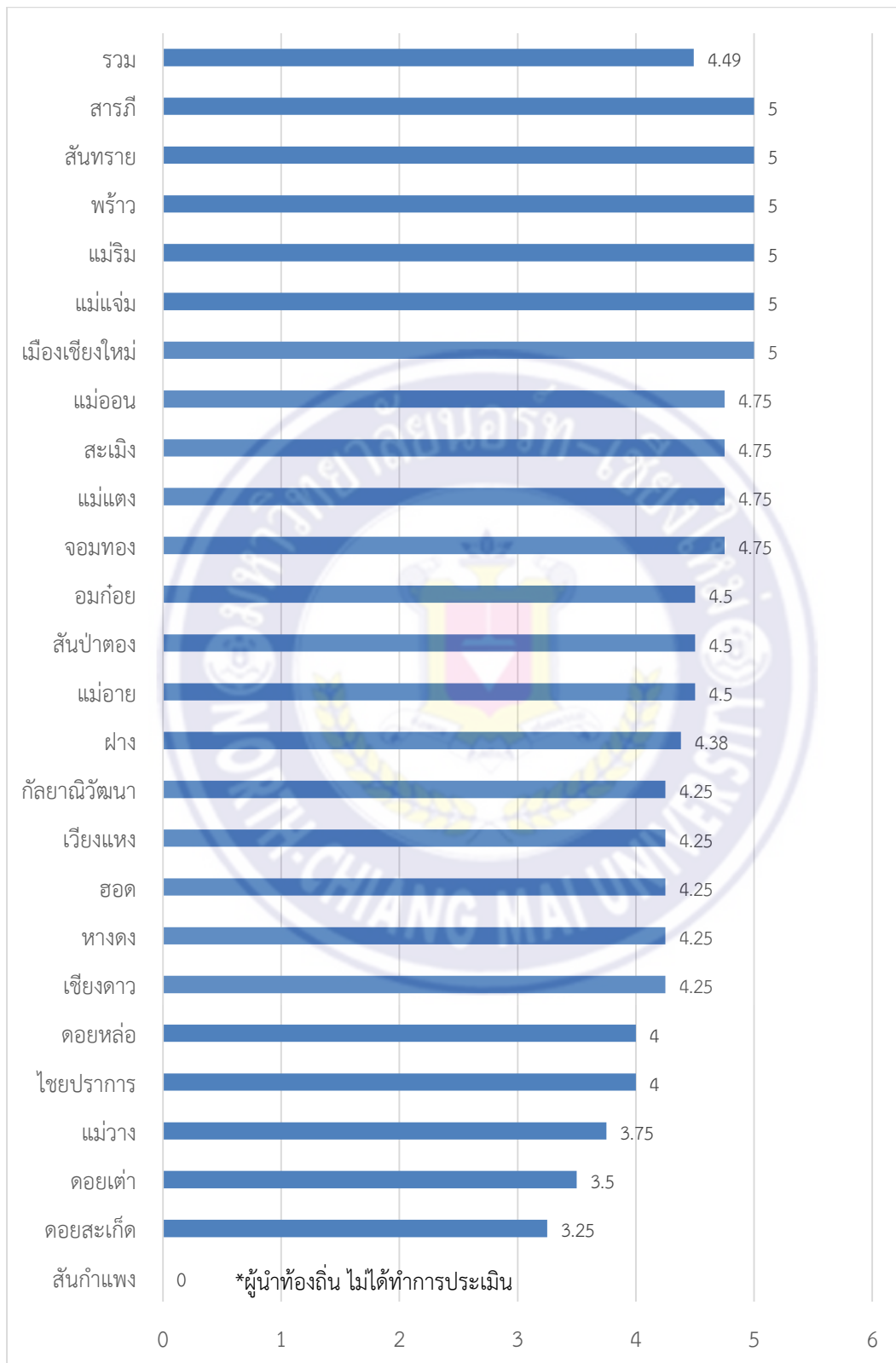
ลำดับที่ 2 มีคะแนนเท่ากับ 4.51 (มากที่สุด) คือ ข้อที่ 3 เรื่อง คุณธรรม จริยธรรม และ ทัศนศึกษาที่เกี่ยวกับการทุจริต และข้อที่ 4 เรื่อง กฎหมาย ระเบียบ และแนวทางการป้องกันการทุจริต

ลำดับที่ 3 มีคะแนนเท่ากับ 4.50 (มาก) คือ ข้อที่ 1 เรื่อง ผลกระทบ/ความเสียหายจากการทุจริต

ทั้งนี้ คะแนนเฉลี่ยรวมของทั้ง 4 ข้อที่ผู้นำชุมชน (ท้องถิ่น) ประเมินหลังการบรรยายของ คณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ อยู่ในระดับคะแนน 4.49 (มาก)

สรุปภาพรวมการประเมินหลังการบรรยายแยกตามพื้นที่อำเภอ

ภาพที่ 3 กราฟสรุปภาพรวมการประเมินหลังการบรรยายแยกตามพื้นที่อำเภอ

จากการวิเคราะห์พบว่า ผู้นำชุมชน (ท้องถิ่น) สรุปรภาพรวมการประเมินหลังการบรรยายแยกตามพื้นที่อำเภอของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ เรียงคะแนนจาก มาก-น้อย ดังนี้

ลำดับที่ 1 มีคะแนนเท่ากับ 5.00 (มากที่สุด) จำนวน 6 อำเภอ

1. อำเภอสารภี
2. อำเภอสันทราย
3. อำเภอพร้าว
4. อำเภอแมริม
5. อำเภอแม่แจ่ม
6. อำเภอเมืองเชียงใหม่

ลำดับที่ 2 มีคะแนนเท่ากับ 4.75 (มากที่สุด) จำนวน 4 อำเภอ

1. อำเภอแม่อน
2. อำเภอสะเมิง
3. อำเภอแม่แตง
4. อำเภอจอมทอง

ลำดับที่ 3 มีคะแนนเท่ากับ 4.50 (มาก) จำนวน 3 อำเภอ

1. อำเภอแมก้อย
2. อำเภอสันป่าตอง
3. อำเภอแม่เอย

ลำดับที่ 4 มีคะแนนเท่ากับ 4.38 (มาก) จำนวน 1 อำเภอ

1. อำเภอฝาง

ลำดับที่ 5 มีคะแนนเท่ากับ 4.25 (มาก) จำนวน 5 อำเภอ

1. อำเภอกัลยาณิวัฒนา
2. อำเภอเวียงแหง
3. อำเภอฮอด
4. อำเภอหางดง
5. อำเภอเชียงดาว

ลำดับที่ 6 มีคะแนนเท่ากับ 4.00 (มาก) จำนวน 2 อำเภอ

1. อำเภอดอยหล่อ
2. อำเภอไชยปราการ

ลำดับที่ 7 มีคะแนนเท่ากับ 3.75 (มาก) จำนวน 1 อำเภอ

1. อำเภอแม่วาง

ลำดับที่ 8 มีคะแนนเท่ากับ 3.50 (ปานกลาง) จำนวน 1 อำเภอ

1. อำเภอดอยเต่า

ลำดับที่ 9 มีคะแนนเท่ากับ 3.25 (ปานกลาง) จำนวน 1 อำเภอ

1. อำเภอดอยสะเก็ด

ลำดับสุดท้ายมีคะแนนเท่ากับ 0.00 (น้อยที่สุด) เนื่องจากผู้นำชุมชน (ท้องถิ่น) ของ 1 อำเภอ ไม่ได้ประเมินทั้งก่อนและหลังการบรรยายของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่

ทั้งนี้ คะแนนการรับรู้หลังการบรรยายของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ทั้ง 25 อำเภอ ในจังหวัดเชียงใหม่ของผู้นำชุมชน (ท้องถิ่น) คือ 4.49 (มากที่สุด)

2. ประเด็นคำถามสำหรับผู้นำชุมชน (ท้องถิ่น)

ท่านในฐานะผู้นำชุมชน (ท้องถิ่น) ได้รับความรู้ ความเข้าใจจากการบรรยายของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ เรื่อง

ข้อที่ 1 ผลกระทบ/ความเสียหายจากการทุจริต

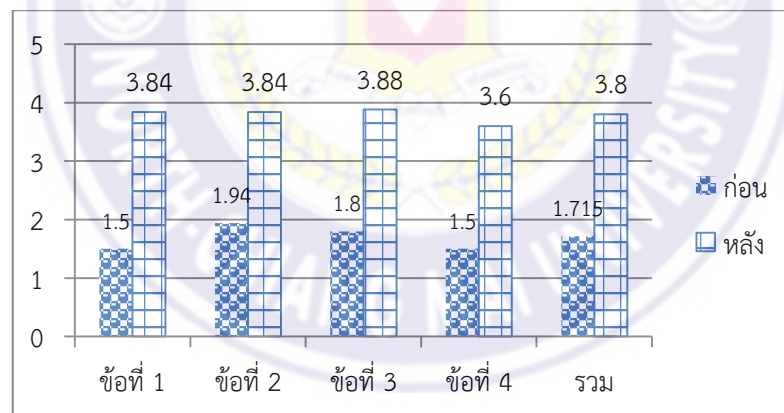
ข้อที่ 2 เศรษฐกิจพอเพียง

ข้อที่ 3 คุณธรรม จริยธรรม และกรณีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการทุจริต

ข้อที่ 4 กฎหมาย ระเบียบ และแนวทางการป้องกันการทุจริต

ตารางที่ 27 สรุปรวมหัวข้อเรื่องที่ผู้นำชุมชน (ท้องถิ่น)

สรุปรวม	ข้อที่ 1	ข้อที่ 2	ข้อที่ 3	ข้อที่ 4	รวม	แปรผล
ก่อน	1.50	1.94	1.80	1.50	1.715	น้อย
หลัง	3.84	3.84	3.88	3.60	3.80	มาก

ภาพที่ 4 กราฟสรุปรวมหัวข้อเรื่องที่ผู้นำชุมชน (ท้องถิ่น)

จากการวิเคราะห์พบว่า หัวข้อเรื่องที่ผู้นำชุมชน (ท้องถิ่น) ประเมินก่อนการบรรยายของ คณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ เรียงคะแนนจาก มาก-น้อย ดังนี้

ลำดับที่ 1 มีคะแนนเท่ากับ 1.94 (น้อย) คือ ข้อที่ 2 เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง

ลำดับที่ 2 มีคะแนนเท่ากับ 1.80 (น้อย) คือ ข้อที่ 3 เรื่อง คุณธรรม จริยธรรม และกรณีศึกษา ที่เกี่ยวข้องกับการทุจริต

ลำดับที่ 3 มีคะแนนเท่ากับ 1.5 (น้อย) คือ ข้อที่ 1 เรื่อง ผลกระทบ/ความเสียหายจาก การทุจริต และข้อที่ 4 เรื่อง กฎหมาย ระเบียบ และแนวทางการป้องกันการทุจริต

ทั้งนี้ คะแนนเฉลี่ยรวมของทั้ง 4 ข้อที่ผู้นำชุมชน (ท้องถิ่น) ประเมินก่อนการบรรยายของ คณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ อยู่ในระดับคะแนน 1.71 (น้อย)

ส่วนหัวข้อเรื่องที่ผู้นำชุมชน (ท้องถิ่น) ประเมินหลังการบรรยายของคณะกรรมการ ป.ป.จ. เชียงใหม่ เรียงคะแนนจาก มาก-น้อย ดังนี้

ลำดับที่ 1 มีคะแนนเท่ากับ 3.88 (มาก) คือ ข้อที่ 3 เรื่อง คุณธรรม จริยธรรม และกรณีศึกษา ที่เกี่ยวกับการทุจริต

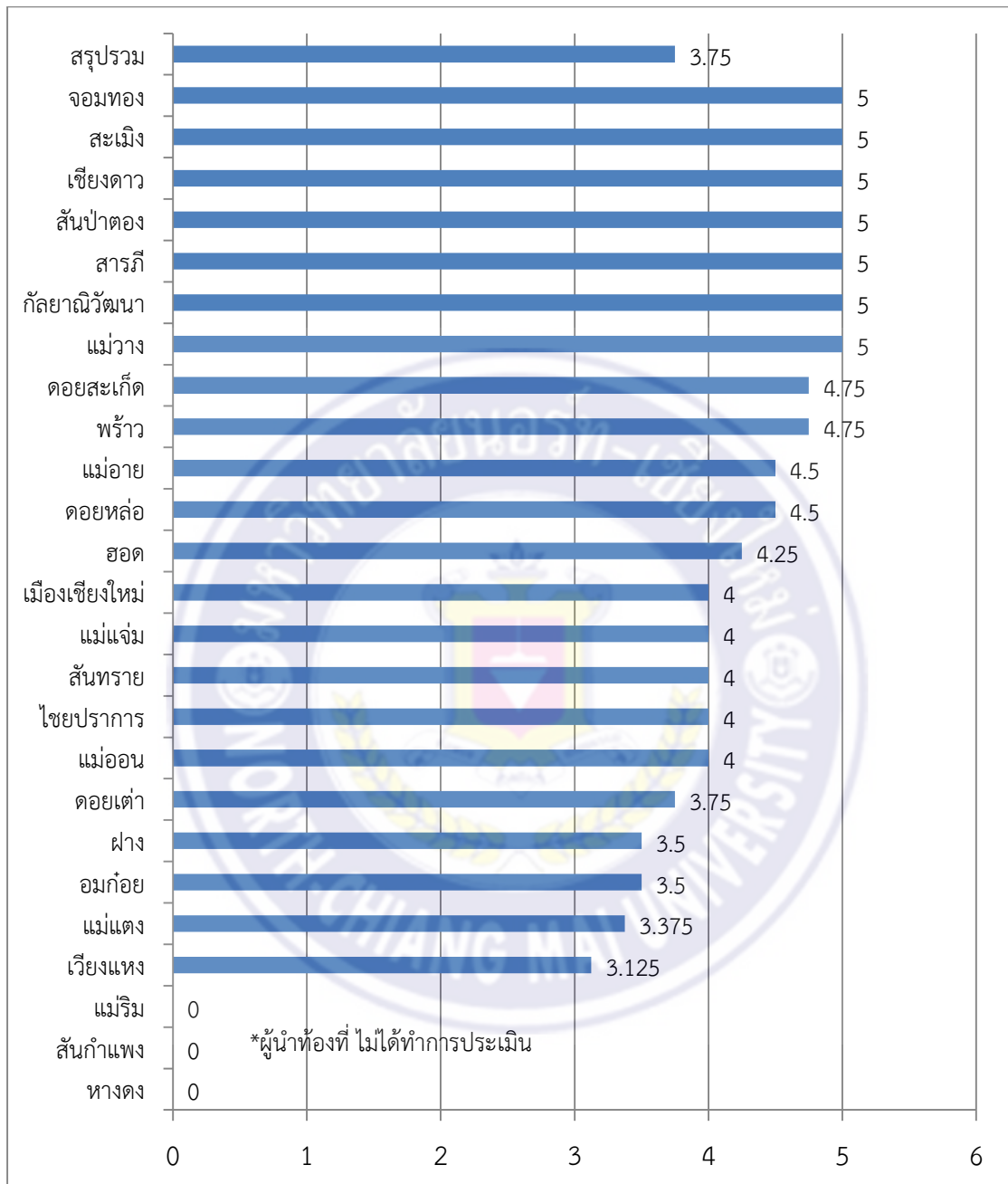
ลำดับที่ 2 มีคะแนนเท่ากับ 3.84 (มาก) คือ ข้อที่ 1 เรื่อง ผลกระทบ/ความเสียหายจาก การทุจริต และข้อที่ 2 เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง

ลำดับที่ 3 มีคะแนนเท่ากับ 3.6 (มาก) คือ ข้อที่ 4 เรื่อง กฎหมาย ระเบียบ และแนวทางการ ป้องกันการทุจริต

ทั้งนี้ คะแนนเฉลี่ยรวมของทั้ง 4 ข้อที่ผู้นำชุมชน (ท้องถิ่น) ประเมินหลังการบรรยายของ คณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ อยู่ในระดับคะแนน 3.80 (มาก)

สรุปภาพรวมการประเมินหลังการบรรยายแยกตามพื้นที่อำเภอ

ภาพที่ 5 กราฟสรุปภาพรวมการประเมินหลังการบรรยายแยกตามพื้นที่อำเภอ

จากการวิเคราะห์พบว่า ผู้นำชุมชน (ท้องถิ่น) สรุปภาพรวมการประเมินหลังการบรรยายแยกตามพื้นที่อำเภอของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ เรียงคะแนนจาก มาก-น้อย ดังนี้ ลำดับที่ 1 มีคะแนนเท่ากับ 5.00 (มากที่สุด) จำนวน 7 อำเภอ

1. อำเภอจอมทอง
2. อำเภอสะเมิง

3. อำเภอเชียงดาว
4. อำเภอสันป่าตอง
5. อำเภอสารภี
6. อำเภอกัลยาณิวัฒนา
7. อำเภอแม่วาง

ลำดับที่ 2 มีคะแนนเท่ากับ 4.75 (มากที่สุด) จำนวน 2 อำเภอ

1. อำเภอดอยสะเก็ด
2. อำเภอพร้าว

ลำดับที่ 3 มีคะแนนเท่ากับ 4.50 (มาก) จำนวน 2 อำเภอ

1. อำเภอแม่เมาะ
2. อำเภอดอยหล่อ

ลำดับที่ 4 มีคะแนนเท่ากับ 4.25 (มาก) จำนวน 1 อำเภอ

1. อำเภอฮอด

ลำดับที่ 5 มีคะแนนเท่ากับ 4.00 (มาก) จำนวน 5 อำเภอ

1. อำเภอเมืองเชียงใหม่
2. อำเภอแม่แจ่ม
3. อำเภอสันทราย
4. อำเภอไชยปราการ
5. อำเภอแม่อน

ลำดับที่ 6 มีคะแนนเท่ากับ 3.75 (มาก) จำนวน 1 อำเภอ

1. อำเภอดอยเต่า

ลำดับที่ 7 มีคะแนนเท่ากับ 3.50 (ปานกลาง) จำนวน 2 อำเภอ

1. อำเภอฝาง
2. อำเภออมก๋อย

ลำดับที่ 8 มีคะแนนเท่ากับ 3.37 (ปานกลาง) จำนวน 1 อำเภอ

1. อำเภอแม่แตง

ลำดับที่ 9 มีคะแนนเท่ากับ 3.12 (ปานกลาง) จำนวน 1 อำเภอ

1. อำเภอเวียงแหง

ลำดับสุดท้ายมีคะแนนเท่ากับ 0.00 (น้อยที่สุด) เนื่องจากผู้นำชุมชน (ท้องถิ่น) ของ 3 อำเภอ
ไม่ได้ประเมินทั้งก่อนและหลังการบรรยายของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่

ทั้งนี้ คะแนนการรับรู้หลังการบรรยายของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ทั้ง 25 อำเภอใน
จังหวัดเชียงใหม่ของผู้นำชุมชน (ท้องถิ่น) คือ 3.75 (มาก)

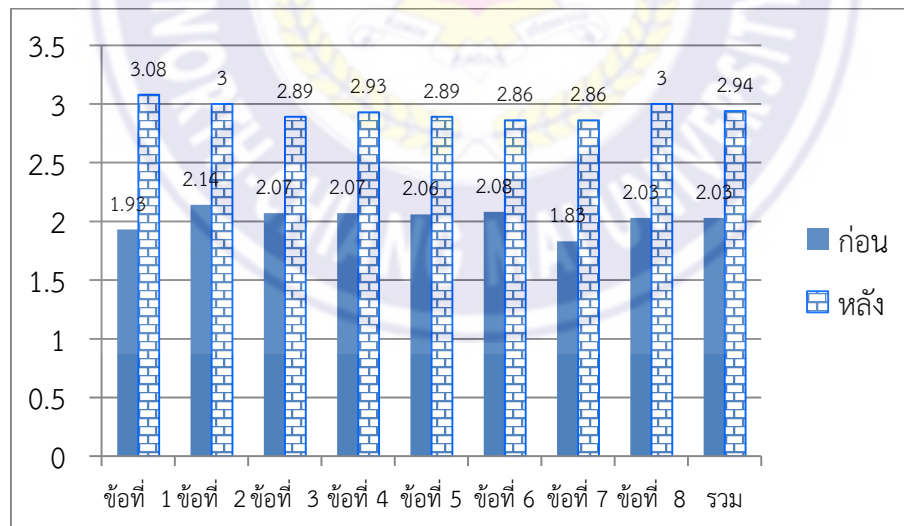
3. ประเด็นคำถามสำหรับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)

1. ท่านในฐานะอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ได้รับความรู้ ความเข้าใจ จากการบรรยายของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ เรื่อง

- ข้อที่ 1 บทบาทอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และ ป.ป.จ.ชม
- ข้อที่ 2 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการทุจริต
- ข้อที่ 3 บทบาทหน้าที่ และภารกิจของเครือข่าย ป.ป.ช.
- ข้อที่ 4 การเฝ้าระวังและตรวจสอบการบริหารของ อปท.
- ข้อที่ 5 วิธีการตรวจสอบ เฝ้าระวังการทุจริตโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน
- ข้อที่ 6 วิธีการร้องเรียนและช่องทางการร้องเรียนการทุจริต
- ข้อที่ 7 กระบวนการปฏิบัติในการร้องเรียนการทุจริต
- ข้อที่ 8 กรณีศึกษา เรื่องการทุจริต

ตารางที่ 28 สรุปรวมหัวข้อเรื่องที่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)

สรุปรวม	ข้อที่ 1	ข้อที่ 2	ข้อที่ 3	ข้อที่ 4	ข้อที่ 5	ข้อที่ 6	ข้อที่ 7	ข้อที่ 8	รวม
ก่อน	1.93	2.14	2.07	2.07	2.06	2.08	1.83	2.03	2.03
หลัง	3.08	3.00	2.89	2.93	2.89	2.86	2.86	3.00	2.94

ภาพที่ 6 สรุปรวมหัวข้อเรื่องที่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)

จากการวิเคราะห์พบว่า หัวข้อเรื่องที่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ประเมิน ก่อนการบรรยายของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ เรียงคะแนนจาก มาก-น้อย ดังนี้

ลำดับที่ 1 มีคะแนนเท่ากับ 2.14 (น้อย) คือ ข้อที่ 2 เรื่อง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการทุจริต

ลำดับที่ 2 มีคะแนนเท่ากับ 2.08 (น้อย) คือ ข้อที่ 6 เรื่อง วิธีการร้องเรียนและช่องทางการร้องเรียนการทุจริต

ลำดับที่ 3 มีคะแนนเท่ากับ 2.07 (น้อย) คือ ข้อที่ 3 เรื่อง บทบาทหน้าที่ และภารกิจของ เครือข่าย ป.ป.ช. และข้อที่ 4 เรื่อง การเฝ้าระวังและตรวจสอบการบริหารของ อปท.

ลำดับที่ 4 มีคะแนนเท่ากับ 2.06 (น้อย) คือ ข้อที่ 5 เรื่อง วิธีการตรวจสอบ เฝ้าระวัง การทุจริตโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน

ลำดับที่ 5 มีคะแนนเท่ากับ 2.03 (น้อย) คือ ข้อที่ 8 เรื่อง กรณีศึกษา เรื่องการทุจริต

ลำดับที่ 6 มีคะแนนเท่ากับ 1.93 (น้อย) คือ ข้อที่ 1 เรื่อง บทบาทอำนาจหน้าที่ของ คณะกรรมการ ป.ป.ช. และ ป.ป.จ.เชียงใหม่

ลำดับที่ 7 มีคะแนนเท่ากับ 1.83 (น้อย) คือ ข้อที่ 7 เรื่อง กระบวนการปฏิบัติในการร้องเรียน การทุจริต

ทั้งนี้ คะแนนเฉลี่ยรวมของทั้ง 8 ข้อที่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ประเมิน ก่อนการบรรยายของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ อยู่ในระดับคะแนน 2.03 (น้อย)

ส่วนหัวข้อเรื่องที่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ประเมินหลังการบรรยายของ คณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ เรียงคะแนนจาก มาก-น้อย ดังนี้

ลำดับที่ 1 มีคะแนนเท่ากับ 3.08 (ปานกลาง) คือ ข้อที่ 1 เรื่อง บทบาทอำนาจหน้าที่ของ คณะกรรมการ ป.ป.ช. และ ป.ป.จ.เชียงใหม่

ลำดับที่ 2 มีคะแนนเท่ากับ 3.00 (ปานกลาง) คือ ข้อที่ 2 เรื่อง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการ ทุจริต และข้อที่ 8 เรื่อง กรณีศึกษา เรื่องการทุจริต

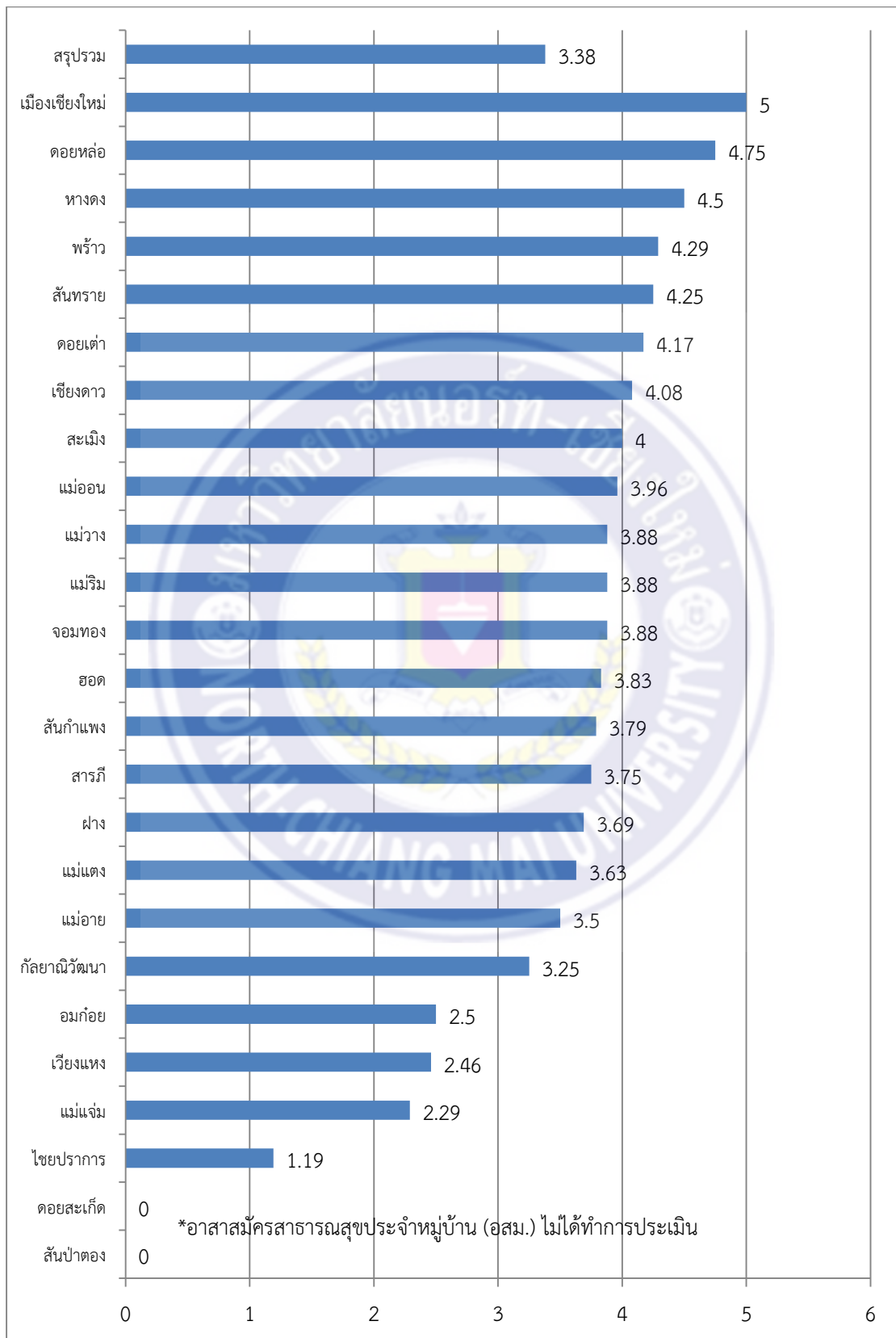
ลำดับที่ 3 มีคะแนนเท่ากับ 2.93 (ปานกลาง) คือ ข้อที่ 4 เรื่อง การเฝ้าระวังและตรวจสอบ การบริหารของ อปท.

ลำดับที่ 4 มีคะแนนเท่ากับ 2.89 (ปานกลาง) คือ ข้อที่ 3 เรื่อง บทบาทหน้าที่ และภารกิจ ของเครือข่าย ป.ป.ช. และ ข้อที่ 5 เรื่อง วิธีการตรวจสอบ เฝ้าระวังการทุจริตโดยการมีส่วนร่วมของ ประชาชน

ลำดับที่ 5 มีคะแนนเท่ากับ 2.86 (ปานกลาง) คือ ข้อที่ 6 เรื่อง วิธีการร้องเรียนและช่องทาง การร้องเรียนการทุจริต และ ข้อที่ 7 เรื่อง กระบวนการปฏิบัติในการร้องเรียนการทุจริต

ทั้งนี้ คะแนนเฉลี่ยรวมของทั้ง 8 ข้อที่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ประเมิน หลังการบรรยายของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ อยู่ในระดับคะแนน 2.94 (ปานกลาง)

สรุปภาพรวมการประเมินหลังการบรรยายแยกตามพื้นที่อำเภอ

ภาพที่ 7 สรุปภาพรวมการประเมินหลังการบรรยายแยกตามพื้นที่อำเภอ

จากการวิเคราะห์พบว่า อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) สรุปรภาพรวม การประเมินหลังการบรรยายแยกตามพื้นที่อำเภอของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ เรียงคะแนน จาก มาก-น้อย ดังนี้

- ลำดับที่ 1 มีคะแนนเท่ากับ 5.00 (มากที่สุด) จำนวน 1 อำเภอ
1. อำเภอเมืองเชียงใหม่
- ลำดับที่ 2 มีคะแนนเท่ากับ 4.75 (มากที่สุด) จำนวน 1 อำเภอ
1. อำเภอดอยเต่า
- ลำดับที่ 3 มีคะแนนเท่ากับ 4.50 (มาก) จำนวน 1 อำเภอ
1. อำเภอหางดง
- ลำดับที่ 4 มีคะแนนเท่ากับ 4.29 (มาก) จำนวน 1 อำเภอ
1. อำเภอพร้าว
- ลำดับที่ 5 มีคะแนนเท่ากับ 4.25 (มาก) จำนวน 1 อำเภอ
1. อำเภอสันทราย
- ลำดับที่ 6 มีคะแนนเท่ากับ 4.17 (มาก) จำนวน 1 อำเภอ
1. อำเภอดอยเต่า
- ลำดับที่ 7 มีคะแนนเท่ากับ 4.08 (มาก) จำนวน 1 อำเภอ
1. อำเภอเชียงดาว
- ลำดับที่ 8 มีคะแนนเท่ากับ 4.00 (มาก) จำนวน 1 อำเภอ
1. อำเภอสะเมิง
- ลำดับที่ 9 มีคะแนนเท่ากับ 3.96 (มากที่สุด) จำนวน 1 อำเภอ
1. อำเภอแม่ออน
- ลำดับที่ 10 มีคะแนนเท่ากับ 3.88 (มาก) จำนวน 3 อำเภอ
1. อำเภอแม่วาง
 2. อำเภอแมริม
 3. อำเภอจอมทอง
- ลำดับที่ 11 มีคะแนนเท่ากับ 3.83 (มาก) จำนวน 1 อำเภอ
1. อำเภอฮอด
- ลำดับที่ 12 มีคะแนนเท่ากับ 3.79 (มาก) จำนวน 1 อำเภอ
1. อำเภอสันกำแพง
- ลำดับที่ 13 มีคะแนนเท่ากับ 3.75 (มาก) จำนวน 1 อำเภอ
1. อำเภอสารภี
- ลำดับที่ 14 มีคะแนนเท่ากับ 3.69 (มาก) จำนวน 1 อำเภอ
1. อำเภอฝาง
- ลำดับที่ 15 มีคะแนนเท่ากับ 3.63 (ปานกลาง) จำนวน 1 อำเภอ
1. อำเภอแม่แตง

ลำดับที่ 16 มีคะแนนเท่ากับ 3.50 (ปานกลาง) จำนวน 1 อำเภอ

1. อำเภอแม่เมาะ

ลำดับที่ 17 มีคะแนนเท่ากับ 3.25 (ปานกลาง) จำนวน 1 อำเภอ

1. อำเภอกัลยาณิวัฒนา

ลำดับที่ 18 มีคะแนนเท่ากับ 2.50 (น้อย) จำนวน 1 อำเภอ

1. อำเภอแม่ก้อย

ลำดับที่ 19 มีคะแนนเท่ากับ 2.46 (น้อย) จำนวน 1 อำเภอ

1. อำเภอเวียงแหง

ลำดับที่ 20 มีคะแนนเท่ากับ 2.29 (น้อย) จำนวน 1 อำเภอ

1. อำเภอแม่แจ่ม

ลำดับที่ 21 มีคะแนนเท่ากับ 1.19 (น้อยที่สุด) จำนวน 1 อำเภอ

1. อำเภอไชยปราการ

ลำดับสุดท้ายมีคะแนนเท่ากับ 0.00 (น้อยที่สุด) เนื่องจากอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ของ 2 อำเภอไม่ได้ประเมินทั้งก่อนและหลังการบรรยายของคณะกรรมการ ป.ป.จ. เชียงใหม่

ทั้งนี้ คะแนนการรับรู้หลังการบรรยายของคณะกรรมการ ป.ป.จ. เชียงใหม่ทั้ง 25 อำเภอ ในจังหวัดเชียงใหม่ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) คือ 3.38 (ปานกลาง)

4. กลุ่มพิเศษ

1. ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.พงษ์ศักดิ์ อังกลีทธิ (รองประธานมูลนิธิโครงการหลวง/ประธานคณะกรรมการจัดทำรายวิชาการต่อต้านการทุจริตของ 12 สถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่) (ผู้ทรงคุณวุฒิ)

2. นายณรงค์ ตานานูวัฒน์ (ประธานกิตติมศักดิ์หอการค้าจังหวัดเชียงใหม่/ประธานกลุ่มบริษัท ตานานูวัฒน์)

3. นายณรงค์ คองประเสริฐ (ประธานกิตติมศักดิ์หอการค้าจังหวัดเชียงใหม่/กรรมการผู้จัดการ เจริญมอเตอร์เชียงใหม่จำกัด)

4. นายชำนาญ จันทร์เรือง (นักวิชาการอิสระ)

5. นายชัชวาลย์ ทองดีเลิศ (ประธานมูลนิธิสืบสานล้านนา)

6. นายอินสม ปัญญาโสภา (บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยนิวส์/นายกสมาคมนักข่าวแห่งประเทศไทย(ภาคเหนือ))

7. นายสรายุทธ แซ่เตี่ยว (ผู้อำนวยการหนังสือพิมพ์เชียงใหม่นิวส์)

8. นายประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ์ (ผู้อำนวยการสำนักข่าวอิศรา)

9. นางสาวจินตนา กิจมี (ผู้สื่อข่าวมติชน ประจำจังหวัดเชียงใหม่)

10. นางสาวมณฑนา อาษากิจ (ผู้อำนวยการ สวท.ฝาง)

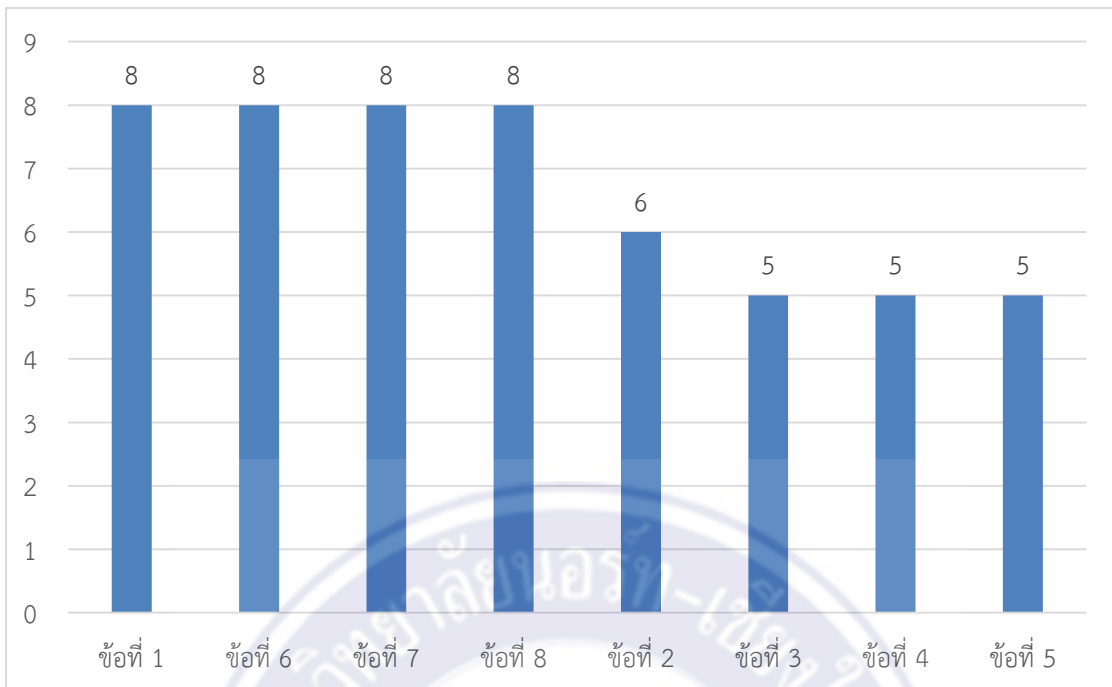
11. นายวีรพงษ์ สารดีวงค์ (เจ้าหน้าที่กระจายเสียง สวท.เชียงใหม่)

ประเด็นคำถามการรับรู้เกี่ยวกับผลงานของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่

1. การเรียนการสอนรายวิชาการต่อต้านการทุจริต สำหรับสถาบันอุดมศึกษา 12 สถาบัน ในจังหวัดเชียงใหม่
2. การบรรยายให้ความรู้ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น/ท้องที่ตามโครงการเชียงใหม่ไม่โกง จำนวน 25 ครั้ง
3. การบรรยายให้ความรู้ให้แก่ อสม. ตามโครงการ อสม. ป.ป.ช./อสม. เครือข่ายเมืองคนดี จำนวน 75 ครั้ง
4. การบรรยายให้ความรู้ให้แก่ ท้องถิ่น ตามโครงการ”เสริมสร้างความโปร่งใส องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเชียงใหม่ปลอดการทุจริต” จำนวน 83 ครั้ง
5. จัดรายการวิทยุ “เชียงใหม่ไม่โกง” คลื่น FM 93.25 MHz. ทุกวันจันทร์ เริ่มตั้งแต่ปี 2557 จนถึงปัจจุบัน
6. การจัดโครงการโรงเรียนสุจริต/โรงเรียนซอสะอาด จำนวน 6 โรงเรียน
7. การบรรยายพิเศษแก่ส่วนราชการ สถานศึกษา เกี่ยวกับการป้องกันการทุจริต
8. การจัดกิจกรรมร่วมกับองค์กรและหน่วยงานภาครัฐ/เอกชน ในจังหวัดเชียงใหม่

ตารางที่ 29 ประเด็นคำถามการรับรู้เกี่ยวกับผลงานของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่

ประเด็นคำถามการรับรู้เกี่ยวกับผลงานของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่	รู้
ลำดับที่ 1	
ข้อที่ 1 การเรียนการสอนรายวิชาการต่อต้านการทุจริต สำหรับสถาบันอุดมศึกษา 12 สถาบันในจังหวัดเชียงใหม่	8
ข้อที่ 6 การจัดโครงการโรงเรียนสุจริต/โรงเรียนซอสะอาด จำนวน 6 โรงเรียน	8
ข้อที่ 7 การบรรยายพิเศษแก่ส่วนราชการ สถานศึกษา เกี่ยวกับการป้องกันการทุจริต	8
ข้อที่ 8 การจัดกิจกรรมร่วมกับองค์กรและหน่วยงานภาครัฐ/เอกชน ในจังหวัดเชียงใหม่	8
ลำดับที่ 2	
ข้อที่ 2 การบรรยายให้ความรู้ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น/ท้องที่ตามโครงการเชียงใหม่ไม่โกง จำนวน 25 ครั้ง	6
ลำดับที่ 3	
ข้อที่ 3 การบรรยายให้ความรู้ให้แก่ อสม. ตามโครงการ อสม. ป.ป.ช./อสม. เครือข่ายเมืองคนดี จำนวน 75 ครั้ง	5
ข้อที่ 4 การบรรยายให้ความรู้ให้แก่ ท้องถิ่น ตามโครงการ”เสริมสร้างความโปร่งใส องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเชียงใหม่ปลอดการทุจริต” จำนวน 83 ครั้ง	5
ข้อที่ 5 จัดรายการวิทยุ “เชียงใหม่ไม่โกง” คลื่น FM 93.25 MHz. ทุกวันจันทร์ เริ่มตั้งแต่ปี 2557 จนถึงปัจจุบัน	5

ภาพที่ 8 สรุปการรับรู้การปฏิบัติหน้าที่ด้านการป้องกันการทุจริตของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ ของกลุ่มพิเศษ

จากการวิเคราะห์พบว่า การรับรู้การปฏิบัติหน้าที่ด้านการป้องกันการทุจริตของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ของกลุ่มพิเศษ (ผู้ทรงคุณวุฒิ 1 คน/ภาคธุรกิจ 2 คน/สื่อมวลชน 6 คน/ NGO 2 คน) รวมทั้งสิ้น 11 คน มี 1 คนซึ่งเป็นสื่อมวลชนสังกัดส่วนกลาง (ผู้อำนวยการสำนักข่าวอิสรา) ขอไม่ประเมินการรับรู้ทุกหัวข้อ

ผลการประเมินการรับรู้ เรียงคะแนนจาก มาก-น้อย ดังนี้
ลำดับที่ 1 กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 8 คน รับรู้ประเด็นต่อไปนี้

ข้อที่ 1 การเรียนการสอนรายวิชาการต่อต้านการทุจริต สำหรับสถาบันอุดมศึกษา
12 สถาบันในจังหวัดเชียงใหม่

ข้อที่ 6 การจัดการโครงการโรงเรียนสุจริต/โรงเรียนซ่อสะอาด จำนวน 6 โรงเรียน

ข้อที่ 7 การบรรยายพิเศษแก่ส่วนราชการ สถานศึกษา เกี่ยวกับการป้องกันการทุจริต

ข้อที่ 8 การจัดกิจกรรมร่วมกับองค์กรและหน่วยงานภาครัฐ/เอกชน ในจังหวัดเชียงใหม่

ลำดับที่ 2 กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 6 คน รับรู้ประเด็นต่อไปนี้

ข้อที่ 2 การบรรยายให้ความรู้ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น/ท้องถิ่นที่ตามโครงการ
เชียงใหม่ไม่โกง จำนวน 25 ครั้ง

ลำดับที่ 3 กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 5 คน รับรู้ประเด็นต่อไปนี้

ข้อที่ 3 การบรรยายให้ความรู้ให้แก่ อสม. ตามโครงการ อสม. ป.ป.ช./อสม. เครือข่าย
เมืองคนดี จำนวน 75 ครั้ง

ข้อที่ 4 การบรรยายให้ความรู้ให้แก่ ท้องถิ่น ตามโครงการ”เสริมสร้างความโปร่งใส
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเชียงใหม่ปลอดการทุจริต” จำนวน 83 ครั้ง

ข้อที่ 5 จัดรายการวิทยุ “เชียงใหม่โมโกง” คลื่น FM 93.25 MHz. ทุกวันจันทร์ เริ่มตั้งแต่ปี 2557 จนถึงปัจจุบัน (พ.ศ.2560)

5. โครงการโรงเรียนขอสะอาด

ประเด็นคำถาม (ผู้บริหาร)

1. ข้อมูลหมายระเบียบ กรณีศึกษาคดีทุจริต
2. แนวทางการป้องกันการทุจริตในสถานศึกษา
3. อำนาจหน้าที่ โครงสร้างของป.ป.ช. และ ป.ป.จ.

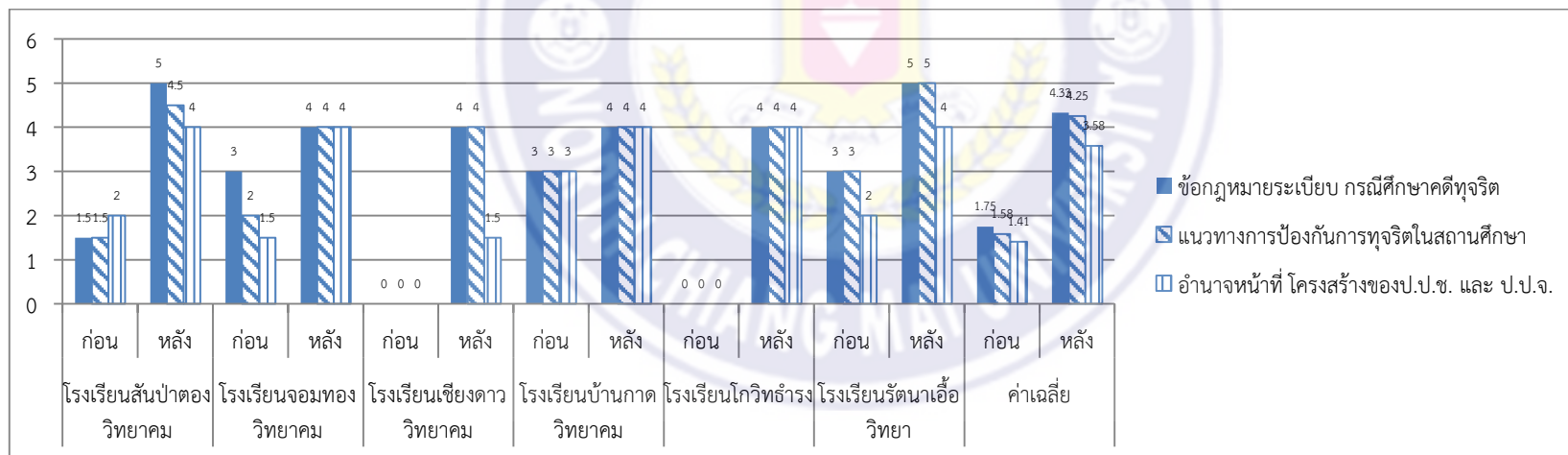
ประเด็นคำถาม (นักเรียน)

1. ความซื่อสัตย์ สุจริต
2. ความมีคุณธรรม จริยธรรม
3. จิตสาธารณะ

ตารางที่ 30 สรุปการได้รับความรู้ ความเข้าใจในภาพรวม ของผู้บริหารโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนช่อสะอาด

ลำดับ	คำถาม ผู้บริหาร	โรงเรียน สันป่าตองวิทยา		โรงเรียน จอมทอง		โรงเรียน เชียงดาววิทยา		โรงเรียน บ้านกาศวิทยา		โรงเรียน โกวิทอรัญ		โรงเรียน รัตนารัตนาธิเบศร		ค่าเฉลี่ย แปรผล	
		ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง
1	ข้อกำหนดระเบียบ ธรรมเนียมปฏิบัติ	1.5	5	3	4	0	4	3	4	0	4	3	5	1.75 (น้อย)	4.33 (มาก)
2	แนวทางการป้องกันการทุจริตในสถานศึกษา	1.5	4.5	2	4	0	4	3	4	0	4	3	5	1.58 (น้อย)	4.25 (มาก)
3	อำนาจหน้าที่ โครงสร้างของป.ช. และ ป.ป.จ.	2	4	1.5	4	0	1.5	3	4	0	4	2	4	1.41 (น้อยที่สุด)	3.58 (มาก)
ค่าเฉลี่ยแปรผล														1.58	4.05

ภาพที่ 9 กราฟสรุปการได้รับความรู้ ความเข้าใจในภาพรวม ของผู้บริหารโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนช่อสะอาด

จากการวิเคราะห์พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนช่อสะอาดได้รับความรู้ความเข้าใจในภาพรวมแยกตามการประเมินก่อนการบรรยายของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ โดยเรียงคะแนนจากมาก-น้อย ดังนี้

คำถามข้อที่ 1 ข้อกฎหมายระเบียบ กรณีศึกษาคดีทุจริต

ลำดับที่ 1 มีคะแนนเท่ากับคือ 3.00 (ปานกลาง) จำนวน 3 แห่งคือ โรงเรียนจอมทอง โรงเรียนบ้านกาดวิทยาคม และโรงเรียนรัตนานเื้ออวิทยา

ลำดับที่ 2 มีคะแนนเท่ากับคือ 1.5 (น้อยที่สุด) จำนวน 1 แห่งคือ โรงเรียนสันป่าตอง วิทยาคม

ลำดับที่ 3 มีคะแนนเท่ากับคือ 0.00 (น้อยที่สุด) จำนวน 2 แห่งคือโรงเรียนเชียงดาว วิทยาคม และโรงเรียนโกวิทอรัญ

คำถามข้อที่ 2 แนวทางการป้องกันการทุจริตในสถานศึกษา

ลำดับที่ 1 มีคะแนนเท่ากับ 3.00 (ปานกลาง) จำนวน 2 แห่งคือโรงเรียนบ้านกาดวิทยาคม และโรงเรียนรัตนานเื้ออวิทยา

ลำดับที่ 2 มีคะแนนเท่ากับ 2.00 (น้อย) จำนวน 1 แห่งคือโรงเรียนจอมทอง

ลำดับที่ 3 มีคะแนนเท่ากับคือ 1.50 (น้อยที่สุด) จำนวน 1 แห่งคือ โรงเรียนสันป่าตอง วิทยาคม

ลำดับที่ 4 มีคะแนนเท่ากับคือ 0.00 (น้อยที่สุด) จำนวน 2 แห่งคือโรงเรียนเชียงดาว วิทยาคม และโรงเรียนโกวิทอรัญ

คำถามข้อที่ 3 อำนาจหน้าที่ โครงสร้างของป.ป.ช. และ ป.ป.จ.

ลำดับที่ 1 มีคะแนนเท่ากับคือ 3.00 (ปานกลาง) จำนวน 1 แห่งคือโรงเรียนบ้านกาด วิทยาคม

ลำดับที่ 2 มีคะแนนเท่ากับ 2.00 (น้อย) จำนวน 2 แห่งคือโรงเรียนรัตนานเื้ออวิทยา และ โรงเรียนสันป่าตองวิทยาคม

ลำดับที่ 3 มีคะแนนเท่ากับคือ 1.50 (น้อยที่สุด) จำนวน 1 แห่งคือ โรงเรียนจอมทอง

ลำดับที่ 4 มีคะแนนเท่ากับคือ 0.00 (น้อยที่สุด) จำนวน 2 แห่งคือโรงเรียนเชียงดาว วิทยาคม และโรงเรียนโกวิทอรัญ

ทั้งนี้ คะแนนการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนช่อสะอาดได้รับความรู้ความเข้าใจในภาพรวมตามการประเมินก่อนการบรรยายของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่คือ 1.58 (น้อย)

จากการวิเคราะห์พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนช่อสะอาดได้รับความรู้ความเข้าใจในภาพรวมแยกตามการประเมินหลังการบรรยายของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ โดยเรียงคะแนนจากมาก-น้อย ดังนี้

คำถามข้อที่ 1 ข้อกฎหมายระเบียบ กรณีศึกษาคดีทุจริต

ลำดับที่ 1 มีคะแนนเท่ากับคือ 5.00 (มากที่สุด) จำนวน 2 แห่งคือ โรงเรียนสันป่าตองวิทยาคม และโรงเรียนรัตนานเื้ออวิทยา

ลำดับที่ 2 มีคะแนนเท่ากับคือ 4.00 (มาก) จำนวน 4 แห่งคือ โรงเรียนจอมทองโรงเรียนเชียงดาววิทยาคม โรงเรียนบ้านกาดวิทยาคม และโรงเรียนโกวิทอรัญ

คำถามข้อที่ 2 แนวทางการป้องกันการทุจริตในสถานศึกษา

ลำดับที่ 1 มีคะแนนเท่ากับ 5.00 (มากที่สุด) จำนวน 1 แห่งคือโรงเรียนรัตนานเื้ออวิทยา

ลำดับที่ 2 มีคะแนนเท่ากับ 4.50 (มากที่สุด) จำนวน 1 แห่งคือโรงเรียนสันป่าตองวิทยาคม

ลำดับที่ 3 มีคะแนนเท่ากับคือ 4.00 (มาก) จำนวน 4 แห่งคือ โรงเรียนจอมทองโรงเรียนเชียงดาววิทยาคม โรงเรียนบ้านกาดวิทยาคม และโรงเรียนโกวิทอรัญ

คำถามข้อที่ 3 อำนาจหน้าที่ โครงสร้างของป.ป.ช. และ ป.ป.จ.

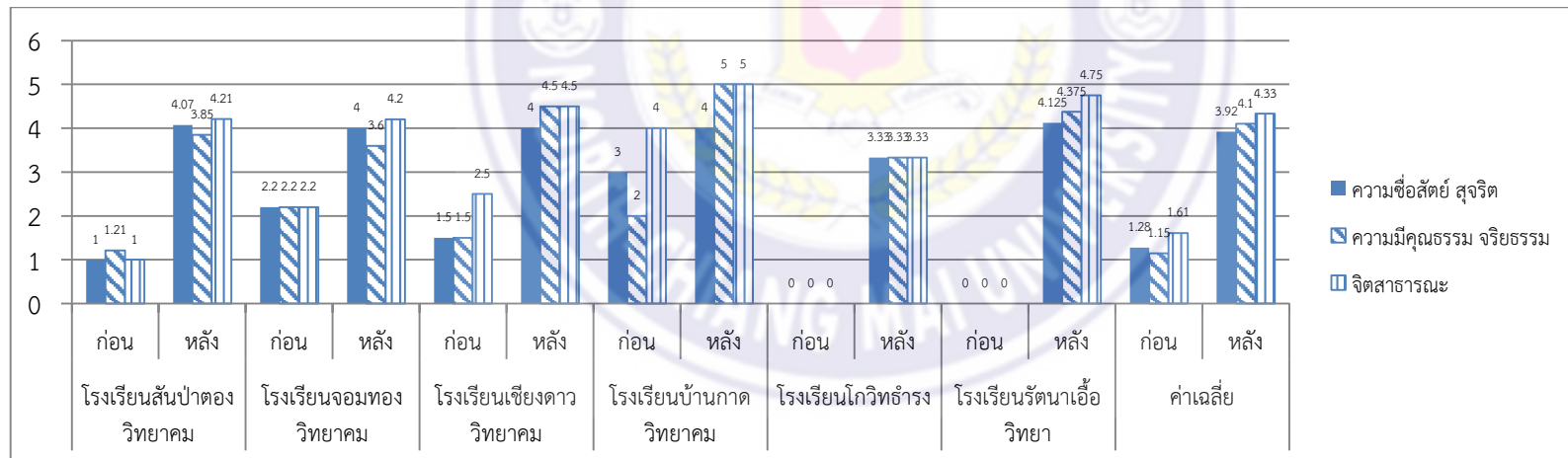
ลำดับที่ 1 มีคะแนนเท่ากับคือ 4.00 (มาก) จำนวน 5 แห่งคือ โรงเรียนสันป่าตองวิทยาคมโรงเรียนจอมทอง โรงเรียนบ้านกาดวิทยาคม โรงเรียนโกวิทอรัญ และโรงเรียนรัตนานเื้ออวิทยา

ลำดับที่ 2 มีคะแนนเท่ากับ 1.50 (น้อยที่สุด) จำนวน 1 แห่งคือโรงเรียนเชียงดาววิทยาคม

ทั้งนี้ คะแนนการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนช่อสะอาดได้รับความรู้ความเข้าใจในภาพรวมตามการประเมินหลังการบรรยายของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่คือ 4.05 (มาก)

ตารางที่ 31 สรุปการได้รับความรู้ ความเข้าใจในภาพรวม ของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนช่อสะอาด

ลำดับ	คำถาม นักเรียน	โรงเรียน สันป่าตองวิทยาคม		โรงเรียน จอมทอง		โรงเรียน เชียงดาววิทยาคม		โรงเรียน บ้านกาดวิทยาคม		โรงเรียน โกวิทอรั้ง		โรงเรียน รัตนาลัยวิทยา		ค่าเฉลี่ย แปรผล	
		ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง
1	ความซื่อสัตย์ สุจริต	1	4.07	2.2	4	1.5	4	3	4	0	3.33	0	4.125	1.28 (น้อยที่สุด)	3.92 (มาก)
2	ความมีคุณธรรม จริยธรรม	1.21	3.85	2.2	3.6	1.5	4.5	2	5	0	3.33	0	4.375	1.15 (น้อยที่สุด)	4.10 (มาก)
3	จิตสาธารณะ	1	4.21	2.2	4.2	2.5	4.5	4	5	0	3.33	0	4.75	1.61 (น้อย)	4.33 (มาก)
ค่าเฉลี่ยแปรผล														1.35	4.12

ภาพที่ 10 กราฟสรุปการได้รับความรู้ ความเข้าใจในภาพรวม ของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนช่อสะอาด

จากการวิเคราะห์พบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนช่อสะอาด ที่ได้รับความรู้ความเข้าใจในภาพรวมแยกตามการประเมินก่อนการบรรยายของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ โดยเรียงคะแนนจากมาก-น้อย ดังนี้

คำถามข้อที่ 1 ความซื่อสัตย์ สุจริต

ลำดับที่ 1 มีคะแนนเท่ากับ 3.00 (ปานกลาง) จำนวน 1 แห่งคือโรงเรียนบ้านกาดวิทยาคม

ลำดับที่ 2 มีคะแนนเท่ากับ 2.20 (น้อย) จำนวน 1 แห่งคือโรงเรียนจอมทอง

ลำดับที่ 3 มีคะแนนเท่ากับ 1.50 (น้อยที่สุด) จำนวน 1 แห่งคือโรงเรียนเชียงดาว

วิทยาคม

ลำดับที่ 4 มีคะแนนเท่ากับ 1.00 (น้อยที่สุด) จำนวน 1 แห่งคือ โรงเรียนสันป่าตอง

วิทยาคม

ลำดับที่ 5 มีคะแนนเท่ากับ 0.00 (น้อยที่สุด) จำนวน 2 แห่งคือ โรงเรียนโกวิทจำรง และโรงเรียนรัตนานเื้ออวิทยา

คำถามข้อที่ 2 ความมีคุณธรรม จริยธรรม

ลำดับที่ 1 มีคะแนนเท่ากับ 2.20 (น้อย) จำนวน 1 แห่งคือโรงเรียนจอมทอง

ลำดับที่ 2 มีคะแนนเท่ากับ 2.00 (น้อย) จำนวน 1 แห่งคือโรงเรียนบ้านกาดวิทยาคม

ลำดับที่ 3 มีคะแนนเท่ากับ 1.50 (น้อยที่สุด) จำนวน 1 แห่งคือโรงเรียนเชียงดาววิทยาคม

ลำดับที่ 4 มีคะแนนเท่ากับ 1.21 (น้อยที่สุด) จำนวน 1 แห่งคือโรงเรียนสันป่าตอง

วิทยาคม

ลำดับที่ 5 มีคะแนนเท่ากับ 0.00 (น้อยที่สุด) จำนวน 2 แห่งคือโรงเรียนโกวิทจำรง และโรงเรียนรัตนานเื้ออวิทยา

คำถามข้อที่ 3 จิตสาธารณะ

ลำดับที่ 1 มีคะแนนเท่ากับ 4.00 (มาก) จำนวน 1 แห่งคือโรงเรียนบ้านกาดวิทยาคม

ลำดับที่ 2 มีคะแนนเท่ากับ 2.50 (น้อย) จำนวน 1 แห่งคือโรงเรียนเชียงดาววิทยาคม

ลำดับที่ 3 มีคะแนนเท่ากับ 2.20 (น้อย) จำนวน 1 แห่งคือโรงเรียนจอมทอง

ลำดับที่ 4 มีคะแนนเท่ากับ 1.00 (น้อยที่สุด) จำนวน 1 แห่งคือโรงเรียนสันป่าตอง

วิทยาคม

ลำดับที่ 5 มีคะแนนเท่ากับ 0.00 (มาก) จำนวน 2 แห่งคือโรงเรียนโกวิทจำรง และโรงเรียนรัตนานเื้ออวิทยา

ทั้งนี้ คะแนนการรับรู้ของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนช่อสะอาดในภาพรวมตามการประเมินก่อนการบรรยายของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่คือ 1.35 (น้อยที่สุด)

จากการวิเคราะห์พบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนช่อสะอาด ที่ได้รับความรู้ความเข้าใจในภาพรวมแยกตามการประเมินหลังการบรรยายของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ โดยเรียงคะแนนจากมาก-น้อย ดังนี้

คำถามข้อที่ 1 ความซื่อสัตย์ สุจริต

ลำดับที่ 1 มีคะแนนเท่ากับ 4.12 (มาก) จำนวน 1 แห่งคือโรงเรียนรัตนานี้อุทยาน

ลำดับที่ 2 มีคะแนนเท่ากับ 4.07 (มาก) จำนวน 1 แห่งคือโรงเรียนสันป่าตองพิทยาคม

ลำดับที่ 3 มีคะแนนเท่ากันคือ 4.00 (มาก) จำนวน 3 แห่งคือโรงเรียนจอมทอง โรงเรียนเชียงดาวพิทยาคม และโรงเรียนบ้านกาดพิทยาคม

ลำดับที่ 4 มีคะแนนเท่ากับ 3.33 (ปานกลาง) จำนวน 1 แห่งคือ โรงเรียนโกวิทอรัญ

คำถามข้อที่ 2 ความมีคุณธรรม จริยธรรม

ลำดับที่ 1 มีคะแนนเท่ากับ 5.00 (มากที่สุด) จำนวน 1 แห่งคือโรงเรียนบ้านกาดพิทยาคม

ลำดับที่ 2 มีคะแนนเท่ากับ 4.50 (มาก) จำนวน 1 แห่งคือโรงเรียนเชียงดาวพิทยาคม

ลำดับที่ 3 มีคะแนนเท่ากับ 4.37 (มาก) จำนวน 1 แห่งคือโรงเรียนรัตนานี้อุทยาน

ลำดับที่ 4 มีคะแนนเท่ากับ 3.85 (มาก) จำนวน 1 แห่งคือโรงเรียนสันป่าตองพิทยาคม

ลำดับที่ 5 มีคะแนนเท่ากับ 3.60 (มาก) จำนวน 1 แห่งคือโรงเรียนจอมทอง

ลำดับที่ 6 มีคะแนนเท่ากับ 3.33 (ปานกลาง) จำนวน 1 แห่งคือโรงเรียนโกวิทอรัญ

คำถามข้อที่ 3 จิตสาธารณะ

ลำดับที่ 1 มีคะแนนเท่ากับ 5.00 (มากที่สุด) จำนวน 1 แห่งคือโรงเรียนบ้านกาดพิทยาคม

ลำดับที่ 2 มีคะแนนเท่ากับ 4.75 (มากที่สุด) จำนวน 1 แห่งคือโรงเรียนรัตนานี้อุทยาน

ลำดับที่ 3 มีคะแนนเท่ากับ 4.50 (มาก) จำนวน 1 แห่งคือโรงเรียนเชียงดาวพิทยาคม

ลำดับที่ 4 มีคะแนนเท่ากับ 4.21 (มาก) จำนวน 1 แห่งคือโรงเรียนสันป่าตองพิทยาคม

ลำดับที่ 5 มีคะแนนเท่ากับ 4.20 (มาก) จำนวน 1 แห่งคือโรงเรียนจอมทอง

ลำดับที่ 6 มีคะแนนเท่ากับ 3.33 (ปานกลาง) จำนวน 1 แห่งคือโรงเรียนโกวิทอรัญ

ทั้งนี้ คะแนนการรับรู้ของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนช่อสะอาดในภาพรวมตามการประเมินหลังการบรรยายของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่คือ 4.12 (มาก)

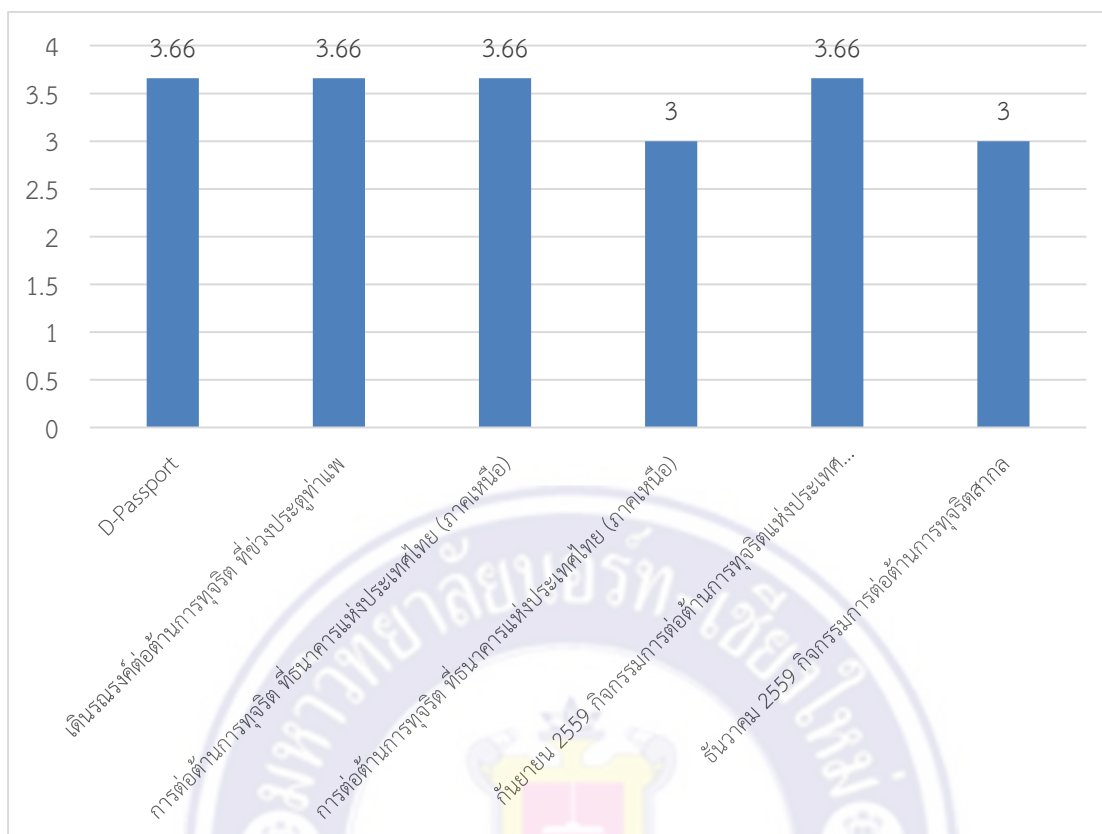
6. หอการค้าจังหวัดเชียงใหม่ (ประธานหอการค้า สมัยที่ 19/ประธานหอการค้า สมัยที่ 20-21/กรรมการหอการค้า สมัยที่ 21)

ประเด็นคำถามเพื่อประเมินระดับความพึงพอใจในการทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างหอการค้าจังหวัดเชียงใหม่และคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่

1. ปี 2557 D-Passport
2. ปี 2558 เติมนรณรงค์ต่อต้านการทุจริต ที่ช่วงประตูท่าแพ
กิจกรรมการต่อต้านการทุจริต ที่ธนาคารแห่งประเทศไทย (ภาคเหนือ)
3. ปี 2559 กิจกรรมการต่อต้านการทุจริต ที่ธนาคารแห่งประเทศไทย (ภาคเหนือ)
กิจกรรมการต่อต้านการทุจริตแห่งประเทศไทย เดือนกันยายน 2559
กิจกรรมการต่อต้านการทุจริตสากล เดือนธันวาคม 2559

ตารางที่ 32 สรุประดับความพึงพอใจในการทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างหอการค้าจังหวัดเชียงใหม่และคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่

รายละเอียด		ประธานหอการค้า สมัยที่ 19	ประธานหอการค้า สมัยที่ 20-21	กรรมการหอการค้า สมัยที่ 21	ค่าเฉลี่ยแปรผล
ปี 2557					
1	D-Passport	3	4	4	3.66 (มาก)
ปี 2558					
2	2.1 เติมนรณรงค์ต่อต้านการทุจริตที่ช่วงประตูท่าแพ	3	4	4	3.66 (มาก)
	2.2 กิจกรรมการต่อต้านการทุจริตที่ธนาคารแห่งประเทศไทย (ภาคเหนือ)	3	4	4	3.66 (มาก)
ปี 2559					
3	3.1 กิจกรรมการต่อต้านการทุจริตที่ธนาคารแห่งประเทศไทย (ภาคเหนือ)	3	3	3	3 (ปานกลาง)
	3.2 กิจกรรมการต่อต้านการทุจริตแห่งประเทศไทย เดือนกันยายน 2559	3	4	4	3.66 (มาก)
	3.3 กิจกรรมการต่อต้านการทุจริตสากล เดือนธันวาคม 2559	3	3	3	3 (ปานกลาง)

ภาพที่ 11 กราฟระดับความพึงพอใจในการทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างหอการค้าจังหวัดเชียงใหม่และคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่

จากการวิเคราะห์พบว่า ระดับความพึงพอใจในการทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างหอการค้าจังหวัดเชียงใหม่และคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ เรียงคะแนนจาก มาก-น้อย ดังนี้

ลำดับที่ 1 มีคะแนนเท่ากับ 3.66 (มาก) เท่ากัน 4 กิจกรรม

1. ปี 2557 กิจกรรม D-Passport
2. ปี 2558 2.1 เติมนรณรงค์ต่อต้านการทุจริตที่ช่วงประตูท่าแพ
3. ปี 2558 2.2 กิจกรรมการต่อต้านการทุจริตที่ธนาคารแห่งประเทศไทย (ภาคเหนือ)
4. ปี 2559 3.2 กิจกรรมการต่อต้านการทุจริตแห่งประเทศไทย เดือนกันยายน 2559

ลำดับที่ 2 มีคะแนนเท่ากับ 3.00 (ปานกลาง) เท่ากัน 2 กิจกรรม

1. ปี 2559 3.1 กิจกรรมการต่อต้านการทุจริตที่ธนาคารแห่งประเทศไทย (ภาคเหนือ)
2. ปี 2559 3.3 กิจกรรมการต่อต้านการทุจริตสากล เดือนธันวาคม 2559

7. หน่วยงานที่เชิญคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ บรรยาย

ประเด็นคำถาม

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่/เทศบาลนครเชียงใหม่/สำนักงาน กศน.จังหวัดเชียงใหม่

1. หน่วยงานคาดหวังการบรรยายที่เกี่ยวข้องกับประเด็น“ธรรมาภิบาล” ของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ อยู่ในระดับใด เพราะเหตุใด
2. หน่วยงานเห็นว่า ผลสัมฤทธิ์ของการบรรยายที่เกี่ยวข้องกับประเด็น“ธรรมาภิบาล” ของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ อยู่ในระดับใด เพราะเหตุใด

ประเด็นคำถาม

เทศบาลตำบลสันป่า/เทศบาลตำบลท่าข้าม/เทศบาลตำบลบ้านตาล/เทศบาลตำบลหนองควาย

1. หน่วยงานคาดหวังการบรรยายที่เกี่ยวข้องกับประเด็นบรรยายของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ อยู่ในระดับใด เพราะเหตุใด
2. หน่วยงานเห็นว่า ผลสัมฤทธิ์ของการบรรยายที่เกี่ยวข้องกับประเด็นบรรยายของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ อยู่ในระดับใด เพราะเหตุใด
 - 2.1 ผลกระทบ/ความเสียหายจากการทุจริต
 - 2.2 เศรษฐกิจพอเพียง
 - 2.3 คุณธรรม จริยธรรม
 - 2.4 ธรรมาภิบาล
 - 2.5 กรณีศึกษาที่เกี่ยวกับการทุจริต และกฎหมาย ระเบียบ และแนวทางการป้องกันการทุจริต

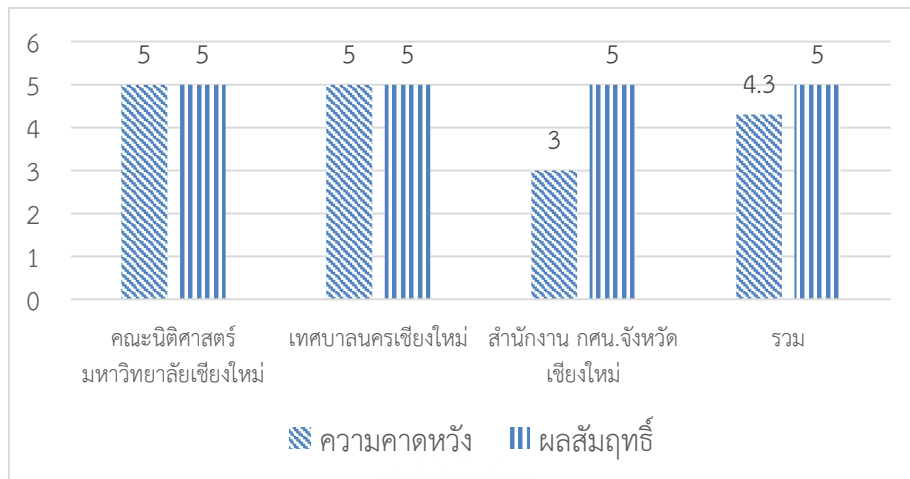
ประเด็นคำถาม

หน่วยงานที่ทำกิจกรรมร่วมกับ คณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่

1. ความคาดหวัง การบรรยายของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่
2. ผลสัมฤทธิ์ การบรรยายของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่

ตารางที่ 33 สรุปหน่วยงานประเมินผลการทำกิจกรรมร่วมกับคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่

การบรรยายหัวข้อ “ธรรมาภิบาล”	ความคาดหวัง	ผลสัมฤทธิ์
คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	5	5
เทศบาลนครเชียงใหม่	5	5
สำนักงาน กศน.จังหวัดเชียงใหม่	3	5
	4.3 (มาก)	5 (มากที่สุด)

ภาพที่ 12 กราฟสรุปหน่วยงานประเมินผลการทำกิจกรรมร่วมกับคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่

จากการวิเคราะห์พบว่า หน่วยงานประเมินความคาดหวังการบรรยายหัวข้อ “ธรรมาภิบาล” ของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ เรียงคะแนนจาก มาก-น้อย ดังนี้

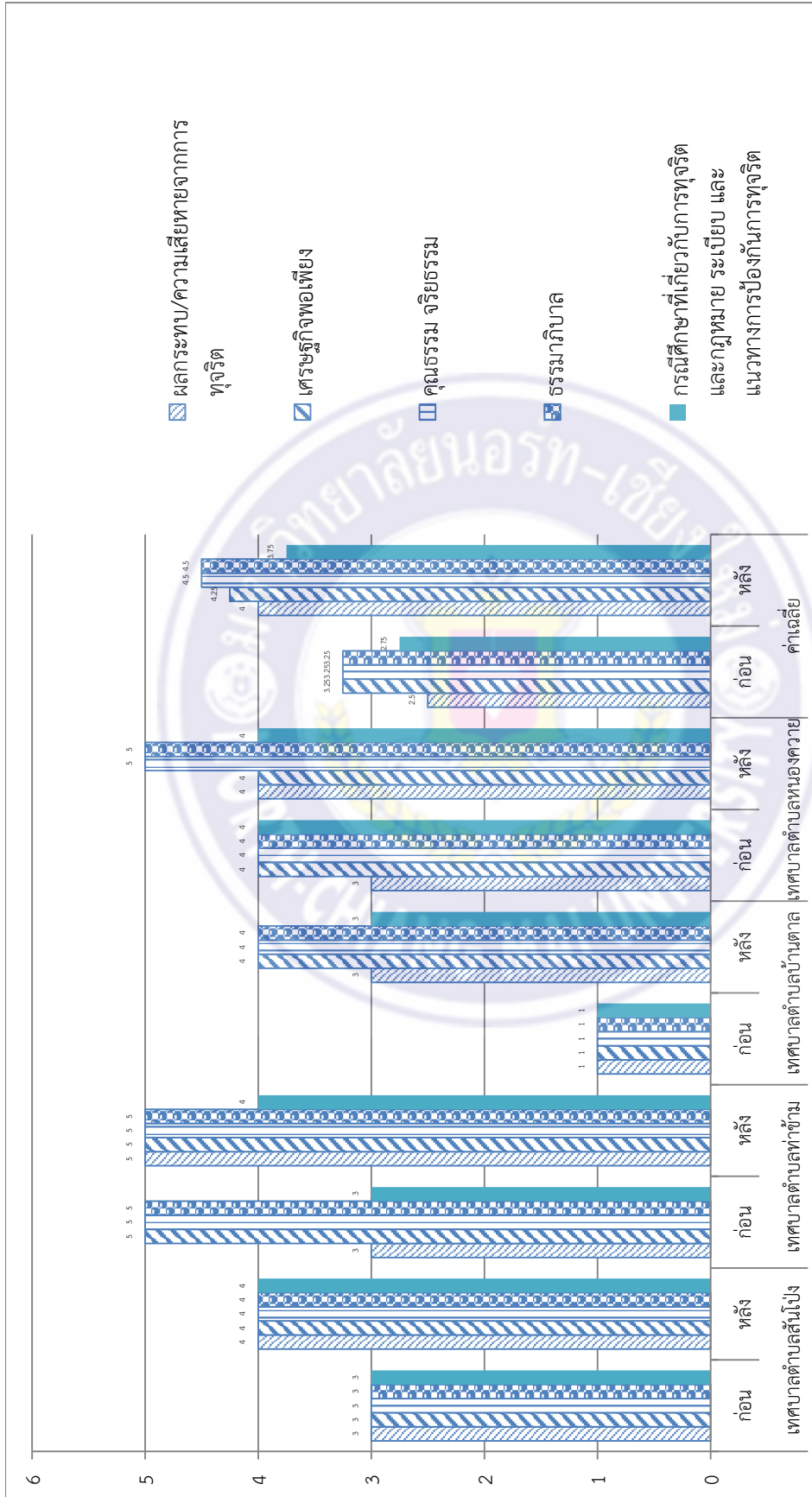
คะแนนเท่ากันคือ 5.00 (มากที่สุด) ได้แก่ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และเทศบาลนครเชียงใหม่ ส่วนสำนักงาน กศน.จังหวัดเชียงใหม่ มีคะแนนเท่ากับ 3.00 (ปานกลาง)

โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยทั้ง 3 หน่วยงาน คือ 4.3 (มาก)

ทั้งนี้ หน่วยงานทั้ง 3 แห่งประเมินค่าผลสัมฤทธิ์การบรรยายของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ เท่ากันคือคะแนน 5.00 (มากที่สุด)

ตารางที่ 34 สรุปหน่วยงานประเมินค่าความคาดหวังก่อนการบรรยายของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่

ลำดับ	รายละเอียด	เทศบาลตำบลสันป่า		เทศบาลตำบลท่าข้าม		เทศบาลตำบลบ้านตาล		เทศบาลตำบลหนองควาย		ค่าเฉลี่ยแปรผล	
		ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง
1	ผลกระทบ/ความเสียหายจากการทุจริต	3	4	3	5	1	3	3	4	2.5	4
2	เศรษฐกิจพอเพียง	3	4	5	5	1	4	4	4	3.25	4.25
3	คุณธรรม จริยธรรม	3	4	5	5	1	4	4	5	3.25	4.5
4	ธรรมาภิบาล	3	4	5	5	1	4	4	5	3.25	4.5
5	การศึกษาที่เกี่ยวกับการทุจริต และกฎหมาย ระเบียบ และแนวทางการป้องกันการทุจริต	3	4	3	4	1	3	4	4	2.75	3.75

ภาพที่ 13 กราฟสรุปหน่วยงานประเมินค่าความคาดหวังของการบรรยายของคณะกรรมการ ป.จ. เชียงใหม่

จากการวิเคราะห์พบว่า หน่วยงานประเมินค่าความคาดหวังก่อนการบรรยายของ คณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ เรียงคะแนนจาก มาก-น้อย จากหัวข้อการบรรยายดังนี้

ลำดับที่ 1 มีคะแนนเท่ากับ 3.25 (ปานกลาง) คือ

ข้อที่ 2 เศรษฐกิจพอเพียง

ข้อที่ 3 คุณธรรม จริยธรรม

ข้อที่ 4 ธรรมาภิบาล

ลำดับที่ 2 มีคะแนนเท่ากับ 2.75 (ปานกลาง) คือ

ข้อที่ 5 กรณีศึกษาที่เกี่ยวกับการทุจริต และกฎหมาย ระเบียบ และแนวทางการ ป้องกันการทุจริต

ส่วนลำดับสุดท้ายมีคะแนนเท่ากับ 2.5 (น้อย) คือ

ข้อที่ 1 ผลกระทบ/ความเสียหายจากการทุจริต

และหน่วยงานประเมินผลสัมฤทธิ์หลังการบรรยายของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ พบว่า

ลำดับที่ 1 มีคะแนนเท่ากับ 4.5 (มาก) คือ

ข้อที่ 2 เศรษฐกิจพอเพียง

ข้อที่ 3 คุณธรรม จริยธรรม

ข้อที่ 4 ธรรมาภิบาล

ลำดับที่ 2 มีคะแนนเท่ากับ 4.00 (มาก) คือ

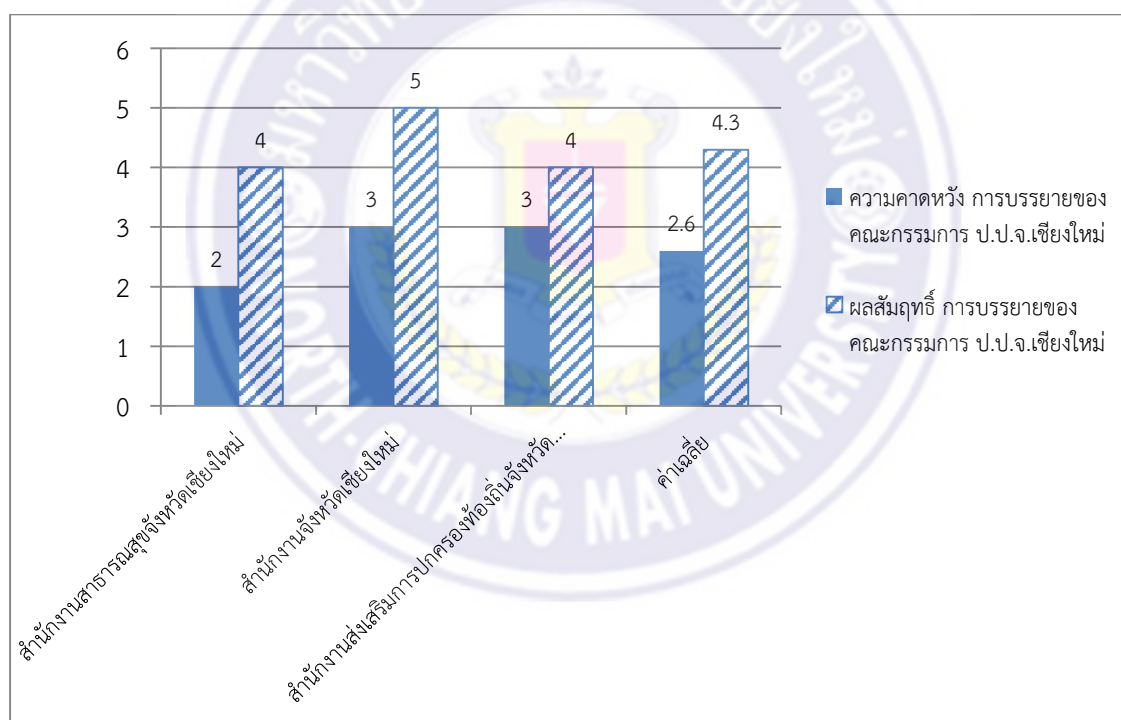
ข้อที่ 1 ผลกระทบ/ความเสียหายจากการทุจริต

ส่วนลำดับสุดท้ายมีคะแนนเท่ากับ 3.75 (มาก) คือ

ข้อที่ 5 กรณีศึกษาที่เกี่ยวกับการทุจริต และกฎหมาย ระเบียบ และแนวทางการ ป้องกันการทุจริต

ตารางที่ 35 สรุปหน่วยงานประเมินค่าความคาดหวังการทำกิจกรรมร่วมกับคณะกรรมการ
ป.ป.จ.เชียงใหม่

ลำดับ	รายละเอียด	สำนักงาน สาธารณสุข จังหวัด เชียงใหม่	สำนักงาน จังหวัด เชียงใหม่	สำนักงาน ส่งเสริมการ ปกครอง ท้องถิ่น จังหวัด เชียงใหม่	ค่าเฉลี่ย แปรผล
1	ความคาดหวัง การบรรยายของ คณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่	2	3	3	2.6 ปานกลาง
2	ผลสัมฤทธิ์ การบรรยายของ คณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่	4	5	4	4.3 มาก

ภาพที่ 14 กราฟสรุปหน่วยงานประเมินค่าความคาดหวังการทำกิจกรรมร่วมกับ
คณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่

จากการวิเคราะห์ พบว่า หน่วยงานประเมินค่าความคาดหวังการทำกิจกรรมร่วมกับ
คณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ โดยเรียงคะแนนจาก มาก-น้อย ดังนี้ สำนักงานจังหวัดเชียงใหม่
และสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่ มีคะแนนเท่ากันคือ 3.00 (ปานกลาง)
รองลงมาคือสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่ มีคะแนนเท่ากับ 2.00 (น้อย)

ส่วนการประเมินผลสัมฤทธิ์หลังการทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างหน่วยงานและคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ พบว่า สำนักงานจังหวัดเชียงใหม่มีคะแนนเท่ากับ 5.00 (มากที่สุด) รองลงมาคือ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่ และสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่ มีคะแนนเท่ากับ 4.00 (มาก)

ทั้งนี้สรุปภาพรวมของการประเมินความคาดหวังก่อนการทำกิจกรรมคือ 2.60 (ปานกลาง) และผลการประเมินผลสัมฤทธิ์หลังการทำกิจกรรมคือ 4.30 (มาก)

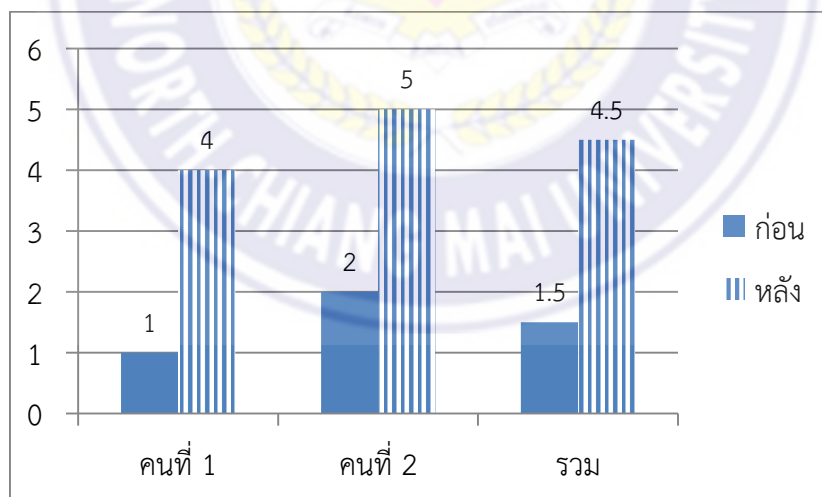
8. นักศึกษาฝึกปฏิบัติงานและฝึกประสบการณ์วิชาชีพ (ระยะเวลา 4 เดือน)

ประเด็นคำถาม

1. ความรู้เกี่ยวกับคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่
2. ความเข้าใจเกี่ยวกับคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่
3. ความรู้ความเข้าใจจากการฝึกปฏิบัติงานและฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา

ตารางที่ 36 สรุปผลการประเมินนักศึกษาฝึกปฏิบัติงานและฝึกประสบการณ์วิชาชีพมีความรู้เกี่ยวกับคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ก่อนการฝึกปฏิบัติงาน

ผลการประเมินข้อที่ 1	คนที่ 1	คนที่ 2	รวม	แปรผล
ก่อน	1	2	1.5	น้อยที่สุด
หลัง	4	5	4.5	มาก

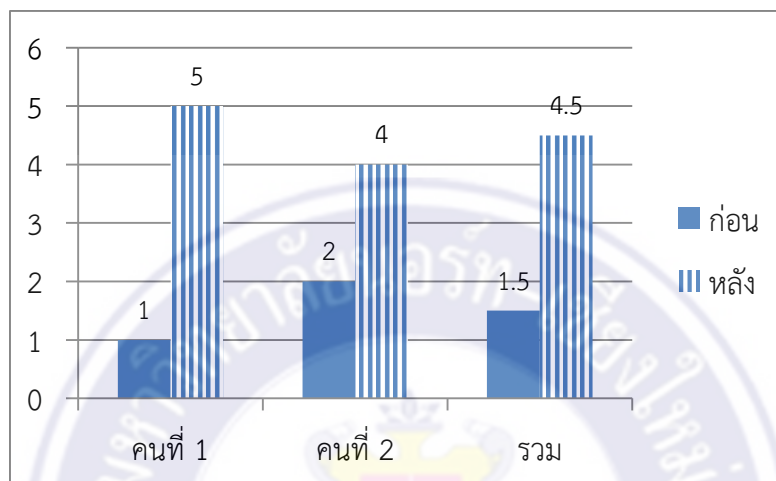

ภาพที่ 15 กราฟสรุปผลการประเมินนักศึกษาฝึกปฏิบัติงานและฝึกประสบการณ์วิชาชีพมีความรู้เกี่ยวกับคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ก่อนการฝึกปฏิบัติงาน

จากการวิเคราะห์พบว่า นักศึกษาฝึกปฏิบัติงานและฝึกประสบการณ์วิชาชีพมีความรู้เกี่ยวกับคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ก่อนการฝึกปฏิบัติงาน มีคะแนนเท่ากับ 1.5 (น้อยที่สุด) และหลังการฝึกปฏิบัติงาน มีคะแนนเท่ากับ 4.5 (มาก)

ตารางที่ 37 สรุปผลการประเมินนักศึกษาฝึกปฏิบัติงานและฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่มีความเข้าใจเกี่ยวกับคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่

ผลการประเมินข้อที่ 2	คนที่ 1	คนที่ 2	รวม	แปรผล
ก่อน	1	2	1.5	น้อยที่สุด
หลัง	5	4	4.5	มาก

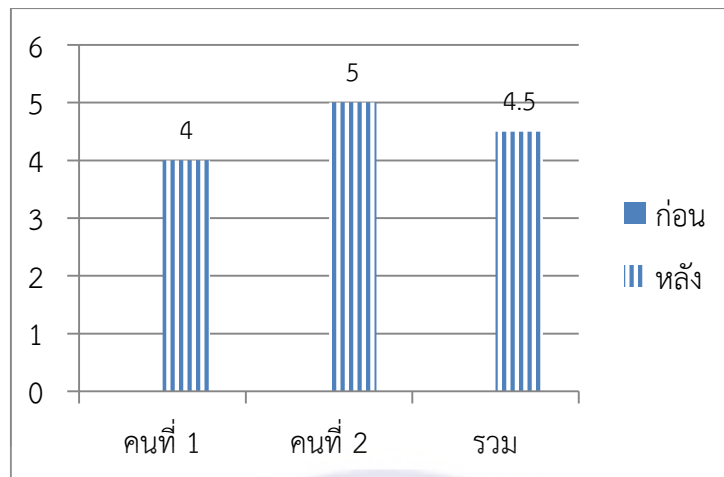

ภาพที่ 16 สรุปผลการประเมินนักศึกษาฝึกปฏิบัติงานและฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่มีความเข้าใจเกี่ยวกับคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่

จากการวิเคราะห์พบว่า นักศึกษาฝึกปฏิบัติงานและฝึกประสบการณ์วิชาชีพมีความเข้าใจเกี่ยวกับคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ มีคะแนนเท่ากับ 1.5 (น้อยที่สุด) และหลังการฝึกปฏิบัติงานมีคะแนนเท่ากับ 4.5 (มาก)

ตารางที่ 38 สรุปผลการประเมินนักศึกษาฝึกปฏิบัติงานและฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่มีความรู้ความเข้าใจจากการฝึกปฏิบัติงานและฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา ก่อนการฝึกปฏิบัติงาน

ผลการประเมินข้อที่ 3	คนที่ 1	คนที่ 2	รวม	แปรผล
ก่อน	0	0	0.0	น้อยที่สุด
หลัง	4	5	4.5	มาก

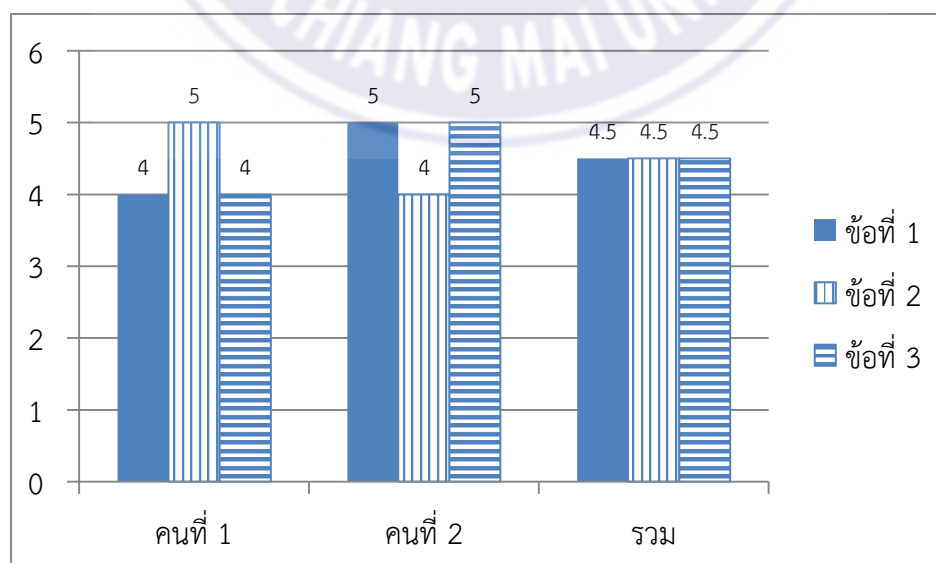

ภาพที่ 17 กราฟสรุปผลการประเมินนักศึกษาฝึกปฏิบัติงานและฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่มีความรู้ความเข้าใจจากการฝึกปฏิบัติงานและฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา ก่อนการฝึกปฏิบัติงาน

จากการวิเคราะห์พบว่า นักศึกษาฝึกปฏิบัติงานและฝึกประสบการณ์วิชาชีพมีความรู้ความเข้าใจจากการฝึกปฏิบัติงานและฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา ก่อนการฝึกปฏิบัติงาน มีคะแนนเท่ากับ 0.00 (น้อยที่สุด) และหลังการฝึกปฏิบัติงาน มีคะแนนเท่ากับ 4.5 (มาก)

ตารางที่ 39 สรุปผลการประเมินภาพรวมนักศึกษาฝึกปฏิบัติงานและฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่มีความรู้ความเข้าใจจากการฝึกปฏิบัติงานและฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา

ผลการประเมิน	คนที่ 1	คนที่ 2	รวม	แปรผล
ข้อที่ 1	4	5	4.5	มาก
ข้อที่ 2	5	4	4.5	มาก
ข้อที่ 3	4	5	4.5	มาก

ภาพที่ 18 กราฟสรุปผลการประเมินภาพรวมนักศึกษาฝึกปฏิบัติงานและฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่มีความรู้ ความเข้าใจจากการฝึกปฏิบัติงานและฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา

จากการวิเคราะห์กราฟ นักศึกษาฝึกปฏิบัติงานและฝึกประสบการณ์วิชาชีพมีความรู้ความเข้าใจจากการฝึกปฏิบัติงานและฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาในภาพรวมมีคะแนนเท่ากับ 4.5 (มาก)

9. กลุ่มสถาบัน

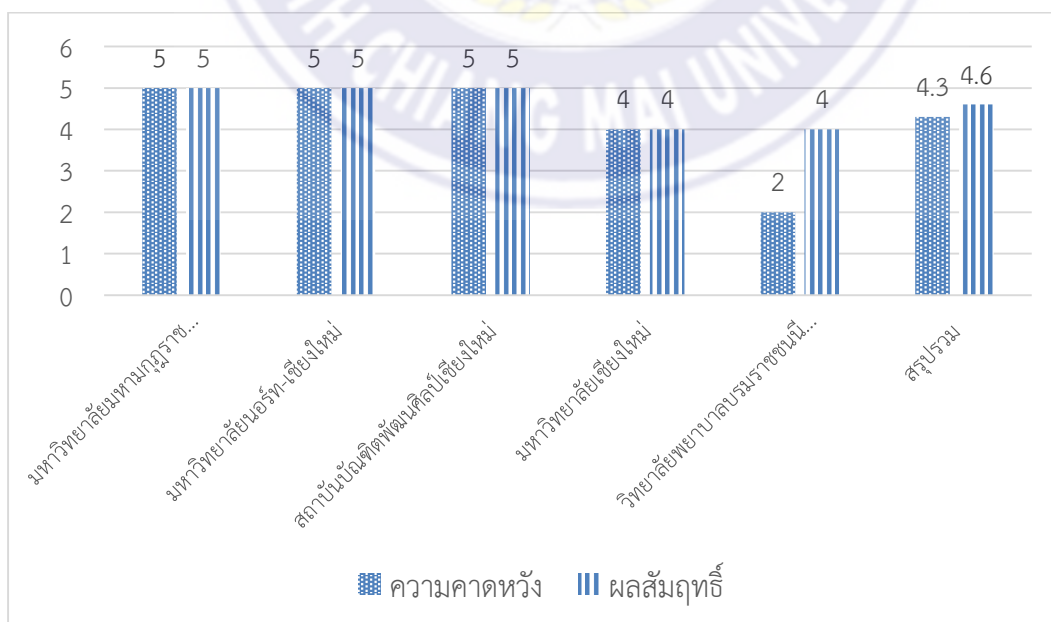
9.1 ผู้บริหารกลุ่มสถาบันที่เปิดสอนรายวิชาการต่อต้านการทุจริต

ประเด็นคำถาม

1. ความคาดหวังการเรียนการสอนรายวิชา การต่อต้านการทุจริต (Anti-Corruption)
2. ผลสัมฤทธิ์การเรียนการสอนรายวิชา การต่อต้านการทุจริต (Anti-Corruption)

ตารางที่ 40 สรุปผลประเมินความคาดหวังการเรียนการสอนรายวิชา การต่อต้านการทุจริต (Anti-Corruption) ของผู้บริหารกลุ่มสถาบันที่เปิดสอน

การเรียนการสอนรายวิชาการต่อต้านการทุจริต (Anti-Corruption)	ความคาดหวัง	ผลสัมฤทธิ์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา	5.00	5.00
มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่	5.00	5.00
สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์เชียงใหม่	5.00	5.00
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	4.00	4.00
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่	2.00	4.00
สรุปรวม	4.30 (มาก)	4.60 (มากที่สุด)

ภาพที่ 19 กราฟสรุปผลประเมินความคาดหวังการเรียนการสอนรายวิชา การต่อต้านการทุจริต (Anti-Corruption) ของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ของผู้บริหารกลุ่มสถาบันที่เปิดสอน

จากการวิเคราะห์พบว่า ผู้บริหารกลุ่มสถาบันที่เปิดสอนรายวิชาการต่อต้านการทุจริตประเมินความคาดหวังการเรียนการสอนรายวิชา การต่อต้านการทุจริต (Anti-Corruption) เรียงคะแนนจากมาก-น้อย ดังนี้

ลำดับที่ 1 มีคะแนนเท่ากับ 5.00 (มากที่สุด) ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่ และสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์เชียงใหม่

ลำดับที่ 2 มีคะแนนเท่ากับ 4.00 (มาก) ได้แก่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ลำดับสุดท้าย มีคะแนนเท่ากับ 2.00 (น้อย) ได้แก่วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยทั้ง 5 สถาบันการศึกษา คือ 4.30 (มาก)

ทั้งนี้สรุปภาพรวมการประเมินค่าความคาดหวังของผู้บริหารสถาบันการศึกษาทั้ง 5 แห่งต่อรายวิชาการต่อต้านการทุจริต (Anti-Corruption) โดยมีค่าคะแนนเท่ากับ 4.30 (มาก)

จากการวิเคราะห์พบว่า ผู้บริหารกลุ่มสถาบันที่เปิดสอนรายวิชาการต่อต้านการทุจริตประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนการสอนรายวิชาการต่อต้านการทุจริต (Anti-Corruption) ของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ เรียงคะแนนจาก มาก-น้อย ดังนี้

ลำดับที่ 1 มีคะแนนเท่ากับ 5.00 (มากที่สุด) ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่ และสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์เชียงใหม่

ลำดับที่ 2 มีคะแนนเท่ากับ 4.00 (มาก) ได้แก่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่

ทั้งนี้สรุปภาพรวมการประเมินค่าความคาดหวังผลสัมฤทธิ์ของผู้บริหารสถาบันการศึกษาทั้ง 5 แห่งต่อรายวิชาการต่อต้านการทุจริต (Anti-Corruption) โดยมีค่าคะแนนเท่ากับ 4.60 (มากที่สุด)

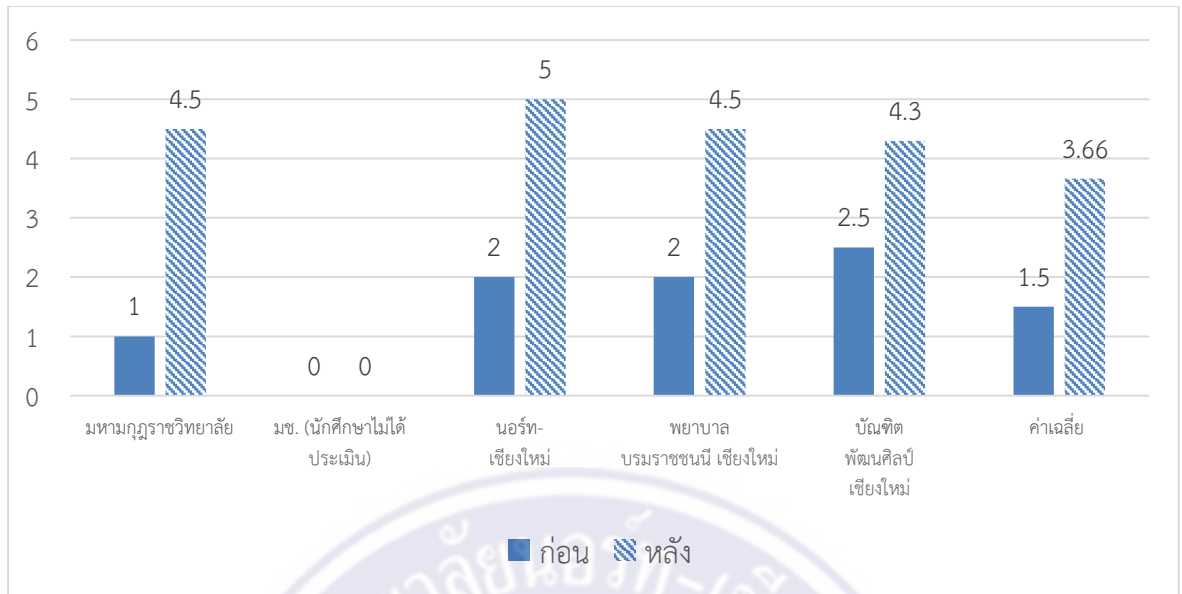
9.2 นักศึกษากลุ่มสถาบันที่เปิดสอนรายวิชาการต่อต้านการทุจริต

ประเด็นคำถาม

1. ความรู้ เกี่ยวกับการเรียนการสอนรายวิชา การต่อต้านการทุจริต (Anti-Corruption)
2. ความเข้าใจ เกี่ยวกับการเรียนการสอนรายวิชา การต่อต้านการทุจริต (Anti-Corruption)

ตารางที่ 41 สรุปผลการได้รับความรู้เกี่ยวกับการเรียนการสอนรายวิชา การต่อต้านการทุจริต (Anti-Corruption) ของนักศึกษากลุ่มสถาบันที่เปิดสอนรายวิชาการต่อต้านการทุจริตก่อน

ประเมิน ข้อที่ 1	มหาวิทยาลัย มหามกุฏ ราชวิทยาลัย วิทยาเขต ล้านนา	มหาวิทยาลัย เชียงใหม่	มหา วิทยาลัย นอร์ท- เชียงใหม่	วิทยาลัย พยาบาล บรมราช ชนนี เชียงใหม่	สถาบัน บัณฑิต พัฒนศิลป์ เชียงใหม่	ค่าเฉลี่ย 5 สถาบัน
ก่อน	1.0	0.0	2.0	2.0	2.5	1.5 (น้อยที่สุด)
หลัง	4.5	0.0	5.0	4.5	4.3	3.66 (มาก)

ภาพที่ 20 กราฟสรุปผลการได้รับความรู้เกี่ยวกับการเรียนการสอนรายวิชาการต่อต้านการทุจริต (Anti-Corruption) ของนักศึกษากลุ่มสถาบันที่เปิดสอนรายวิชาการต่อต้านการทุจริตก่อน

จากการวิเคราะห์พบว่า นักศึกษากลุ่มสถาบันที่เปิดสอนรายวิชาการต่อต้านการทุจริตก่อน ที่ได้รับความรู้เกี่ยวกับการเรียนการสอนรายวิชา การต่อต้านการทุจริต (Anti-Corruption) โดยเรียงคะแนนจากมาก-น้อย ดังนี้

ลำดับที่ 1 มีคะแนนเท่ากับ 2.5 (น้อย) จำนวน 1 แห่งคือสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ เชียงใหม่

ลำดับที่ 2 มีคะแนนเท่ากันคือ 2.0 (น้อย) จำนวน 2 แห่งคือมหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่ และวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่

ลำดับที่ 3 มีคะแนนเท่ากันคือ 1.0 (น้อยที่สุด) จำนวน 1 แห่งคือมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

ลำดับที่ 4 มีคะแนนเท่ากับ 0.0 (น้อยที่สุด) จำนวน 1 แห่งคือ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (นักศึกษาไม่ได้ประเมิน)

ทั้งนี้ คะแนนการรับรู้ของนักศึกษากลุ่มสถาบันที่เปิดสอนรายวิชาการต่อต้านการทุจริตที่ ได้รับความรู้เกี่ยวกับการเรียนการสอนรายวิชา การต่อต้านการทุจริต (Anti-Corruption) ในภาพรวมตามการประเมินก่อนการเรียนรายวิชานี้คือ 1.5 (น้อย)

ส่วนการประเมินผลสัมฤทธิ์หลังการเรียนรายวิชา การต่อต้านการทุจริต (Anti-Corruption) ของนักศึกษาในสถาบันการศึกษาที่เปิดสอนรายวิชา การต่อต้านการทุจริต (Anti-Corruption) โดยเรียงคะแนนจากมาก-น้อย ดังนี้

ลำดับที่ 1 มีคะแนนเท่ากับ 5.0 (มากที่สุด) จำนวน 1 แห่งคือมหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่

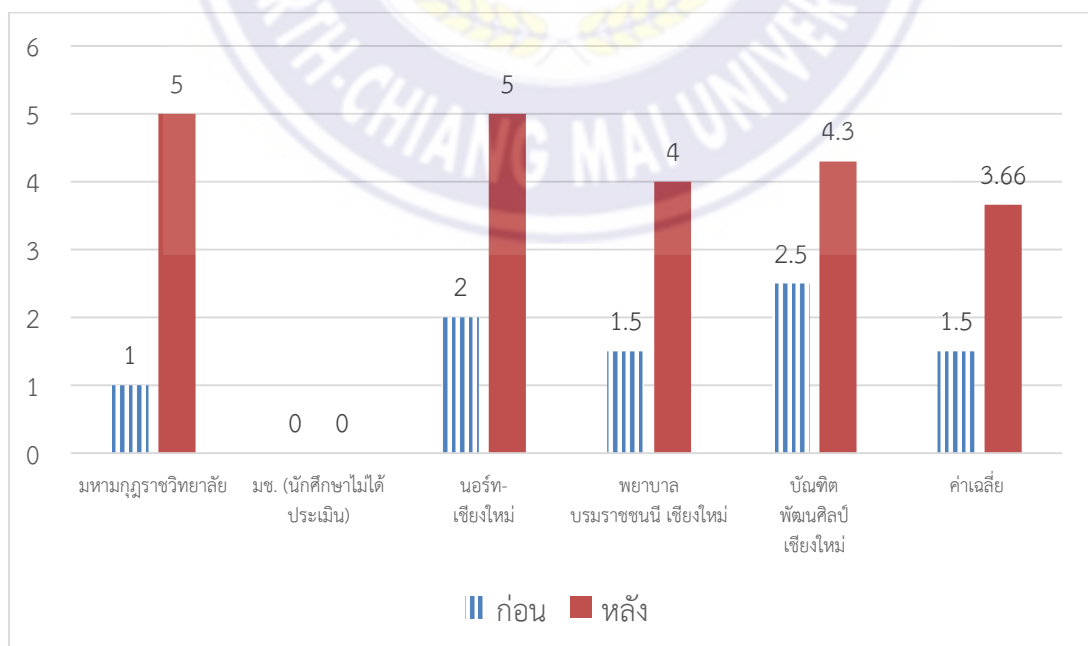
ลำดับที่ 2 มีคะแนนเท่ากับคือ 4.5 (มาก) จำนวน 2 แห่งคือมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา และวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่

ลำดับที่ 3 มีคะแนนเท่ากับคือ 4.3 (มาก) จำนวน 1 แห่งคือสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ เชียงใหม่

ลำดับที่ 4 มีคะแนนเท่ากับ 0.0 (น้อยที่สุด) จำนวน 1 แห่งคือ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 ทั้งนี้ คะแนนการรับรู้ของนักศึกษาในกลุ่มสถาบันที่เปิดสอนรายวิชาการต่อต้านการทุจริตที่ได้รับความรู้เกี่ยวกับการเรียนการสอนรายวิชา การต่อต้านการทุจริต (Anti-Corruption) ในภาพรวมตามการประเมินหลังการเรียนรายวิชานี้คือ 3.66 (มาก)

ตารางที่ 42 สรุปผลการได้รับความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนการสอนรายวิชา การต่อต้านการทุจริต (Anti-Corruption) นักศึกษากลุ่มสถาบันที่เปิดสอนรายวิชาการต่อต้านการทุจริตก่อน

ประเมิน ข้อที่ 2	มหาวิทยาลัย มหามกุฏราช วิทยาลัย วิทยาเขต ล้านนา	มหาวิทยาลัย เชียงใหม่	มหา วิทยาลัย นอร์ท- เชียงใหม่	วิทยาลัย พยาบาล บรมราชชนนี เชียงใหม่	สถาบัน บัณฑิต พัฒนศิลป์ เชียงใหม่	ค่าเฉลี่ย 5 สถาบัน
ก่อน	1.0	0.0	2.0	1.5	2.5	1.5 (น้อยที่สุด)
หลัง	5.0	0.0	5.0	4.0	4.3	3.66 (มาก)

ภาพที่ 21 กราฟสรุปผลการได้รับความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนการสอนรายวิชา การต่อต้านการทุจริต (Anti-Corruption) นักศึกษากลุ่มสถาบันที่เปิดสอนรายวิชาการต่อต้านการทุจริตก่อน

จากการวิเคราะห์พบว่า นักศึกษากลุ่มสถาบันที่เปิดสอนรายวิชาการต่อต้านการทุจริตก่อน ที่ได้รับความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนการสอนรายวิชา การต่อต้านการทุจริต (Anti-Corruption) โดยเรียงคะแนนจากมาก-น้อย ดังนี้

ลำดับที่ 1 มีคะแนนเท่ากับ 2.5 (น้อย) จำนวน 1 แห่งคือสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ เชียงใหม่

ลำดับที่ 2 มีคะแนนเท่ากับ 2.0 (น้อย) จำนวน 1 แห่งคือมหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่

ลำดับที่ 3 มีคะแนนเท่ากับ 1.5 (น้อยที่สุด) จำนวน 1 แห่งคือวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่

ลำดับที่ 4 มีคะแนนเท่ากับ 1.0 (น้อยที่สุด) จำนวน 1 แห่งคือมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา

ลำดับที่ 5 มีคะแนนเท่ากับ 0.0 (น้อยที่สุด) จำนวน 1 แห่งคือ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ทั้งนี้ คะแนนการรับรู้ของนักศึกษากลุ่มสถาบันที่เปิดสอนรายวิชาการต่อต้านการทุจริตที่ได้รับความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนการสอนรายวิชา การต่อต้านการทุจริต (Anti-Corruption) ในภาพรวมตามการประเมินก่อนการเรียนรายวิชานี้คือ 1.5 (น้อย)

ส่วนการประเมินผลสัมฤทธิ์หลังการเรียนรายวิชา การต่อต้านการทุจริต (Anti-Corruption) ของนักศึกษาในสถาบันการศึกษาที่เปิดสอน โดยเรียงคะแนนจากมาก-น้อย ดังนี้

ลำดับที่ 1 มีคะแนนเท่ากับ 5.0 (น้อย) จำนวน 2 แห่งคือมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา และมหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่

ลำดับที่ 2 มีคะแนนเท่ากับ 4.3 (มาก) จำนวน 1 แห่งคือสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์เชียงใหม่

ลำดับที่ 3 มีคะแนนเท่ากับ 4.0 (มาก) จำนวน 1 แห่งคือวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่

ลำดับที่ 4 มีคะแนนเท่ากับ 0.0 (น้อยที่สุด) จำนวน 1 แห่งคือ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (นักศึกษาไม่ได้ประเมิน)

ทั้งนี้ คะแนนการรับรู้ของนักศึกษากลุ่มสถาบันที่เปิดสอนรายวิชาการต่อต้านการทุจริตที่ได้รับความเข้าใจ เกี่ยวกับการเรียนการสอนรายวิชา การต่อต้านการทุจริต (Anti-Corruption) ในภาพรวมตามการประเมินหลังการเรียนรายวิชานี้คือ 3.66 (มาก)

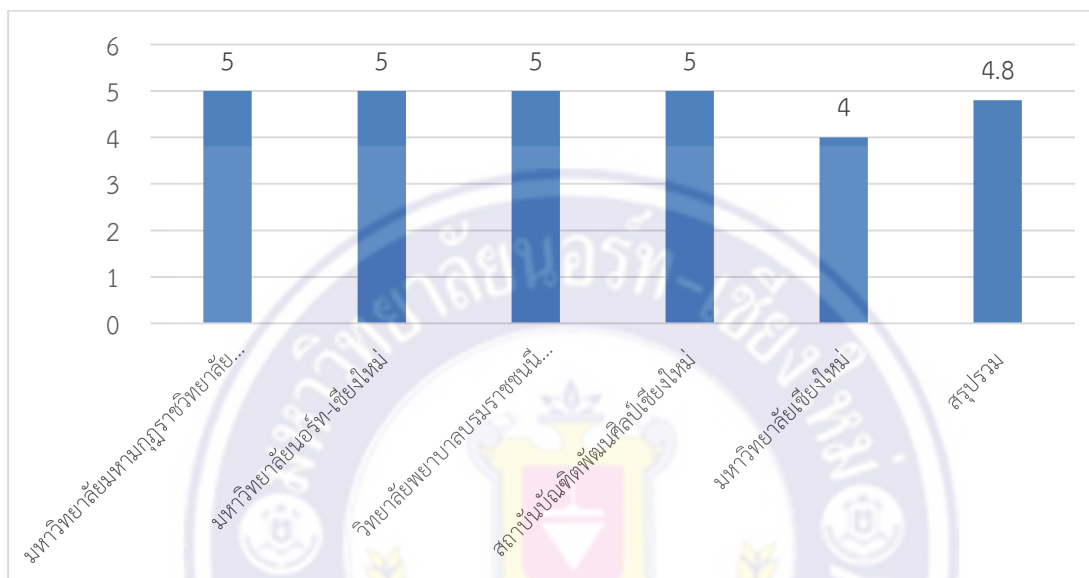
9.3 อาจารย์ผู้สอนและผู้สังเกตการณ์กลุ่มสถาบันที่เปิดสอนรายวิชาการต่อต้านการทุจริต ประเด็นคำถาม

ตารางที่ 43 สรุปผลประเมินความคาดหวังการเรียนการสอนรายวิชา การต่อต้านการทุจริต (Anti-Corruption) ของอาจารย์ผู้สอนและผู้สังเกตการณ์กลุ่มสถาบันที่เปิดสอน รายวิชาการต่อต้านการทุจริต

1. ความคาดหวังการเรียนการสอนรายวิชา การต่อต้านการทุจริต (Anti-Corruption)

ลำดับ	สถาบัน	ค่าเฉลี่ย	แปรผล
1	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา	5.00	มากที่สุด

2	มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่	5.00	มากที่สุด
3	วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่	5.00	มากที่สุด
4	สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์เชียงใหม่	5.00	มากที่สุด
5	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	4.00	มาก
สรุปรวม		4.80	มากที่สุด

ภาพที่ 22 กราฟสรุปผลประเมินความคาดหวังการเรียนการสอนรายวิชา การต่อต้านการทุจริต (Anti-Corruption) ของอาจารย์ผู้สอนและผู้สังเกตการณ์กลุ่มสถาบันที่เปิดสอนรายวิชาการต่อต้านการทุจริต

จากการวิเคราะห์พบว่า อาจารย์ผู้สอนและผู้สังเกตการณ์กลุ่มสถาบันที่เปิดสอนรายวิชาการต่อต้านการทุจริตประเมินความคาดหวังการเรียนการสอนรายวิชา การต่อต้านการทุจริต (Anti-Corruption) เรียงคะแนนจาก มาก-น้อย ดังนี้

ลำดับที่ 1 มีคะแนนเท่ากันคือ 5.00 (มากที่สุด) ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่ และสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์เชียงใหม่

รองลงมามีคะแนนเท่ากับ 4.00 (มาก) ได้แก่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

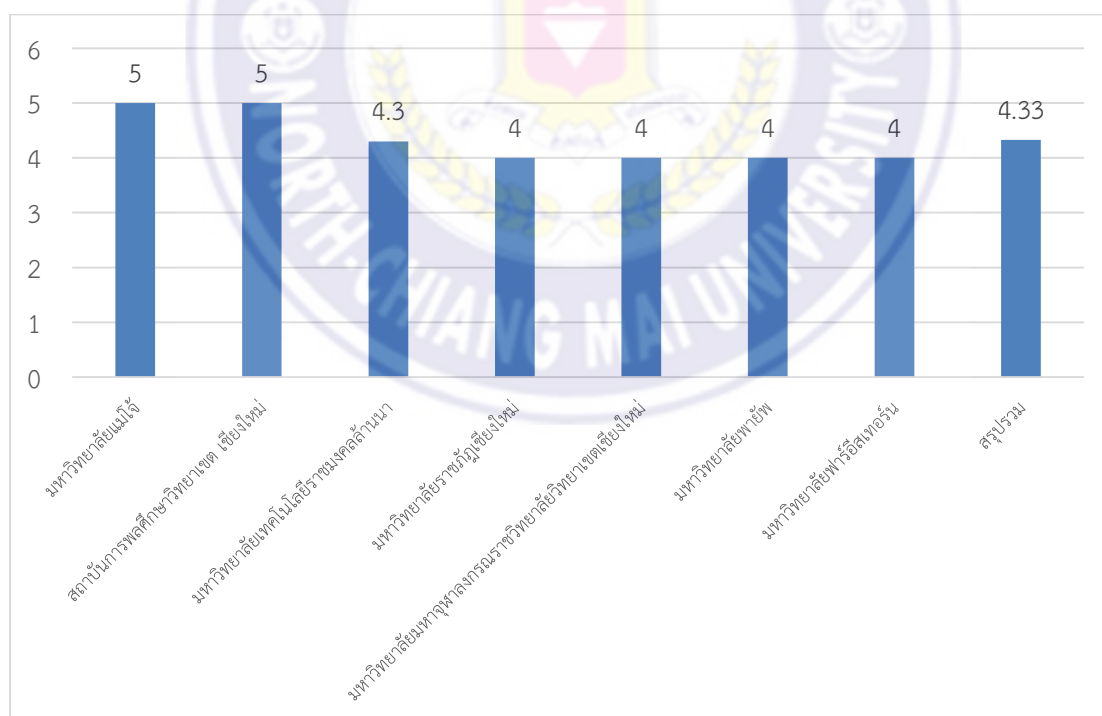
ทั้งนี้สรุปภาพรวมการประเมินค่าความคาดหวังของอาจารย์ผู้สอนและผู้สังเกตการณ์สถาบันการศึกษาทั้ง 5 แห่ง ต่อยาวิชากรต่อต้านการทุจริต (Anti-Corruption) โดยมีค่าคะแนนเท่ากับ 4.80 (มากที่สุด)

9.4 ผู้บริหารกลุ่มสถาบันที่ยังไม่เปิดสอนรายวิชาการต่อต้านการทุจริต
ประเด็นคำถาม

ตารางที่ 44 สรุปผลประเมินความคาดหวังการเรียนการสอนรายวิชา การต่อต้านการทุจริต (Anti-Corruption) ของผู้บริหารกลุ่มสถาบันที่ยังไม่เปิดสอนรายวิชาการต่อต้านการทุจริต

1. ความคาดหวังการเรียนการสอนรายวิชา การต่อต้านการทุจริต (Anti-Corruption)

ลำดับ	สถาบัน	ค่าเฉลี่ย	แปรผล
1	มหาวิทยาลัยแม่โจ้	5.00	มากที่สุด
2	สถาบันการพลศึกษาวิทยาเขต เชียงใหม่	5.00	มากที่สุด
3	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา	4.30	มาก
4	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่	4.00	มาก
5	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตเชียงใหม่	4.00	มาก
6	มหาวิทยาลัยพายัพ	4.00	มาก
7	มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น	4.00	มาก
สรุปรวม		4.33	มาก

ภาพที่ 23 กราฟสรุปผลประเมินความคาดหวังการเรียนการสอนรายวิชา การต่อต้านการทุจริต (Anti-Corruption) ของผู้บริหารกลุ่มสถาบันที่ยังไม่เปิดสอนรายวิชาการต่อต้านการทุจริต

จากการวิเคราะห์พบว่า ผู้บริหารกลุ่มสถาบันที่ยังไม่เปิดสอนรายวิชาการต่อต้านการทุจริต ประเมินความคาดหวังการเรียนการสอนรายวิชา การต่อต้านการทุจริต (Anti-Corruption) โดยเรียงคะแนนจาก มาก-น้อย ดังนี้

ลำดับที่ 1 มีคะแนนเท่ากับ 5.00 (มากที่สุด) ได้แก่ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ และสถาบัน-การพลศึกษาวิทยาเขต เชียงใหม่

ลำดับที่ 2 มีคะแนนเท่ากับ 4.30 (มาก) ได้แก่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

ลำดับที่ 3 มีคะแนนเท่ากับ 4.00 (มาก) ได้แก่มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยพายัพ และมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น

ทั้งนี้สรุปภาพรวมการประเมินค่าความคาดหวังของผู้บริหารสถาบันการศึกษาทั้ง 7 แห่ง ต่อรายวิชาการต่อต้านการทุจริต (Anti-Corruption) โดยมีค่าคะแนนเท่ากับ 4.33 (มาก)

บทที่ 5 อภิปรายผล

รายงานวิจัยเรื่อง “ผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ด้านการป้องกันการทุจริตของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่” มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ด้านการป้องกันการทุจริตของคณะกรรมการ ป.ป.จ. เชียงใหม่ เพื่อศึกษาวิเคราะห์ผลการปฏิบัติหน้าที่ด้านการป้องกันการทุจริตของคณะกรรมการ ป.ป.จ. เชียงใหม่ และเพื่อศึกษาวิเคราะห์ปัญหา และได้ข้อเสนอแนะแนวทางการป้องกันการทุจริตที่มีประสิทธิภาพ สรุปผลการวิจัยดังนี้

1. ผลการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ด้านการป้องกันการทุจริตของคณะกรรมการ ป.ป.จ. เชียงใหม่

1.1 ทำหน้าที่บรรยายให้ความรู้เรื่อง

1. ผลกระทบ/ความเสียหายจากการทุจริต
2. เศรษฐกิจพอเพียง
3. คุณธรรม จริยธรรม และกรณีศึกษาที่เกี่ยวกับการทุจริต
4. กฎหมาย ระเบียบ และแนวทางการป้องกันการทุจริต

แก่ผู้นำท้องที่ (กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน/สารวัตรกำนัน/แพทย์ประจำตำบล) ภายใต้ “โครงการ เชียงใหม่ไม่โกง” ร่วมกับ สำนักงานจังหวัดเชียงใหม่

ตารางที่ 45 รายชื่ออำเภอที่เข้าร่วมโครงการเชียงใหม่ไม่โกง

โครงการเชียงใหม่ไม่โกง	
ปี พ.ศ.2558 (15 อำเภอ)	ปี พ.ศ.2559 (10 อำเภอ)
1. อำเภอหางดง	1. อำเภอแม่ฮ่าย
2. อำเภอสารภี	2. อำเภอไชยปราการ
3. อำเภอสันป่าตอง	3. อำเภอฝาง
4. อำเภอจอมทอง	4. อำเภอฮอด
5. อำเภอเมืองเชียงใหม่	5. อำเภอดอยเต่า
6. อำเภอแม่แตง	6. อำเภอเวียงแหง
7. อำเภอพร้าว	7. อำเภอกัลยาณิวัฒนา
8. อำเภอแม่ริม	8. อำเภอดอยหล่อ
9. อำเภอแม่วาง	9. อำเภออมก๋อย
10. อำเภอแม่อน	10. อำเภอแม่แจ่ม
11. อำเภอเชียงดาว	
12. อำเภอสะเมิง	
13. อำเภอดอยสะเก็ด	

14. อำเภอสันทราย	
15. อำเภอสันกำแพง	

1.2 ทำหน้าที่บรรยายให้ความรู้เรื่อง

1. ผลกระทบ/ความเสียหายจากการทุจริต
2. เศรษฐกิจพอเพียง
3. คุณธรรม จริยธรรม และกรณีศึกษาที่เกี่ยวกับการทุจริต
4. กฎหมาย ระเบียบ และแนวทางการป้องกันการทุจริต

แก่ผู้นำท้องถิ่น (นายกเทศมนตรี/ปลัดเทศบาล/นายก อบต./ปลัด อบต.) ภายใต้ “โครงการเสริมสร้างความโปร่งใส องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเชียงใหม่ปลอดการทุจริต” ปีงบประมาณ พ.ศ.2559-2560 ร่วมกับ สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่ ตารางที่ 46 รายชื่ออำเภอที่เข้าร่วมโครงการเสริมสร้างความโปร่งใส องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเชียงใหม่ปลอดการทุจริต

โครงการเสริมสร้างความโปร่งใส องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเชียงใหม่ปลอดการทุจริต	
พ.ศ.2559 (15 อำเภอ) 15 หน่วยงาน	พ.ศ.2560 (22 อำเภอ) 83 หน่วยงาน
1. อำเภอเมืองเชียงใหม่ - เทศบาลตำบลหนองป่าครั่ง	1. อำเภอเมืองเชียงใหม่ - องค์การบริหารส่วนตำบลช้างเผือก
2. อำเภอสันป่าตอง - องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกลาง	2. อำเภอสันป่าตอง - องค์การบริหารส่วนตำบลท่าวังพร้าว - องค์การบริหารส่วนตำบลมะขุนหวาน - องค์การบริหารส่วนตำบลสันกลาง - องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ก้า - องค์การบริหารส่วนตำบลมะขามหลวง - องค์การบริหารส่วนตำบลน้ำบ่อหลวง
3. อำเภอหางดง - เทศบาลตำบลหนองควาย	3. อำเภอหางดง - องค์การบริหารส่วนตำบลขุนคอง - องค์การบริหารส่วนตำบลสบแม่ข้า
4. อำเภอแมริม - องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สา	4. อำเภอแมริม - องค์การบริหารส่วนตำบลดอนแก้ว - องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทราย - องค์การบริหารส่วนตำบลโป่งแยง - องค์การบริหารส่วนตำบลสะลวง
5. อำเภอแม่วาง - องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งปี่	5. อำเภอแม่วาง - องค์การบริหารส่วนตำบลแม่วิน - องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกาต

	<ul style="list-style-type: none"> - องค์การบริหารส่วนตำบลดอนเปา - องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งรวงทอง
6. อำเภอเชียงดาว - เทศบาลตำบลเมืองงาย	6. อำเภอเชียงดาว - องค์การบริหารส่วนตำบลเชียงดาว - องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองคอง
7. อำเภอดอยสะเก็ด - เทศบาลตำบลเชิงดอย	7. อำเภอดอยสะเก็ด - องค์การบริหารส่วนตำบลเทพเสด็จ
8. อำเภอสันกำแพง - เทศบาลตำบลสันกลาง	8. อำเภอสันกำแพง - องค์การบริหารส่วนตำบลแช่ช้าง - องค์การบริหารส่วนตำบลร้องวัวแดง - องค์การบริหารส่วนตำบลสันกำแพง
9. อำเภอแม่เอย - เทศบาลตำบลแม่เอย	9. อำเภอแม่เอย - องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สาว - องค์การบริหารส่วนตำบลแม่नावาง - องค์การบริหารส่วนตำบลท่าตอน - องค์การบริหารส่วนตำบลสันต้นหมื้อ - องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง - องค์การบริหารส่วนตำบลดอยกลาง
10. อำเภอฝาง - องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สุน	10. อำเภอฝาง - องค์การบริหารส่วนตำบลเวียง - องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ฮอน - องค์การบริหารส่วนตำบลแม่คะ - องค์การบริหารส่วนตำบลม่อนปิ่น - องค์การบริหารส่วนตำบลโป่งน้ำร้อน
11. อำเภอฮอด - เทศบาลตำบลท่าข้าม	11. อำเภอฮอด - องค์การบริหารส่วนตำบลฮอด - องค์การบริหารส่วนตำบลหางดง - องค์การบริหารส่วนตำบลนาคอเรือ - องค์การบริหารส่วนตำบลบ่อสลี
12. อำเภอแม่แตง - เทศบาลตำบลแม่แตง	12. อำเภอแม่แตง - องค์การบริหารส่วนตำบลกี้ตช้าง - องค์การบริหารส่วนตำบลสันป่ายาง - องค์การบริหารส่วนตำบลสบเปิง - องค์การบริหารส่วนตำบลป่าแป๋ - องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านช้าง

	<ul style="list-style-type: none"> - องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองกาย - องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเป้า
<p>13. อำเภอสารภี</p> <ul style="list-style-type: none"> - เทศบาลตำบลสารภี 	<p>13. อำเภอแม่ออน</p> <ul style="list-style-type: none"> - องค์การบริหารส่วนตำบลออนเหนือ - องค์การบริหารส่วนตำบลออนกลาง - องค์การบริหารส่วนตำบลทาเหนือ - องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ทา - องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยแก้ว - องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านสหกรณ์
<p>14. อำเภอจอมทอง</p> <ul style="list-style-type: none"> - องค์การบริหารส่วนตำบลช่วงเปา 	<p>14. อำเภอสะเมิง</p> <ul style="list-style-type: none"> - องค์การบริหารส่วนตำบลยั้งเมิน - องค์การบริหารส่วนตำบลบ่อแก้ว - องค์การบริหารส่วนตำบลสะเมิงเหนือ - องค์การบริหารส่วนตำบลแม่สาบ
<p>15. อำเภอสันทราย</p> <ul style="list-style-type: none"> - เทศบาลตำบลหนองหาร 	<p>15. อำเภอไชยปราการ</p> <ul style="list-style-type: none"> - องค์การบริหารส่วนตำบลศรีดงเย็น - องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ทะลบ
	<p>16. อำเภอดอยเต่า</p> <ul style="list-style-type: none"> - องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแฮ่น - องค์การบริหารส่วนตำบลงต้น - องค์การบริหารส่วนตำบลท่าเตื่อ - องค์การบริหารส่วนตำบลดอยเต่า - องค์การบริหารส่วนตำบลโป่งทุ่ง
	<p>17. อำเภอเวียงแหง</p> <ul style="list-style-type: none"> - องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองแหง - องค์การบริหารส่วนตำบลเปียงหลวง
	<p>18. อำเภอกัลยาณิวัฒนา</p> <ul style="list-style-type: none"> - องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านจันทร์ - องค์การบริหารส่วนตำบลแจ่มหลวง - องค์การบริหารส่วนตำบลแม่แดด
	<p>19. อำเภอดอยหล่อ</p> <ul style="list-style-type: none"> - องค์การบริหารส่วนตำบลดอยหล่อ
	<p>20. อำเภออมก๋อย</p> <ul style="list-style-type: none"> - องค์การบริหารส่วนตำบลสบโขง - องค์การบริหารส่วนตำบลยางเปียง

	<ul style="list-style-type: none"> - องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ตื่น - องค์การบริหารส่วนตำบลม่อนจอง - องค์การบริหารส่วนตำบลนาเกียน
	21. อำเภอแม่แจ่ม <ul style="list-style-type: none"> - องค์การบริหารส่วนตำบลช่างเคิ่ง - องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านทับ - องค์การบริหารส่วนตำบลปางหินฝน - องค์การบริหารส่วนตำบลแม่เงา - องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ศึก - องค์การบริหารส่วนตำบลกองแขก
	22. อำเภอพร้าว <ul style="list-style-type: none"> - องค์การบริหารส่วนตำบลแม่แว่น - องค์การบริหารส่วนตำบลเขื่อนผาก - องค์การบริหารส่วนตำบลสันทราย - องค์การบริหารส่วนตำบลโหล่งขอด

1.3 ทำหน้าที่บรรยายให้ควารู้เรื่อง

1. บทบาทอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และ ป.ป.จ.เชียงใหม่
2. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการทุจริต
3. บทบาทหน้าที่ และภารกิจของเครือข่าย ป.ป.ช.
4. การเฝ้าระวังและตรวจสอบการบริหารของ อปท.
5. วิธีการตรวจสอบ เฝ้าระวังการทุจริตโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน
6. วิธีการร้องเรียนและช่องทางการร้องเรียนการทุจริต
7. กระบวนการปฏิบัติในการร้องเรียนการทุจริต
8. กรณีศึกษา เรื่องการทุจริต

แก่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ภายใต “โครงการฝึกอบรม อสม.ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในระดับชุมชน (อสม.ป.ป.ช.)” ปีงบประมาณ 2558 และ “โครงการฝึกอบรม อสม.เครือข่ายเมืองคนดี (จังหวัดเชียงใหม่)” ประจำปีงบประมาณ 2559 รวม 25 อำเภอ ร่วมกับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่

ตารางที่ 47 จำนวนอำเภอที่เข้าร่วมโครงการฝึกอบรม อสม.ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในระดับชุมชน (อสม.ป.ป.ช.) และโครงการฝึกอบรม อสม.เครือข่ายเมืองคนดี (จังหวัดเชียงใหม่)

ลำดับ	อำเภอ
1	อำเภอเมืองเชียงใหม่
2	อำเภอจอมทอง
3	อำเภอแม่แจ่ม

ลำดับ	อำเภอ
4	อำเภอเชียงดาว
5	อำเภอดอยสะเก็ด
6	อำเภอแม่แตง
7	อำเภอแม่ริม
8	อำเภอสะเมิง
9	อำเภอฝาง
10	อำเภอแม่สาย
11	อำเภอพร้าว
12	อำเภอสันป่าตอง
13	อำเภอสันกำแพง
14	อำเภอสันทราย
15	อำเภอหางดง
16	อำเภอฮอด
17	อำเภอดอยเต่า
18	อำเภออมก๋อย
19	อำเภอสารภี
20	อำเภอเวียงแหง
21	ไชยปราการ
22	อำเภอแม่วาง
23	อำเภอแม่ออน
24	อำเภอดอยหล่อ
25	อำเภอภักดีชุมพล

1.4 ความร่วมมือทางวิชาการในการจัดทำรายวิชา การต่อต้านการทุจริต (Anti-Corruption) เพื่อให้บรรจุในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป (General Education) สำหรับ 12 สถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่

ตารางที่ 48 ตารางจำแนกหมวดหมู่รายวิชาการต่อต้านการทุจริต (Anti-Corruption) สถาบันที่เปิดสอน ปีการศึกษา 2559 (5 แห่ง)

สถาบันที่เปิดสอน ปีการศึกษา 2559 (5 แห่ง)			
รหัส/ชื่อวิชา	หมวดวิชา	สถาบันการศึกษา	หมายเหตุ
GE 1001 วิชาการต่อต้านการ ทุจริต	กลุ่มสังคมศาสตร์ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	มหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา	สำหรับนักศึกษาทุกคน ชั้นปีที่ 1 **สภามหาวิทยาลัย

			มกุฎราชวิทยาลัย ได้กำหนดให้เรียนรายวิชาการต่อต้านการทุจริต ทั้ง 13 แห่งทั่วประเทศ
ร.รปศ.103 (140103) วิชาการต่อต้านการทุจริตในประเทศไทย	เลือกเสรี	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	สังกัดสำนักวิชาการ ประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์และ รัฐประศาสนศาสตร์
030307 วิชาธรรมาภิบาลชีวิต	เลือกเสรี หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	มหาวิทยาลัย นอร์ท-เชียงใหม่	ปรับชื่อรายวิชา แต่ สาระคงเดิม คือวิชาการ ต่อต้านการทุจริต
วิชาการต่อต้าน การทุจริต	เสริมหลักสูตร	วิทยาลัยพยาบาล บรมราชชนนี เชียงใหม่	ไม่นับหน่วยกิต
วิชาการต่อต้าน การทุจริต	เสริมหลักสูตร	สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ เชียงใหม่	ไม่นับหน่วยกิต

ตารางที่ 49 ตารางจำแนกหมวดหมู่รายวิชาการต่อต้านการทุจริต (Anti-Corruption) สถาบันที่เปิดสอน ปีการศึกษา 2560 (เพิ่มอีก 3 แห่ง รวมเป็น 8 แห่ง)

สถาบันที่เปิดสอน ปีการศึกษา 2560 (เพิ่มอีก 3 แห่ง รวมเป็น 8 แห่ง)			
รหัส/ชื่อวิชา	หมวดวิชา	สถาบันการศึกษา	หมายเหตุ
รศ. 141 วิชาการต่อต้านการทุจริต	เลือกเสรี	มหาวิทยาลัยแม่โจ้	วิชาแกนรัฐศาสตร์ สังกัดวิทยาลัย บริหารศาสตร์
ศท. 114 วิชาพลเมือง ธรรมาภิบาล กับสันติภาพ	กลุ่มสังคมศาสตร์และ มนุษยศาสตร์ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	มหาวิทยาลัยพายัพ	เป็นรายวิชาใหม่โดยนำ เนื้อหาจากวิชาการ ต่อต้านการทุจริต เป็น 1 ส่วน (15 ชั่วโมง)
วิชาการต่อต้าน การทุจริต	เสริมหลักสูตร	สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตเชียงใหม่	ไม่นับหน่วยกิต

ตารางที่ 50 ตารางจำแนกหมวดหมู่รายวิชาการต่อต้านการทุจริต (Anti-Corruption) สถาบันที่ใช้รายวิชาอื่นๆ แทนรายวิชาการต่อต้านการทุจริต (4 แห่ง)

สถาบันที่ใช้รายวิชาอื่นๆ แทนรายวิชาการต่อต้านการทุจริต (4 แห่ง)			
รหัส/ชื่อวิชา	หมวดวิชา	สถาบันการศึกษา	หมายเหตุ
GSOC 1107	กลุ่มสังคมศาสตร์ 1 หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	มหาวิทยาลัย ราชภัฏเชียงใหม่	จัดทำโดยมหาวิทยาลัย ราชภัฏทั่วประเทศกับ

วิชาการป้องกันและการต่อต้านการทุจริต			สำนักงาน คณะกรรมการป้องกัน และปราบปราม การทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.)
วิชาวัยใส่ใจสะอาด (การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมด้านการ ป้องกันการทุจริต)	วิชาเลือกเสรี หรือ เสริมหลักสูตร ไม่นับหน่วยกิต	มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคล ล้านนา	จัดทำโดย มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคล (9 แห่ง) ร่วมกับ สำนักงาน คณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามการ ทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.)
PAD 410 วิชาธรรมาภิบาลสำหรับ นักบริหาร	เลือกเสรี	มหาวิทยาลัย ฟาร์อีสเทอร์น	วิชาแกน สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ สังกัดคณะบริหารรัฐกิจ
ยังไม่มีผลการนำรายวิชา การต่อต้านการทุจริต บรรจุไว้ในหลักสูตร	-	มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณ ราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่	มีการสอนสอดแทรก เรื่องคุณธรรม จริยธรรม ในรายวิชาอื่นๆ

1.5 ทำหน้าที่บรรยายให้ความรู้แก่ผู้บริหาร/ครู เรื่อง

1. ข้อกฎหมาย ระเบียบ กรณีศึกษาคดีทุจริต
2. แนวทางการป้องกันการทุจริตในสถานศึกษา
3. อำนาจหน้าที่ โครงสร้างของ ป.ป.ช. ป.ป.จ.เชียงใหม่

ทำหน้าที่บรรยายให้ความรู้แก่นักเรียน เรื่อง

1. ความซื่อสัตย์ สุจริต
2. ความมีคุณธรรม จริยธรรม
3. จิตสาธารณะ

ความร่วมมือในการจัดการจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเรื่อง ความซื่อสัตย์สุจริตใน
สถาบันการศึกษา ตามโครงการ **โรงเรียนซื่อสะอาด** ในจังหวัดเชียงใหม่ 6 แห่ง ประจำปีงบประมาณ
2557

1. โรงเรียนสันป่าตองวิทยาคม	อำเภอสันป่าตอง	จังหวัดเชียงใหม่
2. โรงเรียนจอมทอง	อำเภอจอมทอง	จังหวัดเชียงใหม่
3. โรงเรียนบ้านกาศวิทยาคม	อำเภอแม่วาง	จังหวัดเชียงใหม่
4. โรงเรียนเชียงดาววิทยาคม	อำเภอเชียงดาว	จังหวัดเชียงใหม่
5. โรงเรียนโกวิทจ่าง	อำเภอเมืองเชียงใหม่	จังหวัดเชียงใหม่
6. โรงเรียนรัตนเอื้อวิทยา	อำเภอฝาง	จังหวัดเชียงใหม่

1.6 ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมการต่อต้านการทุจริต ร่วมกับองค์กรและหน่วยงานภาครัฐ/เอกชนในจังหวัดเชียงใหม่

- **หอการค้าจังหวัดเชียงใหม่**

กิจกรรม ปี 2557	D-Passport
กิจกรรม ปี 2558	เดินรณรงค์ต่อต้านการทุจริต ที่ช่วงประตูท่าแพ
กิจกรรมการต่อต้านการทุจริต ที่ธนาคารแห่งประเทศไทย
(ภาคเหนือ)
กิจกรรม ปี 2559	กิจกรรมการต่อต้านการทุจริต ที่ธนาคารแห่งประเทศไทย
(ภาคเหนือ)
กันยายน 2559 กิจกรรมการต่อต้านการทุจริตแห่งประเทศไทย
ธันวาคม 2559 กิจกรรมการต่อต้านการทุจริตสากล

1.7 การบรรยายให้ความรู้ที่เกี่ยวกับประเด็น “ผลกระทบ/ความเสียหายจากการทุจริต/เศรษฐกิจพอเพียง/คุณธรรม จริยธรรม /ธรรมาภิบาล/กรณีศึกษาที่เกี่ยวกับการทุจริต และกฎหมาย ระเบียบ และแนวทางการป้องกันการทุจริต

ได้แก่	1. เทศบาลตำบลสันโป่ง	อำเภอแมริม	จังหวัดเชียงใหม่
	2. เทศบาลตำบลท่าข้าม	อำเภอฮอด	จังหวัดเชียงใหม่
	3. เทศบาลตำบลบ้านตาล	อำเภอฮอด	จังหวัดเชียงใหม่

การบรรยายให้ความรู้ที่เกี่ยวกับประเด็น “ธรรมาภิบาล/คุณธรรม จริยธรรม นักบริหาร”

ได้แก่	1. เทศบาลนครเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่
	2. สำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) จังหวัด เชียงใหม่
	3. คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

1.8 ความร่วมมือในการจัดทำคู่มือการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา ระหว่างคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ ร่วมกับ สำนักงาน ป.ป.ช.จังหวัดเชียงใหม่

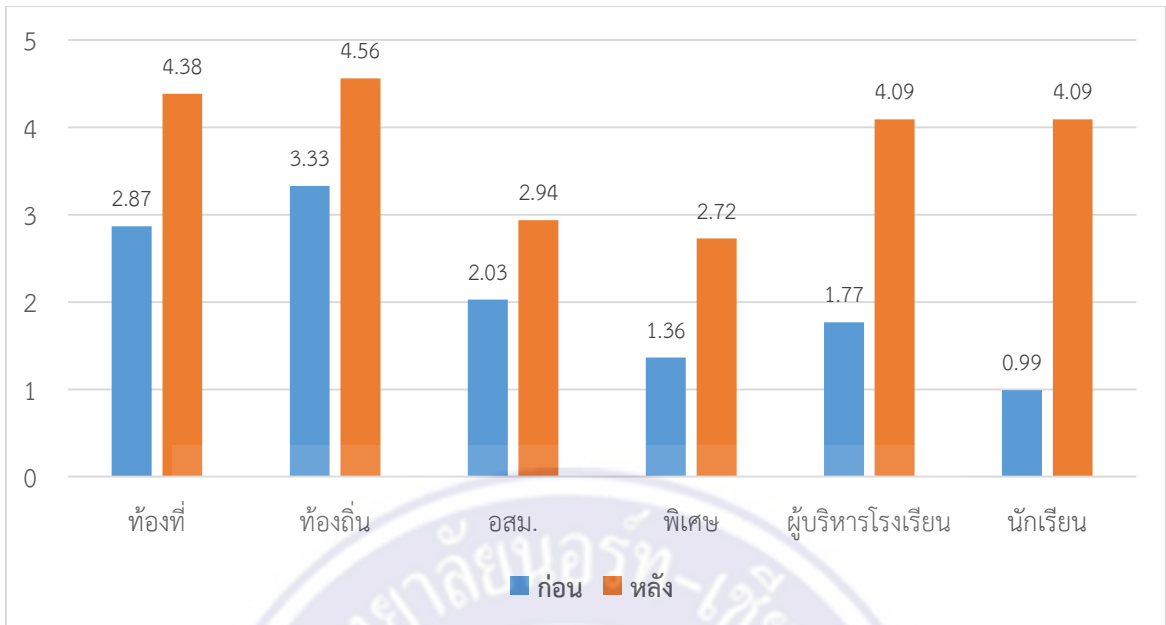
1.9 การรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ด้านการป้องกันการทุจริตของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ จากบุคคลที่เป็นตัวแทนของผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิชาการ/องค์กรธุรกิจ/องค์กรอาสาสมัครเอกชนที่ไม่แสวงหาผลกำไร (NGO) /สื่อมวลชน ดังนี้

1. ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.พงษ์ศักดิ์ อังสิทธิ์	รองประธานมูลนิธิโครงการหลวง
ประธานคณะกรรมการจัดทำรายวิชาการ
การต่อต้านการทุจริตของ 12
สถาบันอุดมศึกษา
ในจังหวัดเชียงใหม่ (ผู้ทรงคุณวุฒิ)
2. นายณรงค์ ตานานวัฒน์	ประธานกิตติมศักดิ์หอการค้า
จังหวัดเชียงใหม่
ประธานกลุ่มบริษัทตานานวัฒน์

4. นายณรงค์ กองประเสริฐ	ประธานกิตติมศักดิ์หอการค้า
จังหวัดเชียงใหม่
กรรมการผู้จัดการเจริญมอเตอร์
เชียงใหม่จำกัด
5. นายชำนาญ จันทร์เรือง	นักวิชาการอิสระ
6. นายชัชวาลย์ ทองดีเลิศ	ประธานมูลนิธิสืบสานล้านนา
7. นายอินสม ปัญญาโสภา	บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยนิวส์
นายกสมาคมนักข่าวแห่งประเทศไทย
(ภาคเหนือ)
8. นายสรารุติ แซ่เตี้ยว	ผู้อำนวยการหนังสือพิมพ์เชียงใหม่นิวส์
9. นายประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ์	ผู้อำนวยการสำนักข่าวอิศรา
10. นางสาวจินตนา กิจมี	ผู้สื่อข่าวมติชน ประจำจังหวัดเชียงใหม่
11. นางสาวมณฑนา อาชากิจ	ผู้อำนวยการ สถานีวิทยุกระจายเสียง
แห่งประเทศไทย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่
12. นายวีรพงษ์ สารดีวงศ์	เจ้าหน้าที่กระจายเสียง
สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย
อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

2. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ผลการปฏิบัติหน้าที่ด้านการป้องกันการทุจริตของคณะกรรมการ ป.ป.จ. เชียงใหม่

2.1 การประเมินผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติหน้าที่ด้านการป้องกันการทุจริตของคณะกรรมการ
ป.ป.จ.เชียงใหม่ ของกลุ่มตัวอย่าง มีค่าคะแนนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ <0.05 ผลลัพธ์ด้าน
การรับรู้ของกลุ่มเป้าหมายสูงขึ้นเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ภาพที่ 24 กราฟการประเมินผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติหน้าที่ด้านการป้องกันการทุจริตของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ ของกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับที่ 1 คือกลุ่มผู้นำท้องถิ่น มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.56 (มากที่สุด) ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุ 51 ปีขึ้นไป การศึกษาระดับปริญญาตรี ตำแหน่งนายกเทศมนตรี ส่วนหัวข้อเรื่องที่ผู้นำท้องถิ่น ประเมินผลก่อนการบรรยายของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ อยู่ในลำดับที่ 1 คือ ข้อที่ 2 เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง มีคะแนนเท่ากับ 3.56 (มาก) ส่วนอีก 3 ข้อ มีคะแนนระดับปานกลาง ส่วนการประเมินผลหลังการบรรยาย พบว่ามีจำนวน 3 ข้อ คะแนนเพิ่มเป็นระดับมากที่สุดคือ ข้อที่ 2 เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง มีคะแนนเท่ากับ 4.53 (มากที่สุด) และข้อที่ 3 เรื่อง คุณธรรม จริยธรรม และกรณีศึกษาที่เกี่ยวกับการทุจริต และข้อที่ 4 เรื่อง กฎหมาย ระเบียบ และแนวทางการป้องกันการทุจริต มีคะแนนเท่ากัน คือ 4.51 (มากที่สุด) ส่วนข้อที่ 1 เรื่อง ผลกระทบ/ความเสียหายจากการทุจริต มีคะแนนเท่ากับ 4.50 (มาก)

การประเมินหลังการบรรยายของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ แยกตามอำเภอ พบว่า ลำดับที่ 1 มีคะแนนเท่ากับ 5.00 (มากที่สุด) จำนวน 6 อำเภอ ได้แก่ 1.อำเภอสารภี 2.อำเภอสันทราย 3. อำเภอพร้าว 4. อำเภอแม่ริม 5. อำเภอแม่แจ่ม 6. อำเภอเมืองเชียงใหม่

ลำดับที่ 2 คือกลุ่มผู้นำท้องที่ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.80 (มาก) เป็นเพศชายทั้งหมด ส่วนใหญ่อายุ 51 ปีขึ้นไป การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ตำแหน่ง กำนัน ส่วนหัวข้อเรื่องที่ผู้นำท้องที่ ประเมินผลก่อนการบรรยายของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ พบว่า ทุกข้อ (ข้อ1-4) มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับระดับน้อย ส่วนการประเมินผลหลังการบรรยาย พบว่า ทุกข้อ (ข้อ1-4) มีคะแนนเพิ่มขึ้นเป็นระดับมาก แต่ข้อที่มีคะแนนสูงสุด มีคะแนนเท่ากับ 3.88 (มาก) เป็นลำดับที่ 1 คือ ข้อที่ 3 เรื่อง คุณธรรม จริยธรรม และกรณีศึกษาที่เกี่ยวกับการทุจริต

การประเมินหลังการบรรยายของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ แยกตามอำเภอ พบว่า ลำดับที่ 1 มีคะแนนเท่ากับ 5.00 (มากที่สุด) จำนวน 7 อำเภอ ได้แก่ 1.อำเภอจอมทอง 2.อำเภอสะเมิง 3.อำเภอเชียงดาว 4.อำเภอสันป่าตอง 5.อำเภอสารภี 6.อำเภอกัลยาณิวัฒนา 7.อำเภอแม่วาง

ลำดับที่ 3 คือกลุ่มผู้บริหาร ครู และนักเรียนโรงเรียนช่อสะอาด มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.09 (มาก) ส่วนใหญ่เป็น เพศหญิง อายุ 24 ปี การศึกษาคือ กำลังศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มผู้บริหาร ครู ประเมินผลก่อนการบรรยายของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ พบว่า ทุกข้อ (ข้อ1-3) มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับคือ 1.58 (น้อย) ส่วนการประเมินผลหลังการบรรยาย พบว่า ทุกข้อ (ข้อ1-3) มีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็น 4.05 (มาก) แต่ข้อที่มีคะแนนสูงสุด มีคะแนนเท่ากับ 4.33 (มาก) เป็นลำดับที่ 1 คือ ข้อที่ 1 กฎหมายระเบียบ กรณีศึกษาคดีทุจริต

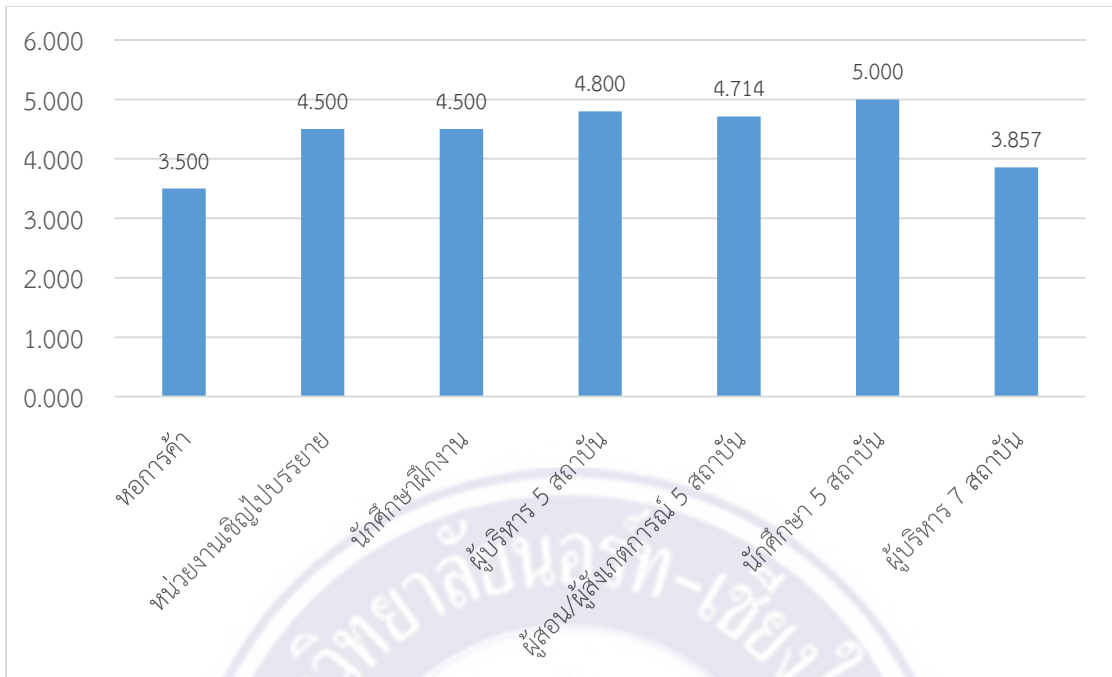
กลุ่มนักเรียนประเมินผลก่อนการบรรยายของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ พบว่า ทุกข้อ (ข้อ1-3) มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.35 (น้อยที่สุด) ส่วนการประเมินผลหลังการบรรยาย พบว่า ทุกข้อ (ข้อ1-3) มีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็น 4.12 (มาก) แต่ข้อที่มีคะแนนสูงสุด มีคะแนนเท่ากับ 4.33 (มาก) เป็นลำดับที่ 1 คือ ข้อที่ 3 จิตสาธารณะ

ลำดับที่ 4 คือกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.94 (ปานกลาง) ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 51 ปีขึ้นไป การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่วน หัวข้อเรื่องที่กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ประเมินผลก่อนการบรรยายของ คณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ พบว่า ทุกข้อ (ข้อ1-8) มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับระดับน้อย ส่วนการประเมินผลหลังการบรรยาย พบว่า ทุกข้อ (ข้อ1-8) มีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็นระดับปานกลาง แต่ข้อที่มีคะแนนสูงสุด มีคะแนนเท่ากับ 3.08 (ปานกลาง) คือ ข้อที่ 1 เรื่อง บทบาทอำนาจหน้าที่ของ คณะกรรมการ ป.ป.ช. และ ป.ป.จ.เชียงใหม่

การประเมินหลังการบรรยายของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ แยกตามอำเภอ พบว่า ลำดับที่ 1 มีคะแนนเท่ากับ 5.00 (มากที่สุด) มีเพียง 1 แห่งคือ อำเภอเมืองเชียงใหม่

ลำดับที่ 5 คือกลุ่มพิเศษ (สื่อมวลชน/ภาคธุรกิจ/องค์กรเอกชน/ผู้ทรงคุณวุฒิ) มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.727 (ปานกลาง) ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุ 55 ปีขึ้นไป การศึกษาระดับปริญญาตรี กลุ่มพิเศษประเมินผลการรับรู้เกี่ยวกับกระแสด้านการทุจริตในจังหวัดเชียงใหม่ก่อนการดำรง ตำแหน่งของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.36 (น้อยที่สุด) ส่วนการ ประเมินผลหลังการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ มีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเท่ากับ 2.75 (ปานกลาง)

2.2 ข้อมูลค่าคะแนนการได้รับความรู้ ความเข้าใจจากการบรรยายของคณะกรรมการ ป.ป.จ. เชียงใหม่

ภาพที่ 25 กราฟข้อมูลค่าคะแนนการได้รับความรู้ ความเข้าใจจากการบรรยายของคณะกรรมการ
ป.ป.จ. เชียงใหม่

เมื่อใช้สถิติวิเคราะห์จากการกำหนดค่าคะแนนแบบ Likert Scale 5 ระดับ

ค่า \bar{X}	แปลผล
0 - 1.50	น้อยที่สุด
1.51 - 2.50	น้อย
2.51 - 3.50	ปานกลาง
3.51 - 4.50	มาก
4.51 - 5.00	มากที่สุด

พบว่า กลุ่มที่มีค่าคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) เรียงลำดับจากมากที่สุด-น้อยที่สุด คือ

ลำดับที่ 1 นักศึกษาที่เรียนรายวิชาการต่อต้านการทุจริตใน 5 สถาบันการศึกษา (มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่, วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่, สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์เชียงใหม่) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.0 (มากที่สุด)

ลำดับที่ 2 ผู้บริหารจาก 5 สถาบันการศึกษาที่เปิดสอนรายวิชาการต่อต้านการทุจริต (มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่, วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่, สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์เชียงใหม่) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.8 (มากที่สุด)

ลำดับที่ 3 อาจารย์ (ผู้สอน, ผู้รับผิดชอบรายวิชา, ผู้สังเกตการณ์) 5 สถาบันการศึกษาที่เปิดสอนรายวิชาการต่อต้านการทุจริต (มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา,

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่, วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่, สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์เชียงใหม่) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.7 (มากที่สุด)

ลำดับที่ 4 นักศึกษาฝึกงานในสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ประจำจังหวัดเชียงใหม่ และหน่วยงานที่เชิญไปบรรยาย (คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่/เทศบาลนครเชียงใหม่/สำนักงาน กศน.จังหวัดเชียงใหม่/เทศบาลตำบลสันโป่ง/เทศบาลตำบลท่าข้าม/เทศบาลตำบลบ้านตาล/เทศบาลตำบลหนองควาย) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.5 (มาก)

ลำดับที่ 5 ผู้บริหาร 7 สถาบันการศึกษาที่ยังไม่เปิดสอนรายวิชาการต่อต้านการทุจริต (มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, มหาวิทยาลัยแม่โจ้, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่, มหาวิทยาลัยพายัพ, มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น และสถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตเชียงใหม่) ในปีการศึกษา 2559 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.9 (มาก)

ลำดับที่ 6 หอการค้าจังหวัดเชียงใหม่ที่มีการประเมินค่าผลสัมฤทธิ์การจัดกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับคณะกรรมการ ป.ป.จ. เชียงใหม่ และหน่วยงานอื่นๆ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2557-2559 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.5 (ปานกลาง)

3. ผลการศึกษาวิเคราะห์ปัญหา เสนอแนวทางการป้องกันการทุจริตที่มีประสิทธิภาพ

ตารางที่ 51 ผลการศึกษาวิเคราะห์ปัญหา เสนอแนวทางการป้องกันการทุจริตที่มีประสิทธิภาพ

ปัญหาและอุปสรรค	ข้อเสนอแนะ
ผู้นำท้องถิ่น (นายกเทศมนตรี/ปลัดเทศบาล/นายก อบต./ปลัด อบต.)	
1. ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำหน้าที่ของ ป.ป.ช./แนวทางการตั้งงบประมาณ และเบิกจ่าย/แนวทางการปฏิบัติการประเมิน LPA และ ITA รวมถึงกฎหมาย ป.ป.ช.ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องปฏิบัติ กรณีตัวอย่างเมื่อ ป.ป.ช.ชี้มูล	1. ควรเพิ่มการออกบรรยายให้ความรู้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ เกี่ยวกับพัสดุ การคลัง การจัดซื้อจัดจ้าง เบิก-จ่าย งบประมาณ ฯลฯ ลำดับที่ 1 อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง ลำดับที่ 2 อย่างน้อยปีละ 3 ครั้ง
ผู้นำท้องที่ (กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน/สารวัตรกำนัน/แพทย์ประจำตำบล)	
1. ภาระหน้าที่ส่วนใหญ่ปฏิบัติตามนโยบายของกระทรวงมหาดไทย 2. การบรรยายของคณะกรรมการ ป.ป.จ. เชียงใหม่มักมาบรรยายร่วมกับการประชุมประจำเดือนของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งมีวาระประชุมค่อนข้างมากทำให้มีเวลาจำกัด ส่งผลต่อการรับรู้และทำความเข้าใจ	1. ควรจัดอบรม ประชุมเรื่องการป้องกันปราบปรามการทุจริต โดยเฉพาะกฎหมายเกี่ยวกับ ป.ป.ช.เพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้สามารถเป็นที่พึ่งของชาวบ้านในพื้นที่

อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)	
<p>1. อสม. มีภารกิจมอบหมายมาก (สวมหมวกหลายใบ) นอกจากงานประจำของกระทรวงสาธารณสุข ยังต้องช่วยงานของฝ่ายปกครอง (ท้องที่) และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้ไม่สามารถช่วยงานหรือเผยแพร่ความรู้ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในพื้นที่ได้อย่างเต็มตัว</p> <p>2. ประชาชนส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องกฎหมายเบื้องต้น มองปัญหาเรื่องคอร์รัปชันเป็นเรื่องไกลตัว ขาดความเชื่อมั่นจากหน่วยงาน องค์กรที่ทำหน้าที่ด้านการปราบปรามการทุจริต</p> <p>3. การคมนาคมไม่สะดวก ไม่มีรถประจำทางซึ่งในพื้นที่ทุรกันดาร ห่างไกล การเดินทางยากลำบาก</p> <p>4. สถานที่จัดอบรมไม่เหมาะสม เช่น คับแคบ อากาศร้อน ระบบเครื่องเสียงไม่ชัดเจน รวมทั้งบรรยากาศในการฟังบรรยายมีอุปสรรค เช่น จำนวนคนมากเกินไป เดินเข้า-ออกตลอดเวลา คนคุยกันเสียงดัง</p> <p>5. ความเหลื่อมล้ำทางสังคมหรือช่องว่างระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐกับประชาชน</p>	<p>1. ควรมีการจัดอบรมอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง สำหรับผู้ผ่านการอบรม อสม.ป.ป.ช. หรือ อสม. เครือข่ายเมืองคนดี เพื่อเป็นการเพิ่มเติมข้อมูลข่าวสาร ความรู้ที่มีความทันสมัย</p> <p>2. ควรอำนวยความสะดวกให้กับ อสม. ที่เข้ารับการอบรมความรู้เกี่ยวกับ ป.ป.ช. ทั้งด้านการเดินทาง และสถานที่</p> <p>3. ควรเพิ่มการอบรมอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง เพื่อความรู้ที่ทันยุคทันสมัยเหตุการณ์</p> <p>4. ควรเพิ่มกรณีศึกษาของบุคคลที่ได้รับโทษจากความผิดฐานการทุจริตเพราะสร้างความเกรงกลัวในการกระทำผิด และทำให้จดจำง่าย เข้าใจมากขึ้น ในการอบรม อสม. เครือข่ายเมืองคนดีเพื่อให้สามารถนำไปบอกกล่าวต่อเพื่อนบ้าน เครือข่าย อสม. ในพื้นที่</p>
นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนช่อสะอาด	
<p>1. วิทยากร (ผู้บรรยาย) เป็นผู้ใหญ่มากใช้วิธีการบรรยาย ทำให้เกิดช่องว่างระหว่างผู้บรรยายและผู้ฟัง (ขาดความสนใจ)</p>	<p>1. ควรเพิ่มกิจกรรมอื่นๆ ที่เหมาะสมกับวัยรุ่น เพื่อไม่ให้เกิดช่องว่างระหว่างการสื่อสาร</p>
ผู้บริหาร ครูที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนช่อสะอาด	
<p>1. โครงการโรงเรียนช่อสะอาด ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงาน ป.ป.ช. จังหวัดเชียงใหม่ในปีงบประมาณ 2557 เท่านั้น</p> <p>2. โรงเรียนภาครัฐ มีการโยกย้ายสับเปลี่ยนตำแหน่งผู้บริหาร ทำให้การจัดทำโครงการขาดความต่อเนื่อง</p>	<p>1. ควรให้การสนับสนุนงบประมาณการจัดกิจกรรมโรงเรียนช่อสะอาดเป็นประจำทุกปี เพราะช่วยสร้างจิตสำนึกด้านการต่อต้านการทุจริต และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม แก่เยาวชน</p> <p>2. ควรให้การยกย่อง เชิดชู หน่วยงาน สถาบัน (โรงเรียน) ที่ดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง</p>

<p>3. กิจกรรมต่างๆ ที่ถูกสั่งการตามนโยบายของหน่วยงานภาครัฐ มีความซ้ำซ้อนกัน ทำให้โรงเรียนต้องจัดกิจกรรมเสริมมากมายขึ้น เช่นโรงเรียนคุณธรรม(กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2559) โรงเรียนสุจริต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) พ.ศ.2558) หรืออีกหลากหลายชื่อ โรงเรียนสุจริตต้นแบบเก่งแต่ไม่โกง/โรงเรียนสีขาว “โตไปไม่โกง”</p>	<p>เชิงสร้างสรรค์ เช่น โรงเรียนเอกชนที่ผู้บริหารเป็นเจ้าของจึงเกิดความยั่งยืนในการจัดทำโครงการ (โรงเรียนโกวิทอรัณย์ อำเภอมือง จังหวัดเชียงใหม่มีโครงการช่อสะอาดต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ.2557-ปัจจุบัน/ธนาคารความดี/คนดีศรีโกวิท/รางวัลนักเรียนช่อสะอาด)</p> <p>3. ควรจัดบูรณาการโครงการจากหน่วยงานภาครัฐ เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนและสิ้นเปลืองงบประมาณ</p>
<p>กลุ่มพิเศษ (สื่อมวลชน/ภาครัฐกิจ/องค์กรเอกชน/ผู้ทรงคุณวุฒิ)</p>	
<p>1. ขาดการประชาสัมพันธ์ที่หลากหลายและทั่วถึงต่อกลุ่มเป้าหมาย</p>	<p>1. ควรเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์ที่ครอบคลุมทุกสื่อที่มีประสิทธิภาพรวมถึงสื่อออนไลน์ นอกจากรายการวิทยุ“เชียงใหม่ไม่โกง” คลื่น FM 93.25 MHz. ทุกวันจันทร์ ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย</p>

สรุปข้อเสนอแนะจากทุกกลุ่มตัวอย่างที่ตรงกัน ได้แก่

1. ควรเพิ่มอำนาจหน้าที่ของ ป.ป.จ.เชียงใหม่ เพื่อให้เป็นที่พึ่งของประชาชนในพื้นที่ นอกเหนือจากหน้าที่ด้านการป้องกัน (บรรยายให้ความรู้) เพียงอย่างเดียว
2. ควรแจกเอกสาร คู่มือประกอบการบรรยาย ทั้งนี้ควรมีสื่อเทคโนโลยีที่น่าสนใจ หรือมีกิจกรรมอื่นๆ เพิ่มเติม นอกจากการบรรยายเพียงอย่างเดียว
3. ควรเพิ่มช่องทางการร้องเรียนจากภาคประชาชนให้สะดวกมากขึ้น และต้องให้ความสำคัญกับการคุ้มครองพยานในกรณีชี้เบาะแสการทุจริตในพื้นที่
4. ควรจัดกิจกรรมรณรงค์การต่อต้านการทุจริตที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน โดยเฉพาะภาคประชาสังคม เพื่อกระตุ้นจิตสำนึกของชาวเชียงใหม่อย่างแท้จริง มิใช่เป็นเพียงการรณรงค์เชิงสัญลักษณ์เท่านั้น
5. ควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ที่ทำงานแบบมืออาชีพ กล่าวรายงานความจริงที่ประจักษ์ให้ประชาชนทราบ ก่อให้เกิดความสนใจข่าวสารอย่างต่อเนื่อง จนเป็นกระแสที่ต่อต้านคนทำทุจริต หากเป็นพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ควรมีการแถลงข่าวกรณีการทุจริตแก่สื่อมวลชนในวาระแถลงข่าวประจำสัปดาห์ของจังหวัดเชียงใหม่ ณ ศูนย์ราชการ เพื่อเป็นการสร้างความน่าเชื่อถือและเป็นการทำงานเชิงรุก ปลุกจิตสำนึกด้านการโกง ไม่ใช่ปกปิดคนโกง รวมถึงการเปิดเผยข่าวสารดังกล่าวทางเว็บไซต์ของสำนักงาน ป.ป.จ.จังหวัดเชียงใหม่

อภิปรายผล ผลการวิจัยพบข้อมูลที่น่าสนใจ คือกลุ่มผู้นำท้องถิ่น ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุ 51 ปีขึ้นไป มีการศึกษาระดับปริญญาตรี และดำรงตำแหน่ง นายกเทศมนตรี มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.56 (มากที่สุด) ในการประเมินผลสัมฤทธิ์การบรรยายของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ ที่พึงพอใจในประเด็นเรื่อง 1. ผลกระทบ/ความเสียหายจากการทุจริต 2. เศรษฐกิจพอเพียง

3. คุณธรรม จริยธรรม และกรณีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการทุจริต 4. กฎหมาย ระเบียบ และแนวทางการป้องกันการทุจริต ซึ่งต่างให้ข้อเสนอแนะว่า ควรเพิ่มการออกบรรยายให้ความรู้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะ กฎระเบียบ ข้อบังคับ เกี่ยวกับพัสดุ การคลัง การจัดซื้อจัดจ้าง เบิก-จ่ายงบประมาณ ฯลฯ ลำดับที่ 1 อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง ลำดับที่ 2 อย่างน้อยปีละ 3 ครั้ง ทั้งนี้พบว่าอุปสรรคสำคัญคือ ผู้นำท้องถิ่นส่วนใหญ่ ยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำหน้าที่ของ ป.ป.ช./แนวทางการตั้งงบประมาณ และเบิกจ่าย/แนวทางการปฏิบัติการประเมิน LPA และ ITA รวมถึงกฎหมาย ป.ป.ช.ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องปฏิบัติ กรณีตัวอย่างเมื่อ ป.ป.ช.ชี้มูล ส่วนข้อดีพบว่าการทำงานที่ด้านการป้องกัน เช่น การออกบรรยายให้ความรู้ของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ สร้างความพึงพอใจมากขึ้น จากเดิมที่เคยมองว่าเป็นการเข้ามาตรวจสอบ หรือคอยจับผิดเรื่องการทุจริตจาก หน่วยงานของ ป.ป.ช. อีกทั้งการบรรยายเฉพาะกลุ่มในสถานที่ของต้นสังกัดทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์กับกลุ่มผู้ฟัง ซึ่งแตกต่างจากกลุ่มผู้นำท้องถิ่น ซึ่งเป็นเพศชายทั้งสิ้น ส่วนใหญ่อายุ 51 ปีขึ้นไป การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ตำแหน่งกำนัน และกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ส่วนใหญ่เป็น เพศหญิง อายุ 51 ปีขึ้นไป การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่ต่างแสดงความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า การรับฟังการบรรยายในสถานที่จัดประชุมรวมกันของคนกลุ่มใหญ่ ซึ่งไม่มีความพร้อมทางด้านกายภาพ ส่งผลให้การฟังบรรยายขาดประสิทธิภาพ อีกทั้งเวลาที่จำกัดทำให้หัวข้อหรือประเด็นต่างๆ มีการรวบรัดจนเกินไป อีกทั้งขาดเอกสารประกอบการบรรยาย สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศที่น่าสนใจ รวมถึง การไม่เปิดโอกาสให้มีการซักถามเป็นต้น นอกจากนี้ ประเด็นภาระหน้าที่ ของทั้งสองกลุ่มคือกลุ่มผู้นำท้องถิ่น และกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ต่างมองว่า งานเผยแพร่ความรู้ด้านการป้องกันการทุจริต มิใช่หน้าที่โดยตรงของกลุ่มตน ซึ่งมีงานประจำอยู่แล้ว เป็นการเพิ่มภาระ เนื่องจากมีสภาพเป็นผู้นำที่ต้องสวมหมวกหลายใบ นั่นเอง จากข้อมูลนี้จึงเห็นควรเสนอแนะให้หน่วยงานของ ป.ป.ช. พิจารณาแก้ปัญหาให้ตรงจุดเพื่อพัฒนาการทำงานที่ด้านการป้องกันการทุจริตให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ประเด็นการทำงานที่ของ คณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต่างเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่า สามารถตอบสนองความต้องการของคนในพื้นที่ได้มาก ในฐานะเป็นที่พึ่งของประชาชน โดยมองว่ามีความเป็นกลาง และได้รับความน่าเชื่อถือ จากคุณสมบัติส่วนตัวและประวัติการทำงานของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ ทั้ง 5 คน ก็ได้รับการยอมรับจากสังคม โดยเฉพาะบุคคลที่ทำหน้าที่ ประธานคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ ซึ่งเป็นอดีตผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่ มีเพียง 1 ท่านคือ ผู้อำนวยการสำนักข่าวอิศรา ที่แสดงความคิดเห็นแตกต่างว่า ไม่เห็นด้วยกับการตั้งคณะกรรมการ ป.ป.จ. เพราะไม่เชื่อว่าจะช่วยป้องกันหรือปราบปรามการทุจริตระดับจังหวัดได้ เนื่องจากเกรงว่าจะมีเรื่องของผลประโยชน์ทับซ้อน ระบบอุปถัมภ์ ตลอดจนการเกรงกลัวบารมีหรือ อิทธิพลของนักการเมืองในพื้นที่ อีกทั้งเป็นการใช้ทรัพยากรด้านกำลังคน และงบประมาณ ที่สูงเกินไป อาจไม่คุ้มค่า

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า ควรเปิดโอกาสให้ คณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ ได้ทำหน้าที่ มาตรา 103/18 ซึ่งบัญญัติให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ในเขตจังหวัดดังนี้

(1) ส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยการประสานความร่วมมือกับประชาชน และส่วนราชการเพื่อเผยแพร่ความรู้ให้ประชาชนในทุกกระดับได้ตระหนักถึงผลกระทบจากการทุจริต โดยดำเนินการเพื่อป้องกันการทุจริตและเสริมสร้างทัศนคติและค่านิยมเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต รวมทั้งดำเนินการให้ประชาชนหรือกลุ่มบุคคลในทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(2) พิจารณาเสนอมาตรการ ความเห็น หรือข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(3) ตรวจสอบข้อเท็จจริงเรื่องกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐและรวบรวมพยานหลักฐานเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช.

(4) ตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริง รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินตามบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบที่ยื่นต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.

(5) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มอบหมาย เว้นแต่การไต่สวนข้อเท็จจริงตามมาตรา 43

หลักเกณฑ์และวิธีการในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดตาม (3) และ (4) ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

มาตรา 103/18 และระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ว่าด้วยคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด พ.ศ.2555 และประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดและสำนักงาน ป.ป.ช.ประจำจังหวัด พ.ศ.2557 เป็นความคาดหวังของคนในสังคมที่ให้ความสำคัญกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและผู้ที่เกี่ยวข้องเข้ารับการสรรหาเป็นกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด ว่าการป้องกันและปราบปรามการทุจริตระดับจังหวัดจะเข้มแข็ง มีประสิทธิภาพ ถูกต้อง และเป็นธรรมยิ่งขึ้น ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาเรื่องแนวทางและวิธีการป้องกันและปราบปรามคอร์รัปชันของต่างประเทศ เช่น ประเทศฟินแลนด์ สิงคโปร์ ฮองกง เกาหลีใต้ ที่นำเสนอโดย **วิทยากร เชียงกุล (2549)** โดยสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้ คือ 1.) การออกกฎหมาย การออกพระราชบัญญัติ การมีระบบนิติบัญญัติ ศาล และการบริหารจัดการที่ดี พร้อมทั้งยุทธศาสตร์ มีมาตรการในการป้องกันและปราบปรามอย่างใกล้ชิด 2.) การสร้างค่านิยมของประชาชน และการเป็นสังคมที่เสมอภาค ไม่มีความแตกต่างทางชนชั้น 3.) การให้มีองค์กรอิสระเป็นองค์กรที่มีอำนาจและมีบทบาทสูงในการปราบปรามคอร์รัปชันที่มีประสิทธิภาพและโปร่งใสพร้อมทั้งผู้พิทักษ์ความยุติธรรม 4.) การทำให้รัฐมีความโปร่งใสและความเปิดเผย โดยการที่ประชาชนมีสิทธิเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร และการเข้าไปมีส่วนร่วม 5.) ความตั้งใจจริงในการแก้ไขปัญหาคอร์รัปชัน 6.) การกระจายอำนาจ คือการให้หลายองค์กรทำงานร่วมกันมากกว่าจะรวมศูนย์อำนาจไว้ที่องค์กรเดียว 7.) การให้ผู้หญิงมีบทบาทการตัดสินใจทางการเมืองสูง

ผลการวิจัยพบว่า การศึกษามีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมด้านการป้องกันการทุจริต เพราะผู้บริหาร อาจารย์ (ผู้สอน, ผู้รับผิดชอบรายวิชา, ผู้สังเกตการณ์) และนักศึกษา ของสถาบันการศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ 5 แห่ง ประเมินผลสัมฤทธิ์ของรายวิชาการต่อต้านการทุจริตที่เปิดสอนแล้วอยู่ในระดับมากที่สุด และผู้บริหาร 7 สถาบันการศึกษาที่ยังไม่เปิดสอนรายวิชาการต่อต้านการทุจริต

หรืออยู่ระหว่างการเตรียมความพร้อมในการเปิดสอนรายวิชาดังกล่าว ก็ประเมินค่าความคาดหวังต่อรายวิชาการต่อต้านการทุจริต อยู่ในระดับมาก รวมถึงนักศึกษาฝึกงานในสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ประจำจังหวัดเชียงใหม่ และหน่วยงานที่เชิญคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ไปบรรยาย (คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่/เทศบาลนครเชียงใหม่/สำนักงาน กศน.จังหวัดเชียงใหม่/เทศบาลตำบลสันโป่ง/เทศบาลตำบลท่าข้าม/เทศบาลตำบลบ้านตาล/เทศบาลตำบลหนองควาย) ก็ประเมินผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับมาก เช่นกัน สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Chris MacDonald, Michael McDonald, and Wayne Norman, “Charitable Conflicts of Interest,” *Journal of Business Ethics* 39:1-2, 67-74, Aug. 2002. p.68) ที่กล่าวถึง มาตรการขับเคลื่อนเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาไว้ว่า การถ่ายทอด ปลูกฝังหลักเกณฑ์ทางจริยธรรมคุณธรรมสู่สมาชิกของสังคมโดยผ่านสื่อมวลชน หรือการบรรจุในหลักสูตรการศึกษาในโรงเรียน เพื่อให้มีกระบวนการเรียนการสอนในชั้นเรียน การจัดอบรมให้แก่สมาชิกของสมาคมวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ การอภิปรายถกเถียงเพื่อก่อให้เกิดความกระจ่างในประเด็นที่คลุมเครือ น่าสงสัย มาตรการดังกล่าวนี้ถือเป็นการถ่ายทอดและปลูกฝังสมาชิกของสังคมโดยผ่านช่องทางต่างๆ อันจะทำให้สมาชิกของสังคมเกิดความตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อน รู้สึกผิดชอบชั่วดี ตลอดจนสามารถยับยั้งตนเองและห้ามปรามผู้อื่นมิให้กระทำการอันเป็นผลประโยชน์ทับซ้อนได้ สมาชิกไม่สามารถอ้างได้อีกต่อไปว่าตนทำผิดเพราะไม่ทราบ ที่สำคัญไม่น้อยไปกว่ากันก็คือ การกำหนดบทลงโทษสำหรับผู้ที่มีความผิดเกี่ยวกับวินัยอย่างชัดเจนนั้น จะช่วยลดปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อนหรือพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมและไม่สามารถยอมรับได้ให้น้อยลง นอกจากนี้ยังพบว่า สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ร่วมกับ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์และองค์กรเพื่อความโปร่งใสในประเทศไทย ร่วมกันจัดทำ **หลักสูตรคบเด็กสร้างชาติ “โตไปไม่โกง” ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3** เริ่มใช้ตั้งแต่ พ.ศ. 2553 มุ่งหล่อหลอมปลูกฝังให้เด็ก เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ โดยการนำคุณธรรม จริยธรรม จิตสำนึก และค่านิยมสำหรับเด็กและเยาวชน มาสอดแทรกไว้ในหลักสูตร ผ่านสภาวะจิต คำพังเพยของไทย ได้แก่

1. **หมวดชื่อสัตย์สุจริต (Honesty and Integrity)** แนวคิดคือการดำเนินชีวิตในสังคมนั้น ความชื่อสัตย์สุจริตเป็นเรื่องที่สำคัญและจำเป็น ไม่ว่าจะชื่อสัตย์ต่อตนเองหรือผู้อื่น ดังนั้น การที่เราจะมีความชื่อสัตย์สุจริตนั้น เราจะต้องปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับความชื่อสัตย์สุจริตอย่างถูกต้อง และให้เห็นโทษของการไม่ชื่อสัตย์สุจริตว่าจะส่งผลต่อตนเองและสังคมอย่างไรบ้าง

2. **จิตสาธารณะ (Greater Good and Public Spirit)** แนวคิดคือการอยู่ร่วมกันของสมาชิกในสังคมหนึ่งนั้น ต้องอาศัยความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความเข้าใจซึ่งกันและกัน รวมถึงการที่สมาชิกในสังคมคิดและทำเพื่อส่วนรวม รู้จักการให้เพื่อสังคม ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนเป็นใหญ่และพร้อมที่จะเสียสละหรือช่วยปกป้องผลประโยชน์ของส่วนรวม

3. **ความเป็นธรรมทางสังคม (Fairness and Justice)** แนวคิดคือทุกคนควรได้รับความเป็นธรรมอย่างเสมอภาค และเท่าเทียมกันไม่ว่าจะแตกต่างกันด้วยเชื้อชาติ ศาสนา ภูมิภาคกำเนิด ฐานะ หรือการศึกษา และต้องไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่นด้วย ดังนั้นการให้ความเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้อื่น การไม่เอาเปรียบผู้อื่น และการเข้าใจสิทธิและหน้าที่ของตนเองจะช่วยให้รักความเป็นธรรมในสังคมได้มากขึ้น

4. ภาระอย่างรับผิดชอบ (Responsibility and Accountability) แนวคิดคือในทุกสังคม ประกอบด้วยสมาชิกหรือบุคคลที่แตกต่างหลากหลายตามบทบาทและหน้าที่ต่างๆ ที่เหมือนกันบ้าง และต่างกันบ้าง ตั้งแต่เป็นสมาชิกของครอบครัว สมาชิกของโรงเรียนสมาชิกของที่ทำงานและสมาชิกของสังคม ดังนั้นการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขเข้าใจซึ่งกันและกันไม่ละเมิดผู้อื่นและพร้อมยอมรับในการกระทำของตนเองนั้น สมาชิกทุกคนจะต้องเข้าใจความรับผิดชอบในบทบาทและหน้าที่ของตนเอง และบุคคลต่างๆ รวมทั้งการปฏิบัติหน้าที่ต่างๆ อย่างมีความรับผิดชอบพร้อมที่จะให้มีการตรวจสอบได้ มีความเคารพต่อกฎเกณฑ์กติกาอย่างมีวินัย

5. เป็นอยู่อย่างพอเพียง (Sufficiency and Moderation) แนวคิดคือการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนั้นถือว่าเป็นแบบอย่างที่ดีที่ควรถือปฏิบัติการรู้จักความพอดีพอประมาณในการใช้ชีวิต การรู้จักพอใจในสิ่งที่ตนเองมีอยู่ การรู้ประหยัดและรู้คุณค่าสิ่งของเป็นเรื่องสำคัญในการสร้างนิสัยที่เป็นอยู่อย่างพอเพียง จะไม่ทำให้เกิดการดิ้นรนแบบเห็นแก่ตัวและขาดสติไม่เอาเปรียบผู้อื่นและสังคม ในภาพรวมด้วย

การเรียนการสอนแบบสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม จิตสำนึกพลเมือง เหมาะอย่างยิ่งกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียนช่อสะอาด ที่พบว่า ผลสัมฤทธิ์ของกลุ่มผู้บริหาร ครู และนักเรียนโรงเรียนช่อสะอาด มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.09 (มาก) กลุ่มผู้บริหาร ครู ประเมินผลก่อนการบรรยายของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ พบว่า ทุกข้อ (ข้อ1-3) มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับคือ 1.58 (น้อย) ส่วนการประเมินผลหลังการบรรยาย พบว่า ทุกข้อ (ข้อ1-3) มีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็น 4.05 (มาก) แต่ข้อที่มีคะแนนสูงสุด มีคะแนนเท่ากับ 4.33 (มาก) เป็นลำดับที่ 1 คือ ข้อที่ 1 กฎหมายระเบียบ กรณีศึกษาคดีทุจริต กลุ่มนักเรียนประเมินผลก่อนการบรรยายของคณะกรรมการ ป.ป.จ. เชียงใหม่ พบว่า ทุกข้อ (ข้อ1-3) มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 1.35 (น้อยที่สุด) ส่วนการประเมินผลหลังการบรรยาย พบว่า ทุกข้อ (ข้อ1-3) มีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็น 4.12 (มาก) แต่ข้อที่มีคะแนนสูงสุด มีคะแนนเท่ากับ 4.33 (มาก) เป็นลำดับที่ 1 คือ ข้อที่ 3 จิตสาธารณะ แสดงให้เห็นว่าเหตุผลสำคัญที่ต้องปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม จิตสำนึก เพราะเด็กเปรียบเสมือนผ้าขาว ที่พร้อมจะเรียนรู้ ซึมซับสิ่งดีงาม เพื่อป้องกันสิ่งชั่วร้ายที่จะเข้ามาในชีวิต โดยมีปัจจัยสนับสนุนตาม **ทฤษฎีเกี่ยวกับพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก (Kohlberg)** เนื่องจากโคลเบอร์ก เชื่อว่าพัฒนาการทางจริยธรรมเป็นผลจากการพัฒนาการของโครงสร้างทางความคิดความเข้าใจเกี่ยวกับจริยธรรม ทั้งนี้โคลเบอร์กยังพบว่าส่วนมากการพัฒนาทางจริยธรรมของเด็กจะไม่ถึงขั้นสูงสุดในอายุ 10 ปี แต่จะมีการพัฒนาขึ้นอีกหลายขั้นจากอายุ 11-25 ปี การใช้เหตุผลเพื่อการตัดสินใจที่จะเลือกกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง จะแสดงให้เห็นถึงความเจริญของจิตใจของบุคคล การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมไม่ได้ขึ้นอยู่กับกฎเกณฑ์ของสังคมใดสังคมหนึ่งโดยเฉพาะ แต่เป็นการใช้เหตุผลที่ลึกซึ้งยากแก่การเข้าใจยิ่งขึ้นตามลำดับของวุฒิภาวะทางปัญญา บ่อเกิดของเหตุผลเชิงจริยธรรมได้มาจากการพัฒนาการทางความคิด ในขณะที่เด็กได้มีโอกาสติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น การได้เข้ากลุ่มทางสังคมประเภทต่างๆ จะช่วยให้ผู้ที่มีความสามารถได้เรียนรู้บทบาทของตนเองและของผู้อื่น อันจะช่วยให้เขาพัฒนาทางจริยธรรมในขั้นสูงขึ้นไปได้รวดเร็ว โคลเบอร์ก เชื่อว่าการพัฒนาทางจริยธรรมนั้นมีใช้การรับความรู้จากการพำรสอนของผู้อื่นโดยตรง แต่เป็นการผสมผสานระหว่างความรู้เกี่ยวกับบทบาทของผู้อื่นด้วย รวมทั้งข้อเรียกร้องและกฎเกณฑ์ของกลุ่มต่างๆที่อาจจะขัดแย้งกัน แต่ในขณะเดียวกันก็ผลักดันให้บุคคล

พัฒนาไปตามขั้นตอนในทิศทางเดียวกันเสมอ ไม่ว่าจะบุคคลจะอยู่ในกลุ่มใดหรือสังคมใดก็ตาม ส่วนการพัฒนาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมนั้น โคลเบิร์ก เชื่อว่าเป็นไปตามนั้น จากขั้นหนึ่งผ่านแต่ละขั้นไปจนถึงขั้นที่หก บุคคลจะพัฒนาข้ามขั้นไม่ได้ เพราะการใช้เหตุผลในขั้นสูงขึ้นไป จะเกิดขึ้นได้ด้วยการมีความสามารถในการใช้เหตุผลในขั้นที่ต่ำกว่าอยู่ก่อนแล้ว และต่อมากบุคคลได้รับประสบการณ์ทางสังคมใหม่ๆ หรือสามารถเข้าใจความหมายของประสบการณ์เก่าๆ ได้ดีขึ้น จึงเกิดการเปลี่ยนแปลงทางความคิดและเหตุผล ทำให้การใช้เหตุผลในขั้นที่สูงต่อไปมีมากขึ้นเป็นลำดับ ส่วนเหตุผลในขั้นที่ต่ำกว่าก็จะถูกใช้น้อยลงทุกทีจนถูกทิ้งไปในที่สุด นอกจากนั้นมนุษย์ทุกคนก็ไม่จำเป็นต้องพัฒนาทางจริยธรรม ไปถึงขั้นสุดท้ายแต่อาจจะหยุดชะงักที่ขั้นใดขั้นหนึ่งที่ต่ำกว่าได้ โคลเบิร์กพบว่า ผู้ใหญ่ส่วนมากจะพัฒนาการถึงขั้นที่ 4 เท่านั้น (สุรางค์ โค้วตระกูล, 2548) สอดคล้องกับ ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2538) ได้ทำการศึกษาวิจัยถึงสาเหตุพฤติกรรมของคนดีและคนเก่ง โดยได้ทำการประมวลผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา สาเหตุของพฤติกรรมต่างๆ ของคนไทยทั้งเด็กและผู้ใหญ่ ตั้งแต่อายุ 6-60 ปี ว่าพฤติกรรมเหล่านั้น มีสาเหตุทางจิตใจอะไรบ้าง และได้นำมาประยุกต์เป็นทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมสำหรับคนไทยขึ้น โดยแบ่งต้นไม้จริยธรรม ออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่หนึ่ง ได้แก่ ดอกและผลไม้บนต้น ที่แสดงถึงพฤติกรรมการทำงานอย่างขยันขันแข็งเพื่อส่วนรวม ซึ่งล้วนแต่เป็นพฤติกรรมของพลเมืองดี พฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ

ส่วนที่สอง ได้แก่ ส่วนลำต้นของต้นไม้ แสดงถึงพฤติกรรมการทำงานอาชีพอย่างขยันขันแข็ง ซึ่งประกอบด้วยจิตลักษณะ 5 ด้าน คือ 1.) เหตุผลเชิงจริยธรรม 2.) มุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง 3.) ความเชื่ออำนาจในตน 4.) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ 5.) ทศนครี คุณธรรมและค่านิยม

ส่วนที่สาม ได้แก่ รากของต้นไม้ ที่แสดงถึงพฤติกรรมการทำงานอาชีพอย่างขยันขันแข็ง ซึ่งประกอบด้วยจิตลักษณะ 3 ด้าน คือ 1.) สติปัญญา 2.) ประสบการณ์ทางสังคม 3.) สุขภาพจิต

นอกจากนี้ยังได้รับการสนับสนุนจาก **ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์ (2549)** ที่กล่าวว่า ในการศึกษาปรัชญาแนวคิดจริยธรรมตะวันออกนั้น จะกล่าวถึงปรัชญาของจีนซึ่งมีแนวคิดเน้นที่การปฏิบัติ มีลักษณะเป็น Ethical Philosophy ที่เน้นด้านความคิด (Wisdom) การมีมโนธรรม และการปฏิบัติ เพราะฉะนั้นปรัชญาจีนจะเป็นปรัชญาของการปฏิบัติจริงๆ ในสังคม และในชีวิตประจำวัน โดยไม่ได้กล่าวถึงชีวิตหลังความตาย ซึ่งแตกต่างจากปรัชญาของอินเดียที่ไม่แยกขาดจากศาสนา ปรัชญาอินเดียทุกระบบจะรวมอยู่กับศาสนา เพราะฉะนั้นนอกจากจะเน้นที่ปรัชญา เน้นที่มโนธรรมแล้วยังมีเรื่อง ศรัทธา (Faith) กับความเชื่อ (Believe) ด้วย ซึ่งทำให้มีข้อผูกมัด (Commitment) กับหลักศีลธรรม หรือ หลักจริยธรรม จึงออกมาเป็นการปฏิบัติได้ พุทธศาสนาเป็นปรัชญาอินเดีย เพราะฉะนั้นจริยธรรมในพุทธศาสนาจึงมีลักษณะของปรัชญาอินเดีย มีศรัทธา ความเชื่อ และการปฏิบัติ เข้ามาเกี่ยวข้อง ดังนั้นการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม จิตสำนึก จึงต้องเรียนรู้ทั้ง**จริยธรรมตามแนวคิดตะวันออก** แนวคิดพื้นฐานทางด้านปรัชญาตะวันออกด้วยจริยธรรมของนักการเมืองที่สำคัญ ได้แก่ ปรัชญาเต๋า ปรัชญาขงจื้อ ปรัชญาโมจื้อ แนวคิดของเม้งจื้อ แนวคิดของซุนจื้อ และ **จริยธรรมตามแนวคิดตะวันตก** วิวัฒนาการด้านจริยธรรมของตะวันตกมีพื้นฐานความเป็นมา และกระบวนการต่อเนื่อง คำว่า จริยธรรมมิได้เกิดขึ้นลอยๆ แต่มีจุดกำเนิดจากปรัชญาพื้นฐานของมนุษย์ในเรื่องชีวิตความเป็นอยู่ ซึ่งการทำความเข้าใจในวิวัฒนาการด้านจริยธรรมตะวันตกจะทำให้เห็นคุณค่าที่แท้จริงของจริยธรรม ทั้งนี้ แนวคิดเกี่ยวกับจริยธรรมของนักการเมืองที่สำคัญของตะวันตกที่มีอิทธิพลต่อ

แนวคิดในช่วงต่อมา ได้แก่ โสเกรตีส เพลโต อริสโตเติล เป็นต้น เพื่อบรรจุไว้ในหลักสูตรการต่อต้านการทุจริต ทั้งเรื่อง คุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณ จิตสำนึกเพื่อต่อต้านการคอร์รัปชัน โดยให้ความสำคัญกับ**คุณสมบัติของผู้นำ หรือ นักการเมืองที่ต้องมีทั้งความรู้ คุณธรรม จริยธรรม** ซึ่งสนับสนุนความคิดนี้ได้แก่ **ปรีชา เลิศกมลมาศ (2535)** เป็นไปในทิศทางเดียวกับ**เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2539)** กล่าวถึงคุณสมบัติของนักการเมืองที่ดีควรมีคุณลักษณะ 10 ประการ ไว้ในหนังสือชื่อ “เมืองไทยในปี 2560 : อนาคตเมืองไทยในสองทศวรรษหน้า” ตลอดจน การศึกษาเรื่องภาพลักษณ์ของนักการเมืองกับการยอมรับของประชาชน โดยกล่าวถึงผู้นำหรือนักการเมืองที่ดีควรมีคุณภาพแห่งจิตใจหรือมีจริยธรรมประจำใจ (**พินิตา ประยูรศิริ, 2541**) สอดคล้องกับ **ประเวศ วะสี (2546)** ได้อธิบายไว้ในหนังสือชื่อ “ธรรมาภิบาลกับคอร์รัปชันในสังคมไทย” เกี่ยวกับการปฏิรูปสังคมที่เน้น 7 เรื่อง โดยเรื่องแรก คือการสร้างคุณค่าและจิตสำนึกใหม่ คุณค่าและจิตสำนึกเป็นแกนหรือจิตวิญญาณของสังคม คน องค์กร หรือสังคม ที่ไม่มีคุณค่าและจิตสำนึกย่อมไม่มีความหมายและขาดพลังสร้างสรรค์ คุณค่าและจิตสำนึกจะส่งให้การพัฒนาอย่างอื่นได้ผล และการพัฒนาทุกอย่างต้องมุ่งสร้างคุณค่าและจิตสำนึก สิ่งสำคัญที่สังคมกำลังมองหาได้แก่เรื่อง จริยธรรมของคนในสังคม จริยธรรมหมายถึง ความดีงาม (Virtue) ซึ่งตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า Ethics ซึ่งเดิมหมายถึง ประเพณี (Customs) ธรรมเนียมปฏิบัติ (Habitual Conduct) และต่อมาได้กลายเป็นศีลธรรม (Morals) ซึ่งตรงกับภาษาละตินว่า “Mores” แปลเป็นไทยหมายถึงจารีตประเพณี ส่วนจรรยาบรรณ หมายถึงกฎเกณฑ์แห่งความดีที่สมาชิกของสังคมพึงปฏิบัติซึ่งเกิดขึ้นเมื่อสมาชิกส่วนใหญ่ในสังคมนั้นเห็นว่าพฤติกรรมที่ดีงามนั้น จำเป็นต้องมีการกำหนดอย่างเป็นทางการเพื่อสมาชิกทุกคนจะได้ถือปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่เป็นทางการ เพราะสมาชิกแต่ละคนมิได้ผ่านกระบวนการขัดเกลาทางสังคมมาเหมือนกัน ย่อมมีความแตกต่างกันทางค่านิยม ทักษะคติ และพฤติกรรม การหมั่นศึกษาอบรมทางจริยธรรมย่อมส่งผลให้คนในสังคมมีความรู้สึกด้านสิ่งที่สมควรทำ หรือไม่สมควรทำ รู้ผิดชอบชั่วดี ลดละความเห็นแก่ตัวและยกระดับความเป็นคนดีของสังคม เช่นเดียวกับ **วริยา ชินวรรณ (2546)** ในฐานะบรรณาธิการได้นำเสนอขั้นตอนการคัดสรรบุคคลที่มีคุณธรรมจริยธรรมเข้าสู่ระบบการเมืองนั้น จำเป็นต้องมีแนวทางที่ถูกต้องเป็นไปได้ ไว้อย่างน่าสนใจในหนังสือชื่อ “*จริยธรรมในวิชาชีพส่วน การสร้างมาตรฐานจริยธรรมทางการเมือง*” สอดคล้องกับรายงานผลการวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีต่อจริยธรรมของนักการเมืองไทย” ของ **บงกช สุธัตน์ ณ อยุธยา (2551)** และการบรรยายเรื่อง “คุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหาร” ของ **ธานินทร์ กรัยวิเชียร (2552)** ตลอดจน การศึกษาเรื่อง “การแก้วิกฤตการณ์โลกด้วยจริยธรรมของนักการเมือง” ของ **บงกช สุธัตน์ ณ อยุธยา (2553)** ต่างชี้ให้เห็นว่าคุณธรรม จริยธรรมมีความจำเป็นอย่างที่สุด ดังนั้นจะต้องให้ความสำคัญในเรื่องการปฏิรูปหลักสูตรการศึกษาทุกระดับ ทุกประเภท โดยให้เน้นคุณธรรมจริยธรรมให้มากขึ้น ปฏิรูปการเรียนการสอนในทุกสถาบันการศึกษาให้เกิดคุณภาพในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่นักเรียน นักศึกษา สร้างระบบความซื่อสัตย์สุจริต (Integrity Systems) และระบบเกียรติศักดิ์ (Honor System) ให้เกิดขึ้นในสังคมโดยผ่านระบบและกระบวนการการศึกษาของชาติ และเน้นการแทรกเนื้อหาเกี่ยวกับจริยธรรมในหลักสูตรการศึกษาอบรมทุกหลักสูตร ทุกประเภท จัดให้มีสถาบันฝึกอบรมนักการเมืองให้มีมาตรฐาน มีการประเมินผลที่ชัดเจน เนื่องจากข้อสรุปสำคัญประการหนึ่งคือ **รากเหง้าของปัญหาน่าจะอยู่ที่ระบบการศึกษาเพราะเป็น**

กลไกสำคัญในการบ่มเพาะจิตสำนึก ค่านิยมโดยเฉพาะเยาวชนซึ่งเป็นอนาคตของชาติ ต้องทำให้ การศึกษาทั้งระบบในสังคมไทยให้ความสำคัญในการเสริมสร้างระบบธรรมาภิบาลอย่างจริงจังที่สำคัญ ต้องสร้างระบบตรวจสอบและถ่วงดุลย์การใช้อำนาจและการทำงานของทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและ ภาคประชาสังคม เนื่องจากถ้าสังคมไทยมีระบบธรรมาภิบาล ถึงเวลานั้นเชื่อว่าองค์กรอิสระทั้งหลาย ก็อาจจะค่อยๆ ลดบทบาทลงในที่สุด การให้องค์กรทางพุทธศาสนาเข้ามามีส่วนร่วมในสถาบันทาง การเมืองมากขึ้น เพื่อให้การคัดสรรบุคคลที่จะเข้าสู่การเมืองได้บุคคลผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม เหมาะ แก่การพัฒนากระบวนการเมืองต่อไปในอนาคต

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่าง เช่นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ หน่วยงานราชการ เสนอแนะแนวทางว่า มีความต้องการให้คณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ ช่วยเพิ่มเติมองค์ความรู้ **เรื่องธรรมาภิบาล** ซึ่งพอจะอนุมานได้ว่า เป็นประเด็นสำคัญ ที่หน่วยงาน ป.ป.ช. ควรเผยแพร่ให้ประชาชนได้ตระหนัก รับรู้ เช่นเดียวกับประชาชนในประเทศที่พัฒนาแล้ว สอดคล้องกับ รายงาน“ธรรมาภิบาลประจำปี 2550 ว่าด้วยเรื่องดัชนีธรรมาภิบาลโลกระหว่างปี 2539 – 2549” (Governance Matters 2007 : Worldwide Governance Indicators 1996 – 2006) ซึ่งเป็นผลงานร่วมระหว่างสถาบัน ธนาคารโลก (World Bank Institute) และสำนักงานรองประธานด้านเศรษฐศาสตร์การพัฒนาแห่ง ธนาคารโลก (World Bank Development Economics Vice Presidency) ที่ชี้ให้เห็นว่า ดัชนีธรรมาภิบาลโลกเป็นเครื่องมือวัดองค์ประกอบของธรรมาภิบาล 6 ประการ ได้แก่ 1.) เสียงของประชาชน และความรับผิดชอบในผลงาน (Voice & Accountability) วัดจากสิทธิในการมีส่วนร่วมเลือกรัฐบาล ของพลเมืองในประเทศ ตลอดจนเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและการรวมกลุ่ม รวมถึงการมี สื่อเสรีที่เป็นอิสระจากอำนาจทางการเมือง 2.) เสถียรภาพทางการเมืองและสันติภาพภายในประเทศ (Political Stability & Absence of violence) วัดจากโอกาสความเป็นไปได้ที่รัฐบาลจะ ถูกทำลาย เสถียรภาพหรือถูกล้มล้างด้วยวิธีการรุนแรงหรือวิธีที่ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญรวมถึงการก่อการร้าย 3.) ประสิทธิภาพในการทำงานของรัฐบาล (Government Effectiveness) วัดจากคุณภาพการให้บริการ สาธารณะ คุณภาพระบบราชการความเป็นอิสระจากแรงกดดันทางการเมือง คุณภาพในการกำหนดและ ดำเนินนโยบาย ตลอดจนความน่าเชื่อถือของรัฐบาลในการมุ่งมั่นต่อนโยบายดังกล่าว 4.) ประสิทธิภาพ ของภาครัฐในการกำกับดูแล (Regulatory Quality) วัดจากความสามารถของรัฐบาลในการกำหนด และดำเนินนโยบายรวมทั้งกฎระเบียบที่สมเหตุสมผล ซึ่งจะส่งเสริมและก่อให้เกิดการพัฒนา ภาคเอกชน 5.) การบังคับใช้กฎหมาย (Rule of Law) วัดจากระดับความมั่นใจที่มีต่อภักดีของ สังคมและการปฏิบัติตามกฎตีกาต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณภาพของการบังคับใช้สัญญา ตำรวจ และระบบศาล ตลอดจนแนวโน้มของอาชญากรรมและการใช้ความรุนแรง 6.) การควบคุมการทุจริต คอร์รัปชั่น (Control of Corruption) วัดจากการใช้อำนาจรัฐเพื่อประโยชน์ส่วนตน ซึ่งครอบคลุมทั้ง การคอร์รัปชั่นขนาดเล็กและขนาดใหญ่ รวมทั้งการกมอำนาจรัฐของอภิสิทธิ์ชนและเพื่อประโยชน์ส่วน บุคคล จะเห็นได้ว่า ประเด็นการทุจริตคอร์รัปชั่น ถูกหยิบยกขึ้นมาเป็นประเด็นสำคัญต่างหาก ที่แยก ออกมาจากประเด็นเสถียรภาพทางการเมือง/ประสิทธิภาพในการทำงานของรัฐบาล/ประสิทธิภาพ ของภาครัฐในการกำกับดูแล ซึ่งเป็นหลักการสำคัญที่ได้รับการยอมรับจากนานาประเทศ ทั้งนี้คำว่า **ธรรมาภิบาล** ที่ใช้ในประเทศไทย ตามนิยามของ **ชนะเลิศ ยุวบุรณ (2543)** ได้แก่ 1.) หลักนิติธรรม เป็นการตรากฎหมายและกฎข้อบังคับให้ทันสมัยและเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคม อันจะทำให้

สังคมยินยอมพร้อมใจกันปฏิบัติตามกฎหมายและกฎข้อบังคับเหล่านั้น 2.) หลักคุณธรรม เป็นการยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม โดยธรรมาภิบาลให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยึดถือหลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้เป็นตัวอย่างแก่สังคม และส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ชยัน อดทน มีระเบียบวินัยประกอบอาชีพสุจริตจนเป็นนิสัยประจำชาติ 3.) หลักความโปร่งใส เป็นการสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติโดยปรับปรุงกลไกการทำงาน ขององค์กรทุกวงการให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมา ด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวกและมีกระบวนการให้ประชาชน ตรวจสอบความถูกต้องชัดเจน 4.) หลักการมีส่วนร่วม เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ และเสนอความคิดเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศ ไม่ว่าจะด้วยการแสดงความคิดเห็น การ ใต้สวนสาธารณะ ประชาพิจารณ์ และประชามติ 5.) หลักความรับผิดชอบ เป็นการตระหนักในสิทธิ หน้าที่ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมืองและ กระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนการเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่างและความกล้าที่จะยอมรับ ผลจากการกระทำของตน 6.) หลักความคุ้มค่า เป็นการบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่จำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยธรรมาภิบาลให้คนไทยมีความประหยัด ใช้จ่ายอย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์ สินค้าและบริการที่มีคุณภาพ สามารถแข่งขันในเวทีนานาชาติ และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้ สมบูรณ์ เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับ **สุดจิต นิमितกุล (2543)** ที่นำเสนอองค์ประกอบในการสร้าง เสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีของกระทรวงมหาดไทยไว้ 11 ประการ ดังนี้ 1.) การมี ส่วนร่วม (Participation) เป็นการมีส่วนร่วมของทั้งประชาชนและเจ้าหน้าที่รัฐในการบริหารงาน เพื่อให้เกิดความคิดริเริ่มและพลังการทำงานที่สอดประสานกัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการ บริหารงานบุคคล 2.) ความยั่งยืน (Sustainable) มีการบริหารที่อยู่บนหลักของความสมดุลทั้งในเมือง และชนบท ระบบนิเวศน์และทรัพยากรทางธรรมชาติ 3.) ประชาชนมีความรู้สึกล่าเป็นสิ่งที่ชอบธรรม (Legitimate) และให้การยอมรับ (Acceptance) การดำเนินงานของแต่ละหน่วยงานสอดคล้องกับ ความต้องการของประชาชน ประชาชนพร้อมที่จะยอมสูญเสียผลประโยชน์ส่วนตนไปเพื่อประโยชน์ ส่วนรวมที่ต้องรับผิดชอบร่วมกัน 4.) ความโปร่งใส (Transparency) ข้อมูลต่างๆต้องตรงกับ ข้อเท็จจริงของการดำเนินการและสามารถตรวจสอบได้มีการดำเนินการที่เปิดเผยชัดเจนและเป็นไป ตามที่กำหนดไว้ 5.) ส่งเสริมความเป็นธรรม (Equity) และความเสมอภาค (Equality) มีการกระจาย การพัฒนาอย่างทั่วถึงเท่าเทียม ไม่มีการเลือกปฏิบัติ และมีระบบการรับเรื่องร้องทุกข์ที่ชัดเจน 6.) มีความสามารถที่จะพัฒนาทรัพยากรและวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี เจ้าหน้าที่ ของทุกหน่วยงานจะต้องได้รับการพัฒนาความรู้และทักษะ เพื่อสามารถนำไปปรับใช้กับการทำงานได้ และมีการกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานที่ชัดเจนเพื่อให้ทุกหน่วยงานยึดถือเป็นแนวปฏิบัติร่วมกัน 7.) ส่งเสริมความเสมอภาคทางเพศ (Promoting Gender Balance) เปิดโอกาสให้สตรีทั้งในเมือง และชนบทเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและสังคมในทุกๆด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้เข้ามามี ส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นมากขึ้น 8.) การอดทนอดกลั้น (Tolerance) และการยอมรับ (Acceptance) ต่อทัศนคติที่หลากหลาย (Diverse Perspectives) รวมทั้งต้องยุติข้อขัดแย้งด้วยเหตุผล หากจุดร่วมที่ทุกฝ่ายยอมรับร่วมกันได้ 9.) การดำเนินการตามหลักนิติธรรม (Operating by Rule of Law) พัฒนาปรับปรุง แก้ไขและเพิ่มเติมกฎหมายให้มีความทันสมัยและเป็นธรรม

10.) ความรับผิดชอบ (Accountability) เจ้าหน้าที่จะต้องมีความรับผิดชอบต่อประชาชน ความพึงพอใจของประชาชนต่อการปฏิบัติงานจะเป็นตัวชี้วัดสำคัญในการประเมินความสำเร็จของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ 11.) การเป็นผู้กำกับดูแล (Regulation) แทนการควบคุม โอนงานบางอย่างไปให้องค์กรท้องถิ่นซึ่งใกล้ชิดกับประชาชนที่สุด หรืองานบางอย่างก็ต้องแปรรูปให้เอกชนดำเนินการแทน

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

ควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์เชิงรุก ควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ที่ทำงานแบบมีอาสาสมัครรายงานความจริง เปิดเผยกรณีศึกษาคดีทุจริตที่อยู่ในความสนใจให้ประชาชนได้รับทราบ เพื่อก่อให้เกิดความสนใจข่าวสารอย่างต่อเนื่อง จนเป็นกระแสที่ต่อต้านคนทุจริต ในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ควรมีการแถลงข่าวกรณีการทุจริตแก่สื่อมวลชนในวาระแถลงข่าวประจำสัปดาห์ของจังหวัดเชียงใหม่ ณ ศูนย์ราชการ เพื่อเป็นการสร้างความน่าเชื่อถือและเป็นการทำงานเชิงรุก ปลุกจิตสำนึกด้านการโกง รวมถึงการเปิดเผยข่าวสารดังกล่าว ทางเว็บไซต์ของสำนักงาน ป.ป.ช. จังหวัดเชียงใหม่ อีกทั้งควรเร่งผลิตสื่อเทคโนโลยี รูปแบบต่างๆ เพื่อการประชาสัมพันธ์ทุกช่องทางการสื่อสาร เพื่อให้ประชาชนรู้เท่าทันรูปแบบกลโกงที่หลากหลาย รวมถึงควรจัดกิจกรรมรณรงค์การต่อต้านการทุจริตที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน โดยเฉพาะภาคประชาสังคม เพื่อกระตุ้นจิตสำนึกของชาวเชียงใหม่อย่างแท้จริง มิใช่เป็นเพียงการรณรงค์เชิงสัญลักษณ์เท่านั้น สอดคล้องกับแนวคิดของ **ศาสตราจารย์นายแพทย์ประเวศ วะสี** อ้างถึงใน **วิทยากร เชียงกูล (2549,น.163)** ที่เสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันคือ การส่งเสริมสื่อมวลชนให้มีอิสระในการตรวจสอบ เช่น มีการตั้งกองทุนวิจัยเพื่อสื่อมวลชน จะเกิดพลังสังคมในการตรวจสอบคอร์รัปชัน เพราะเครื่องมือที่หยุดยั้งคอร์รัปชันได้ชะงักที่สุดคือสื่อมวลชนที่อิสระ กล้าและสามารถตรวจสอบได้ และ **วิทยากร เชียงกูล (2549,น.169)** นำเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันในสังคมไทยไว้ 3 แนวทางคือ 1.) การปฏิรูปการเมืองให้เป็นประชาธิปไตยแบบประชาชนมีส่วนร่วมได้มากกว่าแค่การเลือกตั้ง ให้ประชาชนมีสิทธิและอำนาจ ในการจัดตั้งองค์กรอิสระที่เป็นกลางมาตรวจสอบและถอดถอนนักการเมืองและเจ้าหน้าที่รัฐที่ทุจริตคอร์รัปชันได้ 2.) การปฏิรูปองค์กรด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบให้เป็นองค์กรอิสระ เลือกคนดี คนเก่งเข้ามาทำงานรวมทั้งตราพระราชบัญญัติ ตั้งองค์กรอิสระเพิ่มขึ้น และเร่งปฏิรูปกฎหมาย กระบวนการยุติธรรมทุกระดับ ระบบราชการ การศึกษา และการสื่อสารมวลชนเพื่อให้กลไกทางกฎหมาย การศึกษาและระบบข้อมูลข่าวสารทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส เน้นความถูกต้องชอบธรรม 3.) ประชาชน นักวิชาการ สื่อมวลชนต้องร่วมกันศึกษาทำความเข้าใจและเผยแพร่ความรู้ระบบเศรษฐกิจ ธุรกิจสมัยใหม่ที่มีความซับซ้อน เพื่อให้รู้เท่าทันนักการเมืองมากที่สุด และสนับสนุนการรวมตัวของภาคธุรกิจ ภาคประชาชนทุกฝ่าย เป็นองค์กรผู้บริโภคและองค์กรเพื่อความโปร่งใสที่เข้มแข็ง ติดตามตรวจสอบการทำงานของทั้งภาครัฐและเอกชน

ผู้วิจัยเสนอแนะว่า ควรมีการศึกษาวิจัยเรื่อง **“ผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ด้านการป้องกันการทุจริตของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด”** เปรียบเทียบ ระหว่างจังหวัดเชียงใหม่ กับจังหวัดอื่นๆ เพื่อเป็นแนวทางในการค้นหารูปแบบที่

เหมาะสม (Best Practice) เชิงการพัฒนาว่าจะมีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไรบ้าง โดยมอง
ประเด็น เรื่อง การพัฒนาเชิงพื้นที่ (Area Based) ท่ามกลางบริบทที่แตกต่างกันด้วย

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กรุงเทพมหานคร ร่วมกับสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์และองค์กรเพื่อความโปร่งใสในประเทศไทย. (2544). **หลักสูตรคอบเด็กสร้างชาติ“โตไปไม่โกง”**. กรุงเทพมหานคร: สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2554). **สถิติสำหรับงานวิจัย**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร:ธรรมสาร.
- กาญจนา ทัพป้อม. (2546). **ความรู้ความเข้าใจและความคิดเห็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อการรับการถ่ายโอนภารกิจภารกิจกากับดูแลโรงงานอุตสาหกรรมตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535**. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขานโยบาย สาธารณะ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2539). **เมืองไทยในปี 2560 : อนาคตเมืองไทยในสองทศวรรษหน้า**. กรุงเทพมหานคร: ชัคเซสมิเดีย : 139-149.
- _____. (2547). **กลเม็ดเด็ดปึกคอร้บชั้น**. กรุงเทพมหานคร : บริษัทชัคเซสมิเดียจำกัด.
- ชนะศักดิ์ ยวบูรณ์. (2543) **กระทรวงมหาดไทยกับการบริหารจัดการที่ดี. ในการปกครองที่ดี (Good Governance)**. กรุงเทพมหานคร: บพิธการพิมพ์.
- ชิษณุกร พรภาณูวิชัย. (2540). **ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อบทบาทการจัดการทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล : กรณีศึกษาจังหวัดแพร่**. วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาสิ่งแวดล้อม, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ไชยวัฒน์ คำชู ประทุมพร วัชรเสถียร กุลลดา เกษบุญชู และศุภมิตร ปิติพัฒน์. (2545). **การบริหารการปกครองที่โปร่งใสด้วยจริยธรรม**. กรุงเทพมหานคร: น้ำฝน.
- ฐากร จุลินทร. (2554). **ดัชนีภาพลักษณ์คอร์รัปชันของไทย**. เอกสารข่าวสารงานวิจัยและพัฒนา, 10 (104), 20, 22 – 23.
- จิตยา สุวรรณชะภู. (2544). **ประชาสังคมตำบล**. กรุงเทพมหานคร: มิตรภาพการพิมพ์.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจฉิม. (2538). **ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรมสำหรับคนไทย: การวิจัยและการประยุกต์**. กรุงเทพมหานคร:สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- เดโช สนวนานนท์. (2545). **พจนานุกรมศัพท์การเมือง**. กรุงเทพมหานคร : หน้าต่างสู่โลกกว้าง.
- ทศพร ศิริสัมพันธ์. (2543). **การบริหารผลการดำเนินงาน (Performance Management)**. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ทิพาวดี เมฆสุวรรณค์. (2543). **การบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์**. กรุงเทพมหานคร : สถาบันมาตรฐานสากลภาครัฐ แห่งประเทศไทย สำนักงาน กพ.
- ธานินทร์ กรัยวิเชียร. (2548). **ค่านิยม ครอบครัว ศาสนา ประเพณี**. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.

- ธานีทร์ กรัยวิเชียร. (2552). **คุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหาร.** (พิมพ์ครั้งที่ 5).
กรุงเทพมหานคร : สำนักงานพัฒนาข้าราชการพลเรือน.
- ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์. (2549). **นักการเมืองไทย :จริยธรรม ผลประโยชน์ทับซ้อน การคอร์รัปชัน
สภาพปัญหา สาเหตุ ผลกระทบ แนวทางแก้ไข.** กรุงเทพมหานคร : วิทยุชน.
- นฤมล ทับจุมพล. (2546). **ธรรมาภิบาลกับคอร์รัปชันในสังคมไทย.** กรุงเทพมหานคร:
อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- นวนน้อย ตีรรัตน์. (2546). **รายงานการวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบ
การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล.** กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการ
ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ.
- บงกช สุทัศน์ ณ อยุธยา. (2551). **ความคิดเห็นของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
ที่มีต่อจริยธรรมของนักการเมืองไทย.** เชียงใหม่ : สถาบันวิจัยมหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่.
_____. (2553). (บทคัดย่อ) **การแก้วิกฤตการณ์โลกด้วยจริยธรรมของนักการเมือง.** นำเสนอใน
การประชุมวิชาการวันวิสาขบูชาโลก ประจำปี พ.ศ.2553 ณ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. (2550). **กฎหมายมหาชนเล่ม 2.** กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
_____. (2551). **ระบบการตรวจสอบทุจริตของผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง.** กรุงเทพมหานคร.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (2526). **การเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย.** กรุงเทพมหานคร:
โอเดียนสโตร์
- ประเวศ วะสี. (2546). **ระเบียบวาระแห่งชาติปฏิรูปสังคมไทย ในชัยวัฒน์ สุรวิชัย. (บรรณาธิการ).
ธรรมาภิบาลกับคอร์รัปชันในสังคมไทย.** กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิถิทธรรศน์.
- ปรีชา เลิศกมลมาศ. (2535). **ความคิดเห็นของผู้บริหารในการกำหนดมาตรการป้องกันการทุจริต .**
กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์. (2529). **การวิจัยประเมินผล หลักการและกระบวนการ.** กรุงเทพมหานคร:
การพิมพ์พระนคร.
- ผาสุก พงษ์ไพจิตร. (2537). **การคอร์รัปชันกับประชาธิปไตยไทย.** กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ศึกษา
เศรษฐศาสตร์การเมืองคณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
_____. (2546) **ธรรมาภิบาลกับคอร์รัปชันในสังคมไทย.** กรุงเทพมหานคร:สถาบันวิถิทธรรศน์.
_____. (2546). **“คอร์รัปชันสองรูปแบบ” ในชัยวัฒน์ สุรวิชัย. (บรรณาธิการ). ธรรมาภิบาลกับ
คอร์รัปชันในสังคมไทย.** กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิถิทธรรศน์, 2546. หน้า 34-38.
- พนิดา ประยูรศิริ. (2541). **ภาพลักษณ์ของนักการเมืองกับการยอมรับของประชาชน.** วิทยานิพนธ์
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร.
- พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ. (2531). **การวัดทัศนคติ.** นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหิดล.

- พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว. (2544). **ดัชนีคอร์รัปชันของไทย: การสร้างและตรวจสอบความเชื่อถือได้.**
กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ.
“พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554” (18 เมษายน 2554). **ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม 128 ตอนที่ 32,
น. 1, 7 – 8, 8 – 32.
- ไพศาล หวังพานิช. (2531). **วิธีวิจัย.** กรุงเทพมหานคร: งานส่งเสริมและตำรา กองบริการการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มัณฑนา โพธิ์แก้ว. (2550). **ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการบริหารงานขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลในเขตอำเภอแหลมสิงห์ จังหวัดจันทบุรี. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตร์
มหาบัณฑิต, สาขาการบริหารทั่วไป, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.**
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2530). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2525.**
กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์.
_____. (2539). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2539.** กรุงเทพมหานคร:
อักษรเจริญทัศน์. หน้า 174-178
_____. (2546). **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542.** กรุงเทพมหานคร :
นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- ลาวัญญ์ จักรานุกวัฒน์. (2540). **ความคิดเห็นของนิสิตกับนักศึกษาปริญญาโท ภาคพิเศษ สาขาวิชา
บริหารธุรกิจสังกัดมหาวิทยาลัยรัฐในเขตกรุงเทพมหานครต่อการจัดการศึกษาพิเศษ.
วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.**
- วริยา ชินวรรณโณ. บรรณาธิการและผู้เขียน. (2546). **จริยธรรมในวิชาชีพ.** กรุงเทพมหานคร:
สำนักงานสนับสนุนกองทุนวิจัย
- วิทยากร เชียงกุล. (2549). **แนวทางปราบคอร์รัปชันอย่างได้ผล: เปรียบเทียบไทยกับประเทศอื่น.**
กรุงเทพมหานคร: สายธาร.
- ศุภชัย ยาวะประภาช. (2544). **คอร์รัปชันและการซื้อขายตำแหน่งในทัศนะข้าราชการ.**
กรุงเทพมหานคร: สำนักงานพัฒนาข้าราชการพลเรือน.
_____. (2544). **คอร์รัปชันและการซื้อขายตำแหน่งในทัศนะข้าราชการ.** กรุงเทพมหานคร:
สำนักงานพัฒนาข้าราชการพลเรือน.
- สังสิต พิริยธรรค์ และผาสุก พงษ์ไพจิตร. (2536). **คอร์รัปชันกับประชาธิปไตยไทย.**
กรุงเทพมหานคร: ศูนย์เศรษฐศาสตร์การเมือง คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2546). **คู่มือคำอธิบายและแนวทางปฏิบัติตาม
พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546.**
กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ. (2550). **การทุจริตในหน่วยงาน
ราชการ.** กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
แห่งชาติ.

- สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. (2554). **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 (แก้ไขเพิ่มเติม ถึงปัจจุบัน)**. กรุงเทพมหานคร : สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2542). **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540**. กรุงเทพมหานคร: สำนักประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- สุจิตรา บุญรัตน์พันธ์. (2549.) **ประชาชนและธรรมาภิบาล: การสำรวจทัศนคติของคนไทยในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**. กรุงเทพมหานคร : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุดจิต นิमितกุล. (2543). **กระทรวงมหาดไทยกับการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองที่ดี (Good Governance)**. กรุงเทพมหานคร: บพิธการพิมพ์.
- สุทธิการต์ ชูทอง. (2551). **ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อคุณภาพการบริการของเทศบาลตำบลบางละมุง อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี**. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุโท เจริญสุข. (2525). **หลักจิตวิทยาและพัฒนาการของมนุษย์**. กรุงเทพมหานคร: แพรววิทยา.
- สุธีร์ อากาศฤกษ์. (2545). **การดำเนินการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการเพื่อความมั่นคงแห่งชาติ**. กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.
- สุพัตรา สุภาพ. (2531). **สังคมและวัฒนธรรมไทย : ค่านิยม ครอบครัว ศาสนา ประเพณี**. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุภาวดี สีนสายอ้อ. (2546). **ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเทศบาลตำบลท่าช้าง อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี**. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุรพล กาญจนจิตรา. (2537). **การติดตามและการประเมินผลโครงการ.เอกสารประกอบการบรรยายในการสัมมนาเพิ่มพูนประสิทธิภาพนักวิชาการด้านการตรวจสอบและประเมินผลสหกรณ์ออมทรัพย์วิทยาลัยการปกครอง**. กรมการปกครอง.
- สุรางค์ โค้วตระกูล. (2548). **จิตวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสกสิทธิ์ สุวรรณโชติ.(2550) **ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อคุณภาพการให้บริการของสำนักทะเบียน อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี**. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อรพินท์ สฟโซคชัย. (2547). **แนวทางและวิธีปฏิบัติราชการยุคใหม่: วิธีบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี**. ในเอกสารประกอบการบรรยาย การอบรมหลักสูตร หลักปฏิบัติราชการแนวใหม่ภายใต้การปฏิรูปการเมืองและการบริหารราชการในปัจจุบัน. สำนักส่งเสริมศึกษาและบริการสังคม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (เอกสารอัดสำเนา).
- อุทัย หิรัญโต.(2519) **ข้าราชการ: ทำไมคอร์รัปชัน**.กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.

ภาษาอังกฤษ

- Asian Development Bank (ADB). (1995). **Governance: Sound Development**. Manila: ADB.
- Black Law Dictionary 4TH Edition St Paul. (1979). MN: West Publishing.
- Chris MacDonald, Michael McDonald, and Wayne Norman, "Charitable Conflicts of Interest," **Journal of Business Ethics** 39:1-2, 67-74, Aug. 2002. p.68
- Good, C. V. 1973. **Dictionary of Education**. New York: McGraw - Hill.
- Japan International Cooperation Assistance. (1995). **Participatory Development and Good Governance Report of the Aid Study Committee**. Tokyo: JICA.
- Kolasa, B. J. (1969). **Introduction to behavior Science for business**. New York: John Wiley & Sons.
- Myrdal, Gunnar. (June 16, 1968). "The Folklore of Corruption" **The Asian Magazine**. vol 8, No.24
- Remmer, V. P. (1996). **Introduction to Psychology**. New York: McGraw-Hill.
- Suchman Lucy A. (1985). **PLANS AND SITUATED ACTIONS: The problem of human-machine communication**. U.S.A.: California.
- Van Roy, Edward. (October, 1970). "On the Theory of Corruption" **Economic Development and Cultural Change**, vol 19, No.1.
- Vroom, H Victor. 1964. **Work and Motivation**. Now York: Wiley and Sons Inc.

สื่ออินเทอร์เน็ต/เว็บไซต์

ภาษาไทย

- เกษม วัฒนชัย. (2557). **องคมนตรีชี้ยุคทศวรรษมีดমন เนะคนไทยช่วยกันเร่งแก้**. [ระบบออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://www.thairath.co.th/content/418755> [สืบค้นเมื่อ 10 เมษายน 2561].
- ทีโมธี เอช เอ็ม ถง. (2554). **การปราบปรามการคอร์รัปชันของเขตปกครองพิเศษฮ่องกง หรือ "ไอซีเอซี"**. [ระบบออนไลน์], แหล่งที่มา: http://www.matichon.co.th/news_detail.php?newsid=1293626695&grpId=03&catid=05 [สืบค้นเมื่อ 10 เมษายน 2561].
- นิยม รัฐอมฤต. (2561). **สารานุกรมการเมืองไทย**. [ระบบออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://wiki.kpi.ac.th/index.php?title=ผลประโยชน์ทับซ้อน> [สืบค้นเมื่อ 10 เมษายน 2561].
- บุญรัตน์ อภิชาติไตรสรณ์. (2553). **10 สุดยอดผู้นำโคตรคอร์รัปชัน** [ออนไลน์], แหล่งที่มา: http://www.khaosod.co.th/view_news.php [สืบค้นเมื่อ 10 พฤษภาคม 2561].

- ปัก วัน ชุน. (2552). **จับทุจริต 2 ประธานาธิบดีเกาหลีใต้ติดคุก: ประสบการณ์จริงขององค์กรตรวจสอบภาคประชาชน.** [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://www.rsunews.net/News/CorruptionBusterOfSouthKorea.htm> [สืบค้นเมื่อ 10 พฤษภาคม 2561].
- รายงานผลการประเมินการกำกับดูแลกิจการที่ดี (CG) ของบริษัทจดทะเบียนไทย (2557) **โครงการ ASEAN CG Score card (ASEAN Corporate Governance Scorecard)** [ระบบออนไลน์], แหล่งที่มา: http://www.theacmf.org/ACMF/upload/asean_cg_scorecard.pdf [สืบค้นเมื่อ 10 เมษายน 2561].
- วิทยากร เชียงกุล. (2551). **แนวทางการแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน จากข้อเสนอแนะของธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย(ADB).** [ออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://witayakornclub.wordpress.com/2008/04/27>. [สืบค้นเมื่อ 10 พฤษภาคม 2561].
- ศรียาชา เจริญพานิช. (2557). **ประมวลจริยธรรม: การปฏิบัติและการบังคับใช้.** [ระบบออนไลน์], แหล่งที่มา: <https://www.thairath.co.th/content/418755> [สืบค้นเมื่อ 10 เมษายน 2561].
- อานันท์ ปันยารชุน. (2556). **วิพากษ์การเมืองอุตสาหกรรมภูมิภาคตะวันออก-เอชชไทยได้คะแนน CG สูงสุดในอาเซียน | Thai Publica.** [ระบบออนไลน์], แหล่งที่มา: <http://morning-news.bectero.com/m/main.php?m=newsdetail&nid=865> [สืบค้นเมื่อ 10 เมษายน 2561].

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอเข้าสัมภาษณ์งานวิจัย

ที่ ปช ๐๐๓๔(ขม)/๑๐๒๓

สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดเชียงใหม่
ถนนเลียบคลองชลประทาน
ตำบลช้างเผือก อำเภอเมืองเชียงใหม่
จังหวัดเชียงใหม่ ๕๐๓๐๐

๗ กรกฎาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอเข้าพบและสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรียน นายกองค้การบริหารส่วนตำบลหางดง อำเภอฮอด

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๕๐ และ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔) มาตรา ๑๐๓/๑๘
๒. ประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๗๒/๒๕๕๗
๓. คำถามงานวิจัยเรื่อง “ผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ด้านการป้องกันการทุจริต ของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่”

ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ หมวด ๑๑ มาตรา ๒๔๖ วรรค ๕ ได้บัญญัติให้มีกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัด โดยมีคุณสมบัติ กระบวนการสรรหาและอำนาจหน้าที่ ให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ซึ่งพ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๕๐ และ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔) มาตรา ๑๐๓/๑๘ **บัญญัติให้มีอำนาจหน้าที่ส่งเสริมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ พิจารณาเสนอมาตรการความเห็นหรือข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.ฯ ตรวจสอบข้อเท็จจริงเรื่องกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐ และรวบรวมพยานหลักฐานเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตรวจสอบความถูกต้องและความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินฯ และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช.มอบหมาย** ต่อมาได้มีประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๗๒/๒๕๕๗ เรื่อง การดำเนินการตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เปลี่ยนแปลงอำนาจหน้าที่ของ ป.ป.จ. **ให้มีอำนาจหน้าที่เฉพาะการป้องกันการทุจริต ไม่ได้กำหนดให้มีอำนาจหน้าที่การปราบปรามการทุจริตและตรวจสอบทรัพย์สิน** นั้น

การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ เริ่มปฏิบัติหน้าที่ตั้งแต่วันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗จึงมีอำนาจหน้าที่ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ และได้รับการกำหนดอำนาจหน้าที่ใหม่ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ คณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ ได้มุ่งมั่นปฏิบัติหน้าที่ พยายามให้สังคมเรียนรู้ตระหนัก ตื่นตัวต่อต้านไม่จายอมต่อการทุจริต และไม่ยอมรับการทุจริต ซึ่งเป็นภัยร้ายแรงที่คุกคามความมั่นคงของชาติทั้งทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรมที่แม้จะมีการดำเนินการป้องกันและปราบปรามการทุจริตมากขึ้นแต่การทุจริตยังเกิดขึ้นทั้งในภาครัฐและเอกชนในระดับที่น่าเป็นห่วง การทุจริตยังเกิดขึ้นในการจัดซื้อจัดจ้าง การสมยอมราคาในการประกวดราคา การละเว้นการ

ปฏิบัติหน้าที่หรือการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีการเรียกรับผลประโยชน์โดยผิดกฎหมาย การมีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ การมีผลประโยชน์ทับซ้อน การมีส่วนได้ส่วนเสียในการใช้จ่ายงบประมาณของรัฐ การทุจริตเชิงนโยบาย การสมยอมกันระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐกับเอกชน เป็นต้น ดังนั้น การป้องกันและปราบปรามการทุจริตจึงยังต้องดำเนินการต่อไปและเข้มข้นมากยิ่งขึ้น โดยแนวทางสำคัญที่จะช่วยให้การป้องกันและปราบปรามการทุจริตเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ คือ การเรียนรู้ การสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรมและจิตสำนึกการต่อต้านการทุจริต ปรับเปลี่ยนฐานความคิดให้เห็นประโยชน์ส่วนรวม การปลูก - ปลูก - ปรับเปลี่ยนฐานความคิดในการรักษาประโยชน์สาธารณะ **แต่คณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ก็ยังไม่สามารถให้คำตอบแก่สังคมได้ว่า การปฏิบัติงานนั้นมีสัมฤทธิ์ผลในการป้องกันการทุจริตให้เกิดแก่สังคมเชียงใหม่หรือไม่ อย่างไร**

คณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ได้พิจารณาการให้คำตอบแก่สังคมว่า การปฏิบัติงานของคณะกรรมการฯ มีสัมฤทธิ์ผลในการป้องกันการทุจริตให้เกิดแก่สังคมเชียงใหม่หรือไม่ อย่างไร นั้น ควรจะหาคำตอบด้วยหลักการความเป็นวิชาการและโดยอิสระ คณะกรรมการฯ จึงได้เรียนเชิญนักวิชาการ นักวิจัยผู้มีความสนใจและมีผลงานการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการป้องกันการทุจริตเป็นที่ปรากฏ เป็นที่น่าเชื่อถือ คือผู้ช่วยศาสตราจารย์บงกช สุทัศน์ ณ อยุธยา เป็นหัวหน้าคณะนักวิจัย ดำเนินงานวิจัยเรื่อง “ผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ด้านการป้องกันการทุจริตของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

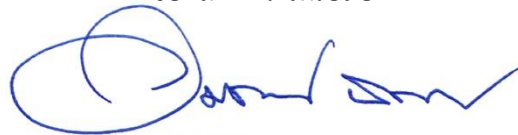
๑. ตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ด้านการป้องกันการทุจริตของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่
 ๒. ศึกษาวิเคราะห์ผลการปฏิบัติหน้าที่ด้านการป้องกันการทุจริตของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่
 ๓. ศึกษาวิเคราะห์ปัญหาและเสนอแนวทางการป้องกันการทุจริตที่มีประสิทธิภาพ
- โดยคาดหวังว่าผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นเครื่องมือที่จะช่วยสร้างโอกาส ให้สังคมเชียงใหม่สามารถป้องกันการทุจริตได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในอนาคต

คณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ขอความกรุณา ขออนุญาตท่านให้คณะนักวิจัย เข้าพบและสัมภาษณ์เพื่องานวิจัยเชิงคุณภาพนี้ ในวันพุธที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๖๐ เวลา ๑๑.๐๐ น. ณ ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลหางดง โดยนางสาวจันทร์จิรา มะโน เป็นผู้ประสานงานของคณะนักวิจัย

คณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่หวังเป็นอย่างยิ่งที่จะได้รับความกรุณาจากท่านในการ
ดำเนินงานวิจัยครั้งนี้และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์การสัมภาษณ์ครั้งนี้ด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายอมรพันธุ์ นิมานันท์)

ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดเชียงใหม่

คณะนักวิจัย :นางสาวจันทร์จิรา มะโน

โทรศัพท์: ๐๘๗-๓๐๓-๓๔๕๗ E-Mail: poomchiw@gmail.com

ภาคผนวก ข

แบบสัมภาษณ์งานวิจัย

แบบสัมภาษณ์งานวิจัย
เรื่อง “ผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ด้านการป้องกันการทุจริต
ของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่”
กลุ่มผู้นำ (ท้องถิ่น)

ประเด็นคำถาม

1. ท่านในฐานะผู้นำชุมชน (ท้องถิ่น) ได้รับความรู้ ความเข้าใจจากการบรรยายระดับใด

ลำดับ	ประเด็น	ก่อน	หลัง
1.1	ผลกระทบ/ความเสียหายจากการทุจริต		
1.2	เศรษฐกิจพอเพียง		
1.3	คุณธรรม จริยธรรม และกรณีศึกษาที่เกี่ยวกับการทุจริต		
1.4	กฎหมาย ระเบียบ และแนวทางการป้องกันการทุจริต		

2. ท่านสามารถนำความรู้ ความเข้าใจที่ได้รับการถ่ายทอดไปใช้ประโยชน์ ในฐานะผู้นำชุมชน (ท้องถิ่น/ท้องถิ่น) ได้หรือไม่ อย่างไร.....

2.1 ปัญหาและอุปสรรค

.....

2.2 แนวทางการพัฒนา

.....

.....

แบบสัมภาษณ์งานวิจัย
เรื่อง “ผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ด้านการป้องกันการทุจริต
ของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่”
กลุ่มผู้นำ (ท้องถิ่น)

ประเด็นคำถาม

1. ท่านในฐานะผู้นำชุมชน (ท้องถิ่น) ได้รับความรู้ ความเข้าใจจากการบรรยายระดับใด

ลำดับ	ประเด็น	ก่อน	หลัง
1.1	ผลกระทบ/ความเสียหายจากการทุจริต		
1.2	เศรษฐกิจพอเพียง		
1.3	คุณธรรม จริยธรรม และกรณีศึกษาที่เกี่ยวกับการทุจริต		
1.4	กฎหมาย ระเบียบ และแนวทางการป้องกันการทุจริต		

2. ท่านสามารถนำความรู้ ความเข้าใจที่ได้รับการถ่ายทอดไปใช้ประโยชน์ ในฐานะผู้นำชุมชน (ท้องถิ่น/ท้องถิ่น) ได้หรือไม่ อย่างไร.....

2.1 ปัญหาและอุปสรรค

.....

2.2 แนวทางการพัฒนา

.....

.....

แบบสัมภาษณ์งานวิจัย
เรื่อง “ผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ด้านการป้องกันการทุจริต
ของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่”
กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)

ประเด็นคำถาม

1. ท่านในฐานะอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ได้รับความรู้ ความเข้าใจจาก การบรรยายระดับใด

ลำดับ	ประเด็น	ก่อน	หลัง
1.1	บทบาทอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และ ป.ป.จ.ชม		
1.2	กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการทุจริต		
1.3	บทบาทหน้าที่ และภารกิจของเครือข่าย ป.ป.ช.		
1.4	การเฝ้าระวังและตรวจสอบการบริหารของ อปท.		
1.5	วิธีการตรวจสอบ เฝ้าระวังการทุจริตโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน		
1.6	วิธีการร้องเรียนและช่องทางการร้องเรียนการทุจริต		
1.7	กระบวนการปฏิบัติในการร้องเรียนการทุจริต		
1.8	กรณีศึกษา เรื่องการทุจริต		

ท่านสามารถนำความรู้ ความเข้าใจที่ได้รับการถ่ายทอดไปใช้ประโยชน์ ในฐานะอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ได้หรือไม่อย่างไร.....

2.1 ปัญหาและอุปสรรค

.....

2.2 แนวทางการพัฒนา

.....

.....

แบบสัมภาษณ์งานวิจัย
เรื่อง “ผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ด้านการป้องกันการทุจริต
ของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่”
กลุ่มสถาบันที่เปิดสอนรายวิชาการต่อต้านการทุจริต จำนวน 5 แห่ง (ผู้บริหาร)

ประเด็นคำถาม

1. สถาบันได้นำประมวลการสอน (Course Syllabus) รายวิชาการต่อต้านการทุจริต (Anti-Corruption) เข้าสู่กระบวนการเรียนการสอนในหมวดวิชา ศึกษาทั่วไป (General Education) หรือไม่ อย่างไร.....

2. การเรียนการสอนรายวิชา การต่อต้านการทุจริต (Anti-Corruption)

หัวข้อการประเมิน	คาดหวัง	ผลสัมฤทธิ์
การเรียนการสอนรายวิชา การต่อต้านการทุจริต (Anti-Corruption)		

3. สถาบันมีแนวความคิดเพื่อให้นักศึกษาตระหนักรู้และเข้าร่วมการแก้ปัญหการทุจริต อย่างไร

.....

.....

.....

แบบสัมภาษณ์งานวิจัย
เรื่อง “ผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ด้านการป้องกันการทุจริต
ของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่”
กลุ่มสถาบันที่เปิดสอนรายวิชาการต่อต้านการทุจริต จำนวน 5 แห่ง (กลุ่มอาจารย์)

ประเด็นคำถาม

1. การเรียนการสอนรายวิชา การต่อต้านการทุจริต (Anti-Corruption)

หัวข้อการประเมิน	ก่อน	หลัง
อาจารย์ประเมินการเรียนการสอนรายวิชา การต่อต้านการทุจริต (Anti-Corruption)		

2. อาจารย์มีวิธีการ/รูปแบบการเรียนการสอนรายวิชา การต่อต้านการทุจริต (Anti-Corruption) อย่างไร เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์.....

.....

3. อาจารย์คิดว่า ปัญหาและอุปสรรคในการเรียนการสอนรายวิชา การต่อต้านการทุจริต (Anti-Corruption) คืออะไรบ้าง.....

.....

4. อาจารย์คิดว่าประมวลการสอน (Course Syllabus) รายวิชา การต่อต้านการทุจริต (Anti-Corruption) ควรมีการปรับปรุงให้ทันสมัย หรือไม่ อย่างไร.....

.....

แบบสัมภาษณ์งานวิจัย
เรื่อง “ผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ด้านการป้องกันการทุจริต
ของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่”
กลุ่มสถาบันที่เปิดสอนรายวิชาการต่อต้านการทุจริต จำนวน 5 แห่ง (กลุ่มผู้เรียน)

ประเด็นคำถาม

1. การเรียนรายวิชา การต่อต้านการทุจริต (Anti-Corruption)

หัวข้อการประเมิน	ก่อน	หลัง
นักศึกษา มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนรายวิชา การต่อต้านการทุจริต (Anti-Corruption)		

2. นักศึกษาตระหนักถึงผลกระทบของการทุจริต ที่มีต่อตนเองและสังคมอย่างไร.....

.....

3. นักศึกษาสามารถนำความรู้ความเข้าใจจากการเรียน รายวิชา การต่อต้านการทุจริต (Anti-Corruption) ไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร.....

.....

แบบสัมภาษณ์งานวิจัย
เรื่อง “ผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ด้านการป้องกันการทุจริต
ของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่”
กลุ่มสถาบันที่ยังไม่เปิดสอนรายวิชาการต่อต้านการทุจริต จำนวน 7 แห่ง (ผู้บริหาร)

ประเด็นคำถาม

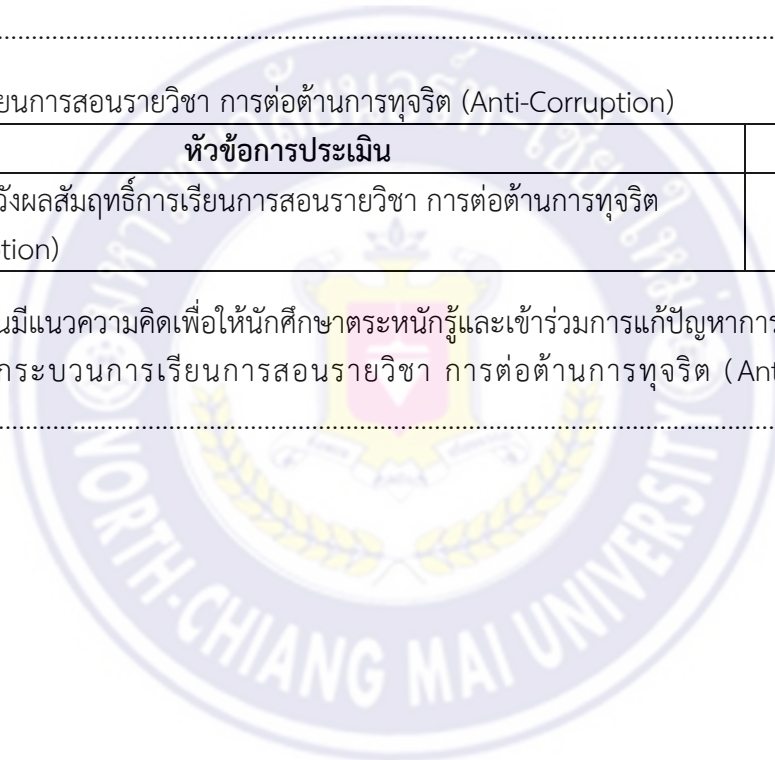
1. สถาบันมีแนวคิด / แนวทาง/ เตรียมการที่จะนำประมวลการสอน(Course Syllabus) รายวิชาการต่อต้านการทุจริต (Anti-Corruption) เข้าสู่กระบวนการเรียนการสอนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป (General Education) หรือไม่ อย่างไร.....

.....

2. การเรียนการสอนรายวิชา การต่อต้านการทุจริต (Anti-Corruption)

หัวข้อการประเมิน	ระดับ
สถาบันคาดหวังผลสัมฤทธิ์การเรียนการสอนรายวิชา การต่อต้านการทุจริต (Anti-Corruption)	

3. สถาบันมีแนวความคิดเพื่อให้นักศึกษาตระหนักรู้และเข้ารับการแก้ปัญหาการทุจริต อย่างไร นอกจากให้มีกระบวนการเรียนการสอนรายวิชา การต่อต้านการทุจริต (Anti-Corruption) ในสถาบัน.....

แบบสัมภาษณ์งานวิจัย
เรื่อง “ผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ด้านการป้องกันการทุจริต
ของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่”
กลุ่มผู้บริหารโรงเรียน โรงเรียนช่อสะอาด

ประเด็นคำถาม

1. ท่านในฐานะผู้บริหารโรงเรียนได้รับความรู้ ความเข้าใจจากการบรรยายระดับใด

ลำดับ	ประเด็น	ก่อน	หลัง
1.1	ข้อกำหนด ระเบียบ กรณีสถิติทุจริต		
1.2	แนวทางการป้องกันการทุจริตในสถานศึกษา		
1.3	อำนาจหน้าที่ โครงสร้างของ ป.ป.ช. ป.ป.จ.		

ท่านสามารถนำความรู้ ความเข้าใจที่ได้รับการถ่ายทอดไปใช้ประโยชน์ ในฐานะผู้บริหารโรงเรียน
 ได้หรือไม่ อย่างไร.....

2.1 ปัญหาและอุปสรรค

.....

2.2 แนวทางการพัฒนา

.....

.....

แบบสัมภาษณ์งานวิจัย
เรื่อง “ผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ด้านการป้องกันการทุจริต
ของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่”
กลุ่มนักเรียน โรงเรียนช่อสะอาด

ประเด็นคำถาม

1. นักเรียนได้รับความรู้ ความเข้าใจจากการบรรยายระดับใด

ลำดับ	ประเด็น	ก่อน	หลัง
1.1	ความซื่อสัตย์ สุจริต		
1.2	ความมีคุณธรรม จริยธรรม		
1.3	จิตสาธารณะ		

ท่านสามารถนำความรู้ ความเข้าใจที่ได้รับการถ่ายทอดไปใช้ประโยชน์ ในฐานะนักเรียนได้หรือไม่
อย่างไร.....

2.1 ปัญหาและอุปสรรค

.....

2.2 แนวทางการพัฒนา

.....

.....

แบบสัมภาษณ์งานวิจัย
เรื่อง “ผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ด้านการป้องกันการทุจริต
ของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่”
กลุ่มหอการค้าจังหวัดเชียงใหม่

ประเด็นคำถาม

1. การประเมินความพึงพอใจ

ลำดับ	การประเมินความพึงพอใจของกิจกรรมที่จัดร่วมกันของคณะกรรมการ ป.ป.จ. เชียงใหม่ และหอการค้าจังหวัดเชียงใหม่	ระดับ
1	ปี 2557 D-Passport	
2	ปี 2558 2.1 เติมนรณรงค์ต่อต้านการทุจริต ที่ช่วงประตูท่าแพ 2.2 กิจกรรมการต่อต้านการทุจริต ที่ธนาคารแห่งประเทศไทย (ภาคเหนือ)	
3	ปี 2559 3.1 กิจกรรมการต่อต้านการทุจริต ที่ธนาคารแห่งประเทศไทย (ภาคเหนือ) 3.2 กันยายน 2559 กิจกรรมการต่อต้านการทุจริตแห่งประเทศไทย 3.3 ธันวาคม 2559 กิจกรรมการต่อต้านการทุจริตสากล	

2. ท่านคิดว่าภาคเอกชนมีบทบาทสำคัญอย่างไรในการต่อต้านการทุจริต

2.1 ปัญหาและอุปสรรค

.....

2.2 แนวทางการพัฒนา

.....

แบบสัมภาษณ์งานวิจัย
เรื่อง “ผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ด้านการป้องกันการทุจริต
ของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่”

กลุ่มพิเศษ (ผู้ทรงคุณวุฒิ/สื่อมวลชน/ภาคธุรกิจ/องค์กรเอกชน)

ประเด็นคำถาม

1. ท่านทราบหรือไม่ว่าคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ ถูกกำหนดให้ทำหน้าที่เฉพาะการป้องกันการทุจริตเท่านั้น ท่านมีความเห็นอย่างไร.....

2. ทราบรู้การปฏิบัติหน้าที่ด้านการป้องกันการทุจริตของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ ในด้านใดบ้าง

ลำดับ	ประเด็น	รู้	ไม่รู้
2.1	การเรียนการสอนรายวิชาการต่อต้านการทุจริต สำหรับสถาบันอุดมศึกษา 12 สถาบัน ในจังหวัดเชียงใหม่		
2.2	การบรรยายให้ความรู้ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น/ท้องที่ตามโครงการเชียงใหม่ ไม่โกงจำนวน 25 ครั้ง		
2.3	การบรรยายให้ความรู้ให้แก่ อสม ตามโครงการ อสม. ป.ป.ช./อสม. เครือข่ายเมืองคนดี จำนวน 75 ครั้ง		
2.4	การบรรยายให้ความรู้ให้แก่ ท้องถิ่น ตามโครงการ”เสริมสร้างความโปร่งใส องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเชียงใหม่ปลอดการทุจริต” จำนวน 83 ครั้ง		
2.5	จัดรายการวิทยุ “เชียงใหม่ไม่โกง” คลื่น FM 93.25 MHz. ทุกวันจันทร์ เริ่มตั้งแต่ปี 2557 จนถึงปัจจุบัน		
2.6	การจัดโครงการโรงเรียนสุจริต/โรงเรียนซ่อสะอาดจำนวน 6 โรงเรียน		
2.7	การบรรยายพิเศษแก่ส่วนราชการ สถานศึกษา เกี่ยวกับการป้องกันการทุจริต		
2.8	การจัดกิจกรรมร่วมกับองค์กรและหน่วยงานภาครัฐ/เอกชน ในจังหวัดเชียงใหม่		

3. มาตรการต่อต้านการทุจริตในจังหวัดเชียงใหม่ เปรียบเทียบก่อนและหลังการมีคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ เป็นอย่างไร

การประเมิน	ก่อน	หลัง
มาตรการต่อต้านการทุจริตในจังหวัดเชียงใหม่		

4. ท่านคิดว่ารูปแบบ หรือกระบวนการในการป้องกันการทุจริต และการสร้างมาตรการต่อต้านการทุจริตในจังหวัดเชียงใหม่ที่เหมาะสมควรเป็นอย่างไร.....

.....

4.1 ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

4.2 แนวทางการพัฒนา

.....

.....

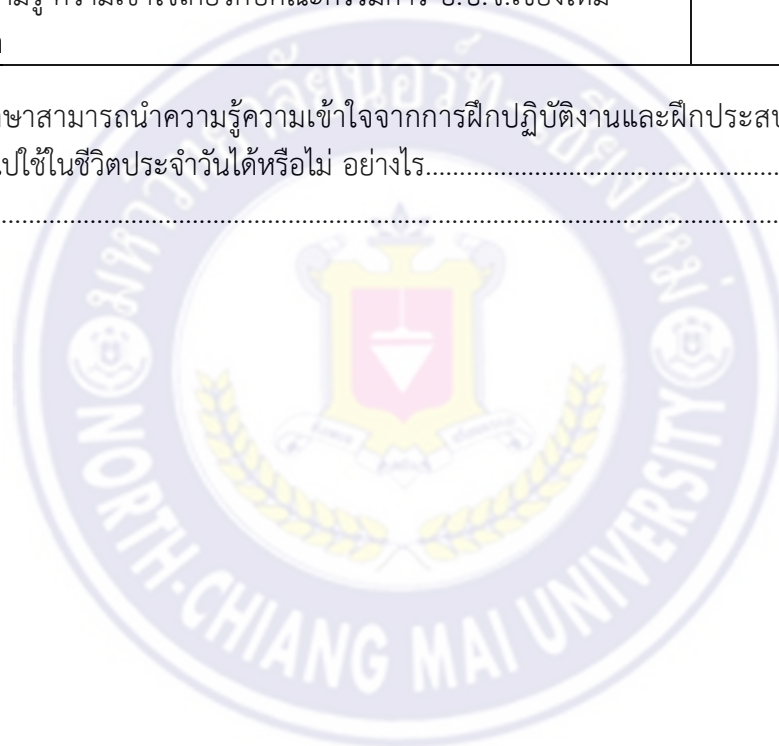
แบบสัมภาษณ์งานวิจัย
เรื่อง “ผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ด้านการป้องกันการทุจริต
ของคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่”
กลุ่มนักศึกษาฝึกงาน

ประเด็นคำถาม

1. การฝึกปฏิบัติงานและฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา (ระยะเวลา 4 เดือน)

การประเมินการฝึกปฏิบัติงานและฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา	ก่อน	หลัง
นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับคณะกรรมการ ป.ป.จ.เชียงใหม่ อยู่ในระดับใด		

2. นักศึกษาสามารถนำความรู้ความเข้าใจจากการฝึกปฏิบัติงานและฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
ของนักศึกษา ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้หรือไม่ อย่างไร.....
-

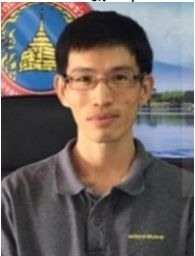

ภาคผนวก ค

รายชื่อกลุ่มประชากรตัวอย่างในการวิจัย

1. ผู้นำชุมชนท้องถิ่น รอบที่ 1 ประจำปี 2559 (15 อำเภอ)

ลำดับ	อำเภอ	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
1	เมืองเชียงใหม่	นายสมคิด เลิศเกียรติดำรงค์ 	นายกเทศมนตรี ตำบลหนองป่าครั่ง	61 ปี	ปริญญาตรี วิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	90/2 ม.6 ต.หนองป่าครั่ง อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 081-9504226
2	จอมทอง	นายรุ่งสุริยา เชียงซีระ 	นายกองค์การบริหาร ส่วนตำบลช่วงเปา	45 ปี	ปริญญาตรี สาขาพัฒนาชุมชน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่	117 ม.2 ต.ช่วงเปา อ.จอมทอง จ.เชียงใหม่ 053-826839 089-5567155
3		นายสุวัชญ์ศิษฏ์ พุทธเดชากุล 	นิติกร	37 ปี	ปริญญาตรี รัฐศาสตร์ / นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	309 ม.2 ต.ช่วงเปา อ.จอมทอง จ.เชียงใหม่ 053-826839 089-4357501

ลำดับ	อำเภอ	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
4	เชียงดาว	นายยงยุทธ สุวภาพ 	นายกเทศมนตรี ตำบลเมืองงาย	71 ปี	ประกาศนียบัตรอาชีวศึกษาชั้นสูง วิทยาลัยเกษตรกรรมแม่ใจ ระดับ ปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ประกาศนียบัตรชั้นสูง สถาบันพระปกเกล้า	450 ม.10 ต.เมืองงาย อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่ 053-106095-6 081-2876327
5	ดอยสะเก็ด	นายเฉลิม สารแปง 	นายกเทศมนตรี ตำบลเชิงดอย	60 ปี	ปริญญาตรี รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา	134/1 ม.7 ต.เชิงดอย อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่ 085-6958303
6	แม่แตง	ส.ต.อ.เปี่ยมศักดิ์ ปานะเสน 	ปลัดเทศบาล ตำบลแม่แตง	54 ปี	ปริญญาโท รัฐศาสตร์/รัฐประศาสนศาสตร์ มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่	158 ม.10 ต.แม่แตง อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่ 053-470050 064-9469259 Fb: Arpiam Pitakdindan Line: Kim jeong- mun

ลำดับ	อำเภอ	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
7	แม่ริม	นายสมทบ นันทะเสน 	นายกองค์การ บริหารส่วนตำบล แม่สา	63 ปี	ปริญญาตรี	174 ม. 3 ต.แม่สา อ.แม่ริม จ.เชียงใหม่ 053-298047 081-8828471
8	ฝาง	นายกองชัย ธรรมสุทธิ 	รองนายกองค์การ บริหารส่วนตำบล แม่สูน	62 ปี	มัธยมศึกษาตอนปลาย	400 ม.1 ต.แม่สูน อ.ฝาง จ.เชียงใหม่ 084-9327128
9	แม่เอย	นายพิรุณ ธงชัยสุวรรณ 	นายกเทศมนตรี ตำบลแม่เอย	56 ปี	ปริญญาโท สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหาร ศาสตร์	เทศบาลตำบลแม่เอย 459/4 ม.4 ต.แม่เอย จ.เชียงใหม่

ลำดับ	อำเภอ	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
10	สันป่าตอง	นายเทียมทัน ปัญญา 	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกลาง	56 ปี	มัธยมศึกษาตอนปลาย	9 ม. 5 ต.บ้านกลาง อ.สันป่าตอง จ.เชียงใหม่ 053-481052 091-8909702
11	สันกำแพง	นายสิทธิชัย ศิริประเสริฐวิทย์ 	รองปลัดเทศบาลตำบลสันกลาง	50 ปี	ปริญญาตรี สาธารณสุข มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ปริญญาโท รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง	เทศบาลตำบลสันกลาง อ.สันกำแพง จ.เชียงใหม่ 084-1726166
12	สันทราย	นางสุพิศ เถียรทิม 	นายกเทศมนตรีตำบลหนองหาร	50 ปี	ปริญญาตรี บริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ปริญญาโท รัฐประศาสนศาสตร มหาวิทยาลัยขอนแก่น	399 ม. 7 บ้านหนองหาร ต.หนองหาร อ.สันทราย จ.เชียงใหม่ 053-877060ต่อ18 087-1878181 Fb: Supit Thaintim Line: Supit Thaintim

ลำดับ	อำเภอ	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
13		นายรัชพงศ์ หิรัญบดินทร์ 	หัวหน้าสำนัก ปลัดเทศบาล ตำบลหนองหาร	43 ปี	ปริญญาตรี การจัดการ มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่ ปริญญาโท รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง	28 ม. 6 ต.สันทรายหลวง อ.สันทราย จ.เชียงใหม่ 053-877060ต่อ14 094-6290707 Fb: Jeeptawatpong
14	หางดง	นายมงคลศักดิ์ เมืองธรรม 	ปลัดเทศบาล ตำบลหนองควาย	42 ปี	ปริญญาตรี วิศวกรรมโยธา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีล้านนา ปริญญาโท สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	289/19 ม.1 ต.สันผักหวาน อ.หางดง จ.เชียงใหม่ 053-125070 085-6301973 Line: 085-6301973

ลำดับ	อำเภอ	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
15	ฮอด	ด.ต.ไพศาล พุทธหะมา 	นายกเทศมนตรี ตำบลท่าข้าม	57 ปี	ปริญญาตรี รัฐประศาสนศาสตร์มหาวิทยาลัย ราชภัฏเชียงใหม่ปริญญาโท รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง	250 ม.1 ต.ท่าข้าม อ.ฮอด จ.เชียงใหม่ 053-461169 091-0691328
16	สารภี	นายสัญญา พรหมศาสตร์ 	นายกเทศมนตรี ตำบลสารภี	49 ปี	ปริญญาตรี บริหารธุรกิจเกษตร มหาวิทยาลัย แม่โจ้ ปริญญาโท รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น	144/1 ม.8 ต.สารภี อ.สารภี จ.เชียงใหม่ 053-103454 086-1166444 Fb: สัญญา พรหมศาสตร์
17	แม่วาง	นายชุมพล อินแก้ว 	นายกองค์การ บริหารส่วนตำบล ทุ่งปี่	57 ปี	ปริญญาตรี รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่	376 ม.9 ต.ทุ่งปี่ อ.แม่วาง จ.เชียงใหม่ 053-361231 081-9606813

ผู้นำชุมชนท้องถิ่น รอบที่ 2 ประจำปี 2560 (22 อำเภอ)

ลำดับ	อำเภอ	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
18	เมืองเชียงใหม่	นายวิรัช ยั่งยืนกุล 	นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ช้างเผือก	45ปี	มัธยมศึกษาตอนปลาย	4 ม.4 ต.ช้างเผือก อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 053-010735 084-6173903
19	แม่แจ่ม	นายบวร สุริยะชัยพันธ์ 	นายกองค์การบริหารส่วนตำบล แม่่นาจร	52 ปี	ปริญญาตรี สาขานิติศาสตร์ ปริญญาโท รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเนชั่น	171 ม.8 ต.แม่่นาจร อ.แม่แจ่ม จ.เชียงใหม่ 084-3694007
20	เชียงดาว	นายชัย อีธรรมะ 	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล เชียงดาว	45 ปี	ปริญญาตรี นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ปริญญาโท รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	408 ม.8 ต.เชียงดาว อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่ 053-388555 086-1842521

ลำดับ	อำเภอ	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
21	ดอยสะเก็ด	นายสว่าง จันทร์เที่ยง 	นายกองค์การบริหารส่วนตำบล เทพเสด็จ	67 ปี	ปริญญาตรี รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา	31/1 ม. 7 ต.เทพเสด็จ อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่ 081-281774
22	สะเมิง	นายพัฒนพงษ์ ไชยสุภา 	นายกองค์การบริหารส่วนตำบล แม่สาบ	55 ปี	ปริญญาตรี รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่	76/1.ม5 ต.แม่สาบ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่ 087-1879191
23	ฝาง	นายพนัสบดีนทร์ กันตวัณธสกุล 	นายกองค์การบริหารส่วนตำบล โป่งน้ำร้อน	40 ปี	ปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	35 ม.5 ต.โป่งน้ำร้อน อ.ฝาง จ.เชียงใหม่ 089-8504182 062-3086367

ลำดับ	อำเภอ	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
24	แม่เอย	นางสาวอรสา แสนลี 	นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ท่าตอน	40 ปี	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	39 ม.10 ต.ท่าตอน อ.แม่เอย จ.เชียงใหม่ 093-1322545
25	แม่แตง	นายสุเทพ เพ็ชรรัตน์ 	นายกองค์การบริหารส่วนตำบล บ้านเป้า	58 ปี	ปริญญาตรี รัฐประศาสนศาสตร์มหาวิทยาลัยราช ภัฏเชียงใหม่	21/1 ม. 4 ต.บ้านเป้า ต.แม่แตง จ.เชียงใหม่ 053-843021 061-6854549
26	แม่ริม	นายนพตล ณ เชียงใหม่ 	นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ดอนแก้ว	55 ปี	ปริญญาโท วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาส่งเสริมการเกษตร คณะผลิตกรรมการเกษตร มหาวิทยาลัยแม่โจ้	200 ม.4 ต.ดอนแก้ว อ.แม่ริม จ.เชียงใหม่ 053-121574 053-121585 081-8814304

ลำดับ	อำเภอ	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
27	พร้าว	นายทรงวุฒิ นิตีภักดิ์ 	นายกองค์การ บริหารส่วนตำบล โหล่งขอด	58 ปี	ปริญญาตรี นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่	458 ม.6 ต.โหล่งขอด อ.พร้าว จ.เชียงใหม่ 053-348222 082-1929558 NITIPRONG@hotmail.com
28	สันป่าตอง	นายอินทปัตร บุญทวี 	ปลัดองค์การ บริหารส่วนตำบล สันกลาง	48 ปี	ปริญญาตรี รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ปริญญาโท รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น	646/5 ม.14 ต.ยุหว่า อ.สันป่าตอง จ.เชียงใหม่ 053-8231666 081-9925076 Fb:อินทปัตร Line:Intha646
29	สันกำแพง	นายทวีศักดิ์ ชติวงษ์ 	นายกองค์การ บริหารส่วนตำบล สันกำแพง	66 ปี	อนุปริญญา วิทยาลัยครูเชียงใหม่ (มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่)	118 ม.13 ต.สันกำแพง อ.สันกำแพง จ.เชียงใหม่ 053-392788 081-9608334

ลำดับ	อำเภอ	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
30	หางดง	นายเลิศ ปันใจดี 	นายกองค์การ บริหารส่วนตำบล ขุนคอง	57 ปี	มัธยมศึกษาตอนต้น	133 ม.5 ต.ขุนคอง อ.หางดง จ.เชียงใหม่ 091-0691867
31	ฮอด	นางอ้อมนภา ใจจันทร์ 	นายกองค์การ บริหารส่วนตำบล หางดง	31 ปี	ปริญญาตรี บริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง	5 ม.5 ต.หางดง อ.ฮอด จ.เชียงใหม่ 053-030609 088-2535301
32	ดอยเต่า	นายคมเดช อัยย์ตระกูล 	นายกองค์การ บริหารส่วนตำบล บงตัน	44 ปี	ปริญญาตรี รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตล้านนา	131 ม.2 ต.บงตัน อ.ดอยเต่า จ.เชียงใหม่ 093-1388777

ลำดับ	อำเภอ	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
33	อมก๋อย	นายอัศรพล นพรัตน์พงษ์ไพโร 	นายก องค์การ บริหารส่วนตำบล สบโขง	41 ปี	มัธยมศึกษาตอนปลาย (กศน.อำเภออมก๋อย)	90 ม.3 ต.สบโขง อ.อมก๋อย จ.เชียงใหม่ 091-7845984
34	เวียงแหง	นายเหรียญชัย อ้วนคำ 	นายกองค์การ บริหารส่วนตำบล เมืองแหง	46 ปี	มัธยมศึกษาตอนปลาย	328 ม. 2 ต.เมืองแหง อ.เวียงแหง จ.เชียงใหม่ 093-1365499
35	ไชยปราการ	นายเกษัช ผุยเจริญ 	ปลัดองค์การ บริหารส่วนตำบล ศรีดงเย็น	59 ปี	ปริญญาโท	อบต.ศรีดงเย็น อ.ไชยปราการ จ.เชียงใหม่ 091-7740132

ลำดับ	อำเภอ	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
36	แม่วาง	นายณพลเดช มัมเรื่อน 	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกาด	55 ปี	ปริญญาตรี	20 ม.3 ต.บ้านกาด อ.แม่วาง จ.เชียงใหม่ 053-928096 081-9619619
37	แม่ฮอน	นายนิวัต สุภามูล 	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลออนเหนือ	61 ปี	ปริญญาตรี นิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ปริญญาโท มหาวิทยาลัยขอนแก่น	75/1 ม.6 ต.ออนเหนือ อ.แม่ฮอน จ.เชียงใหม่ 053-859395 081-8832126
38		นายมานิตย์ เตชะฟอง 	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลออนกลาง	65 ปี	มัธยมศึกษาตอนปลาย (กศน.อำเภอแม่ฮอน)	2 ม.4 ต.ออนกลาง อ.แม่ฮอน จ.เชียงใหม่ 061-6965544

ลำดับ	อำเภอ	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
39	ดอยหล่อ	ว่าที่ร้อยตรี สุรพงศ์ กาบวัง 	นายก องค์การ บริหารส่วนตำบล ดอยหล่อ	48 ปี	ปริญญาตรี สาขาพัฒนาชุมชน มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง	53/272 ม. 22 ต.ดอยหล่อ อ.ดอยหล่อ จ.เชียงใหม่ 093-1409904
40	กัลยาณิวัฒนา	นายอัครเดช เรืองกิจคณิต 	นายกองค์การ บริหารส่วนตำบล บ้านจันทร์	61 ปี	ปริญญาตรี พลศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่	198 ม.4 ต.บ้านจันทร์ อ.กัลยาณิวัฒนา จ.เชียงใหม่ 089-2613460

2. ผู้นำชุมชนท้องถิ่น (กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน) 25 อำเภอ

ลำดับ	อำเภอ	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
41	เมืองเชียงใหม่	นายพิรุณ พลฤทธิ 	กำนันตำบลแม่เหียะ	55 ปี	ปริญญาตรี รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	40/2 หมู่ 3 ต.แม่เหียะ อ.เมืองเชียงใหม่ จ.เชียงใหม่ 085-7239351
42	จอมทอง	นายสุปรีชา สุภาอินทร์ 	อดีตกำนัน ตำบลช่วงเปา	61 ปี	มัธยมศึกษาตอนปลาย (กศน.อ.จอมทอง)	2/4 หมู่ 11 ต.ช่วงเปา อ.จอมทอง จ.เชียงใหม่ 081-0347380
43	แม่แจ่ม	นายพรชัย วรรณิกา 	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 8 ตำบลช่างเคิ่ง	45 ปี	ปริญญาตรีบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	163 หมู่ 8 ต.ช่างเคิ่ง อ.แม่แจ่ม จ.เชียงใหม่ 089-5593928

ลำดับ	อำเภอ	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
44	เชียงดาว	นายสิทธิพงศ์ หล่อซาร 	กำนันตำบลเมืองงาย	57 ปี	ปริญญาตรี พัฒนาชุมชน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ปริญญาโท วิทยาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่	526 หมู่ 2 ต.เมืองงาย อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่ 081-8842001
45	ดอยสะเก็ด	นายพนานนท์ สุนตาอินทร์ 	กำนันตำบลเชิงดอย	58 ปี	ปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ปริญญาโท มหาวิทยาลัยขอนแก่น	263 หมู่ 12 ต.เชิงดอย อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่ 088-4224758
46	แม่แตง	นายจรรณ นันทมณี 	กำนันตำบลบ้านเป้า	48 ปี	ปริญญาตรี บริหารท้องถิ่น มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	39/1 หมู่ 4 ต.บ้านเป้า อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่ 081-9608097 Line: lun0819608097

ลำดับ	อำเภอ	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
47		นายอนุชา เลิมสุ่ม 	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 2 ตำบลบ้านเป้า	51 ปี	ปริญญาตรี รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	59/4 หมู่ 2 ต.บ้านเป้า อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่ 081-7856048
48	แม่ริม	นายสมบูรณ์ สมแก้ว 	กำนันตำบลแม่สา	56 ปี	ประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนแม่สา	103 หมู่ 3 ต.แม่สา อ.แม่ริม จ.เชียงใหม่ 098-7638513
49	สะเมิง	นายบุญศรี สายบุญมา 	กำนันตำบลแม่สาย	51 ปี	มัธยมศึกษาตอนปลาย (กศน.อ.สะเมิง)	6 หมู่ 3 ต.แม่สาย อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่ 081-0294038

ลำดับ	อำเภอ	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
50	ฝาง	นายอุตร ปันชุม 	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 7 ตำบลเวียง	49 ปี	มัธยมศึกษาตอนปลาย	55 หมู่ 7 ต.เวียง อ.ฝาง อ.เชียงใหม่ 093-1318405
51	แม่ฮ่าย	นายนิคม ตันจัน๊ะ 	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 13 ตำบลแม่สาว	49 ปี	มัธยมศึกษาตอนปลาย (กศน.อ.แม่ฮ่าย)	12 หมู่ 13 ต.แม่สาว อ.แม่ฮ่าย จ.เชียงใหม่ 081-0219211
52	พร้าว	นายชาติรี เป็งด้วง 	กำนันตำบลสันทราย	52 ปี	ปริญญาตรี บริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร	9 หมู่ 4 ต.สันทราย อ.พร้าว จ.เชียงใหม่ 086-1157241

ลำดับ	อำเภอ	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
53	สันป่าตอง	นายอุดม คำฟู 	กำนันตำบลทุ่งต้อม	52 ปี	มัธยมศึกษาตอนต้น (กศน.อ.สันป่าตอง)	30/1 หมู่ 8 ต.ทุ่งต้อม อ.สันป่าตอง จ.เชียงใหม่ 081-1807901
54	สันกำแพง	นายวิชาญ กาวีวงศ์ 	อดีตกำนัน ตำบลบวγκ้าง (ปี2544-2559)	61 ปี	ปริญญาตรี รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช	36 หมู่ 8 ต.บวγκ้าง อ.สันกำแพง จ.เชียงใหม่ 084-6876025
55		นายชาติรี ไส้เสียว 	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 13	57 ปี	มัธยมศึกษาตอนปลาย (กศน.อ.สันกำแพง)	94/5 หมู่ 13 ต.สันกำแพง อ.สันกำแพง จ.เชียงใหม่ 086-9153917

ลำดับ	อำเภอ	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
56	สันทราย	นายเจริญ คำปิ่นใจ 	กำนัน ตำบลหนองหาร	49 ปี	ปริญญาตรี พัฒนาชุมชน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ปริญญาโท รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยแม่โจ้	450/1 หมู่ 10 ต.หนองหาร อ.สันทราย จ.เชียงใหม่ 086-1143804
57		นายวิเชียร พุทธา 	กำนันตำบลเมืองเส้น	56 ปี	มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนบูรณศักดิ์ จ.เชียงใหม่	87 หมู่ 5 ต.เมืองเส้น อ.สันทราย จ.เชียงใหม่ 053-255458 081-5946686
58	หางดง	นายคำจันทร์ ยารังษี 	กำนัน ตำบลหนองแก้ว	59 ปี	ปริญญาตรี รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช	275 หมู่ 2 ต.หนองแก้ว อ.หางดง จ.เชียงใหม่ 081-9516678

ลำดับ	อำเภอ	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
59	ฮอด	นายเสกสรร พุดัน 	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 10 ตำบลหางดง	39 ปี	มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนฮอดพิทยาคม	250 หมู่ 10 ต.หางดง อ.ฮอด จ.เชียงใหม่ 089-5542695
60	ดอยเต่า	นายเสี้ยม ใจรินทร์ 	กำนันตำบลมีดกา	46 ปี	มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนดอยเต่า	9/1 หมู่ 2 ต.มีดกา อ.ดอยเต่า จ.เชียงใหม่ 081-0310957
61	อมก๋อย	นายสุวรรณ ดีแฮ 	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 4 ตำบลอมก๋อย	38 ปี	ปริญญาตรี วิทยาศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่	499 หมู่ 4 ต.อมก๋อย อ.อมก๋อย จ.เชียงใหม่ 081-9383159

ลำดับ	อำเภอ	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
62	สารภี	นายมานaix จอมแปง 	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 9 ตำบลสารภี	58 ปี	ปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่	205 หมู่ 9 ต.สารภี อ.สารภี จ.เชียงใหม่ 085-0327646 090-2632612
63		นายวาทธี คำป๋นวงค์ 	สารวัตรกำนัน ตำบลสารภี	47 ปี	มัธยมศึกษาตอนปลาย (กศน.อ.สารภี)	137/1 หมู่ 2 ต.หนองแฝก อ.สารภี จ.เชียงใหม่ 063-1148809
64	เวียงแหง	นายศรีทน แก้วพั้น 	กำนันตำบลเมืองแหง	47 ปี	มัธยมศึกษาตอนปลาย (กศน.อ.เวียงแหง)	155 หมู่ 5 ต.เมืองแหง อ.เวียงแหง จ.เชียงใหม่ 085-7158968

ลำดับ	อำเภอ	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
65		นายธนกร วงศ์วิชาวิชัย 	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 4 ตำบลแสนไห	47 ปี	มัธยมศึกษาตอนปลาย (กศน. อ.เวียงแหง)	25 หมู่ 4 ต.แสนไห อ.เวียงแหง จ.เชียงใหม่ 086-1920509
66	ไชยปราการ	นายคำมูล เงามใส 	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 13 ตำบลศรีดงเย็น	44 ปี	มัธยมศึกษาตอนต้น (กศน. อ.ไชยปราการ)	17/1 หมู่ 13 ต.ศรีดงเย็น อ.ไชยปราการ จ.เชียงใหม่ 086-1860516
67	แม่วาง	นายอรุณ บุญเรือง 	กำนันตำบลบ้านกาด	54 ปี	มัธยมศึกษาตอนปลาย (กศน. อ.แม่วาง)	171 หมู่ 5 ต.บ้านกาด อ.แม่วาง จ.เชียงใหม่ 081-8827061

ลำดับ	อำเภอ	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
68	แม่ฮ่องสอน	นายบานเย็น ปัญญาปิ่น 	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 10 ตำบลออนเหนือ	39 ปี	มัธยมศึกษาตอนปลาย (กศน. อ.แม่ฮ่องสอน)	39 หมู่ 10 ต.ออนเหนือ อ.แม่ฮ่องสอน จ.เชียงใหม่ 086-1888033
69	ดอยหล่อ	นายทรศน แสนดวงดี 	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 22 ตำบลดอยหล่อ	47 ปี	มัธยมศึกษาตอนปลาย	149 หมู่ 22 ต.ดอยหล่อ อ.ดอยหล่อ จ.เชียงใหม่ 087-8029576
70	กัลยาณิวัฒนา	นายทะนงศักดิ์ เขมู 	แพทย์ประจำ ตำบลบ้านจันทร์	48 ปี	มัธยมศึกษาตอนปลาย (กศน. อ.กัลยาณิวัฒนา)	84 หมู่ 4 ต.บ้านจันทร์ อ.กัลยาณิวัฒนา จ.เชียงใหม่ 085-7215128

3. อาสาสมัครสาธารณสุขประจำตำบล (25 อำเภอของจังหวัดเชียงใหม่)

ลำดับ	อำเภอ	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
71	เมืองเชียงใหม่	นางสาวลัดดาพร จันทร์ตา 	อสม.หมู่ 2	36 ปี	มัธยมศึกษาตอนต้น กศน.อ.เมืองเชียงใหม่	131/9 หมู่ 2 ต.ช้างเผือก อ.เมืองเชียงใหม่ จ.เชียงใหม่ 053-7211783 097-1011323
72		นายสกุล คำตัน 	อสม.หมู่ 1 (ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ 1)	49 ปี	ปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ อดุสากรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง	71/11 หมู่ 1 ต.ช้างเผือก อ.เมืองเชียงใหม่ จ.เชียงใหม่ 090-3169286
73		นายบุญธรรม ชัยชาญ 	อสม.หมู่ 1 (ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 1)	47 ปี	มัธยมศึกษาตอนปลาย กศน.อ.เมืองเชียงใหม่	71 หมู่ 1 ต.ช้างเผือก อ.เมืองเชียงใหม่ จ.เชียงใหม่ 081-0235918

ลำดับ	อำเภอ	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
74	จอมทอง	นายบุญสม ไตรแก้ว 	ประธาน อสม.หมู่ 10	76 ปี	ประถมศึกษาปีที่ 4	109 หมู่ 10 บ้านใหม่สามัคคี ต.ช่วงเปา อ.จอมทอง จ.เชียงใหม่ 082-8955239 093-2466160
75		นายบุญ ต๊ะวันวงศ์ 	ประธาน อสม.หมู่ 12	66 ปี	ประถมศึกษาปีที่ 4	หมู่ 12 บ้านน้ำดิบสามัคคี อ.จอมทอง จ.เชียงใหม่ 062-2523567
76		นางสาวลักษณ ลุนแก้ว 	อสม.หมู่ 7	46 ปี	มัธยมศึกษาตอนต้น กศน.จอมทอง	102 ม.7 ต.ช่วงเปา อ.จอมทอง จ.เชียงใหม่ 093-1987864

ลำดับ	อำเภอ	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
77	แม่แจ่ม	นางจรรยา คุณานันท์ 	ประธาน อสม. อ.แม่แจ่ม	62 ปี	มัธยมศึกษาตอนปลาย	66 ม.6 ต.ช่างเคิ่ง อ.แม่แจ่ม จ.เชียงใหม่ 086-1940720
78		นายจรัญ แสงบุญ 	อสม.หมู่ 15 (ผู้อำนวยการโรงเรียน บ้านพร้าวหนุ่ม)	54 ปี	ปริญญาโท	140 หมู่ 15 ต.ช่างเคิ่ง อ.แม่แจ่ม จ.เชียงใหม่ 087-1757870
79		นายประดิษฐ์ เจริญสุข 	อสม.อ.แม่แจ่ม (ส.อบต.ช่างเคิ่ง)	53 ปี	ประถมศึกษาปีที่ 4	16 หมู่ 1 บ้านทุ่งขาว ต.ช่างเคิ่ง อ.แม่แจ่ม จ.เชียงใหม่ 086-1946989

ลำดับ	อำเภอ	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
80	เชียงดาว	นายรัชช์ คำมูลละ 	ประธาน อสม. อ.เชียงดาว	68 ปี	มัธยมศึกษาตอนปลาย	168 หมู่ 3 ต.เมืองนะ อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่ 086-1988133
81		นางปราณี บัวโพช 	อสม.ต.แม่่นะ	61 ปี	มัธยมศึกษาตอนปลาย	116 หมู่ 1 ต.แม่่นะ อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่ 086-1161097
82		นางอัมพร นันทะเสน 	อสม.ต.เมืองงาย	43 ปี	มัธยมศึกษาตอนต้น	หมู่ 1 ต.เมืองงาย อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่ 089-9517217

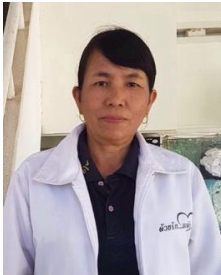

ลำดับ	อำเภอ	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
83	ดอยสะเก็ด	นางสร้อยเพชร พاجرทิศ 	อสม.ต.เทพเสด็จ	53 ปี	มัธยมศึกษาตอนปลาย กศน.อ.ดอยสะเก็ด	34/2 หมู่ 5 ต.เทพเสด็จ อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่ 093-8470422
84		นางสุนีย์ คำเพิ่ม 	อสม.ต.เทพเสด็จ	50 ปี	มัธยมศึกษาศึกษาตอนต้น กศน.อ.ดอยสะเก็ด	49/1 หมู่ 5 ต.เทพเสด็จ อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่ 081-3871399

ลำดับ	อำเภอ	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
85		นางอารีย์ ทรัพย์นำ 	อสม.ต.เทพเสด็จ	54 ปี	มัธยมศึกษาศึกษาตอนต้น กศน.อ.ดอยสะเก็ด	40/3 หมู่ 4 ต.เทพเสด็จ อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่ 086-1180230
86	แม่แตง	นายระวิชัย สุริยวงศ์ 	ประธาน อสม. ต.สบเปิง	66 ปี	ปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช	98 หมู่ 6 ต.สบเปิง อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่ 087-1803234
87		นายวีรเดช คำตื้อ 	ประธาน อสม. ต.บ้านเป้า	56 ปี	มัธยมศึกษาตอนปลาย (กศน.)	62 หมู่ 2 ต.บ้านเป้า อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่ 061-2040536

ลำดับ	อำเภอ	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
88		นางสมศรี ไชยทอง 	ประธาน อสม. ต.แม่แตง	65 ปี	ประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดทุ่งหลวง	108 หมู่ 1 ต.แม่แตง อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่ 087-1912853
89	แม่ริม	นายสมเพชร อินตา 	อสม.หมู่ 1 ต.ริมใต้	61 ปี	ประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านแจมปอง อ.เวียงแก่น จ.เชียงราย	694/1 หมู่ 1 ต.ริมใต้ อ.แม่ริม จ.เชียงใหม่ 081-3661042
90		นางสาวอัมพร พรหมจันทร์ 	ประธาน อสม.หมู่ 1 ต.ริมใต้	51 ปี	ปริญญาตรี รัฐศาสตร์การปกครอง (มมร.)	584/3 หมู่ 1 ต.ริมใต้ อ.แม่ริม จ.เชียงใหม่ 088-1415319

ลำดับ	อำเภอ	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
91	สะเมิง	นางจินดา คำแสน 	ประธาน อสม. อ.สะเมิง	53 ปี	ประถมศึกษาปีที่ 4	44 หมู่ 5 ต.แม่สาบ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่ 093-2831760
92		นางหทัยกาญจน์ แสนธิมา 	อสม.หมู่ 5 ต.แม่สาบ	48 ปี	มัธยมศึกษาตอนต้น	44/1 หมู่ 5 ต.แม่สาบ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่ 084-7414376
93		นายสมศักดิ์ วงษาแก้ว 	อสม.หมู่ 5 ต.แม่สาบ (ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 5)	55 ปี	ประถมศึกษาปีที่ 6	4 หมู่ 5 ต.แม่สาบ อ.สะเมิง จ.เชียงใหม่ 097-9201056

ลำดับ	อำเภอ	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
94	ฝาง	นายณรงค์ วงศ์ทิพย์ 	ประธาน อสม.หมู่ 7 ต.โป่งน้ำร้อน (ส.อบต.โป่งน้ำร้อน)	51 ปี	มัธยมศึกษาตอนปลาย	71 หมู่ 7 ต.โป่งน้ำร้อน อ.ฝาง จ.เชียงใหม่ 088-2727734 081-0237734
95		นายรอมรัก เรือนใจ 	อสม.หมู่ 7 ต.โป่งน้ำร้อน	59 ปี	มัธยมศึกษาตอนปลาย	226 หมู่ 1 ต.โป่งน้ำร้อน อ.ฝาง จ.เชียงใหม่ 097-9192546
96	แม่เอย	นางสุประภา พิมสาร 	ประธาน อสม.หมู่ 3 ต.ท่าตอน	49 ปี	มัธยมศึกษาตอนปลาย	129 หมู่ 3 บ้านท่าตอน ต.ท่าตอน อ.แม่เอย จ.เชียงใหม่ 084-1750179

ลำดับ	อำเภอ	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
97		นางพัฒนา ศรีวรรณ 	อสม.หมู่ 2 ต.ท่าตอน (ส.อบต.ท่าตอน)	53 ปี	มัธยมศึกษาตอนปลาย	19 หมู่ 2 ต.ท่าตอน อ.แม่เมาะ จ.เชียงใหม่ 085-6278137
98	พร้าว	นายออด ปาวิน 	ประธาน อสม.ต.แม่ป๋อง ประธาน อสม.อ.พร้าว	58 ปี	ประถมศึกษาปีที่ 7	90 หมู่ 5 ต.แม่ป๋อง อ.พร้าว จ.เชียงใหม่ 087-1923478
99		นายสิงห์คำ ไชยวัง 	อสม.หมู่ 12 ต.ป่าต๋ม	57 ปี	ปริญญาตรี	10 หมู่ 12 ต.ป่าต๋ม อ.พร้าว จ.เชียงใหม่ 087-1921060

ลำดับ	อำเภอ	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
100		นางกนิฐี วรรณศิริ 	อสม.หมู่ 6 ต.แม่แว่น	47 ปี	มัธยมศึกษาตอนปลาย	49 หมู่ 6 ต.แม่แว่น อ.พริ้ว จ.เชียงใหม่ 086-1156597
101	สันป่าตอง	นายประสิทธิ์ เรือนทวี 	อสม.หมู่ 2 ต.สันกลาง รองนายก อบต.สันกลาง	65 ปี	มัธยมศึกษาตอนปลาย กศน.อ.สันป่าตอง	138 หมู่ 2 ต.สันกลาง อ.สันป่าตอง จ.เชียงใหม่ 086-1811381
102		นางสมบุรณ์ เชียงใจ 	อสม.หมู่ 2 ต.สันกลาง	54 ปี	ประถมศึกษาปีที่ 4 ร.ร.วัดบุปผาราม ต.สันกลาง อ.สันป่าตอง จ.เชียงใหม่	171 หมู่ 2 ต.สันกลาง อ.สันป่าตอง จ.เชียงใหม่ 086-1823483

ลำดับ	อำเภอ	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
103		นางนงลักษณ์ ทะนัง 	อสม.หมู่ 2 ต.สันกลาง	60 ปี	ประถมศึกษาปีที่ 4 ร.ร.บ้านกลาง ต.ยุหว่า อ.สันป่าตอง จ.เชียงใหม่	82 หมู่ 2 ต.สันกลาง อ.สันป่าตอง จ.เชียงใหม่ 089-8538987
104	สันกำแพง	นางสาวรณิชนันท์ นามแก้ว 	ประธาน อสม.หมู่ 12 ต.สันกำแพง	53 ปี	มัธยมศึกษาตอนปลาย	4/3 หมู่ 12 บ้านสันกำแพง ต.สันกำแพง อ.สันกำแพง จ.เชียงใหม่ 088-4067415
105		นางเบญจพันธ์ ชินวัตร 	ประธาน อสม. ต.สันกำแพง	57 ปี	มัธยมศึกษาตอนปลาย	53 ต.สันกำแพง อ.สันกำแพง จ.เชียงใหม่ 082-1951673

ลำดับ	อำเภอ	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
106		นางสุภาพ กัญวรรณ 	ประธาน อสม. หมู่ 9 ต.สันกำแพง	61 ปี	มัธยมศึกษาตอนปลาย	59 หมู่ 9 ต.สันกำแพง อ.สันกำแพง จ.เชียงใหม่ 064-7677278
107	สันทราย	นางอลงกรณ์ วรรณเลิศ 	ประธาน อสม.หมู่ 1 ต.หนองหาร	63 ปี	ประถมศึกษาตอนต้น	153 หมู่ 1 ต.หนองหาร อ.สันทราย จ.เชียงใหม่ 080-4979434
108		นางสุนันท์ สุรพัฒน์ 	ประธาน อสม.หมู่ 4 ต.หนองหาร	64 ปี	มัธยมศึกษาตอนปลาย	210 หมู่ 4 ต.หนองหาร อ.สันทราย จ.เชียงใหม่ 089-9972153

ลำดับ	อำเภอ	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
109		นางวิไล ชินฉวงค์ 	แพทย์ประจำ ตำบลหนองหาร	43 ปี	มัธยมศึกษาตอนปลาย	139 หมู่ 13 ต.หนองหาร อ.สันทราย จ.เชียงใหม่ 084-8101872
110	หางดง	นายสมพล มะจันทร์ 	ประธาน อสม. อ.หางดง	59 ปี	มัธยมศึกษาตอนปลาย (กศน.อ.หางดง)	124 หมู่ 2 ต.ขุนคอง อ.หางดง จ.เชียงใหม่ 093-1405407
111		นายมูล อุ่นใจ 	รองประธาน อสม.หมู่ 3 ต.ขุนคอง	59 ปี	ประถมศึกษาตอนต้น โรงเรียนหนองไขง (โรงเรียนต้นแก้วฯ)	33/2 หมู่ 3 ต.ขุนคอง อ.ขุนคอง จ.เชียงใหม่ 087-1917353

ลำดับ	อำเภอ	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
112		นายอุเทน ดีคำปวน 	อสม.หมู่ 6 ต.ขุนคอง	31 ปี	ปวช. ช่างอิเล็กทรอนิกส์ วิทยาลัยเทคนิคเชียงใหม่	12 หมู่ 6 ต.ขุนคอง อ.หางดง จ.เชียงใหม่ 082-1900527
113	ฮอด	นายนิคม วรมนัส 	ประธาน อสม. ต.หางดง	58 ปี	มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนแจ้ห่มวิทยา จ.ลำปาง	30 หมู่ 10 ต.หางดง อ.ฮอด จ.เชียงใหม่ 093-2589685
114		นางสาวจันทร์แก้ว แก้วถา 	ประธาน อสม.หมู่ 16 ต.หางดง	68 ปี	ประถมศึกษาตอนต้น	110 หมู่ 13 ต.หางดง อ.ฮอด จ.เชียงใหม่ 082-185815

ลำดับ	อำเภอ	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
115		นางสาวจิราภรณ์ อาริยะ 	ประธาน อสม.หมู่ 2 ต.หางดง	57 ปี	มัธยมศึกษาตอนต้น	186 หมู่ 2 ต.หางดง อ.ฮอด จ.เชียงใหม่ 081-1114170
116	ดอยเต่า	นายอำนาจ ไชยวงศ์ 	ประธาน อสม.หมู่ 4 ต.โป่งทุ่ง	49 ปี	ประถมศึกษาตอนปลาย	133 หมู่ 4 ต.โป่งทุ่ง อ.ดอยเต่า จ.เชียงใหม่ 085-7214808
117		นายประสาร ตาแก้ว 	อสม.หมู่ 1 ต.โป่งทุ่ง	40 ปี	มัธยมศึกษาตอนต้น	135/1 หมู่ 1 ต.โป่งทุ่ง อ.ดอยเต่า จ.เชียงใหม่ 081-0328608

ลำดับ	อำเภอ	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
118		นายสอ ใจมา 	ประธาน อสม. อ.ดอยเต่า	47 ปี	มัธยมศึกษาตอนปลาย	73/1 หมู่ 6 ต.โป่งทุ่ง อ.ดอยเต่า จ.เชียงใหม่ 090-4720328
119	อมก๋อย	นายจี ปัญญาแก้ว 	ประธาน อสม. ต.ท่าเปียง	68 ปี	มัธยมศึกษาตอนต้น	229 หมู่ 2 ต.ยางเปียง อ.อมก๋อย จ.เชียงใหม่ 081-0359178
120		นายบุญรอด โภพง 	อสม.หมู่ 3 ต.ยางเปียง	54 ปี	มัธยมศึกษาตอนปลาย	13 หมู่ 3 ต.ยางเปียง อ.อมก๋อย จ.เชียงใหม่ 096-6515413

ลำดับ	อำเภอ	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
121		นางสายสุรีย์ วงแต่ 	อสม.หมู่ 6 ต.บ้านดอย	49 ปี	มัธยมศึกษาตอนปลาย	135 หมู่ 13 ต.บ้านดอย อ.อมก๋อย จ.เชียงใหม่ 061-2592707
122	สารภี	นางศรีนวล สุภาวัฒน์ 	อสม.หมู่ 7 ต.สารภี	60 ปี	ปริญญาตรี ม.ชีวิต	201 หมู่ 7 ต.สารภี อ.สารภี จ.เชียงใหม่ 089-5589676
123		นางนงเยาว์ สิงห์ทองวรรณ 	ประธาน อสม.หมู่ 2 ต.สารภี	66 ปี	มัธยมตอนปลาย กศน.อ.สารภี	75 หมู่ 2 ต.สารภี อ.สารภี จ.เชียงใหม่ 087-6566784

ลำดับ	อำเภอ	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
124	เวียงแหง	นายสายวัน ผิวอ่อน 	ประธาน อสม. อ.เวียงแหง	50 ปี	ปริญญาตรี	282 หมู่ 1 ต.เปียงหลวง อ.เวียงแหง จ.เชียงใหม่ 083-0930765
125		นายเสาร์คำ สายผึ้ง 	ประธาน อสม. ต.แสนไทร	56 ปี	มัธยมศึกษาตอนปลาย	167 หมู่ 5 บ้านปางป้อ ต.แสนไทร อ.เวียงแหง จ.เชียงใหม่ 093-1618718
126		นายสุทัศน์ เปิงกวน 	ประธาน อสม. ต.เมืองแหง	54 ปี	มัธยมศึกษาตอนปลาย	3/2 หมู่ 2 ต.เมืองแหง อ.เวียงแหง จ.เชียงใหม่ 083-3220959

ลำดับ	อำเภอ	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
127	ไชยปราการ	นางสาวนิตย์ สุขปราศรัย 	อสม.หมู่ 13 ต.ศรีดงเย็น	41 ปี	มัธยมศึกษาตอนต้น	129 หมู่ 13 บ้านถ้ำตบเตา ต.ศรีดงเย็น อ.ไชยปราการ จ.เชียงใหม่ 065-0535579
128		นางอำพร ปัญญาแก้ว 	ประธาน อสม.หมู่ 13 ต.ศรีดงเย็น	54 ปี	ประถมศึกษาตอนต้น	18/1 ต.ศรีดงเย็น อ.ไชยปราการ จ.เชียงใหม่ 084-4810409
129	แม่วาง	นางธัญวรัชญ์ กันทาปวง 	ประธาน อสม.หมู่ 3 ต.บ้านกาด	44 ปี	มัธยมศึกษาตอนปลาย	75 หมู่ 3 ต.บ้านกาด อ.แม่วาง จ.เชียงใหม่ 085-6182808

ลำดับ	อำเภอ	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
130		นางวิมล นพไทย 	อสม.หมู่ 2 ต.บ้านกาด	56 ปี	ประถมศึกษาตอนต้น	หมู่ 2 บ้านหัวฝาง ต.บ้านกาด อ.แม่วาง จ.เชียงใหม่ 086-1864967
131		นายถนัด ญาณพันธ์ุ 	อสม.หมู่ 9 ต.บ้านกาด	29 ปี	มัธยมศึกษาตอนต้น	165 หมู่ 9 ต.บ้านกาด อ.แม่วาง จ.เชียงใหม่ 093-1842554
132	แม่ฮ่องสอน	นางสารภี ปัญเจริญ 	ประธาน อสม.หมู่ 2 ต.ออนกลาง	43 ปี	ปริญญาตรี สาขาสหวิทยา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร	68 หมู่ 2 ต.ออนกลาง อ.แม่ฮ่องสอน จ.เชียงใหม่ 085-0403253

ลำดับ	อำเภอ	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
133		นางเพ็ญลัดดา สุขศรี 	ประธาน อสม.หมู่ 1 ต.อนกลาง	48 ปี	มัธยมศึกษาตอนปลาย กศน. อ.แม่ออน	1 หมู่ 1 ต.อนกลาง อ.แม่ออน จ.เชียงใหม่ 084-3977934
134		นางผ่องผิว เกตุแก้ว 	อสม.หมู่ 10 ต.อนกลาง	52 ปี	ประถมศึกษาตอนต้น โรงเรียนลำพูน	73/2 หมู่ 10 บ้านป่าไม้ ต.อนกลาง อ.แม่ออน จ.เชียงใหม่ 086-1830254
135	ดอยหล่อ	นางเพียงศรี ประทุมทา 	ประธาน อสม. ต.ดอยหล่อ	56 ปี	ปริญญาตรี มหาวิทยาลัยชีวิต	139 หมู่ 3 ต.ดอยหล่อ อ.ดอยหล่อ จ.เชียงใหม่ 089-9974217

ลำดับ	อำเภอ	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
136		นางเพ็ญ แสนสุข 	ประธาน อสม. รพ.สต.ห้วยเปayang	55 ปี	มัธยมตอนปลาย (กศน.อ.ดอยหล่อ)	3/4 หมู่ 9 ต.ดอยหล่อ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 086-1841210
137		นางสุพิชญ์ พิเชฐสมบุญ 	ประธาน อสม.หมู่ 6 ต.ดอยหล่อ อ.ดอยหล่อ	50 ปี	มัธยมตอนปลาย (กศน.อ.ดอยหล่อ)	177/2 บ้านไร่พวงพง ต.ดอยหล่อ อ.ดอยหล่อ จ.เชียงใหม่ 084-5456265
138	กัลยาณิวัฒนา	นายสมจิต กิจรุ่งพัฒนา 	ประธาน อสม. อำเภอกัลยาณิวัฒนา	45 ปี	มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสารภีวิทยาคม อ.สารภี จ.เชียงใหม่	18 หมู่ 3 ต.บ้านจันทร์ อ.กัลยาณิวัฒนา จ.เชียงใหม่ 086-1970556

ลำดับ	อำเภอ	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
139		นางสาวกัญธิดา กุลวัชร 	ประธาน อสม.หมู่ 7 ต.บ้านจันทร์		มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนประชานุเคราะห์ อ.แม่แจ่ม จ.เชียงใหม่	201 หมู่ 7 ต.บ้านจันทร์ อ.กัลยาณิวัฒนา จ.เชียงใหม่ 082-8952876
140		นางสาวธิดา จำเต 	อสม.หมู่ 3 ต.บ้านจันทร์	32 ปี	มัธยมศึกษาตอนปลาย กศน.อ.กัลยาณิวัฒนา	259 หมู่ 3 ต.บ้านจันทร์ อ.กัลยาณิวัฒนา จ.เชียงใหม่ 081-0220678

4. กลุ่มพิเศษ (ผู้ทรงคุณวุฒิ/สื่อมวลชน/ภาคธุรกิจ/องค์กรเอกชน)

ลำดับ	หน่วยงาน	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
141	ผู้ทรงคุณวุฒิ	ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.พงษ์ศักดิ์ อังกลสิทธิ์ 	รองประธาน มูลนิธิโครงการหลวง	68 ปี	ปริญญาเอก	65 หมู่ 1 ต.สุเทพ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 053-357369 086-5871133
142	หนังสือพิมพ์ ไทยนิวส์ (สื่อมวลชน)	นายอินสม ปัญญาโสภา 	บรรณาธิการ หนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ นายกสมาคมนักข่าวแห่ง ประเทศไทย(ภาคเหนือ)	82 ปี	อนุปริญญา	151 ถนนป่าตัน ต.ป่าตัน อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 053-277252 086-6541144 e-mail:kuninsom@gmail.com
143	หนังสือพิมพ์ เชียงใหม่นิวส์ (สื่อมวลชน)	นายสรารวุฒิ แซ่เตี้ยว 	ผู้อำนวยการ หนังสือพิมพ์ เชียงใหม่นิวส์	54 ปี	ปริญญาโท	168 ต.สันปูเลย อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 053-2796867 081-9939999

ลำดับ	หน่วยงาน	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
144	สำนักข่าวอิสรา (สื่อมวลชน)	นายประสงค์ เลิศรัตนวิสุทธิ์ 	ผู้อำนวยการ สำนักข่าวอิสรา	56 ปี	ปริญญาตรี	5/37 หมู่บ้านวิชั่นพาร์ควิว ประชาชนิเวณ 3 แขวงท่าทราย อ.เมืองนนทบุรี จ.นนทบุรี 081-8432768
145	หนังสือพิมพ์มติชน (สื่อมวลชน)	นางสาวจินตนา กิจมี 	ผู้สื่อข่าวมติชน ประจำ จังหวัดเชียงใหม่	52 ปี	ปริญญาตรี	6 ซอย 2 ถ.สุขเกษม ต.สุเทพ อ.เมืองเชียงใหม่ จ.เชียงใหม่ 081-8811682 Fb:Chintana Manoi Kitmee Line:manoiheollom
146	สถานี วิทยุกระจายเสียง แห่งประเทศไทย (สื่อมวลชน)	นางสาวมณฑนา อาซากิจ 	ผู้อำนวยการ สถานีวิทยุกระจายเสียง แห่งประเทศไทย อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่	52 ปี	ปริญญาโท	45 หมู่ 10 ต.ป่าไผ่ อ.สันทราย จ.เชียงใหม่ 053-453538 089-2650378 Fb: มณฑนา อาซากิจ Line:มณฑนา อาซากิจ

ลำดับ	หน่วยงาน	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
147	สถานี วิทยุกระจายเสียง แห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่ (สื่อมวลชน)	นายวีรพงษ์ สารตะวงค์ 	เจ้าหน้าที่ กระจายเสียง สถานีวิทยุกระจายเสียง แห่งประเทศไทย จังหวัดเชียงใหม่	34 ปี	ปริญญาตรี	สถานีวิทยุกระจายเสียง แห่งประเทศไทย อ.เมืองเชียงใหม่ จ.เชียงใหม่ 053-276793 083-2068031
148	องค์กรธุรกิจ	นายณรงค์ ตานานุวัฒน์ 	ประธานกิตติมศักดิ์ หอการค้าจังหวัด เชียงใหม่ ประธานกลุ่ม บริษัทตานานุวัฒน์	55 ปี	ปริญญาตรี	1/1-8 ถ.รัตนโกสินทร์ ต.ศรีภูมิ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 053-412777 081-8824548 e-mail:narong@tananuwat.com Line:0818824548

ลำดับ	หน่วยงาน	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
149	องค์กรธุรกิจ	นายณรงค์ คองประเสริฐ 	ประธานกิตติมศักดิ์ หอการค้าจังหวัด เชียงใหม่ กรรมการผู้จัดการ เจริญมอเตอร์เชียงใหม่ จำกัด	53ปี	ปริญญาตรี	119 ถนนพระปกเกล้า ต.ศรีภูมิ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 053-276483 081-9523333
150	องค์กรเอกชน	นายชำนาญ จันทร์เรือง 	นักวิชาการอิสระ	60 ปี	ปริญญาโท	29/10 หมู่ 2 ต.ช้างเผือก อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 081-5957999 Fb: Chamnan Chanruang Line: Chamnan Chanruang
151	องค์กรเอกชน	นายชัชวาลย์ ทองดีเลิศ 	ประธานมูลนิธิ สืบสานล้านนา	60 ปี	ปริญญาตรี	35 ถนนรัตนโกสินทร์ ต.ช้างเผือก อ.เมือง จ.เชียงใหม่ e-mail: sslanna@hotmail.com

5. ผู้บริหาร/ครู/นักเรียน โครงการโรงเรียนขอสะอาด จำนวน 6 แห่ง

ลำดับ	โรงเรียน	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
152	โรงเรียนสันป่าตอง วิทยาคม อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่	นายบุญเสริญ สุริยา 	อดีตผู้อำนวยการ โรงเรียนสันป่าตอง วิทยาคม ปัจจุบัน ผู้อำนวยการ โรงเรียนยุพราช วิทยาลัย	57	ปริญญาโท	โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 053-214213 081-3871522 Line boonserm.suriya@gmail.com
153		นางปฎิพัตร พจนานพันธ์ 	อาจารย์	35 ปี	ปริญญาโท	134 หมู่11 ต.ยุหว่า อ.สันป่าตอง จ.เชียงใหม่ 053-311360 084-8859909 Line ปฏิพัตร พจนานพันธ์ ID : P_patiphat Fb: Patiphat Podchanaphan

ลำดับ	โรงเรียน	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
154		นายจิรายุส มูลวงศ์ 	นักเรียน	18 ปี	มัธยมศึกษาปีที่ 6	74 หมู่ 1 ต.ท่าวังพร้าว อ.สันป่าตอง จ.เชียงใหม่ 090-4714604
155		นายวิษุวัตม์ มูลแก้ว 	นักเรียน	18 ปี	มัธยมศึกษาปีที่ 6	3 หมู่ 3 ต.ทุ่งต้อม อ.สันป่าตอง จ.เชียงใหม่ 093-0394174
156		นายณัฐกิตต์ ดวงหล้า 	นักเรียน	18 ปี	มัธยมศึกษาปีที่ 6	108 หมู่ 1 ต.บ้านกวน อ.มะขามหลวง จ.เชียงใหม่ 064-2059406

ลำดับ	โรงเรียน	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
157		นายณัฐพงษ์ จันทน์นวล 	นักเรียน	18 ปี	มัธยมศึกษาปีที่ 6	59/3 หมู่ 6 ต.ทุ่งป่า อ.แม่วาง จ.เชียงใหม่ 091-8950560
158		นายกฤษณะ ศรีจันทร์ดา 	นักเรียน	18 ปี	มัธยมศึกษาปีที่ 6	207 หมู่ 1 ต.ดอยหล่อ อ.ดอยหล่อ จ.เชียงใหม่ 083-9446481
159		นางสาวศศิกานต์ ศรีเกิน 	นักเรียน	18 ปี	มัธยมศึกษาปีที่ 6	1/7 หมู่ 13 ต.ยุหว่า อ.สันป่าตอง จ.เชียงใหม่ 084-5016895

ลำดับ	โรงเรียน	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
160		นางสาวพิมพ์วิภา พลอยแดง 	นักเรียน	18 ปี	มัธยมศึกษาปีที่ 6	343 หมู่ 5 ต.ดอนเปา อ.แม่วาง จ.เชียงใหม่ 097-9532071
161		นางสาวเทพอักษร ชชนะกุล 	นักเรียน	18 ปี	มัธยมศึกษาปีที่ 6	72 หมู่ 4 ต.ดอนเปา อ.แม่วาง จ.เชียงใหม่ 099-6877420
162		นางสาวฉัตรสุดา เกาไสยานนท์ 	นักเรียน	18 ปี	มัธยมศึกษาปีที่ 6	647/6 หมู่ 14 ต.ยุหว่า อ.สันป่าตอง จ.เชียงใหม่ 097-1943920

ลำดับ	โรงเรียน	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
163		นางสาวพรรณมณี ดวงวิโรจน์ 	นักเรียน	18 ปี	มัธยมศึกษาปีที่ 6	130 หมู่ 3 ต.บ้านกลาง อ.สันป่าตอง จ.เชียงใหม่ 086-1827162
164		นางสาวสิริธาดา ดวงบุปผา 	นักเรียน	16 ปี	มัธยมศึกษาปีที่ 4	112 หมู่ 4 ต.แม่ก้ำ อ.สันป่าตอง จ.เชียงใหม่ 095-9371716
165		นายณัฐนนท์ ศิริลาภา 	นักเรียน	16 ปี	มัธยมศึกษาปีที่ 4	57 หมู่ 4 ต.แม่ก้ำ อ.สันป่าตอง จ.เชียงใหม่ 096-0755483

ลำดับ	โรงเรียน	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
166		นางสาวสิริกาญจน์ เครือจันทร์ 	นักเรียน	16 ปี	มัธยมศึกษาปีที่ 4	14 หมู่ 1 ต.บ้านกลาง อ.สันป่าตอง จ.เชียงใหม่ 061-3389430
167		นายพงศกร พาลมูล 	นักเรียน	16 ปี	มัธยมศึกษาปีที่ 4	48 หมู่ 2 ต.มะขุนหวาน อ.สันป่าตอง จ.เชียงใหม่
168	โรงเรียนจอมทอง อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่	นายชนพล กมลหัตถ์ 	รองผู้อำนวยการ	42 ปี	ปริญญาโท	1 หมู่ 5 ต.ท่ากว้าง อ.สารภี จ.เชียงใหม่ 061-7986107

ลำดับ	โรงเรียน	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
169		นางสาววัลยา ไชยพรม 	อาจารย์	31 ปี	ปริญญาโท	184 หมู่ 6 ต.ศรีเตี้ย อ.บ้านโฮ้ง จ.ลำพูน 053-341163 082-1924241
170		นายปภาวิน ปินทะยา 	นักเรียน	17 ปี	มัธยมศึกษาปีที่ 5	48 หมู่ 13 ต.บ้านหลวง อ.จอมทอง จ.เชียงใหม่ 099-7380407

ลำดับ	โรงเรียน	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
171		นายตระกูล หัตถสรรเสริญ 	นักเรียน	17 ปี	มัธยมศึกษาปีที่ 5	41 หมู่ 7 อ.จอมทอง จ.เชียงใหม่ 061-3082569
172		นายปณิธาน อินทวงค์ 	นักเรียน	16 ปี	มัธยมศึกษาปีที่ 5	560 หมู่ 17 ต.สบเตี๊ยะ อ.จอมทอง จ.เชียงใหม่ 064-2293470
173		นางสาวจิราภา สมมะณะ 	นักเรียน	16 ปี	มัธยมศึกษาปีที่ 5	4/3 หมู่ 17 ต.สบเตี๊ยะ อ.จอมทอง จ.เชียงใหม่ 093-1954950

ลำดับ	โรงเรียน	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
174		นางสาวสุวิชญา ปัญญาปิ่น 	นักเรียน	16 ปี	มัธยมศึกษาปีที่ 5	131/1 หมู่ 13 บ้านหนองหาร ต.ช่วงเปา อ.จอมทอง จ.เชียงใหม่ 093-2749610
175	โรงเรียนเชียงดาว วิทยาคม อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่	นางปัทมาวดี อุดแดง 	รักษาการ ผู้อำนวยการ โรงเรียนเชียงดาว วิทยาคม	56 ปี	ปริญญาโท	269/67 หมู่ 2 ต.หนองจ่อม อ.สันทราย จ.เชียงใหม่ 053-455245 086-1961212 Line:0861961212 Fb: krupay Tmad
176		นางอรพิน อุเทนสุด 	ครูชำนาญการ	58 ปี	ปริญญาตรี	355/1 หมู่ 1 ต.เชียงดาว อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่ 053-455245 09-3265514

ลำดับ	โรงเรียน	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
177		นางสาวประกายพร สรชัย 	นักเรียน	16 ปี	มัธยมศึกษาปีที่ 5	262 หมู่ 8 ต.เชียงดาว อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่ 082-8896481 Fb: Prakyporn Sonehai
178		นางสาวธัญญลักษณ์ ภู่งทอง 	นักเรียน	17 ปี	มัธยมศึกษาปีที่ 5	22 หมู่ 7 ต.เชียงดาว อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่ 093-1362935 Fb: Som Thangalvh
179	โรงเรียนบ้านกาด อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่	นายมงคล กาเหว่า 	ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านกาด	43 ปี	ปริญญาตรี	151/57 หมู่ 1 ต.หารแก้ว อ.หางดง จ.เชียงใหม่ 097-9963678 Line: มงคล กาเหว่า ID Line: 097-9963678 Fb: มงคล กาเหว่า

ลำดับ	โรงเรียน	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
180		นางสาวภาวิณี แซ่ม้า 	ประธานสภา นักเรียน	16 ปี	มัธยมศึกษาปีที่ 5	138 หมู่ 4 ต.ดอนเปา อ.แม่วาง จ.เชียงใหม่
181	โรงเรียนโกวิทจำรง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่	นางนัยดา กรโกวิท 	ผู้อำนวยการ โรงเรียน โกวิทจำรง	57 ปี	ปริญญาโท กำลังศึกษาระดับ ปริญญาเอก	73 ถ.ช้างเผือก ต.ศรีภูมิ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 081-9618544 053-221793 ต่อ11
182		นางสาวกิตติกา มาเยอะ 	นักเรียน	16 ปี	มัธยมศึกษาปีที่ 5	76/5 ต.สันปูเลย อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่ 081-7846082

ลำดับ	โรงเรียน	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
183		นางสาวนิตา เรือนแก้ว 	นักเรียน	17 ปี	มัธยมศึกษาปีที่ 5	137/2 หมู่ 4 ต.สันมหาพน อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่ 099-2919294
184		นางสาวชญาเกษ ตระกูลชินสารภี 	นักเรียน	16 ปี	มัธยมศึกษาปีที่ 5	362/7 ถ.เจริญราษฎร์ ต.วัดเกต อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 093-2581888
185	โรงเรียนรัตนา เอื้อวิทยา อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่	นายสุนทร ใจพรมเมือง 	ผู้ช่วยผู้อำนวยการ	55 ปี	ปริญญาตรี	150 ต.แม่สุน อ.ฝาง จ.เชียงใหม่ 087-95122281

ลำดับ	โรงเรียน	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
186		นางชอุณหิมาณ ก่าละ 	อาจารย์	43 ปี	ปริญญาตรี	45 หมู่ 12 ต.แม่สุน อ.ฝาง จ.เชียงใหม่ 086-1897485
187		นายกิตตินันท์ ชัยทรัพย์ 	สภานักเรียน	17 ปี	มัธยมศึกษาปีที่ 5	86 หมู่ 11 ต.แม่ออน อ.ฝาง จ.เชียงใหม่ 099-1382479
188		นายวรกานต์ กันชะพรม 	สภานักเรียน	17 ปี	มัธยมศึกษาปีที่ 5	169 หมู่ 4 ต.แม่ออน อ.ฝาง จ.เชียงใหม่ 082-3814383

ลำดับ	โรงเรียน	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
189		นางสาวธัญญาเรศ ชันแก้ว 	สภานักเรียน	17 ปี	มัธยมศึกษาปีที่ 5	10 หมู่ 1 ต.แม่ออน อ.ฝาง จ.เชียงใหม่ 061-3135770
190		นายพัศกร สี่มา 	สภานักเรียน	17 ปี	มัธยมศึกษาปีที่ 5	597 หมู่ 10 ต.เวียง อ.ฝาง จ.เชียงใหม่ 093-0458379
191		นางสาววิภาดา มั่งมุล 	สภานักเรียน	17 ปี	มัธยมศึกษาปีที่ 5	177/1 หมู่ 6 ต.แม่สุน อ.ฝาง จ.เชียงใหม่ 093-3065530

ลำดับ	โรงเรียน	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
192		นางสาวฉันทพร คำเปียง 	สภานักเรียน	17 ปี	มัธยมศึกษาปีที่ 5	120 หมู่ 14 ต.สันทราย อ.ฝาง จ.เชียงใหม่ 094-3400943
193		นางสาวธนัชฐา โป่งอ้าย 	สภานักเรียน	17 ปี	มัธยมศึกษาปีที่ 5	190 หมู่ 7 ต.แม่คะ อ.ฝาง จ.เชียงใหม่ 087-9826589
194		นางสาวณัฐวดี คุณแก้ว 	สภานักเรียน	17 ปี	มัธยมศึกษาปีที่ 5	86 หมู่ 15 ต.เวียง อ.ฝาง จ.เชียงใหม่ 062-2890926

6. หอการค้าจังหวัดเชียงใหม่

ลำดับ	หน่วยงาน	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
195	หอการค้า จังหวัดเชียงใหม่	นายเฉลิมชาติ นครังกุล 	ประธานกิตติมศักดิ์ หอการค้าจังหวัดเชียงใหม่ ประธานกรรมการบริหาร บริษัท เด่นชัยเทค จำกัด	72 ปี	ปริญญาตรี	บริษัท เด่นชัยเทค จำกัด 11/2 โชนA ถ.รัตนโกสินทร์ ต.ศรีภูมิ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 053-234999 081-9604177
196	หอการค้า จังหวัดเชียงใหม่	นางวิภาวัลย์ วรมณีพงศ์ 	ประธานหอการค้า จังหวัดเชียงใหม่	60 ปี	ปริญญาโท	22 ต.ป่าตัน อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 081-7842244
197	หอการค้า จังหวัดเชียงใหม่	นายวิโรดม ปิฎกานนท์ 	เลขาธิการหอการค้า จังหวัดเชียงใหม่	51	ปริญญาตรี	234/41 หมู่ 6 ต.หนองหอย อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 052-080655 081-7643300

7. หน่วยงานพิเศษที่เชิญบรรยาย

ลำดับ	หน่วยงาน	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
198	สำนักงาน กศน. เชียงใหม่	นายศุภกร ศรีศักดิ์ 	ผู้อำนวยการ สำนักงาน กศน.เชียงใหม่	58 ปี	ปริญญาโท	169 หมู่ 10 ต.ดอนแก้ว อ.แม่ริม จ.เชียงใหม่ 081-9932016
199	คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	ผศ.ดร.พรชัย วิสุทธิศักดิ์ 	คณบดีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	36 ปี	ปริญญาเอก	234/36 หมู่ 7 ต.สุเทพ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 091-8097351 Fb :pornchai wisuttisak Line:pornchai-ball

ลำดับ	หน่วยงาน	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
200	เทศบาลนครเชียงใหม่	นางสาวพรฤดี พุทธิศรี 	ประธานสภา เทศบาลนครเชียงใหม่	47ปี	ปริญญาโท	เทศบาลนครเชียงใหม่ 1 ถนนวังสิงห์คำ ต.ช้างม้อย อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 053-259000 081-8822729 Fb: พรฤดี พุทธิศรี
201	เทศบาลตำบลสันโป่ง อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่	พันตำรวจโท ศุภวัฒน์ สุพันธ์ 	นายกเทศมนตรี เทศบาลสันโป่ง	62 ปี	ปริญญาตรี	29/2 หมู่ที่ 2 ต.สันโป่ง อ.แมริม จ.เชียงใหม่ 080-5024544
202	เทศบาลตำบล บ้านตาล อำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่	นายธเนศ โกฏคำลือ 	นายกเทศมนตรี ตำบลบ้านตาล	44 ปี	ปริญญาตรี	210 หมู่7 ต.บ้านตาล อ.ฮอด จ.เชียงใหม่ 053-0311324 081-9616599

ลำดับ	หน่วยงาน	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
203	เทศบาลตำบล ท่าข้าม อำเภอสอด จังหวัดเชียงใหม่	ด.ต.ไพศาล พุทธเหมาะ 	นายกเทศมนตรี ตำบลท่าข้าม	57 ปี	ปริญญาตรี รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ เชียงใหม่ปริญญาโท รัฐประศาสนศาสตร์ มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย รามคำแหง	250 ม.1 ต.ท่าข้าม อ.สอด จ.เชียงใหม่ 053-461169 091-0691328
204	เทศบาล ตำบลหนองควาย อำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่	นายมงคลศักดิ์ เมืองธรรม 	ปลัดเทศบาล ตำบลหนองควาย	42 ปี	ปริญญาตรี วิศวกรรมโยธา มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีล้านนา ปริญญาโท สาขารัฐประศาสน ศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	289/19 ม.1 ต.สันผักหวาน อ.หางดง จ.เชียงใหม่ 053-125070 085-6301973 Line: 085-6301973

ลำดับ	หน่วยงาน	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
205	สำนักงานท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่	นายสมชาย เกตะมะ 	นักส่งเสริมการปกครอง ท้องถิ่นชำนาญการ	44 ปี	ปริญญาโท	296/27 หมู่2 ต.หนองจ้อม อ.สันทราย จ.เชียงใหม่ 081-8849569
206	สำนักงานสาธารณสุข จังหวัดเชียงใหม่	ดร.ทรงยศ คำชัย 	นักวิชาการ	48 ปี	ปริญญาเอก	สำนักงานสาธารณสุข จังหวัดเชียงใหม่ ต.สุเทพ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 053-211048ต่อ105 081-8844825
207	สำนักงานจังหวัด เชียงใหม่	ว่าที่ร้อยตรีบุญฤทธิ์ สมณา 	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป	26 ปี	ปริญญาตรี	407 หมู่1 ต.หนองหาร อ.หางดง จ.เชียงใหม่ 053-112705 087-7865343 Fb:Boonyzrith. Line:mikeandnu.

8. นักศึกษาฝึกงานประจำสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดเชียงใหม่

ลำดับ	สถาบัน	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
208	มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่	นางสาวนภัสวรรณ สีคำดี 	นักศึกษา ฝึกงาน	22 ปี	ปริญญาตรี รัฐประศาสนศาสตร์	65/2 หมู่ 2 ต.หางดง อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 091-1434102 Fb : napatsawan seeKhomdee Line : fahmook
209	มหาวิทยาลัย ราชภัฏอุตรดิตถ์	นายณัฐวรรณ์ แก้วปาเฟื่อย 	นักศึกษา ฝึกงาน	24 ปี	ปริญญาตรี รัฐประศาสนศาสตร์	255 หมู่ 9 ต.ป่าแดด อ.เมืองแพร่ จ.แพร่ 088-2677674 Fb : gunnattawat Line : blgbb07

9. สถาบันอุดมศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 12 แห่ง

ลำดับ	สถาบันอุดมศึกษา	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
210	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	ศ.ดร.ไพโรจน์ วิริยจारी 	รองอธิการบดี	58 ปี	ปริญญาเอก	ตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 053-941008 www.cmu.ac.th
211		ผศ.ดร.พจนา พิซิตปัจจา 	อาจารย์ประจำรายวิชา การต่อต้านการทุจริต	43 ปี	ปริญญาเอก	คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสน ศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 053-942989#134 081-7835821 Line:pojjana 18.P
212	มหาวิทยาลัยราชภัฏ เชียงใหม่	ผศ.พรพิมล วงศ์สุข 	รักษาการแทนอธิการบดี	50 ปี	ปริญญาโท	202 ถนนช้างเผือก ซอย 4 ตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 053-8855329 F 053-885556 www.cmru.ac.th

ลำดับ	สถาบันอุดมศึกษา	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
213		ผศ.ดร.กัลทิมา พิชัย 	รองอธิการบดีวิชาการ	54 ปี	ปริญญาเอก	202 ถนนช้างเผือก ซอย 4 ตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 053-8855329 F 053-885556 www.cmru.ac.th
214	มหาวิทยาลัยแม่โจ้	ผศ.ดร.จำเนียร ยศราช 	อธิการบดี	64 ปี	ปริญญาเอก	มหาวิทยาลัยแม่โจ้ อ.สันทราย จ.เชียงใหม่ 081-8820077
215	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลล้านนา	รศ.ดร.นายทศ สงค์ธนาพิทักษ์ 	อธิการบดี	70ปี	ปริญญาเอก	128 ถนนห้วยแก้ว ตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 063-6195699 053-921444 F 053-213183 www.rmutl.ac.th

ลำดับ	สถาบันอุดมศึกษา	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
216		ผศ.ธวัชชัย พึ่งธรรม 	อาจารย์ประจำ คณะบริหารธุรกิจและ ศิลปศาสตร์	54ปี	ปริญญาโท	128 ถนนห้วยแก้ว ตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 081-0247575 053-921444ต่อ1015 WATCHAI2506@gmail.com Line:2506WATWAT
217		นายอัศม์ศักดิ์จา ดวงสุภาสิญจ์ 	อาจารย์ประจำ คณะวิศวกรรมศาสตร์ ผู้อำนวยการ กองประชาสัมพันธ์	37 ปี	ปริญญาโท	128 ถ.ห้วยแก้ว อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50300 053-921444 061-5194465 Line : auno59
218	สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตเชียงใหม่	ดร.จากรุวัฒน์ . สัตยานุรักษ์ 	รองอธิการบดี	59 ปี	ปริญญาเอก	สถาบันการศึกษาวิทยาเขต เชียงใหม่ 053-213269 084-7511327

ลำดับ	สถาบันอุดมศึกษา	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
219	วิทยาลัยพยาบาล บรมราชชนนี เชียงใหม่	นางวราพร วันไชยธนวงศ์ 	ผู้อำนวยการ	58 ปี	ปริญญาโท	247/21 ถ.มทิตล ต.ช้างคลาน อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 053-121121 081-8846270 เฟส:Waraporn Wanchaitanawang
220		ดร.กรรณิกา เรือนจันทร์ 	ผู้รับผิดชอบรายวิชา การต่อต้านการทุจริต	57 ปี	ปริญญาเอก	201 หมู่ 4 ต.ดอนแก้ว อ.แม่ริม จ.เชียงใหม่ 053-121122ต่อ152 081-8854550 Line:ganigah
221		พ.ต.อ. สมบัติ สุภาภา 	คณะกรรมการ ป.ป.จ. เชียงใหม่ (อาจารย์พิเศษรายวิชา การต่อต้านการทุจริต)	65ปี	ปริญญาโท	199/208 หมู่ 2 ต.หนองจ้อม อ.สันทราย จ.เชียงใหม่ 081-9523388

ลำดับ	สถาบันอุดมศึกษา	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
222		นางสาวธีรารณณ์ สุทธกุล 	นักศึกษา	21 ปี	นักศึกษาปีที่ 2	106 หมู่ 9 ต.เหล่ากวาง อ.บ้านโฮ้ง จ.ลำพูน 062-6908736
223		นางสาวจตุสุนันท์ ธรรมปัญญา 	นักศึกษา	20ปี	นักศึกษาปีที่ 2	32 หมู่ 6 ต.แช่ช้าง อ.สันกำแพง จ.เชียงใหม่ 092-3272244
224	มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณ์ ราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่	พระเทพวรสิงหราชจารย์ 	รองอธิการบดี	62 ปี	ปริญญาโท	139 ตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 087-1857373 www.cmmcu.com

ลำดับ	สถาบันอุดมศึกษา	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
225		นายปิ่น อะทะเทพ 	ผู้ช่วยอธิการบดี ฝ่ายกิจการทั่วไป	58 ปี	ปริญญาโท	ตำบลศรีภูมิ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 053-273776 www.lanna.mbu.ac.th
226	มหาวิทยาลัยมหามกุฏ ราชวิทยาลัย วิทยาเขต ล้านนา	ผศ.ดร.ตระกูล ชำนาญ 	ผู้ช่วยอธิการบดี (อาจารย์ประจำรายวิชา การต่อต้านการทุจริต)	51 ปี	ปริญญาเอก	178 หมู่1 ต.สันกลาง อ.สันกลาง จ.เชียงใหม่ 053-270976-15 089-5589551 Fb:ผศ.ดร.ตระกูล ชำนาญ Line:drtkchamnan
227		ดร.จรูญศักดิ์ แพง 	อาจารย์ประจำ หลักสูตรปริญญาโท (อาจารย์ประจำรายวิชา การต่อต้านการทุจริต)	45 ปี	ปริญญาเอก	1/15 หมู่11 ต.ร้องวัวแดง อ.สันกำแพง จ.เชียงใหม่ 094-7211240 Fb:Charoonsak

ลำดับ	สถาบันอุดมศึกษา	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
228		พระวีรวัฒน์ พรหมเมือง 	อาจารย์ (อาจารย์ประจำรายวิชาการต่อต้านการทุจริต)	33 ปี	ปริญญาโท	วัดเจติยหลวง ถ.พระปกเกล้า ต.พระสิงห์ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 080-8500184
229		นางสาวชลธิชา แปรชมพู 	นักศึกษา	21 ปี	นักศึกษาปีที่ 1	ตำบลศรีภูมิ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50200 053-273776 www.lanna.mbu.ac.th
230		นายชนะศักดิ์ นิตศทวี 	นักศึกษา	19 ปี	นักศึกษาปีที่ 1	87/2 หมู่ 9 ต.บ้านทับ อ.แม่แจ่ม จ.เชียงใหม่ 061-3391892 Fb: ป่าจ้อย ย่าตาย

ลำดับ	สถาบันอุดมศึกษา	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
231		นายชาเมษฐ์ หมอกใหม่ 	นักศึกษา	20 ปี	นักศึกษาปีที่ 1	13/1 หมู่7 ต.ท่าผา อ.แม่แจ่ม จ.เชียงใหม่ 097-9930712
232	สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ เชียงใหม่	ดร.กษมา ประสงค์เจริญ 	ผู้อำนวยการ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ เชียงใหม่	54 ปี	ปริญญาเอก	สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์เชียงใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 053-283560 081-9517832 e-mail: directorkasama @gmail.com
233		นางปทุมทิพย์ กาวิล 	ครูชำนาญการพิเศษ ผู้รับผิดชอบรายวิชา การต่อต้านการทุจริต	52 ปี	ปริญญาโท	140/3 ต.ฟ้าฮ่าม อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 085-2869595 FB: pratumtip Kawin Line: pratumtip Kawin 000จ9

ลำดับ	สถาบันอุดมศึกษา	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
234		นายอมรพันธุ์ นิมานันท์ 	ประธานกรรมการ ป.ป.จ. เชียงใหม่ (อาจารย์พิเศษรายวิชา การต่อต้านการทุจริต)	68ปี	ปริญญาโท	1/3 ถนนสามล้าน ซอย 6 ต.พระสิงห์ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 081-8840562
235		นายสาวิณ มูลธิมา 	นายกสโมสรสถาบัน บัณฑิตพัฒนศิลป์	21 ปี	นักศึกษาปีที่ 3	81 หมู่ 4 ต.แม่नावาง อ.แม่เมาะ จ.เชียงใหม่ 091-0792085
236		นายสรวรรณ หลักฐาน 	นักศึกษา	22 ปี	นักศึกษาปีที่ 4	202/2 หมู่ 6 ต.ฟ้าฮ่าม อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 082-6993316

ลำดับ	สถาบันอุดมศึกษา	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
237		นางสาวอาริยา ชลินทร์สกุล 	นักศึกษา	22 ปี	นักศึกษาปีที่ 4	69/7 ซอย 5 ถ.ศรีวิชัย ต.สุเทพ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 091-6285055
238		นางสาวณริสราภรณ์ โกราช 	นักศึกษา	20 ปี	นักศึกษาปีที่ 2	295/1 หมู่ 10 ต.ยุหว่า อ.สันป่าตอง จ.เชียงใหม่ 086-3945045
239		นายธวัชชัย ศรียาง 	นักศึกษา	22 ปี	นักศึกษาปีที่ 4	101/2 หมู่ 11 ต.อินทขิล อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่ 083-9433463

ลำดับ	สถาบันอุดมศึกษา	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
240		นางสาวอภิสร่า สุนันดา 	นักศึกษา	20 ปี	นักศึกษาปีที่ 2	34 หมู่ 11 ต.หนองแห่ียง อ.สันทราย จ.เชียงใหม่ 097-2817228
241	มหาวิทยาลัยพายัพ	นายทศพล บุญศิริ 	ผู้ช่วยอธิการบดี	40ปี	ปริญญาโท	มหาวิทยาลัยพายัพ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 053-851487 081-5339910 เฟส: thosaphon bunsiri Line: lupincnx
242		นางเมตตา พรวรรณศิริเวช 	ผู้อำนวยการ สำนักวิชาศึกษาทั่วไป	52ปี	ปริญญาโท	วิทยาเขตเขตแม่คาว ตำบลสันพระเนตร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ 053-851478-86 081-7641661 Fb : METTA PORN NANNSIRIWET

ลำดับ	สถาบันอุดมศึกษา	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
243	มหาวิทยาลัย นอร์ท-เชียงใหม่	ดร.ณรงค์ ชวสินธุ์ 	อธิการบดี	75ปี	ปริญญาโท	169 หมู่ 3 ตำบลหนองแก้ว อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ 053-819999 053-819998 www.northcm.ac.th
244		ผศ.บงกช สุทัศน์ ณ อยุธยา 	ผู้ช่วยอธิการบดี (อาจารย์ประจำรายวิชา การต่อต้านการทุจริต)	54 ปี	ปริญญาโท	260/91 หมู่ 7 ต.หนองควาย อ.หางดง จ.เชียงใหม่ 081-8838086
245		นางสาวหยาดนภา จันธิมา 	นักศึกษา	20 ปี	นักศึกษาปีที่ 2	139 หมู่ 3 บ้านสักทุ่ง ต.หงส์หิน อ.จุน จ.พะเยา 094-7632872

ลำดับ	สถาบันอุดมศึกษา	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	อายุ	การศึกษา	ที่อยู่/โทรศัพท์/Social
246	มหาวิทยาลัย ฟาร์อีสเทอร์น	นายเสถียรวุฒิ หนุ่มคำ 	คณบดีคณะบริหารรัฐกิจ	51 ปี	ปริญญาโท	120 ถนนมहितล ตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 053-201800-7 Fax : 053-201810 081-9600618 www.feu.ac.th

ประวัตินักวิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์บงกช สุทัศน์ ณ อยุธยา
 ผู้ช่วยอธิการบดีมหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่
 อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
 คณะสังคมศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่

169 หมู่ 3 ตำบลหนองแก้ว อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ 50230
 โทรศัพท์มือถือ 0818838086 e-mail: bongkoch@gmail.com

การศึกษาระดับอุดมศึกษา

ชื่อย่อ ปริญญา	สาขาวิชา	ชื่อสถาบันอุดมศึกษา
ศ.ศ.บ.	ศิลปศาสตรบัณฑิต (รัฐศาสตร์)	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
พ.ม.	ประกาศนียบัตรวิชาชีพครูมัธยม	กระทรวงศึกษาธิการ
ร.ม.	รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การเมืองและการปกครอง)	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

1. รางวัลหรือผลงานดีเด่นที่เคยได้รับ

1.1 ได้รับประกาศเชิดชูเกียรติรางวัล “ต้นแบบคนดีศรีแผ่นดิน ประจำปี 2558” ซึ่งลงนามโดย หม่อมหลวงปนัดดา ดิศกุล รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี จากโครงการสร้างกระแสสังคมการพัฒนาคนและสังคมในระดับจุลภาค และ ศูนย์ประสานงานโครงการคนดีศรีเชียงใหม่

1.2 ได้รับรางวัล “บุคลากรดีเด่นด้านวิชาการ” สาขาสังคมศาสตร์ ของสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย (สสอท.) ประจำปี พ.ศ.2556

1.3 ได้รับรางวัล “ต้นแบบคนดีศรีเชียงใหม่ ประจำปี 2554” จากจังหวัดเชียงใหม่ ร่วมกับสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และ ศูนย์ประสานงานโครงการคนดีศรีเชียงใหม่

1.4 ได้รับเกียรติแต่งตั้งให้เป็น **พลร่มกิตติมศักดิ์** จากหน่วยบัญชาการสงครามพิเศษ กองทัพบกไทยประจำปี พ.ศ.2557

1.5 ได้รับเกียรติแต่งตั้งให้เป็นสมาชิกพลร่มสัมพันธ์กิตติมศักดิ์ จากกองพลรบพิเศษ ที่ 2

1.6 ได้รับการประกาศเกียรติคุณในฐานะที่ให้ความร่วมมือในการเป็นวิทยากรกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน โครงการเพื่อการออกแบบและก่อสร้างระบบการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างยั่งยืนและระบบแก้ไขปัญหาคอขวดของประเทศไทย ตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ จากสำนักนายกรัฐมนตรี ประจำปี พ.ศ.2557

1.7 ได้รับการยกย่องให้เป็นดาวดารา (ศิษย์เก่าดีเด่น) เนื่องในโอกาสครบรอบ 120 ปี โรงเรียนดาราวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่ ปี พ.ศ.2552

1.8 ได้รับการประกาศเกียรติคุณในฐานะผู้ให้การสนับสนุนกิจกรรมทางด้านวัฒนธรรมจากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงวัฒนธรรม พ.ศ.2550

1.9 ได้รับประกาศเกียรติคุณเป็นบุคคลส่งเสริมกิจกรรมทางพุทธศาสนา โรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์จังหวัดเชียงใหม่ จากสำนักงานส่งเสริมพระพุทธศาสนา

1.10 ได้รับเกียรติแต่งตั้งให้เป็นวิทยากรกลางเครือข่ายวัฒนธรรมเพื่อสิทธิเสรีภาพ ในการเผยแพร่ความรู้ด้านกฎหมายแก่ประชาชนของกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม

1.11 ได้รับเกียรติแต่งตั้งให้เป็นเครือข่ายยุติธรรมชุมชนกิตติมศักดิ์ จากกระทรวงยุติธรรม

2. ผลงานวิจัย

2.1 เรื่อง “บทบาทหนังสือพิมพ์ไทยรัฐต่อการพัฒนาการเมืองไทย หลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540” ของ สถาบันวิจัย มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่ พ.ศ. 2547

2.2 เรื่อง “สื่อพื้นบ้าน” (โครงการนำวัฒนธรรมและอัตลักษณ์มาเป็นกระบวนการในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ) ของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ร่วมกับ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม (เป็นหัวหน้าทีมวิจัยภาคเหนือ) พ.ศ. 2547

2.3 เรื่อง “การดำรงอยู่ของหอเจ้าบ้านในเขตชุมชนเมือง กรณีศึกษา: เทศบาลตำบลหาดง อำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่” ของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงวัฒนธรรม พ.ศ. 2550

2.4 เรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีต่อจริยธรรมของนักการเมือง” ของ สถาบันวิจัย มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่ พ.ศ. 2552

2.5 เรื่อง “ปัจจัยที่ก่อให้เกิดและสนับสนุนการทุจริตคอร์รัปชันในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ของ สถาบันวิจัย มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่ พ.ศ.2555

2.6 เรื่อง “ปัจจัยความสำเร็จของ “ธุรกิจชุมชน” กรณีศึกษา บ้านถวาย อำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่” ของ สถาบันวิจัย มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่ พ.ศ.2557

2.7 เรื่อง “แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงศิลปะและวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ “หมู่บ้านถวาย (หมู่บ้านท่องเที่ยว OTOP) ต้นแบบของประเทศไทย” อย่างยั่งยืน ของกรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา พ.ศ.2557 (ร่วมทีมคณะผู้วิจัย)

2.8 เรื่อง “การศึกษาและการพัฒนาสินค้าหัตถกรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวบ้านถวาย โดยชุมชน” ของ กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา พ.ศ.2558 (หัวหน้าคณะผู้วิจัย)

2.9 เรื่อง “ผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติหน้าที่ด้านการป้องกันการทุจริตของคณะกรรมการ ป.ป.จ. เชียงใหม่” ของ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ.2560

3. ผลงานแต่งหรือเรียบเรียงตำรา

3.1 บงกช สุทัศน์ ณ อยุธยา (2553) การบริหารราชการไทย. มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่. 334 หน้า

3.2 บงกช สุทัศน์ ณ อยุธยา (2552) การเมืองการปกครองไทย. มหาวิทยาลัยธนบุรี-เชียงใหม่. 233 หน้า

4. ผลงานวิชาการ (บทความวิจัย/ บทความวิชาการ)ที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสาร

4.1 บทความวิชาการเรื่อง “ประชาสังคมไทยฟื้นฟูคลองแม่ข่า จังหวัดเชียงใหม่ด้วยวิถีชีวิตคนเมือง วัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ล้านนา” (Thailand Social Movement on Rehabilitating Chiang Mai’s Mae Kha Canal with Lanna’s Folkways Culture and History) ตีพิมพ์ในวารสารสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย ปีที่ 24 ฉบับที่ 1 (มกราคม – กรกฎาคม 2561)

4.2 บทความวิจัยเรื่อง “การพัฒนาสินค้าหัตถกรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวบ้านถวายเป็นชุมชน”(Development of Handicrafts to Promote Tawai Village Community - Based Tourism) ตีพิมพ์ในวารสารธรรมศาสตร์ ปีที่ 37 ฉบับที่ 1 (มกราคม-เมษายน 2561)

4.3 บทความวิชาการเรื่อง มาตรการช่วยเหลือผู้ต้องขังหญิงตามข้อกำหนดกรุงเทพฯ ยกระดับสิทธิมนุษยชนไทยในเวทีโลก (Non-Custodial Measures of Women Offenders (the Bangkok Rules); Enhancing Human Rights on the World Stage) ตีพิมพ์ในวารสารการประชุมวิชาการสถาบันพระปกเกล้าครั้งที่ 17 ประจำปี พ.ศ.2558 จัดพิมพ์โดยสถาบันพระปกเกล้า

4.4 บทความวิชาการเรื่อง แนวทางเสริมสร้างธรรมาภิบาลในสังคมไทยด้วยการสร้างจิตสำนึก ค่านิยม ผ่านสุภาษิต คำพังเพย (Guidelines for strengthening Good Governance in Thai Society by creating Consciousness and Values through the Adages and Aphorisms) ตีพิมพ์ในวารสารผู้ตรวจการแผ่นดิน ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 เดือนกรกฎาคม-ธันวาคม 2557 จัดพิมพ์โดย สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

4.5 บทความวิชาการเรื่อง “การสร้างจิตสำนึกของความเป็นไทย ค่านิยม เพื่อการต่อต้านป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน” (Praising Thai’s Personal Accountability and Value of Anti-Corruption to Prevent Corruption) ตีพิมพ์ในวารสารศรีนครินทรวิโรฒวิจัยและพัฒนา สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ปีที่ 5 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม-มิถุนายน 2557 จัดพิมพ์โดย ศูนย์สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

4.6 บทความวิชาการเรื่อง “สำนึกพลเมือง.....หัวใจสำคัญของประชาสังคมไทย” (Citizen Consciousness...The Core of Thai Civil Society) ตีพิมพ์ในวารสารศรีนครินทรวิโรฒวิจัยและพัฒนา สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม-มิถุนายน 2553 จัดพิมพ์โดย ศูนย์สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

4.7 บทความวิจัยเรื่อง “Preservation of Guardian Spirit in Urban Community; A Case Study of Hang Dong Municipality, Hang Dong District, Chiang Mai Province” Proceeding of An International Conference on Asian Folklore (ICAF 2009) organize by Faculty of Arts, Silpakorn University; Department of Language and Folklore, Faculty of Humanities, Naresuan University; Center of Folklore Research, Faculty of Arts, Chulalongkorn University and The Commission for Higher Education.

4.8 บทความวิชาการเรื่อง “ประชาสังคม...กุญแจสำคัญในการพัฒนาประเทศ” ตีพิมพ์ในวารสารการพัฒนาท้องถิ่น (Local Development Journal) ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 กันยายน-ธันวาคม 2552 จัดพิมพ์โดย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย

4.9 บทความวิจัยเรื่อง “การดำรงอยู่ของหอเจ้าบ้านในเขตชุมชนเมือง กรณีศึกษา : เทศบาลตำบลหางดง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่” (Preservation of Guardian Spirit in Urban Community; A Case Study of Hang Dong Municipality, Hang Dong District, Chiang Mai Province) ตีพิมพ์ในวารสาร มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ปีที่ 5 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม-เมษายน 2552 จัดพิมพ์โดย สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัย ราชภัฏสวนดุสิต

5. ผลงานทางวิชาการที่ได้รับคัดเลือกให้นำเสนอในการประชุมวิชาการระดับชาติและได้รับการตีพิมพ์ในเอกสารเผยแพร่หลังการประชุม (Proceeding)

ลำดับ	เรื่อง	ปี พ.ศ.	หน่วยงาน / สถาบัน
5.1	ประชาสังคมในมิติทางสังคมและวัฒนธรรมกับการพัฒนาท้องถิ่น	ส.ค. 2547	การประชุมวิชาการรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ในส่วนภูมิภาค ประจำปี2547 (ภาคเหนือ) “รัฐศาสตร์เชิงตอย : ยกเครื่องเรื่องท้องถิ่น” จ.เชียงใหม่
5.2	ปฏิรูประบบราชการ ผู้ว่าฯซีอีโอท้องถิ่นได้อะไร	ธ.ค. 2548	การประชุมวิชาการรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์แห่งชาติ ครั้งที่ 6 ประจำปี 2548 “โลก รัฐ ท้องถิ่นในศตวรรษที่ 21 การปะทะทางอารยธรรม ธรรมภิบาล และท้องถิ่นนิยม” จ.เชียงใหม่
5.3	แนวคิดท้องถิ่นนิยมกับแนวทางการพัฒนาท้องถิ่น	พ.ย. 2549	การประชุมวิชาการรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ในส่วนภูมิภาค ประจำปี2549 (ภาคเหนือ) จ.ลำปาง
5.4	ประชาสังคม...รากฐานการพัฒนาประเทศ(ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2540)	เม.ย. 2550	การประชุมวิชาการแห่งชาติ ประจำปี 2550 ของมหาวิทยาลัยรังสิต กรุงเทพมหานคร
5.5	บทบาทหนังสือพิมพ์ไทยรัฐต่อการพัฒนาการเมืองไทย หลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540	ก.ค. 2550	การประชุมวิชาการ “นเรศวรวิจัย” ครั้งที่ 3 มหาวิทยาลัยนเรศวร จ.พิษณุโลก

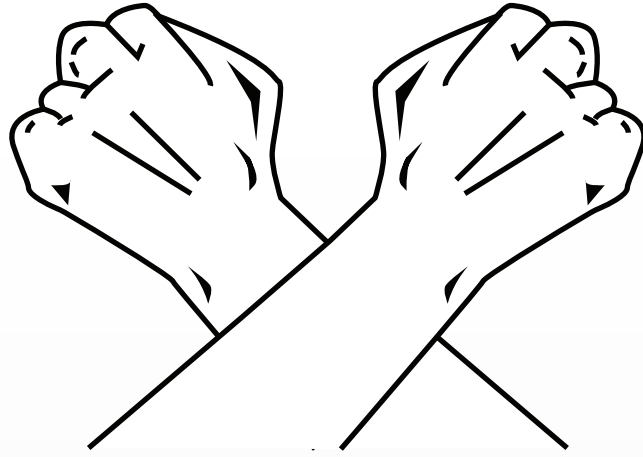
ลำดับ	เรื่อง	ปี พ.ศ.	หน่วยงาน / สถาบัน
5.6	การจัดการศึกษากับความมั่นคง แห่งชาติ	ก.ย. 2550	การประชุมวิชาการรัฐศาสตร์และ รัฐประศาสนศาสตร์ในส่วนภูมิภาค ประจำปี 2550 (ภาคใต้) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จ.สงขลา
5.7	ประชาสังคม...รากฐานการ พัฒนาประเทศ(ตามกฎหมาย รัฐธรรมนูญ พ.ศ.2550)	ธ.ค. 2550	การประชุมวิชาการรัฐศาสตร์และ รัฐประศาสนศาสตร์แห่งชาติ ครั้งที่ 8 ประจำปี 2550 หัวข้อ “การเมืองไทยใน ระยะเปลี่ยนผ่าน” ณ ไบเทค บางนา กรุงเทพมหานคร
5.8	การจัดการศึกษากับความมั่นคง แห่งชาติ วิเคราะห์โรงเรียน ชาวไทยภูเขาชนพค. 32 (ภาคเหนือ) กับ โรงเรียนปอเนาะ (ภาคใต้)	ก.พ. 2551	การประชุมวิชาการรัฐประศาสนศาสตร์ แห่งชาติ ครั้งที่ 2 ประจำปี 2551 ณ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัย รามคำแหง กรุงเทพมหานคร
5.9	ปฏิรูประบบราชการ บริหารงาน ภาครัฐแนวใหม่ ประชาชนได้ อะไร	2-3 ธ.ค. 2552	การประชุมวิชาการรัฐศาสตร์และ รัฐประศาสนศาสตร์แห่งชาติ ครั้งที่ 10 ประจำปี 2552 หัวข้อ “ความขัดแย้ง และทางออกของการเมืองไทย” ณ ศูนย์ประชุมนานาชาติเฉลิม พระเกียรติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จังหวัดสงขลา
5.10	การแก้วิกฤตการณ์โลกด้วย จริยธรรมของนักการเมือง	23-25 ก.ค. 2553	การประชุมวิชาการทางพระพุทธศาสนา นานาชาติ ครั้งที่ 7 เนื่องในวันวิสาข บูชาวันสำคัญสากลของโลก ณ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
5.11	นครแม่สอด : องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษแห่ง ล่าสุดของประเทศไทย	25-26 พ.ย. 2553	การประชุมวิชาการรัฐศาสตร์และ รัฐประศาสนศาสตร์แห่งชาติ ครั้งที่ 11 ประจำปี 2553 หัวข้อ “การเมืองของ รัฐและท้องถิ่นไทย ภายใต้กระแส โลกาภิวัตน์” ณ วิทยาลัยการเมือง การปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

ลำดับ	เรื่อง	ปี พ.ศ.	หน่วยงาน / สถาบัน
5.12	ความคิดเห็นของประชาชนในเขต อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ที่มี ต่อจริยธรรมของนักการเมืองไทย	25-26 พ.ย. 2553	การประชุมวิชาการรัฐศาสตร์และ รัฐประศาสนศาสตร์แห่งชาติ ครั้งที่ 11 ประจำปี 2553 หัวข้อ “การเมืองของ รัฐและท้องถิ่นไทย ภายใต้กระแส โลกาภิวัตน์” ณ วิทยาลัยการเมือง การปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม
5.13	แนวทางพุทธศาสนากับการสร้าง สังคมปรองดองและความมั่นคง แห่งชาติภายใต้บริบทด้าน การศึกษาและอัตลักษณ์ท้องถิ่น	8-9 ธ.ค. 2554	การประชุมวิชาการรัฐศาสตร์และ รัฐประศาสนศาสตร์แห่งชาติครั้งที่ 12 ประจำปี 2554 หัวข้อ “โลกเล็กลงแต่ ความแตกต่างมากขึ้น รัฐศาสตร์ให้ คำตอบอะไร?” ณ โรงแรมเซนทารา ดวงตะวัน จังหวัดเชียงใหม่
5.14	การแก้วิกฤติการณ์โลกด้าน สิ่งแวดล้อมตามแนวทาง พระพุทธศาสนา	31 พ.ค. -2 มิ.ย. 2555	การประชุมวิชาการเนื่องในวันวิสาขบูชา โลก ประจำปี 2555 หัวข้อ “พระปัญญาตรัสรู้ของพระพุทธเจ้าเพื่อ ประโยชน์สุขของมวลมนุษยชน” ณ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ ราชวิทยาลัย อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
5.15	โครงการถอดบทเรียนความรู้ กรณีปัญหา ในเขตพื้นที่จังหวัด เชียงใหม่ คือ -หมู่บ้านนาทีก ตำบลสะ ลวง อำเภอแมริม จังหวัด เชียงใหม่ ชุมชนเข้มแข็งด้วย แนวทางเศรษฐกิจพอเพียง(กำนัน วีระเดช เจริญดี/นายพิรุณ ดุมน้อย) -นางสาวประทุม สุริยา แม่พิมพ์แห่งท้องทุ่งเกษตรกร ดีเด่นแห่งชาติ ตำบลสันป่ายาง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่	พ.ย. 2555	มูลนิธิปิดทองหลังพระ ในพระบรม ราชูปถัมภ์ประจำปี พ.ศ. 2555 (หัวหน้าโครงการ) **เอกสารสรุปการถอดบทเรียน ** สื่อวีดิทัศน์ - หมู่บ้านนาทีก ชุมชนเข้มแข็ง - ครูประทุม สุริยา แม่พิมพ์แห่ง ท้องทุ่ง

ลำดับ	เรื่อง	ปี พ.ศ.	หน่วยงาน / สถาบัน
5.16	ปัจจัยที่ก่อให้เกิดและสนับสนุน การทุจริตคอร์รัปชันในองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น	31 พ.ค. 2556	การประชุมวิชาการของสมาคม สถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่ง ประเทศไทย ประจำปี 2556 ณ มหาวิทยาลัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่
5.17	เชียงใหม่มหานคร...จังหวัด จัดการตนเอง ชื่อเรียกร้องจาก ภาคประชาสังคม	27-28 พ.ย. 2556	การประชุมวิชาการรัฐศาสตร์และ รัฐประศาสนศาสตร์แห่งชาติครั้งที่ 14 ประจำปี 2556 หัวข้อ “การสร้าง ประชาธิปไตยกับปัญหาความขัดแย้ง ทางสังคมและการเมืองไทย” ณ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี
5.18	พลังประชาชนกับการแก้ไข ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน	27-28 พ.ย. 2556	การประชุมวิชาการรัฐศาสตร์และ รัฐประศาสนศาสตร์แห่งชาติครั้งที่ 14 ประจำปี 2556 หัวข้อ “การสร้าง ประชาธิปไตยกับปัญหาความขัดแย้ง ทางสังคมและการเมืองไทย” ณ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี
5.19	หลักธรรมทางพุทธศาสนา : หลักการสำคัญเพื่อการต่อต้าน ป้องกันการทุจริตคอร์รัปชันใน สังคมไทย	23-24 ก.ค. 2557	การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 1 (พ.ศ.2557) เรื่อง “พุทธบูรณาการเพื่อ การพัฒนาจิตใจและสังคม” นำเสนอ ในเวทีวิชาการ หัวข้อย่อยที่ 2 “พุทธบูรณาการเพื่อการพัฒนาการ บริหาร การเมืองและธรรมาภิบาล” ณ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ ราชวิทยาลัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
5.20	“ปัจจัยความสำเร็จของธุรกิจ ชุมชน กรณีศึกษา หมู่บ้านถวาย อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่”	29-30 มกราคม 2558	การประชุมวิชาการพะเยาวิจัยครั้งที่ 4 ประจำปี 2558 หัวข้อ “การวิจัยและ พัฒนาเพื่อสร้างโอกาสและความ เข้มแข็งแก่ภาคการเกษตรในเขต ภาคเหนือของไทยเพื่อเข้าสู่ประชาคม เศรษฐกิจอาเซียน” ณ อาคาร เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มหาวิทยาลัยพะเยา จังหวัดพะเยา

ลำดับ	เรื่อง	ปี พ.ศ.	หน่วยงาน / สถาบัน
5.21	“จริยธรรมนักการเมืองแก้ปัญหา การทุจริตคอร์รัปชัน”	5-6 พ.ย. 2558	การประชุมวิชาการรัฐศาสตร์และ รัฐประศาสนศาสตร์แห่งชาติครั้งที่ 15 ประจำปี 2558 หัวข้อ “โลกาภิวัตน์ ภูมิภาคอภิวัดน์ ท้องถิ่นอภิวัดน์ : นัยต่อสังคมไทย” ณ โรงแรมแอมบาส เตอร์ซิตี จอมเทียน พัทยา จังหวัดชลบุรี

Deny Cheating (Anti-Corruption)

Supporting Chiang Mai Clear & Bright Thailand

Bongkoch Sudasna Na Ayudhaya

ภาพประกอบงานวิจัย

ขนะลงพื้นที่เพื่อสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง 9 กลุ่ม

สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง 9 กลุ่ม จำนวนทั้งสิ้น 246 คน ได้แก่ **ผู้นำท้องถิ่น** (นายกเทศมนตรี/ปลัดเทศบาล/นายกอบต./ปลัด อบต.) **ผู้นำท้องที่** (กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน/สารวัตรกำนัน/แพทย์ประจำตำบล) **อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน** (อสม.) **สถาบันอุดมศึกษา** (ผู้บริหาร/อาจารย์ (ผู้สอน, ผู้รับผิดชอบรายวิชา, ผู้สังเกตการณ์) /นักศึกษา) **โรงเรียนเครือข่าย** (ผู้บริหารโรงเรียน/นักเรียน) **สื่อมวลชน/ภาคธุรกิจ/องค์กรเอกชน/ผู้ทรงคุณวุฒิ** หน่วยงานเชิงบูรณาการ **ผู้บริหารหอการค้าจังหวัดเชียงใหม่** และ**นักศึกษาฝึกงาน** ครอบคลุมถึง 25 อำเภอ ในจังหวัดเชียงใหม่

รัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาต วิทยาลัยเชียงใหม่

นิตยภัตความร่วมมือ

FACULTY OF LAW Chiang Mai University

ขอบคุณ

เกิดขึ้น ตั้งอยู่ ดับไป อุปาทะ ฐิติ กังคะ

พุทธทาสภิกขุ

เกิดขึ้น

กรมการเมืองกันและปรามปรามการทุจริตประจำจังหวัด

- รัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๒๔๖ วรรค ๕
- มาตรา ๑๐๓/๑๘
- ระบีมม ม.ป.ช. กาดัดมคณะกรรมการ ม.ป.จ. พ.ศ. ๒๕๕๖
- ประกาศ ม.ป.ช. เรื่อง ม.ป.จ. และสำนักงาน ม.ป.ช. ประจำจังหวัด พ.ศ. ๒๕๕๖
- การแต่งตั้ง ม.ป.จ. ๒๘ จังหวัด เมื่อ ๒๘ มกราคม ๒๕๕๖

๒๘ จังหวัดได้แก่

กระบี่, ชุมพร, นครศรีธรรมราช, สุราษฎร์ธานี, สงขลา, ตรัง, มะลค

ตั้งอยู่ & เปลี่ยนแปลง

การะการดำรงตำแหน่ง ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ – ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑

อำนาจหน้าที่ ม้องกัน ปรามปราม ทุจริต
ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๖๒/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๖ เปลี่ยนแปลงมาตรา ๑๐๓/๑๒ และ ๑๐๓/๑๘
สรุปเหลืออำนาจเพียง *ม้องกัน

ด้มไป

ชุดแรก
ชุดเดิมในประวัติศาสตร์

กรรมการ ม.ป.จ.

- รัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๐
- พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการม้องกันและปรามปราม การทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ (๒๐๐ มาตรา) เมื่อวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑

งานวิจัย "ผลสัมฤทธิ์ในการปฏิวัติหน้าที่ด้านการม้องกันการทุจริตของคณะกรรมการ ม.ป.จ. เชียงใหม่"
ผลการปฏิวัติหน้าที่ที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างได้รับคณามรู้ที่เพิ่มขึ้นเมื่อไม่ตามสมมติฐานที่ตั้งได้
รณถึงตะแหนดคณาทึงพอใจอยู่ในระดับมาก – มากที่สุด และเห็นว่า กรรมการ ม.ป.จ. เชียงใหม่ สามารถ
ตอมสนองคณาท้องการของคณในที่นี้ที่ในฐานะเป็นที่พึ่งของประชาชน โดยมองว่ามีคณามเป็นกลาง
และได้รับคณามหน้าเชื่อถือจากคณสมมติสณดต และประคตคณาท้องการของกรรมการ ม.ป.จ. ทั้ง ๕ คณ
ให้คณมสาคัญกัคณการปลูกฝังเรื่องจิตสาคัญ คณธรรม จริยธรรมให้กัคณประชาชนทุกระดับ

ผศ.มงคล สุภัคค์ ณ อดธมา
มหาคณมาลัคณนอร์ท-เชียงใหม
Thailand Research Expo : Symposium 2018

corruption

government
embezzlement
illegal
contract
abuse
embellishment
morality
personal gain
bribery
law
money
corruption
government
private interest
crime
organized crime
officials
public servant
business
public power
bribe
contract
police
politics
favor
business
money
morality
ethics
contract
bribery
personal gain
politics
embezzlement
organized crime
ethics
law
extortion
public power

moral
morality
personal gain
bribery
financial benefits
organized crime
favoritism
moral impurity
transparency
private interest
bribery
public power
grant
politics
favoritism
corrupt
illegal
business
crime
transparency
favoritism
government
nepotism
corrupt
corruption
favor
public servant
officials
public servant
law
nepotism
extortion
grant
favor
illegal
private interest
moral impurity

favor
public servant
officials
public servant
law
nepotism
extortion
grant
favor

bribe
illegal
private interest
moral impurity

money
morality
personal gain
bribery
financial benefits
organized crime
favoritism
moral impurity
transparency
private interest
bribery
public power
grant
politics
favoritism
corrupt
illegal
business
crime
transparency
favoritism
government
nepotism
corrupt
corruption
favor
public servant
officials
public servant
law
nepotism
extortion
grant
favor
illegal
private interest
moral impurity